FREDERIK POHL

drumul prin poartă

Povestiri din universul HEECHEE

NAUTILUS

NAUTILUS
Science fiction

Scriitorul şi editorul american Frederik Pohl s-a născut la 26 noiembrie 1919, în New York. Este unul dintre întemeietorii genului SF. A participat la cea dintâi întrunire de science fiction care a avut loc în Philadelphia în 1936, acolo unde l-a întâlnit pe cel care avea să-i devină prieten pe viaţă, Isaac Asimov. A urmat Liceul Brooklyn Tech, dar l-a abandonat înainte de absolvire. Între 1939 şi 1943 a fost editorul revistelor *Astonishing Stories* şi *Super Science Stories.* După participarea la cel de-Al Doilea Război Mondial, a devenit agent literar, iar în anii ’50 a revenit la activitatea de scriitor şi editor. A fost distins cu Premiul Hugo pentru activitatea de editor al revistei *If* (1966, 1967 şi 1968), precum şi pentru povestirile „The Meeting”, în colaborare cu C.M. Kombluth, şi „Fermi and Frost”. Romanul *Man Plus (Proiectul omul plus)* a câştigat Premiul Nebula, iar peste numai un an Poarta a obţinut toate marile premii SF: Hugo, Nebula, Locus şi John W. Campbell Memorial. În 1980 romanul său *Jem* a obţinut Premiul Naţional Book, în 1992 a fost lansat jocul pentru calculator *Gateway,* iar în 1993 a fost desemnat SFWA Grand Master. Frederik Pohl a fost inclus în Science Fiction Hall of Fame în 1998.

FREDERIK POHL

DRUMUL PRIN POARTĂ

CUPRINS

PIERDUTĂ ÎN SPAŢIU

Patricia Bover a pornit cu o navă tip Unu. N-avea idee încotro se îndrepta şi a fost uimită să se pomenească în norul de comete Oort, cu mult dincolo de orbita lui Pluton, şi andoca pe un obiect care se vedea clar că era un artefact Heechee.

Când a intrat în el şi s-a uitat prin jur, Bover şi-a dat seama că era *bogată.* Artefactul era pur şi simplu *înţesat* cu maşinării Heechee.

Speranţele i s-au spulberat când a descoperit că nu se mai putea întoarce la Poartă. Nava ei nu se clintea din loc. Orice-ar fi făcut la comenzi, rămânea inertă. Nu numai că nu se înapoia automat la punctul de plecare, dar nici în oricare altă direcţie nu mai pornea.

Patricia Bover rămăsese blocată la câteva miliarde de mile distanţă de Pământ.

PARTEA ÎNTÂI

VIZITA

A fost o vreme, cam cu o jumătate de milion de ani în urmă, când nişte vecini noi au venit în apropierea sistemului solar al Pământului. Erau dornici să fie prietenoşi – adică, aşa ar fi vrut să fie dacă puteau găsi prin zonă pe cineva cu care să se împrietenească. Astfel că, într-o zi, au poposit pe a treia planetă din sistem, cea pe care acum o cunoaştem ca fiind Pământul însuşi, ca să vadă cine-o fi acasă.

Nu era cel mai potrivit moment pentru o vizită. Sigur, exista destulă *viaţă* pe Pământ, nu încape nicio îndoială. Planeta forfotea de vietăţi. Erau urşi ai cavernelor şi pisici cu dinţi-sabie, şi tot felul de fiinţe ca elefanţii şi făpturi cum ar fi cerbii. Erau şi şerpi, peşti, păsări şi crocodili; şi mai erau germeni de boli şi devoratori de cadavre; mai erau şi păduri, savane şi vegetaţie de toate soiurile. Un singur element, însă, se ilustra prin absenţă din catalogul vieţuitoarelor terestre.

Mare păcat, fiindcă tocmai aceea era singura calitate pe care vizitatorii ţineau cel mai mult s-o găsească.

Ceea ce nu puteau găsi nicăieri pe planetă acei vizitatori din spaţiu era *inteligenţa.* Pur şi simplu încă nu fusese inventată.

Vizitatorii au căutat-o cu toată sârguinţă. Fiinţa cea mai

apropiată de ceea ce doreau ei pe care au putut-o găsi era mică şi îmblănită, nu folosea niciun limbaj, nu cunoştea focul şi nu avea nici instituţii sociale, dar, cel puţin, prezenta câteva aptitudini promiţătoare. (De exemplu, reuşea să-şi încropească unelte din bucăţi de piatră alese la întâmplare.) Când aveau să apară şi să înceapă a-şi căuta rădăcinile evoluţioniste, oamenii moderni aveau să denumească acea specie anume de fiinţă pre-umană *„australopitec”.* Vizitatorii nu i-au dat nicio denumire propriu-zisă... considerând-o doar încă o dezamăgire în căutarea unei companii civilizate în spaţiu.

Micile animale nu erau foarte înalte – având cam statura unui copil de şase ani din zilele noastre –, dar vizitatorii nu le-au reproşat acest lucru. Nu aveau la dispoziţie oameni moderni cu care să-i compare pe prichindei şi oricum nici ei nu erau prea înalţi.

Aceste lucruri se întâmplau în Pleistocen, acea epocă a hazardului când gheţurile ba se întindeau, ba se retrăgeau prin Europa şi America de Nord, când perioadele ploioase africane se extindeau sau se reduceau, iar adaptabilitatea era cheia supravieţuirii pentru orice specie care dorea să rămână vie. În momentul sosirii vizitatorilor, regiunea unde au găsit un trib al acelor animăluţe era o savană aridă şi unduitoare, acoperită cu ierburi şi, pe alocuri, flori sălbatice. Australopitecii îşi făcuseră tabăra pe o pajişte, lângă malurile unui râu mic, având curs lent şi debit slab, care se vărsa într-un imens lac sărat aflat la câţiva kilometri distanţă. În zarea de la apus se întindea un lanţ muntos, pierzându-se în depărtări. Cel mai apropiat munte fumega uşor. Toţi acei munţi erau vulcani, deşi, desigur, australopitecii n-aveau nici cea mai vagă idee ce era acela un vulcan. Focul îl cunoşteau, fără doar şi poate: măcar atât de departe tot ajunseseră cu sofisticarea tehnologică. Sau, cel puţin, aveau parte de foc destul de des, când trăsnetele inflamau iarba uscată (sau chiar şi când cenuşa încinsă de la câte o erupţie aprindea vreun obiect din preajmă, deşi acest lucru, din fericire pentru liniştea sufletească a mititeilor, nu se întâmpla prea des). Oricum nu prea foloseau focul. Încă nu se gândiseră la posibilitatea de a găti cu ajutorul lui, de exemplu. Îl găseau util ca să ţină la distanţă marile fiare de pradă nocturne, ceea

ce focul reuşea uneori.

Ziua îşi puteau purta de grijă destul de bine. Aveau „securi” de piatră – nu foarte elaborate: nişte roci grosolane, cioplite mai mult sau mai puţin în forma unor gheare groase, cu muchii ascuţite – şi bâte care arătau şi mai puţin impresionant: simple oase lungi, nemodificate, de la erbivorele din soiul cerbilor pe care le plăcea să le mănânce. O asemenea armă n-ar fi oprit niciodată un tigru cu dinţi-sabie. Dacă însă erau destule, mânuite de suficienţi omuleţi-maimuţă zbierând, puteau de obicei descuraja hienele, care erau cele mai feroce animale de pradă din savană, mai ales dacă micuţii intimidaseră mai întâi haita de hiene, bombardând-o de la distanţă cu pietre. Cel mai adesea, nu reuşeau să omoare hienele, dar în majoritatea cazurilor le convingeau că ar fi făcut bine să-şi consume timpul cu prăzi mai lipsite de apărare.

Din când în când, desigur, mai pierdeau câte un bebeluş în colţii vreunui carnivor sau câte un bătrân ai cărui dinţi tociţi îi puneau oricum viaţa sub semnul întrebării. Atâta lucru puteau să suporte. Rareori pierdeau pe cineva important pentru bunăstarea tribului – în afara cazurilor când vânau, bineînţeles. Dar n-aveau încotro – trebuia să-şi asume riscul vânătorii. Erau nevoiţi să vâneze ca să aibă ce mânca.

Deşi mici, australopitecii erau destul de puternici. Tindeau să aibă burţi proeminente, dar un *gluteus maximus* mai degrabă redus – nici chiar în privinţa femelelor nu se putea vorbi de şolduri. Feţele lor nu arătau foarte uman: un nas lătăreţ, bărbie care nu merită să fie menţionată, urechi mici, aproape ascunse în blana de pe cap – încă nu putea fi numită păr. În craniul unui australopitec de nivel mediu nu era loc pentru o cantitate apreciabilă de materie cenuşie. Dacă-i turnai creierii din ţeasta teşită într-o halbă de bere, probabil că s-ar fi revărsat peste margine, dar nu prea mult.

Desigur, niciun băutor de bere din zilele noastre n-ar încerca asta, însă unii dintre micii blănoşi ar fi făcut-o cu plăcere. În dieta lor, creierul era o delicatesă. Chiar şi cel al confraţilor.

Vizitatorii nu prea luau în seamă obiceiurile nutritive ale blănoşilor. Oricum, acele făpturi aveau o caracteristică anatomică foarte interesantă pentru vizitatori – într-un sens glumeţ-ştrengăresc, cu accente sexuale. La fel ca vizitatorii,

australopitecii erau bipezi. Spre deosebire de vizitatori, picioarele lor erau poziţionate atât de aproape unul de altul, încât coapsele li se frecau efectiv atunci când mergeau – iar cât despre masculi, cel puţin, acest lucru părea să prezinte reale probleme în ochii vizitatorilor, de vreme ce organele sexuale masculine atârnau între coapse.

(Peste câteva sute de mii de ani, viitorii locuitori predominanţi ai Pământului, membrii speciei umane, aveau să-şi pună întrebări similare despre vizitatorii lor de mult plecaţi… nereuşind nici ei să înţeleagă.).

Astfel, vizitatorii din spaţiu s-au uitat o vreme la micile vietăţi cu blană, apoi au ciripit între ei dezamăgiţi, s-au întors în navele lor şi au plecat foarte prostdispuşi.

Oricum, vizita nu fusese chiar o pierdere de timp. Orice planetă purtătoare de viaţă era o nestemată rară în galaxie. La drept vorbind, rareori speraseră cu adevărat să găsească vreo formă de viaţă mai sofisticată – cineva cu care să se împrietenească, să poarte discuţii şi să facă schimburi de opinii. Categoric, acele animale mici, cu blană, nu erau în stare de aşa ceva. Totuşi, vizitatorii nu le-au lăsat complet neatinse. Învăţaseră din tristă experienţă că speciile de fiinţe vag promiţătoare puteau muri foarte uşor, sau riscau s-o ia pe un drum greşit la un moment dat în timpul evoluţiei lor, fără a-şi mai îndeplini niciodată promisiunile. Aşa că vizitatorii îşi formaseră o politică de a instaura un soi de, cum să-i zicem… ei bine… „conservare”. Aşadar, la plecare au luat câţiva australopiteci cu ei la bordul navelor. Au pus micile animale într-un loc sigur, cu speranţa că se va putea alege ceva de ele, până la urmă. Apoi au plecat.

A trecut timpul… mult timp.

Australopitecii n-au ajuns niciodată prea departe, pe Pământ. Apoi, însă, au apărut rudele lor apropiate – genul *Homo,* din care facem parte şi eu, şi dumneavoastră şi toţi prietenii noştri. Genul *Homo* s-a descurcat mult mai bine. Ba chiar, pe parcursul a vreo cinci sute de mii de ani, a făcut cam toate lucrurile pe care vizitatorii le speraseră de la australopiteci.

Aceşti „oameni”, cum îşi spuneau, se pricepeau destul de bine să gândească. Cu trecerea epocilor, au născocit o mulţime de chestii drăguţe – roata, pârghia, agricultura,

animalele de tracţiune, oraşele, corăbiile, motorul cu combustie internă, credit cardurile, radarul şi navele spaţiale. Nu le-au inventat pe toate în acelaşi timp, desigur. Şi nu toate invenţiile lor au reieşit ca fiind câştiguri absolute, fiindcă pe parcurs au mai inventat şi ciomege, spade, arcuri, catapulte, tunuri şi rachete nucleare. Oamenii aceştia aveau un real talent s-o facă de oaie.

De pildă, multe dintre invenţiile lor păreau că *trebuia* să facă ceva, dar de fapt făceau cu totul altceva – cum s-a întâmplat cu toate dispozitivele lor de „menţinere a păcii", dintre care niciunul nu menţinea vreo pace de un fel sau altul. „Medicina" era un alt exemplu concludent. Au inventat destul de timpuriu ceea ce s-a numit medicină – adică, au pus la cale practica de a le face tot felul de ciudăţenii oamenilor care aveau ghinionul de a se îmbolnăvi. La prima vedere, lucrurile pe care le făceau ar fi părut destinate să vindece bolnavii, dar destul de des o luau în sens invers. În cel mai bun caz, de obicei nu ajutau la nimic. Omul care murea de malarie i-o fi fost recunoscător doctorului local că-şi punea o mască de drac şi dansa în jurul patului, dar până la urmă tot murea. La vremea când medicina omenească a atins nivelul unde şansele de vindecare cu ajutorul unui medic erau mai mari decât fără el – ceea ce a durat cam 499 900 din acei 500 000 de ani –, oamenii reuşiseră să descopere o cale mai eficientă de a face pe dracu' ghem. Inventaseră banii. Medicina umană devenise destul de aptă să lecuiască numeroase maladii, însă tot mai multora dintre membrii speciei le era foarte greu să găsească banii cu care să plătească tratamentele.

Şi, cam în acelaşi timp, oamenii care trăiau pe această mică planetă verde numită Pământ au ajuns în fine la momentul când şi-au putut lua zborul de pe ea pentru prima oară. Epoca explorării spaţiului de către om începuse.

Într-un sens, aceasta a fost o coincidenţă fericită. În perioada când fiinţele umane au reuşit să lanseze o navă în spaţiu, se prea poate să fi fost adevărat că sosise un moment foarte nimerit şi pentru a se gândi serios să părăsească definitiv planeta. Pământul era un loc minunat unde să fii bogat – şi unul cât se poate de prost ca să fii sărac.

Între timp, desigur, foştii vizitatori ai australopitecilor

plecaseră de mult.

În cutreierările lor jinduitoare după o altă specie inteligentă cu care să stea de vorbă, exploraseră mai mult de jumătate din galaxie. De fapt, au avut şi câteva succese, sau aproape succese. Au găsit într-adevăr câteva specii promiţătoare – sau, în fine, cel puţin la fel de promiţătoare ca bieţii australopiteci prostănaci.

Probabil că specia care se apropia cel mai mult de ceea ce căutau ei a fost a celor pe care i-au numit Înotătorii Înceţi. Aceste persoane (nu, n-arătau câtuşi de puţin ca nişte „persoane”, dar la drept vorbind cam asta erau, mai mult sau mai puţin) trăiau în atmosfera densă, de gaze şi lichide, a unei planete grele. Cel puţin, Înotătorii Înceţi aveau limbaj. De fapt, intonau nişte cântece nesfârşite, foarte frumoase, în limba lor, pe care vizitatorii au reuşit până la urmă să le descifreze îndeajuns pentru a le înţelege. Înotătorii Înceţi aveau chiar şi oraşe – un fel de oraşe… mai bine zis, domicilii şi construcţii publice care pluteau prin supa mâloasă în care trăiau ei. Nu s-au dovedit interlocutori prea amuzanţi, dar principalul motiv era acela că, faceţi bine şi credeţi, erau realmente *înceţi.* Dacă încercai să stai la taclale cu ei, trebuia să aştepţi o săptămână până scoteau o vorbă, un an întreg ca să termine primele câteva acorduri dintr-un cântec de-ale lor… şi vreo două-trei vieţi pentru a purta o conversaţie întreagă. Asta nu era din vina lor. Trăiau la temperaturi atât de joase, încât tot ceea ce făceau era cu câteva ordine de mărime mai lent decât acţiunile fiinţelor cu sânge cald, care respirau oxigen, ca oamenii – sau ca vizitatorii din spaţiu.

Apoi, vizitatorii au găsit pe altcineva… ceea ce era un lucru cu totul diferit şi de-a dreptul înspăimântător.

După aceea au încetat să mai caute.

Când au pornit prin spaţiu, fiinţele omeneşti aveau propria lor agendă, care nu prea se potrivea cu scopurile străvechilor lor vizitatori. Oamenii nu căutau cu adevărat alte inteligenţe – sau, cel puţin, nu în acelaşi fel. Telescoapele lor şi rachetele de sondare îi înştiinţaseră de mult că nicăieri nu erau de găsit extratereştri inteligenţi, cel puţin în propriul lor sistem solar – şi aveau prea puţine speranţe să ajungă vreodată mai departe.

Oamenii ar fi putut foarte bine să-i caute pe vizitatorii lor de demult, dacă ar fi avut idee despre existenţa acestora. Dar, desigur, nici vorbă de aşa ceva.

Poate că cel mai sigur mod de a găsi o altă specie inteligentă este cu ajutorul norocului, mai degrabă decât căutând-o deliberat. Când fiinţele omeneşti au ajuns pe planeta Venus, aceasta nu arăta prea promiţător. Primii oameni care s-au uitat la ea nu s-au „uitat” cu adevărat – nimeni n-ar fi putut vedea foarte departe prin atmosfera ei mizerabil de tulbure şi densă – n-au făcut decât să-i dea târcoale pe orbită, cercetându-i trăsăturile de suprafaţă prin radar. Ceea ce-au găsit nu era încurajator deloc. Cu siguranţă, când primele rachete omeneşti au asolizat lângă Valea Riftului din Aphrodite Terra şi cele dintâi echipe au început să exploreze suprafaţa neospitalieră a lui Venus, n-aveau nicio speranţă de a descoperi acolo viaţă.

Şi, fără îndoială, n-au găsit. Apoi însă, într-o zonă de pe Venus numită Aino Planitia, un geolog a făcut o descoperire. Sub scoarţa planetei exista o fisură – să-i zicem tunel, deşi la început au crezut că era un tub de lavă. Era un tunel lung, de formă regulată… şi n-avea ce să caute acolo.

Pe nepregătite, exploratorii venusieni găsiseră primele semne ale acelei vizite din urmă cu o jumătate de milion de ani…

PARTEA A DOUA

NEGUŢĂTORII DE PE VENUS

I

Mă numesc Audee Walthers, sunt pilot de corp aerian şi locuiesc pe Venus – de cele mai multe ori, în Ax sau într-o colibă Heechee; oriunde se întâmplă să mă aflu când îmi vine somnul.

Până la vârsta de douăzeci şi cinci de ani am locuit pe Pământ, mai mult în Amarillo Central. Tatăl meu era guvernator-adjunct al statului Texas. A murit când eu încă mai eram la colegiu, dar mi-a lăsat destule fonduri în sistemul public de asigurare, ca să-mi termin studiile, să-mi iau un master în administraţia afacerilor şi să trec examenul de

lucrător calificat ca funcţionar-dactilograf în Serviciu. Astfel că m-am aranjat pe viaţă – sau cel puţin aşa ar fi crezut majoritatea oamenilor.
După câţiva ani de încercări, am făcut o descoperire: nu-mi plăcea viaţa pe care tocmai o începusem. Nu neapărat din motivele la care ar putea să se aştepte oricine. În Amarillo Central nu era tocmai rău. Nu mă deranjează nevoia de a purta costum de smog, mă pot înţelege cu vecinii chiar şi când suntem opt mii pe doi kilometri pătraţi, suport zgomotul, mă pot apăra contra găştilor de gangsteri adolescenţi – nu, nu Texasul în sine mă deranja. Ce-mi displăcea era ceea ce făceam cu viaţa mea în Texas şi, dacă tot veni vorba, ce-aş fi avut de făcut cu ea în oricare alt loc de pe Pământ.
Aşa că am plecat.
Mi-am vândut cardul U.O.P.W.A. De lucrător calificat unei femei care a trebuit să ipotecheze camera părinţilor ei ca să aibă cu ce-l plăti; mi-am ipotecat şi eu fondul de pensie; am scos o părticică din banii pe care-i depusesem la bancă… şi mi-am cumpărat un bilet, numai dus, spre Venus.
Nu era nimic neobişnuit în asta. Fiecare copil îşi spune că va face aşa ceva când o să fie mare. Diferenţa este că eu am şi făcut-o.
Cred că lucrurile ar fi stat altfel dacă aveam vreo şansă la Banii Reali. Dacă tatăl meu ar fi fost guvernator plin, cu toate acele posibilităţi de a primi mită şi donaţii, în loc de a fi doar un prăpădit de funcţionar în serviciul civil… Dacă fondurile pe care mi le lăsase ar fi acoperit şi Medicalul Complet nelimitat… Dacă eram în vârful grămezii, nu înghesuit la mijlocul ei, strivit şi sufocat din ambele direcţii…
Nu aşa s-a întâmplat. Astfel că am luat-o pe calea pionierilor şi m-am pomenit încercând să-mi câştig existenţa din turismul terestru, în cel mai important loc de pe Venus: Axul.
Toată lumea a văzut imagini ale Axului, la fel cum au văzut şi Colosseumul sau Cascada Niagara. Diferenţa, desigur, este aceea că Axul nu se poate vedea decât din interior. Se află sub suprafaţa planetei Venus, într-un loc numit Alpha Regio.
La fel ca tot ceea ce merită să fie văzut pe Venus, Axul era un lucru lăsat în urmă de Heechee. Nimeni nu dedusese vreodată ce anume voiau să facă Heechee-ii cu o sală subvenusiană de trei sute de metri lungime, în formă axială,

dar era acolo, aşa că o foloseam. Era un echivalent aproximativ al unui Times Square sau Champs Elysees de pe Venus. Toţi turiştii terraşi o luau mai întâi spre Ax, aşa că-i duceam într-acolo chiar de la început.

Propria mea firmă de închiriat corpuri aeriene e rezonabil de legitimă, în materie de afaceri turistice venusiene – vreau să zic, cel puţin ar fi, dacă n-am pune la socoteală faptul că pe Venus nu prea ai ce vedea, în afara lucrurilor lăsate acolo, sub suprafaţa planetei, de către Heechee. Toate celelalte capcane turistice din Ax sunt rezonabil de măsluite. Pe terraşi nu prea pare să-i deranjeze, deşi nu se poate să nu ştie că-s duşi de nas. Toţi se îmbulzesc după evantaiele de rugăciune Heechee, capetele de păpuşă şi *presse-papier*-urile alea de plastic transparent în care un glob venusian înoată într-un soi de ninsoare de cenuşă-zburătoare, maro-portocalie, diamante-de-sânge şi perle-de-foc false. Niciunul dintre suvenire nu merită preţul de transport al propriei sale mase până pe Pământ, dar pentru un turist care-şi poate permite oricum să achite călătoria interplanetară nu cred că asta contează prea mult.

Pentru oamenii ca mine, care nu-şi pot permite niciun fel de preţuri, capcanele turistice înseamnă mult. Din ele trăim.

Nu vreau să spun că obţinem de pe urma lor venituri dispensabile în exces. Ideea e că aşa ajungem să ne plătim mâncarea şi dormitul. Dacă nu avem cu ce, murim.

Nu există multe moduri legitime de a câştiga bani pe Venus. Ar fi armata, dacă putem zice că e o cale legitimă; restul e turism şi noroc chior. Şansele de a avea un asemenea noroc – ca de pildă, să câştigi la loterie sau să descoperi o comoară în săpăturile Heechee ori să nimereşti peste o slujbă bine plătită într-una dintre expediţiile ştiinţifice – sunt extrem de mici. Pentru pâinea de zi cu zi, aproape oricine de pe Venus depinde de turiştii terraşi şi, dacă nu-i mulgem până la ultimul strop când avem ocazia, am pus-o.

Desigur, există turişti şi turişti. Vin în trei variante. Diferenţa dintre ele constă în mecanica siderală.

Clasa a III-a e de soiul iute şi murdar. Pe Pământ, sunt simpli oameni înstăriţi. Cei de clasa a III-a vin pe Venus la fiecare douăzeci şi şase de luni, în momentul de transfer al orbitei Hohmann, călătorind pe circuitul cu minimă energie de pe Pământ. Din cauza ferestrelor temporale critice ale orbitelor

Hohmann, nu pot sta niciodată pe Venus mai mult de trei săptămâni.

Prin urmare, umblă în grupuri cu ghid, hotărâţi să profite la maximum de taxa pe cabină, acea sumă de minimum un sfert de milion de dolari primită de la bunicii bogaţi ca dar la absolvire, sau economisită pentru a doua lună de miere, sau ce-o mai fi. Partea proastă e că de obicei nu prea au cine ştie ce bani în plus de cheltuială, din moment ce i-au dat pe toţi pentru călătorie. Partea bună e că sunt mulţi. Când vin navele cu excursionişti, toate camerele de închiriat de pe Venus se ocupă. Uneori, intră şi câte şase perechi într-o singură boxă cu despărţituri, două câte două, dormind în schimburi de câte opt ore din douăzeci şi patru. Atunci, cei ca mine se cuibăresc în colibele Heechee de la suprafaţă şi închiriază camerele subvenusiene, astfel câştigând uneori destui bani ca să aibă din ce trăi câteva luni.

Dar de pe urma Clasei a III-a nu poţi obţine cat să-ţi ajungă până la următoarea fereastră din orbita Hohmann, aşa că, la sosirea turiştilor de Clasa a II-a, ne sărim unii altora la beregată să-i înhăţăm.

Cei de Clasa a II-a sunt bogaţii de nivel mediu. Milionarii săraci, cum li s-ar mai putea spune – cei cu un venit anual de şapte cifre, zona de jos. Îşi pot permite să vină în orbite propulsate, cu un timp de călătorie cam de o sută de zile, în locul derivei Hohmann lungi şi lente. Preţul ajunge la un milion de dolari şi binişor peste, aşa că nu-s chiar atât de mulţi turişti de Clasa a II-a. Totuşi, în fiecare lună apar câţiva, cu ocaziile conjuncţiilor orbitale rezonabil de prielnice. De asemenea, au mai mulţi bani de cheltuit când ajung pe Venus. La fel fac şi acei bogaţi mijlocii de Clasa a II-a care aşteaptă cele patru-cinci ocazii dintr-un deceniu când balistica planetară se înscrie în configuraţiile economice energetic care le permit să atingă trei planete pe o orbită fără costuri de energie mai mari decât într-un zbor direct de la Pământ la Venus. Mai întâi ajung la noi, dacă avem noroc, apoi se duc pe Marte (de parcă pe Marte ar fi ceva de făcut!). Dacă au luat-o invers, noi ne alegem cu ce mai rămâne după coloniştii marţieni, ceea ce nu-i tocmai bine, fiindcă ăia nu lasă niciodată mare lucru în urma lor.

Dar cei foarte bogaţi – ah, cei foarte bogaţi! Minunile de la

Clasa I! Ăştia vin cum poftesc, în sezon orbital sau nu, şi pot să *cheltuiască.*

Când informatorul meu de la platoul de asolizare m-a anunţat că sosea „Iuri Gagarin”, un charter privat, a-nceput să-mi fremete nasul după bani.

Indiferent cine se afla la bord, trebuia să fie o perspectivă favorabilă. Mă întrebam numai cât de mulţi dintre concurenţii mei aveau să-ncerce să-mi ia beregata ca să ajungă primii la pasagerii de pe „Gagarin”… în timp ce eu îmi dădeam toată silinţa să le-o tai pe-a lor.

Era foarte important pentru mine. Întâmplător, tocmai în acea perioadă aveam o problemă cu banii – una afurisită rău.

Închirierile de corpuri aeriene necesită un capital mult mai mare decât, să zicem, deschiderea unei tarabe cu evantaie de rugăciune. Avusesem norocul să-mi cumpăr ieftin corpul aerian, când amicul pentru care lucram a murit. N-aveam prea mulţi competitori; vreo doi dintre cei care ar fi putut concura aveau activitatea întreruptă pentru reparaţii, iar alţi doi o tuliseră de capul lor la săpăturile Heechee.

Aşa că, practic, m-am gândit că-i cam puteam înhăţa doar pentru mine pe pasagerii de pe „Gagarin”, cine-or fi fost şi ăia… presupunând că i-ar fi interesat să facă o excursie în afara labirintului de tuneluri Heechee din jurul Axului.

Trebuia să mizez pe asta, fiindcă aveam nevoie de bani ca de aer. Înţelegeţi, mă alesesem cu o mică problemă la ficat. Mă apropiam de colapsul total. După cum îmi explicaseră doctorii, aveam trei variante: puteam să mă întorc pe Pământ şi să trăiesc o vreme pe dializă externă; sau puteam să găsesc cumva banii pentru un transplant; sau puteam să mor.

II

Am aflat că tipul care o închiriase pe „Gagarin” se numea Boyce Cochenour. Vârsta, în jur de patruzeci. Statura, cam doi metri. Strămoşii, irlandezi-americani-francezi.

Am recunoscut imediat soiul: era dintre cei care-s obişnuiţi s-o facă pe şeful oriunde s-ar afla. L-am văzut intrând în Ax, cu un aer de parcă ar fi fost moşia lui, cu tot ce conţinea, şi tocmai s-ar fi gândit să-şi lichideze posesiunile. S-a aşezat în imitaţia de cafenea pariziană-Heechee a lui Sub Vastra.

— Scotch, a comandat, fără măcar să se uite dacă era cineva

care să-l servească.
Era. Vastra s-a grăbit să-i toarne *John Begg* peste cuburile de gheaţă suprarăcită şi să-i înmâneze paharul care trosnea de frig, mai-mai să-i degere buzele.
— Ţigară, a continuat Boyce Cochenour, iar fata care-l însoţea a aprins imediat una şi i-a dat-o. Cam jigărită coşmelia, a mai comentat el, la care Vastra s-a şi repezit să-i dea dreptate.
M-am aşezat lângă ei – mă rog, nu la aceeaşi masă; nici măcar nu mă uitam într-acolo. Dar de la masa alăturată puteam auzi tot ce vorbeau. Nici Vastra nu privea spre mine, deşi mă văzuse venind, desigur, şi ştia că luasem la ochi prăzile acelea noi şi promiţătoare. A trebuit s-o las pe nevastă-sa numărul trei să-mi ia comanda, fiindcă Vastra în niciun caz nu şi-ar fi pierdut vremea c-un şobolan-de-tunel, când avea la masă un terraş venit cu navă charter.
— Ce de obicei, i-am spus – adică alk simplu turnat într-un suc. Şi un buletin informativ, am adăugat mai încet.
În ochii ei sclipi înţelegerea peste vălul de flirtare. Drăgălaşă vulpiţă. Am bătut-o prietenos pe mână, strecurându-i şi o bancnotă făcută sul; apoi, a plecat.
Terraşul inspecta împrejurimile, din care făceam parte şi eu. I-am susţinut privirea, politicos, dar distant, iar el dădu vag din cap şi se întoarse iar spre Subhash Vastra.
— Dacă tot am venit, spuse, pe cel mai adecvat ton al unui turist plictisit, n-ar strica să degust distracţiile pe care le-aveţi. Ce-ar fi de făcut pe-aici?
Sub Vastra rânji larg, ca un broscoi înalt şi slăbănog.
— A, to’ ce poftiţi, domnu’! Distracţii? În camerele noastre private-i avem pe cei mai buni artişti de pe trei planete – muzică, dansatoare indiene, comici vestiţi ai…
— Din-astea avem şi noi destule în Cincinnati. N-am venit pe Venus pentru un număr de Nightclub.
Cochenour n-avea de unde şti, desigur, dar luase decizia potrivită. Camerele private ale lui Sub se situau pe la coada localurilor de noapte de pe Venus, şi nici chiar cele din capul listei nu erau cine ştie ce.
— Desigur, domnu’! Atuncea, poate-aţi dori să vă gândiţi la o excursie…?
— Eh… clătină din cap Cochenour. Ce rost are să umblăm

creanga? E vreun loc pe planetă care să arate altfel decât spaţioportul unde am asolizat, ăla de deasupra noastră?

Vastra ezită. Puteam vedea cum făcea calcule aritmetice rapide în minte, evaluând şansele de a-l convinge pe terraş să aleagă o excursie la suprafaţă, în comparaţie cu ceea ce-ar fi putut primi de la mine drept comision pentru ceva mai interesant. Nu-mi arunca nicio privire.

Până la urmă, cinstea avu câştig de cauză – adică, cinstea ajutată de o estimare rapidă a credulităţii lui Cochenour.

— N-arată foarte diferit, într-adevăr, domnu', recunoscu el. La suprafaţă, totu-i fierbincior şi uscăţel, cam aceeaşi treabă peste tot. Da' eu nu la suprafaţă mă gândeam.

— Atunci, la ce?

— Păi, la văgăunile Heechee, domnu'! Sunt mile şi mile de din-astea, chiar sub locu' unde stăm noi acu'! S-ar putea găsi un ghid de nădejde…

— Nu mă interesează, mârâi Cochenour. N-am chef de ceva atât de apropiat.

— Domnu'…?

— Dacă un ghid ne poate conduce prin ele, începu să explice Cochenour, înseamnă că toate au fost explorate, deci, dacă înăuntru era ceva de valoare, a fost prădat deja. Ce haz poate să mai aibă?

— Sigur că da! Exclamă imediat Vastra. Înţeleg ce vreţi să ziceţi, domnu'!

Arăta vizibil mai încântat şi-i simţeam radarul îndreptat spre mine ca să se asigure că ascultam, deşi încă nu se uita deloc în direcţia mea.

— Mai mult ca sigur, continuă el cu pătrundere, ca un expert care-i explică unui client preţuit complexităţile ofertei, se poate oricând să se găsească săpături noi, domnu', numa' să ştii unde să le cauţi. Am dreptate să presupun că aşa ceva v-ar interesa?

A Treia din Casa lui Vastra îmi adusese paharul şi o hârtiuţă subţire, imprimată.

— Treizeci la sută, i-am şoptit. Zi-i lui Sub. Numai, fără negocieri şi fără să mai cheme şi pe alţii care să liciteze.

Dădu din cap, făcându-mi cu ochiul; începuse şi ea să asculte, desigur, şi era la fel de sigură ca mine că terraşul ăla se prinsese zdravăn în cârlig.

Avusesem de gând s-o lungesc cu băutul cât puteam de mult, în timp ce prada se cocea sub îngrijirile abile ale lui Vastra, dar prosperitatea părea să se profileze tot mai clar. Eram gata să sărbătoresc, aşa că am tras o sorbitură prelungă, cu mulţumire.

Din păcate, cârligul părea bont. În mod ciudat, terraşul ridică din umeri.

— Pierdere de timp, mormăi el. Vreau să zic, zău aşa, dacă ar şti cineva unde să caute, de ce n-a căutat deja acolo pe cont propriu, nu?

— Ooo, domnu'! Strigă Vastra, în pragul panicii. Da' v-asigur, sunt sute şi sute de tuneluri încă neexplorate! Ba chiar mii, domnu'! Şi-n alea, cine ştie, se prea poate să fie comori nepreţuite!

Cochenour clătină din cap.

— Să trecem peste asta. Mai adu-ne un rând, şi gata. Şi vezi dacă de data asta gheaţa poate să fie cu adevărat rece.

Eram zguduit. Nasul meu greşea foarte rar când era vorba de mirosul banilor.

Am pus paharul pe masă şi m-am întors pe jumătate, pentru ca terraşii să nu vadă ce făceam, privind hârtia cu raportul informativ al lui Sub despre ei, ca să văd dacă puteam descoperi de ce lui Cochenour îi pierise interesul atât de repede.

Raportul nu putea răspunde la această întrebare. Totuşi, îmi spunea destul de multe. Femeia venită cu Cochenour se numea Dorotha Keefer. Călătorea împreună cu el de vreo doi ani, conform paşapoartelor, deşi acum era prima dată când părăsiseră Pământul. Nimic nu sugera că ar fi fost căsătoriţi – sau că ar fi existat vreo intenţie de acest soi, cel puţin din partea lui Cochenour. Keefer avea douăzeci şi ceva de ani – vârstă reală, nu simulată cu droguri şi transplanturi, pe când Cochenour însuşi era trecut binişor de nouăzeci.

Desigur, nu arăta nici pe departe atât de bătrân. Îl privisem în timp ce mergeau spre masă, şi se mişca uşor şi mlădios, pentru un om atât de masiv. Banii lui proveneau din pământuri şi petro-alimente. Conform datelor sinoptice despre el, fusese unul dintre primii petrolişti milionari care trecuseră de la vânzarea carburantului pentru maşini la folosirea

petrolului ca materie primă pentru producţia alimentară, cultivând în ţiţeiul brut extras din puţurile sale alge şi vânzându-l, sub formă procesată, pentru consumul uman. Aşadar, încetase să mai fie doar un simplu milionar, pentru a deveni ceva mult mai important.

Astfel se explica felul cum arăta. Trăia pe Medicalul Complet, cu suplimente. Raportul spunea că avea o inimă de titan şi plastic. Plămânii-i fuseseră transplantaţi de la un tânăr de douăzeci de ani mort într-un accident de elicopter. Pielea, muşchii şi grăsimile, ca să nu mai vorbim de diversele sisteme glandulare, erau întreţinute cu hormoni şi producători de celule, la un preţ care trebuia să atingă câteva mii de dolari pe zi.

Judecând după felul cum mângâia coapsa fetei de lângă el, nu cheltuia degeaba. Arăta şi se purta ca un om de cel mult patruzeci de ani – poate doar cu excepţia ochilor albaştri spălăciţi, scânteietori ca diamantele, obosiţi şi deziluzionaţi.

Pe scurt, era un vânat *fermecător.*

Nu-mi puteam permite să-l las să scape. Am înghiţit restul băuturii şi i-am făcut semn cu capul celei de-a Treia a lui Vastra să-mi mai aducă una. Trebuia să existe vreo cale, cumva, de a-l face să închirieze de la mine corpul aerian.

Nu-mi rămânea decât s-o găsesc.

Desigur, de cealaltă parte a micii balustrade care despărţea cafeneaua lui Vastra de restul Axului, jumătate din şobolanii-de-tunel de pe Venus aveau aceleaşi gânduri. Asta era partea cea mai proastă a extrasezonului. Până la turma Hohmann mai erau trei luni şi toţi începeam să ducem lipsă de bani. Transplantul de ficat necesar era doar un mic stimulent în plus; din suta de alergători-prin-labirint pe care-i zăream cu coada ochiului, nouăzeci şi nouă aveau tot atâta nevoie ca mine să-şi taie o fleică din contul bancar al acestui turist, doar ca să rămână în viaţă.

Nu puteam câştiga toţi. Arăta el cam grăsuţ, dar nimeni nu poate fi atât de grăsan ca să ne dea de mâncare tuturor. Doi dintre noi, poate trei, dacă nu chiar şi o jumătate de duzină, puteam marca destul ca să conteze, dar nimic mai mult.

Trebuia să fiu unul dintre acei câţiva.

Am sorbit adânc din al doilea pahar, i-am dat un bacşiş generos – şi vizibil – celei de-a Treia din Casa lui Vastra şi m-

am răsucit alene în scaun până am ajuns cu faţa spre terraşi.

Fata se târguia cu grupul vânzătorilor de suvenire care stăteau adunaţi lângă balustradă.

— Boyce? Întrebă ea peste umăr. Ăsta la ce foloseşte?

Cochenour se aplecă peste balustradă, ca să vadă mai bine.

— Pare un evantai.

— Evantai de rugăciune Heechee, exact! Strigă negustorul; îl cunoşteam: Booker Allemang, un veteran al Axului. Eu însumi l-am găsit, domnişoară! Vă îndeplineşte orice dorinţă, în fiecare zi primesc scrisori de la oameni care anunţă rezultatele miraculoase…

— Momeală pentru ageamii, bombăni Cochenour. Cumpără-l, dacă vrei.

— Dar ce face? Întrebă tânăra.

Cochenour râse enervant şi începu să argumenteze:

— Ceea ce face orice evantai – te răcoreşte. Nu c-ai avea nevoie de asta, adăugă el răutăcios, aruncând o privire spre mine, cu un rânjet.

Era semnalul pe care-l aşteptam.

Mi-am golit paharul, am dat din cap spre Cochenour, m-am ridicat şi am pornit spre masa lor.

— Bine aţi venit pe Venus, le-am urat. Vă pot ajuta cu ceva?

Fata îi ceru lui Cochenour permisiunea, din privire, înainte de a spune:

— Mă gândeam că evăntăiuţul ăsta arată drăguţ.

— Foarte drăguţ, am încuviinţat. Sunteţi familiarizaţi cu istoria Heechee-ilor?

Am privit întrebător spre scaunul gol şi, cum Cochenour nu-mi spuse să-i scutesc, m-am aşezat, pentru a continua:

— Heechee-ii au construit aceste tuneluri cu mult timp în urmă – vreun sfert de milion de ani, poate. Sau chiar mai mult. Se pare că le-au ocupat o vreme, cam până la un secol, două, cu mare aproximaţie. Pe urmă, au plecat din nou. Au lăsat multe resturi în urma lor, dar şi unele lucruri care nu erau tocmai resturi. Printre altele, au lăsat mii de evantaie dintr-astea. Careva escroc local – nu era BeGe aci de faţă, cred, ci altul ca el – a avut ideea de a le numi „evantaie de rugăciune”, pentru a le vinde turiştilor ca să li se împlinească dorinţele.

Allemang îmi sorbise fiecare cuvânt, încercând să ghicească unde voiam să ajung.

— În parte, e adevărat, recunoscu el.

— Totul e adevărat. Dar dumneavoastră doi sunteţi prea inteligenţi pentru aşa ceva. Totuşi, am adăugat, uitaţi-vă la evantaie. Sunt destul de frumuşele ca să merite să le cumpăraţi, chiar şi fără restul poveştii.

— Sunt, categoric! Strigă Allemang. Ia priviţi cum scânteiază ăsta, domnişoară! Şi acest cristal negru cu gri, ce bine se asortează cu părul dumneavoastră blond!

Fata îl desfăcu pe cel negru cu cenuşiu. Fusese făcut sul ca o diplomă, numai că în formă de con. Era de ajuns cea mai slabă apăsare cu degetul ca să-l ţină deschis şi sclipea într-adevăr foarte atrăgător în timp ce era legănat. La fel ca toate evantaiele Heechee, cântărea doar vreo zece grame, fără a mai pune la socoteală mânerele din imitaţie de lemn aplicate de oameni ca BeeGee Allemang. Dantelăria lui cristalină reflecta lucirile pereţilor luminoşi din metal Heechee, ca şi pe cele de la tuburile fluorescente şi pentru gaze pe care le instalaserăm noi, alergătorii-prin-labirint, răspândind în jur scântei iridiscente, unduitoare.

— Pe băiatul ăsta îl cheamă Booker Garey Allemang, le-am spus eu terraşilor. Vă va vinde aceleaşi bunuri ca oricare altul, dar n-o să vă înşele la fel de mult ca majoritatea celorlalţi – mai ales când sunt eu de faţă.

Cochenour îmi aruncă o privire acră, apoi îi făcu semn lui Sub Vastra să mai aducă un rând de băutură.

— În regulă, spuse el. Dacă vrem să cumpărăm ceva de soiul ăsta, de la dumneata vom cumpăra, Booker Garey Allemang. Dar nu acum.

Se întoarse spre mine.

— Şi, ia să auzim noi de la dumneata, ce speri să cumpărăm.

— Corpul meu aerian, cu mine cu tot, am replicat fără ezitare. Dacă vreţi să căutaţi tuneluri noi, suntem tot ce puteţi găsi mai bun.

Nu ezită:

— Cât?

— Un milion de dolari, am spus eu prompt. Chiria pe trei săptămâni, cu totul la dispoziţie.

De astă dată, nu mai răspunse pe loc, deşi aveam plăcerea

de a observa că preţul nu păruse să-l sperie. Arăta la fel de receptiv, sau cel puţin la fel de plictisit ca şi până atunci.

— Să bem, propuse el, când Vastra şi a Treia lui ne serviră, după care gesticulă cu paharul în jur, spre pereţii Axului. Ştii la ce folosesc toate astea?

— Adică, de ce le-au construit? Nu. Heechee-ii nu erau mai înalţi decât noi, aşa că n-au săpat un tunel atât de mare pentru că ar fi avut nevoie de spaţiu ca să încapă în el. Iar când a fost găsit, era complet gol.

Cochenour privi spre agitaţia din jur, fără prea mult interes. Axul forfotea mereu de activitate. Avea balcoane tăiate în laturile oblice ale cavernei, cu localuri pentru mâncat şi băut, la fel ca al lui Vastra, şi şiruri de prăvălioare cu suvenire. Cele mai multe erau goale, desigur, în extrasezon. Dar tot se mai găseau câteva sute de şobolani-ai-labirintului care trăiau în Ax şi prin apropierea lui, iar numărul celor ce se învârteau în jurul nostru crescuse rapid, în tot timpul trecut de la sosirea lui Cochenour şi a fetei.

— Pe-aici nu sunt prea multe de văzut, nu-i aşa? Constată el.

Nu l-am contrazis.

— Asta nu-i nimic altceva decât o galerie săpată în scoarţă, plină de oameni care încearcă să-mi ia mărunţişul de prisos, am spus, ridicând din umeri, la care Cochenour îmi zâmbi – mai puţin răutăcios decât înainte, după cum mi s-a părut. Şi-atunci, de ce-am venit pe Venus, dacă sunt de părerea asta? Am continuat. Bună întrebare, într-adevăr, dar de vreme ce nu mi-aţi pus-o, nu sunt nevoit să-i răspund.

Se uita la mine, ca să vadă dacă mai continuam pe acelaşi subiect. N-am făcut-o.

— Atunci, hai să discutăm afaceri şi atât, propuse el. Vrei un milion de dolari. Să vedem cu ce-o să ne alegem noi. Ar însemna cam o sută optzeci de K pentru a închiria un corp aerian. O sută optzeci de K, sau cam atâta, ca să închiriem echipamente timp de o săptămână, până la trei. Alimentele, proviziile, permisele, încă cincizeci de K. Deci, ne apropiem de şapte sute de mii, fără să mai punem la socoteală şi propriul dumitale salariu, sau partea pe care trebuie să i-o dai gazdei noastre de-aici pentru că nu te-a dat afară. Cam aşa se calculează, nu, Walthers?

Nu mă aşteptasem să fie contabil. Îmi fu puţin cam greu să

înghit băutura pe care o ţineam în gură, dar am reuşit să spun:

— Sunteţi pe-aproape, domnule Cochenour.

N-avea niciun rost să-i spun că eram deja proprietarul corpului aerian, precum şi al majorităţii celorlalte echipamente necesare – altfel, n-aş mai fi rămas cu nimic, după ce plăteam toate celelalte taxe. Dar nu m-aş fi mirat să descopăr că o ştia şi pe asta.

Apoi, spre surprinderea mea, spuse pe un ton indiferent:

— Pare un preţ potrivit. Ne-am înţeles. Vreau să plecăm cât de curând posibil, ceea ce-ar însemna, ăă… mâine, cam pe la ora asta.

— E destul de bine, am răspuns, ridicându-mă. Atunci, ne vedem mâine.

Am evitat expresia ca lovită de trăsnet a lui Sub Vastra în timp ce plecam. Aveam treburi de făcut, şi unele teme de gândire. Cochenour mă luase pe nepregătite, ceea ce e foarte contraindicat atunci când nu-ţi poţi permite să faci nicio greşeală. Ştiam că nu-i scăpase faptul că-i spusesem pe nume. Foarte bine – ar fi putut ghici uşor că-l verificasem imediat, iar numele era cel mai neînsemnat dintre lucrurile pe care ar fi presupus că le aflasem despre el.

Totuşi, era destul de surprinzător că şi el îl ştiuse pe al meu.

III

Aveam trei treburi importante. Primul lucru pe care trebuia să-l fac era o verificare a echipamentelor, pentru a mă asigura împotriva tuturor neplăcerilor pe care Venus i le poate face unei maşini – sau unei persoane. Al doilea era acela de a merge la biroul sindicatului local şi a înregistra un contract cu Boyce Cochenour pentru validare, cu o clauză de comision pentru Vastra.

A treia treabă importantă era o vizită la medic. De-o bună bucată de vreme, ficatul nu mă mai supărase, dar în fond nici eu nu mai prea băusem alcool de cereale cam de tot atâta timp.

A reieşit că echipamentele erau în regulă. Mi-a luat circa o oră ca să le verific, dar în final eram rezonabil de sigur că toate funcţionau bine, şi aveam destule piese de schimb ca să mergem mai departe. Clinica era pe drumul spre biroul

sindical, aşa că mai întâi am intrat la Doctorul Morius. N-a durat mult. Veştile nu erau mai rele decât mă aşteptasem. Medicul şi-a pus pe mine toate instrumentele şi a studiat rezultatele cu atenţie – o atenţie în valoare cam de o sută cincizeci de dolari – după care şi-a exprimat speranţa rezervată că aveam să supravieţuiesc vreme de trei săptămâni departe de cabinetul lui, cu condiţia să iau tot ce-mi dădea şi să nu mă abat mai mult decât de obicei de la dieta asupra căreia insista mereu.

— Şi la întoarcere? Am întrebat.

— La fel cum ţi-am tot spus, Audee, răspunse Morius vesel. Te poţi aştepta la un blocaj hepatic total în, ăă... poate nouăzeci de zile.

Îşi bătu vârfurile degetelor privindu-mă cu optimism.

— Am auzit că ai unul valid, totuşi. Vrei să-ţi fac o rezervare pentru transplant?

— Cât de valid ai auzit că e proiectul meu? L-am întrebat.

Ridică din umeri.

— În orice caz, preţul e acelaşi, replică el binevoitor. Două sute de K pentru ficatul nou, plus spitalizarea, anestezistul, psihiatrul preoperator, farmaceuticele, propriul meu onorariu – ştii deja cifrele.

Le ştiam. Şi calculasem deja că, adunând ceea ce câştigam de la Cochenour cu propriile mele economii, plus un credit garantat cu corpul aerian, puteam acoperi suma – la limită. Rămânând falit în final, desigur. Dar viu.

— Întâmplător, am acum în stoc unul care e tocmai de mărimea ta, continuă Doctorul Morius, doar pe jumătate în glumă.

Nu mă îndoiam. Printre tămăduitori se găsesc mereu organe de schimb. Asta, fiindcă oamenii reuşesc tot timpul să-şi găsească moartea, într-un fel sau altul, iar moştenitorii lor se străduiesc să-şi îngraşe averea vânzându-le măruntaiele. O dată sau de două ori m-am întâlnit cu o felceriţă. După ce am băut împreună, m-a dus jos, în departamentul de Ciosvârte Reci, şi mi-a arătat toate inimile şi plămânii congelaţi, maţele şi vezicile, tratate deja fiecare cu agenţi antialergici, ca să nu fie respinse, toate etichetate şi împachetate, gata pentru câte un client plătitor. Mare păcat că nu făceam parte din aceeaşi categorie, căci atunci Doctorul Morius ar fi putut să scoată

unul, să-l încălzească la microunde şi să mi-l trântească-n trup. Când i-am cerut în glumă – precizând că glumeam – să-mi şterpelească un ficăţel, felceriţă s-a îmbufnat şi, nu peste mult timp, şi-a făcut bagajele şi a plecat înapoi pe Pământ.

M-am hotărât.

— Fă-mi rezervarea, am spus. De azi în trei săptămâni.

Şi l-am lăsat destul de mulţumit, ca un plantator de hidro-orez din Burma care-şi priveşte maşinile cum se încălzesc ca să mai dea o recoltă. Dragul de tati. De ce nu m-o fi trimis la Facultatea de Medicină, preferând în schimb să învăţ carte?

Ar fi fost bine dacă Heechee-ii aveau aceeaşi mărime cu fiinţele omeneşti, în loc de a fi doar puţin mai scunzi. Acest lucru se regăsea în tunelurile lor. În cele mai mici, ca acela care ducea la biroul sindicatului Local 88, trebuia să merg tot timpul pe jumătate ghemuit.

Organizatorul adjunct mă aştepta. Avea una dintre foarte puţinele funcţii avantajoase de pe Venus, care nu depindeau de turism – sau, cel puţin, nu în mod direct. Mă întâmpină cu cuvintele:

— M-a căutat Subhash Vastra. Zice că ai fost de acord cu treizeci la sută şi, pe lângă asta, ai plecat fără să-i plăteşti consumaţia celei de-a Treia din Casa lui.

— Recunosc – şi una, şi alta.

Făcu o însemnare.

— Şi-mi datorezi şi mie câte ceva, Audee. Trei sute pentru copia raportului despre porumbelul tău, pe care ţi-am trimis-o. O sută pentru validarea contractului cu Vastra. Şi vei avea nevoie şi de o nouă autorizaţie de ghid; aia o să te coste o mie şase sute.

I-am dat cardul meu de schimb valutar, iar el îmi verifică totalul din cont pe terminalul biroului. Apoi, am semnat şi ştampilat cu cardul contractul pe care-l redactase. Cele treizeci de procente ale lui Vastra n-aveau să se scadă din tot milionul de dolari, ci din beneficiul meu net. Chiar şi aşa, cel mai probabil avea să profite de pe urma târgului la fel de mult ca mine, cel puţin în bani lichizi, fiindcă eu trebuia să achit marile balanţe de plăţi pentru echipamente. Băncile erau îngăduitoare până când omul câştiga, după care îi cereau să-şi lichideze toate datoriile… fiindcă ştiau cât timp putea să

treacă până la următoarea mare lovitură.
Adjunctul verifică repede contractul semnat.
— Atunci, asta e. Mai pot face altceva pentru tine?
— La preţurile tale, nu, am răspuns.
Îmi aruncă o privire tăioasă, cu o undă de invidie.
— Ei, Audee, eşti nedrept cu mine. „Boyce Cochenour şi Dorotha Keefer, călători pe S.S. Iuri Gagarin, înmatriculată la Odessa, fără alţi pasageri,” cită el din raportul pe care-l interceptase pentru noi. „Fără alţi pasageri”! Păi, ai putea să te îmbogăţeşti, Audee, dacă-i lucrezi ca lumea pe un client ca ăsta.
— Să mă îmbogăţesc ar însemna mai mult decât cer, i-am replicat. Nu vreau decât să trăiesc.
Nu era întru totul adevărat. Aveam totuşi unele speranţe – nu prea mari, nu îndeajuns ca să le menţionez, şi oricum n-aş fi spus nimănui despre ele – că s-ar fi putut să ies din toată afacerea mai mult decât viu.
Totuşi, rămânea o problemă.
Problema era aceea că, dacă găseam într-adevăr ceva, Cochenour urma să ia cea mai mare parte. Dacă un turist ca Boyce Cochenour se duce într-o căutare de tuneluri Heechee noi, cu ghid, şi întâmplător dă peste ceva valoros – li s-a mai întâmplat şi turiştilor, să ştiţi; nu prea des, dar îndeajuns ca să le rămână speranţe – partea leului îi revine celui care a plătit călătoria. Primesc şi ghizii o bucăţică, dar atâta tot. Noi nu facem decât să lucrăm pentru omul care plăteşte facturile.
Desigur, m-aş fi putut duce pe cont propriu oricând, ca să prospectez de unul singur. Atunci, orice găseam avea să-mi aparţină. Dar, în cazul meu, asta ar fi fost o idee cât se poate de proastă. Dacă-mi mizam toate resursele pe o expediţie şi pierdeam, n-aş fi făcut doar să-mi pierd timpul şi cincizeci sau o sută de K pe provizii şi pe uzura corpului aerian. Dacă pierdeam, nu peste mult aveam să fiu mort, când în sfârşit ficatul ăla bătrân şi bolnav dădea în primire.
Aveam nevoie de fiecare para pe care mi-o plătea Cochenour, numai ca să rămân în viaţă. Indiferent dacă ne îmbogăţeam sau nu, onorariul încasat de la el urma să se ocupe de asta.
Din nefericire pentru liniştea mea sufletească, nutream bănuiala că ştiam unde s-ar fi putut găsi ceva foarte

interesant; iar problema mea era aceea că, atâta vreme cât aveam drepturile de prestator asigurate prin contractul standard cu Cochenour, chiar nu-mi puteam permite să găsesc acel lucru.

Ultima escală am făcut-o în dormitorul meu. Sub pat, încastrat în stâncă, se afla un seif garantat împotriva spargerilor, conţinând câteva hârtii pe care voiam să le ţin în buzunar de-atunci înainte.

Vedeţi dumneavoastră, la început, când abia venisem pe Venus, nu peisajele mă interesau. Voiam să fac avere.

Atunci, n-am văzut prea mult din suprafaţa planetei. Şi nici în următorii doi ani. Din navele de soiul celor care te pot aduce pe Venus nu se vede mare lucru. Pentru a supravieţui fără să mă strivească presiunea de nouăzeci de mii de milibari de la suprafaţă, ai nevoie de o carcasă puţin mai solidă decât navele cu pereţi transparenţi care merg pe Lună, pe Marte sau mai departe. În învelişul celor ce asolizează pe Venus nu se instalează ferestre fără rost. Tot ce pot fotografia turiştii se află în *interiorul* lui Venus, iar acele lucruri, până la ultimul, au aparţinut cândva Heechee-ilor.

Nu ştim prea multe despre Heechee. Nici măcar numele nu li-l cunoaştem exact. „Heechee” nu e un nume, ci e felul cum cineva a scris cândva zgomotul pe care-l scoate o perlă-de-foc când o loveşti. Întrucât acela era singurul sunet auzit vreodată care avea vreo legătură cu Heechee-ii, a devenit numele lor.

„Hesperologii” n-au nici cea mai vagă idee de unde veneau aceşti Heechee, deşi există unele însemne care par să reprezinte o hartă stelară – cam indescifrabilă; dacă am cunoaşte cu precizie poziţiile tuturor stelelor din galaxie în urmă cu câteva sute de mii de ani, am putea să-i localizăm cu ajutorul lor. Probabil. Presupunând că au venit din galaxia asta.

Uneori, mă întreb ce voiau. Să fugă de pe o planetă care murea? Erau refugiaţi politic? Turişti a căror navă de croazieră s-a stricat între un loc şi alt loc, astfel că au trebuit să aştepte până se repara ce era de reparat pentru a porni din nou la drum? Nu ştiu. Şi nici altcineva nu ştie.

Deşi Heechee-ii şi-au luat cu ei aproape totul la plecare, lăsând în urmă doar tuneluri şi încăperi goale, pe ici, pe colo

au mai rămas unele firimituri pe care fie nu merita să le mai ia, fie le-au uitat: toate acele „evantaie de rugăciune”, suficient de multe containere goale de un fel sau altul ca să arate ca un loc pentru picnic la sfârşitul unei veri active, unele mărunţişuri şi flecuşteţe. Cred că cel mai cunoscut dintre „flecuşteţe” este pumnul anisokinetic, cristalul de carbon care transmite o lovitură sub un unghi de nouăzeci de grade. Acela i-a adus cuiva câteva miliarde numai fiindcă avusese norocul de a găsi unul, deşi nu înainte ca altcineva să-şi fi câştigat la rândul său miliardele, având atâta minte să-l analizeze şi să-l reproducă. Dar pumnul anisokinetic a fost cel mai bun din toate. Ceea ce găsim de obicei este, să recunoaştem, gunoi şi nimic mai mult. Cândva, trebuie să fi existat obiecte de calitate, valorând de-un milion de ori mai mult decât majoritatea rămăşiţelor ăstora.

Au luat toate obiectele de preţ cu ei când au plecat?

Acesta era un alt lucru pe care nu-l ştia nimeni. Nici eu nu ştiam, dar credeam totuşi că ştiam ceva semnificativ.

Credeam că se putea să cunosc un loc unde un tunel Heechee conţinuse ceva destul de interesant, demult; iar acel tunel anume nu se afla în apropierea niciuneia dintre săpăturile explorate.

Nu mă amăgeam. Ştiam că nu exista nicio garanţie.

Era totuşi un punct de pornire. Poate că, atunci când au plecat ultimele nave, Heechee-ii îşi pierduseră răbdarea şi n-au mai făcut atât de meticulos curăţenie în urma lor.

Iar ăsta era tot rostul prezenţei mele pe Venus.

Ce alt motiv aş fi putut avea de a mă afla acolo? Viaţa unui şobolan-de-labirint era marginală, în cel mai bun caz. Te costa cincizeci de mii pe an ca să rămâi în viaţă – taxa pe aer, impozitul pe cap de locuitor, evaluarea apei, factura pentru hrană la limita subzistenţei. Dacă voiai să mănânci carne mai des decât o dată pe lună, sau cereai o boxă privată în care să dormi numai tu, plăteai mult mai mult.

Actele unui ghid te costă cât cheltuielile de trai pentru o săptămână. Când oricare dintre noi îşi cumpăra câte un set, mizam costurile de viaţă ale acelei săptămâni pe şansa unei lovituri destul de importante, fie cu ajutorul turiştilor terraşi, fie pe baza a ceea ce am putea găsi, ca să avem posibilitatea de a ne întoarce acasă pe Pământ – unde nimeni nu murea din

lipsă de aer şi nimeni nu era aruncat în crematoriul sub mare presiune care era atmosfera venusiană. Nu *doar* să ne întoarcem pe Pământ, ci şi să revenim acolo în stilul pe care fiecare şobolan-de-labirint şi-l alesese ca scop când se hotărâse să pornească spre Soare: cu destui hani ca să duci viaţa plină a unei fiinţe umane care trăieşte pe Medicalul Complet.

Asta-mi doream: Marea Lovitură.

VI

Ultimul lucru pe care l-am făcut în seara aceea a fost să vizitez Sala Descoperirilor. Nu era doar un capriciu de moment. Stabilisem o întâlnire cu a Treia din Casa lui Vastra.

A Treia îmi făcu cu ochiul peste vălul de flirtare şi se întoarse spre însoţitoarea ei, care se uită la mine şi mă recunoscu.

— Bună ziua, domnule Walthers, salută ea.

— Mă aşteptam să vă găsesc aici, am răspuns, spunând numai adevărul. Nu ştiam cum să mă adresez acelei femei. Propria mea mamă fusese destul de demodată ca să preia numele tatei când se căsătoriseră, dar acest lucru nu se aplica aici, desigur. „Domnişoară Keefer” s-ar fi potrivit, pe când „doamnă Cochenour” ar fi fost mai diplomatic. Am eschivat problema, spunând:

— Dacă tot vom petrece mult timp împreună, ce-ar fi să ne spunem pe nume?

— Audee, aşa e?

I-am răspuns cu un zâmbet de doisprezece dinţi:

— Suedez după mamă, texan de viţă veche din partea tatălui. Numele e prezent în familie de multă vreme, cred… Dorotha.

A Treia a lui Venus se topise în decor; am preluat iniţiativa, pentru a-i arăta acelei Dorotha Keefer ce se găsea în Sala Descoperirilor.

Se află acolo cu scopul de a-i înfierbânta pe turiştii şi prospectorii terraşi, ca să-şi cheltuiască banii scormonind prin excavaţiile Heechee. Conţine câte puţin din toate, de la scheme ale săpăturilor deja finalizate şi o hartă Mercator pe scară mare a planetei Venus până la eşantioane din toate descoperirile principale. I-am arătat copia pumnului anisokinetic şi piezofonul original, în stare solidă, care-l

îmbogăţise pe descoperitor aproape la fel de permanent ca pe cei ce comercializau pumnul. Erau şi cam o duzină de perle-de-foc, trebuşoare de câţiva milimetri mărime; stăteau după un geam blindat, pe perniţe, răspândindu-şi lucirea lăptoasă şi rece.

— Astea au făcut să existe piezofonul, i-am spus. Aparatul în sine e o invenţie umană, dar perlele-de-foc sunt cele ce-i dau posibilitatea să funcţioneze – convertesc presiunea în electricitate şi viceversa.

— Sunt drăguţe, comentă ea. Dar de ce trebuie să fie protejate astfel? Am văzut unele mai mari pe o tejghea din Ax, fără ca nimeni să se uite măcar la ele.

— E o mică diferenţă, Dorotha, i-am răspuns. Astea sunt veritabile.

Râse sonor. Îmi plăcea râsul ei. Nicio femeie nu arată frumos când râde în hohote, iar fetele preocupate de frumuseţea lor n-o fac. Dorotha Keefer arăta ca o femeie tânără şi sănătoasă care se simte bine, ceea ce, dacă stai să te gândeşti, e cel mai avantajos mod de a arăta al unei femei.

Totuşi, nu arăta destul de bine ca să-mi alunge din minte nevoia de bani pentru a-mi cumpăra un ficat nou, aşa că am trecut la treburile serioase.

— Biluţele roşii de-acolo sunt diamante-de-sânge, am informat-o. Sunt radioactive. Nu atât de puternic încât să-ţi facă vreun rău, dar rămân calde – un mod de a le putea deosebi pe cele autentice de falsuri. Tot ce trece de trei centimetri e fals. Unul real care să fie atât de mare ar genera prea multă căldură – ştii, legea pătratului şi a cubului… Aşa că s-ar topi.

— Deci, cele pe care încerca să mi le vândă prietenul tău…

— False. Corect.

Dădu din cap, continuând să zâmbească.

— Şi ceea ce încercai tu să ne vinzi, Audee? E real sau fals?

Între timp, a Treia din Casa lui Vastra se făcuse nevăzută, discret – aşa că am tras adânc aer în piept şi i-am spus Dorothei adevărul. Nu tot adevărul, poate, dar nimic altceva decât adevărul.

— Toate lucrurile astea de-aici, am început eu, sunt ceea ce-au găsit mii de oameni, după îngrozitor de multe săpături. Nu-i

mare lucru. Pumnul, piezofonul și încă două-trei gadgeturi pe care le putem face să funcţioneze; nişte piese disparate pe care încă le mai studiem; şi câteva flecuşteţe. Asta-i tot.

— Aşa am auzit şi eu, răspunse Dorotha. Şi încă un lucru. Niciuna dintre datele când au fost descoperite obiectele astea nu e mai recentă de douăzeci de ani.

Era mai isteaţă şi mai bine informată decât mă aşteptasem.

— Iar concluzia pe care o poţi trage de aici, am confirmat, este aceea că, din moment ce în ultima vreme nu s-a mai putut găsi nimic nou, probabil planeta a fost minată până la ultima resursă. Ai dreptate. Asta par să arate probele. Primii săpători au găsit toate lucrurile folositoare care erau de găsit… până acum.

— Dar tu crezi că mai sunt şi altele.

— *Sper* că mai sunt şi altele. Uite – un exemplu: pereţii tunelurilor. Vezi că toţi arată la fel – albaştri, perfect netezi; duri; lumina pe care o emană nu variază niciodată. Cum crezi că i-or fi făcut Heechee-ii?

— Păi, nu ştiu…

— Nici eu. Şi nici altcineva nu ştie. Dar toate tunelurile Heechee sunt la fel, şi dacă sapi spre ele din afară, găseşti aceeaşi rocă de bază în substrat, apoi un strat care e un fel de semiperete metalic şi semisubstrat, apoi peretele propriu-zis. Concluzie: Heechee-ii n-au săpat tunelurile astea mai întâi şi pe urmă le-au căptuşit, ci au folosit ceva care se târa prin subsol ca o râmă, lăsând tunelurile în urmă. Şi încă ceva: au săpat peste măsură – adică, o mulţime de tuneluri de care nu aveau nevoie, fără să ducă nicăieri, fără să fie folosite niciodată la nimic. Îţi sugerează ceva treaba asta?

— Că trebuie să fi fost ieftin şi uşor? Ghici ea.

Am dat din cap.

— Deci, probabil a fost o maşină automată, şi chiar ar trebui să mai existe cel puţin una dintre ele, undeva pe planeta asta, ca s-o găsim. Alt exemplu: aerul. Respirau oxigen, la fel ca noi, şi trebuie să-l fi obţinut de undeva. De unde?

— Păi, există oxigen în atmosferă, nu?

— Nu prea. Sub zero virgulă cinci la sută. Şi cea mai mare parte din el nici nu e în stare liberă; face parte din bioxidul de carbon şi alte mizerii. Nici vapori de apă demni de menţionat nu sunt. A, un pic – nici măcar atâta cât, să zicem, bioxidul de

sulf. Când apa se infiltrează din rocă, nu iese sub forma unui izvor limpede. Se evaporă destul de repede. Iar vaporii se ridică – molecula de apă fiind mai uşoară decât molecula de bioxid de carbon. Când atinge un nivel unde soarele poate ajunge la ea, se separă în hidrogen şi oxigen. Oxigenul şi jumătate din hidrogen, în cea mai mare parte, se consumă transformând bioxidul de sulf în acid sulfuric. Restul hidrogenului se disipează în spaţiu.

Dorotha mă privea cu o expresie întrebătoare.

— Audee, spuse ea cu blândeţe, deja cred că eşti expert în materie de Venus.

Am zâmbit.

— Dar ai înţeles ideea?

— Cred că da. Arată destul de rău.

— *Este* destul de rău – dar, cu toate astea, Heechee-ii au reuşit să extragă din mixtură cantitatea aia mică de oxigen, ieftin şi uşor – aminteşte-ţi de tunelurile alea în plus pe care le-au umplut – împreună cu gaze inerte ca azotul, prezente numai într-o proporţie infimă, doar atâta cât să creeze o atmosferă respirabilă. Cum? Nu ştiu, dar dacă există o maşinărie care a făcut treaba asta, aş vrea s-o găsesc. Următorul exemplu: aeronavele. Heechee-ii zburau mult peste suprafaţa planetei.

— La fel şi tu, Audee! Nu eşti pilot?

— Pilot de corp aerian, da. Însă fii atentă ce anume face un corp aerian să funcţioneze. La suprafaţă e o temperatură de şapte sute treizeci şi cinci de K, şi insuficient oxigen ca să ţină aprinsă o ţigară. Aşa că aparatul meu de zbor are nevoie de două rezervoare cu combustibil, unul pentru carburant, altul pentru gazele necesare arderii. Nu e vorba doar de petrol şi aer, să ştii.

— Nu?

— Nu aici, Dorotha. Nu la o temperatură ambientală ca asta cu care avem de-a face. Ai auzit vreodată de un tip pe nume Carnot?

— Un savant de pe vremuri, nu? Ăla cu ciclul Carnot?

— Întocmai.

Era a treia oară când mă surprindea, am remarcat în sinea mea, cu prudenţă.

— Eficienţa Carnot a unui vehicul este exprimată prin temperatura lui maximă – căldura şi combustia, să zicem – împărţită la temperatura gazelor de eşapament.

Bine, dar temperatura eşapamentului nu poate fi mai joasă decât a mediului în care ies gazele evacuate. Altfel, nu mai ai de-a face cu un motor, ci cu un frigider. Şi trebuie să înfrunţi o temperatură atmosferică de şapte sute treizeci şi cinci K, aşa încât, chiar şi cu carburanţi speciali, în esenţă tot un motor ineficient ai. Pe Venus, *orice* motor cu ardere internă e ineficient. Nu te-ai întrebat niciodată de ce există atât de puţine corpuri aeriene? Pe mine nu mă deranjează: mă ajută să am aproape un monopol pe zboruri. Dar motivul este acela că funcţionarea lor e îngrozitor de scumpă.

— Iar Heechee-ii o rezolvaseră mai bine?

— *Cred* că da.

Râse iar, pe neaşteptate şi din nou foarte atrăgător.

— Ei, sărăcuţul de tine, remarcă ea cu bunăvoinţă, eşti dependent de ceea ce vinzi, nu? Crezi că într-o bună zi vei găsi tunelul-mamă şi-ai să te-alegi cu nişte produse Heechee în valoare de câteva miliarde de dolari!

Nu-mi plăcea felul cum o formulase. La drept vorbind, nu eram deloc mulţumit de întâlnirea pe care o pusesem la cale împreună cu a Treia a lui Vastra; mă aşteptasem ca, în absenţa amicului ei, s-o pot descoase pe această Dorotha Keefer destul de uşor în legătură cu el. Şi nu mergea deloc aşa. Mă făcea să fiu conştient de ea ca persoană, ceea ce era o evoluţie indezirabilă în sine – nu poţi trata o pradă ca pe o pradă, dacă o consideri fiinţă omenească.

Mai rău decât atât, mă făcea să mă examinez cu atenţie pe mine însumi.

Aşa că m-am rezumat să spun:

— S-ar putea să ai dreptate. Dar, mai mult ca sigur, am să încerc cât pot.

— Te-ai supărat, nu-i aşa?

— Nu, am minţit, sunt doar cam obosit, poate. Iar mâine avem de făcut un drum lung, aşa că mai bine te duc înapoi în Ax, domnişoară Keefer.

V

Corpul aerian era ancorat la marginea unui mic spaţioport,

fiind accesibil în acelaşi mod ca platforma de lansare: ascensor până la valva de sub suprafaţă, apoi un tractor închis ermetic, care să ne poarte peste suprafaţa stâncoasă, uscată şi torturată a planetei, erodată de vânturile cu mare densitate. În mod normal, îmi ţineam aeronava sub o acoperitoare de spumă bine legată, desigur. Pe suprafaţa lui Venus nu laşi niciun obiect expus, liber, dacă vrei să-l mai găseşti intact când te întorci la el, chiar dacă e făcut din oţel cromat. Înlăturasem spuma dimineaţa la prima oră, când verificasem aparatul şi încărcasem proviziile. Acum era gata. Puteam să-l văd de la hubloul cabinei, prin pâcla verde-gălbuie care urla afară.

Cochenour şi fata l-ar fi putut vedea şi ei, dacă ar fi ştiut încotro să se uite, dar nu l-ar fi recunoscut ca pe un obiect capabil să zboare.

— Tu şi Dorrie v-aţi certat? Îmi răcni Cochenour în ureche.

— Nu s-a certat nimeni, am strigat la rândul meu.

— Pe mine nu mă interesează. Voiam doar să ştiu. Nu e nevoie să vă simpatizaţi, aşa că faci doar ce-ţi spun eu.

Tăcu un moment, odihnindu-şi coardele vocale.

— Iisuse, ce mai vânt…!

— Zefirul, i-am răspuns.

Altceva n-am mai zis; avea să descopere singur. Zona din jurul platoului de lansare e destul de calmă, după standardele venusiene. Forţa ascensională orografică aruncă vânturile cele mai rele pe deasupra platformei, la mare înălţime, astfel că jos e doar un soi de vârtej negru confuz. Asta face ca decolarea şi asolizarea să meargă relativ uşor. Partea proastă e că o parte din metalele grele aflate în atmosferă se depun pe spaţioport. Ceea ce trece drept „aer” pe Venus conţine straturi de clorură de mercur şi sulfură de mercur roşie, la nivelurile inferioare, iar când ajungi deasupra lor, la acei nori destul de pufoşi pe care-i văd turiştii în timpul coborârii descoperi că unii dintre ei sunt formaţi din picături de acid sulfuric, clorhidric şi fluorhidric.

Dar există soluţii şi pentru asta. Navigaţia peste Venus necesită aptitudini 3-D. E destul de uşor să te deplasezi din Punctul A în Punctul B, pe suprafaţă. Transponderii intră în contact cu emisiile radio şi-şi prezintă permanent poziţia pe hărţi. Mai greu de găsit e altitudinea. În acest scop, e nevoie

de experienţă şi, poate, intuiţie, motiv pentru care aeronava mea şi cu mine valoram un milion de dolari pentru oameni ca Boyce Cochenour.

De-acum, ajunseserăm la corpul aerian, iar ţeava telescopică a tractorului se îndrepta spre încuietoare. Cochenour privea afară, prin hublou.

— N-are aripi! Strigă el, ca şi cum ar fi crezut că voiam să-l păcălesc.

— N-are nici pânze sau lanţuri pentru zăpadă! Am strigat şi eu. Urcaţi la bord, dacă vreţi să vorbim. Acolo ne va fi mai uşor.

Ne-am urcat prin ţeavă, am descuiat intrarea şi ne-am îmbarcat fără prea mari complicaţii.

Nici măcar nu aveam genul de probleme pe care mi le-aş fi putut cauza singur. Vedeţi dumneavoastră, un corp aerian nu-i tocmai o nimica toată pe Venus. Mare noroc avusesem să mi-l pot cumpăra şi, ce s-o mai dăm cotită, se poate spune că-l iubeam. Aeronava mea avea o capacitate de zece persoane, fără echipamente. Adăugând ceea ce ne vânduse magazinul de dotare al lui Sub Vastra, iar Localul 88 certificase ca fiind strict necesar la bord, toţi trei stăteam cam înghesuiţi.

Eram pregătit cel puţin pentru o remarcă sarcastică, dar Cochenour nu făcu decât să se uite prin jur atâta cât să găsească cea mai bună cuşetă, după care se duse la ea şi o ocupă. Fata dădea dovadă de *fair play* în legătură cu toate neajunsurile. Iar eu rămăsesem cu glandele încărcate pentru critici ostile, fără ca nimeni să mă critice.

În cabina corpului aerian nu era la fel de mult zgomot. Vuietul vântului se mai făcea auzit destul de bine, dar era doar deranjant, nu asurzitor. Am înmânat dopuri pentru urechi cu filtre puternice, iar după aplicarea lor n-am mai avut nicio neplăcere.

— Staţi jos şi puneţi-vă centurile, i-am instruit şi, imediat după ce se instalară, am decolat.

La nouăzeci de mii de milibari, aripile nu sunt doar inutile, ci otravă curată. Corpul meu aerian avea toată sustentaţia necesară încorporată în carcasa lui de forma unei scoici. Am alimentat termoreactoarele cu amestecul de doi carburanţi, după care am săltat peste terenul rezonabil de neted din jurul spaţioportului (era nivelat cu buldozerul o dată pe săptămână,

altfel n-ar fi rămas nici pe departe la fel de acceptabil) şi, după o goană de numai cincizeci de metri, ne-am luat zborul prin ceaţa învolburată, galben-verzuie – care peste câteva momente deveni gri-maronie.

Cochenour îşi prinsese larg centura, ca să stea mai comod. Mi-a făcut plăcere să-l aud ţipând, când turbulenţa a început să-l zgâlţâie încoace şi-ncolo. N-avea să-l omoare şi dura doar câteva momente. La o mie de metri, am intrat în partea noastră din inversiunea atmosferică semipermanentă a lui Venus, iar agitaţia a scăzut îndeajuns cât să-mi pot desface centura şi să mă ridic în picioare.

Mi-am scos dopurile din urechi şi le-am făcut semn lui Cochenour şi fetei să-mi urmeze exemplul.

Cochenour se freca pe cap, în locul unde şi-l lovise de un suport pentru hărţi, dar zâmbea uşor.

— Destul de captivant, recunoscu el, căutându-se în buzunar. E-n regulă dacă fumez?

— Sunt plămânii dumitale, nu ai mei.

Zâmbi şi mai larg.

— Da, acum sunt. Auzi – de ce nu ne-ai dat dopurile alea de urechi când eram în tractor?

Afacerile ghizilor, s-ar putea spune, conţin un fel de fluxuri şi refluxuri, când fie-ţi laşi clienţii să te asalteze cu întrebări, pentru ca apoi să-ţi petreci tot timpul explicând ce-nseamnă când afişajele alea mici trec pe roşu… sau, în caz contrar, îţi ţii gura, îţi vezi de treabă şi faci avere. Concluzia e că aveam de ales: după toată povestea asta, Cochenour şi prietena lui aveau să-mi fie simpatici, sau nu?

Dacă voiam să iasă aşa, trebuia să încerc să mă port civilizat cu ei. Mai mult decât civilizat. Faptul că aveam să locuim toţi trei într-un spaţiu mare cam cât o bucătărie de apartament, timp de trei săptămâni, însemna ca fiecare să facă eforturi serioase de a se purta agreabil cu ceilalţi, ca să nu ne întoarcem urându-ne de moarte. Şi, cum eu eram cel plătit ca să fie drăguţ, eram şi dator să dau exemplu.

Pe de altă parte, uneori Cochenourii lumii pur şi simplu nu sunt simpatizabili. Dacă aşa aveau să stea lucrurile, cu cât vorbeam mai puţin, cu atât mai bine, şi ar fi trebuit să răspund la astfel de întrebări cu: „Am uitat”.

De fapt, însă, nu făcuse cu adevărat eforturi să fie antipatic.

Fata încercase chiar să se poarte prietenos. Aşa că am optat pentru curtoazie.
— Mă rog, ăsta-i un lucru interesant. Ştiţi, noi auzim după diferenţele de presiune. În timp ce corpul aerian decola, tampoanele au filtrat o parte din zgomot – undele de presiune – dar, când am strigat la voi să vă încheiaţi centurile, ele au lăsat să treacă presiunea diferită a glasului meu şi m-aţi putut auzi destul de uşor. Oricum, există o limită. Peste o sută douăzeci de decibeli – decibelul e unitatea de sunet…
— Ştiu ce-i ăla decibel, mârâi Cochenour.
— Corect. La mai mult de vreo sută douăzeci, timpanul pur şi simplu nu mai reacţionează. Aşa că, în tractor, zgomotul era prea puternic. Pătrundea nu numai prin carcasă, ci şi din sol, transmis prin şenile. Dacă aţi fi avut tampoanele în urechi, nici măcar n-aţi mai fi putut auzi… ei bine, n-aţi fi putut auzi nimic, am încheiat eu pe un ton cam plouat.
Dorotha mă ascultase, în timp ce îşi retuşa machiajul de la ochi.
— Nimic de ce gen? Mă întrebă.
Am hotărât să-i consider prieteni, cel puţin pentru moment.
— De genul ordinelor de a vă pune costumele. În caz de accident, vreau să zic. O rafală de vânt mai puternică ar fi putut să răstoarne tractorul, sau uneori peste coline zboară obiecte mari care te pot lovi, şi nici n-ai timp să te fereşti.
Clătină din cap, deşi râdea.
— În ce loc minunat ne-ai adus, Boyce, comentă ea.
Cochenour nu-i dădea nicio atenţie. Altceva îl preocupa.
— De ce nu pilotezi? Mă întrebă el.
M-am ridicat în picioare şi am activat globul virtual.
— Exact, e timpul să vorbim şi despre asta, i-am răspuns. În momentul de faţă, corpul aerian e pe pilot automat, îndreptându-se în direcţia cuadratului de-aici. Trebuie să ne alegem o destinaţie concretă.
Dorotha Keefer inspecta globul. Nu e real, desigur; este doar o imagine tridimensională care stă suspendată în gol, poţi să-ţi bagi degetul prin ea.
— Venus nu arată cine ştie ce, remarcă fata.
— Liniile astea pe care le vedeţi aici, le-am explicat, sunt doar marcaje ale lungimilor de unde radio; dacă vă uitaţi pe fereastră, nu se văd. Pe Venus nu există oceane, iar suprafaţa

nu e împărţită în ţări, aşa că o hartă a planetei nu arată chiar cum v-aţi aştepta pe Pământ. Vedeţi punctul ăsta luminos de-aici? Ăştia suntem noi.

Am suprapus peste graficul lungimilor de undă şi al culorilor de contur datele geologice.

— Cercurile astea neregulate marchează masconurile. Ştiţi ce e un mascon?

— O concentraţie de masă? Încercă Dorotha. O aglomerare de substanţe grele?

— Perfect. Acum, priviţi ce se întâmplă când introduc locurile săpăturilor Heechee cunoscute.

Imediat ce am introdus comanda, excavaţiile au apărut ca nişte forme aurii, asemenea unor viermi târându-se peste planetă. Dorotha remarcă imediat:

— Toate sunt în masconuri.

Cochenour îi aruncă o privire aprobatoare, ca şi mine.

— Nu chiar toate, am precizat eu, dar pe-aproape. De ce? Nu ştiu. Nimeni nu ştie. Masconurile sunt în majoritate formate din roci mai vechi şi mai dense – bazalt şi aşa mai departe – şi s-ar putea ca Heechee-ii să se fi simţit mai în siguranţă înconjuraţi de o materie densă şi solidă.

În corespondenţa mea cu Profesorul Hegramet de pe Pământ, pe vremea când încă n-aveam în mine un ficat muribund şi astfel îmi puteam permite să mă interesez de cunoştinţele abstracte, discutaserăm despre posibilitatea ca maşinile de forat ale Heechee-ilor să lucreze numai în piatră densă, sau într-o rocă de o anumită compoziţie chimică. Totuşi, nu eram pregătit să discut cu ei unele dintre ideile pe care le aflasem de la Profesorul Hegramet.

Am învârtit puţin globul virtual, răsucind un tambur.

— Uitaţi-vă aici, unde suntem acum. Formaţiunea asta este Alpha Regio. Iată şi marea excavaţie din care tocmai am ieşit. Puteţi vedea forma Axului. Masconul ăsta anume, unde se află Axul, e numit Serendip; a fost descoperit de o echipă hesperologică…

— Hesperologică?

— O echipă de geologi ce studiază planeta Venus, motiv pentru care i se spune hesperologică. Au detectat de pe orbită concentrarea de masă, apoi, după asolizări, au extras un eşantion din scoarţă şi au ajuns la prima excavaţie Heechee.

Toate celelalte săpături pe care le vedeţi, la latitudini nordice mai înalte, au acelaşi grup de masconuri asociate. Între ele există straturi de roci mai puţin dense, pe care le străbat pentru a se conecta, dar aproape toate se găsesc exact în masconuri.

— Toate sunt în nord, observă tăios Cochenour. Noi mergem spre sud. De ce?

Era interesant că ştia să interpreteze globul virtual, dar nu i-am spus-o. Am zis doar atât:

— Cele marcate nu sunt bune de nimic. Au fost explorate deja.

— Unele dintre ele par mai mari chiar şi decât Axul.

— Incomparabil mai mari, într-adevăr. Dar nu conţin mare lucru – sau, oricum, nu prea sunt şanse să mai fie în ele ceva într-o formă destul de bună ca să merite osteneala. Fluidele subvenusiene le-au umplut acum o sută de mii de ani, poate chiar mai mult. Mulţi oameni de ispravă au ajuns faliţi încercând s-o evacueze pe câte una şi să excaveze, fără să găsească nimic. Puteţi să mă-ntrebaţi pe mine – am fost şi eu unul dintre ei.

— Nu ştiam că pe Venus există apă în stare lichidă, obiectă Cochenour.

— Am spus eu „apă”? Dar, de fapt, o parte chiar era apă, sau oricum un fel de noroi aproape lichid. De pare că apa străbate pietrele şi are o perioadă de tranzit, până ajunge la suprafaţă, de câteva mii de ani, înainte de a da în clocot, iar atunci se evaporă, se descompune în hidrogen şi oxigen şi se pierde. În caz că nu ştiaţi, şi sub Ax există puţină apă. Pe asta o beaţi şi o respiraţi, în timp ce eraţi acolo.

— Nu respiram apă, mă corectă el.

— Sigur că nu. Respiram aerul preparat de noi. Dar, uneori, în tuneluri mai rămânea şi aerul de dinainte – vreau să zic, cel iniţial, aerul pe care l-au lăsat Heechee-ii în urma lor. Desigur, în general, după câteva sute de mii de ani, tunelurile devin adevărate cuptoare. Tind să coacă până la descompunere toate substanţele organice. Poate că de-asta am găsit atât de puţine, să zicem, resturi animale – au fost incinerate. Aşa că… uneori, puteţi găsi aer într-o excavaţie, dar n-am auzit niciodată de cineva care să fi găsit apă potabilă.

— Boyce, interveni Dorotha, toate astea sunt foarte

interesante, dar mie mi-e cald şi sunt murdară, iar tot ce-am vorbit acum despre apă mă face să mă simt prost. Pot să schimb subiectul pentru câteva minute?

Cochenour lătră – nu era tocmai un râs:

— Un îndemn subliminal, Walthers, nu eşti de acord? Şi puţină pudoare de modă veche, aş zice. Cred că ceea ce vrea Dorrie cu adevărat e să se ducă la toaletă.

Cu puţină încurajare din partea fetei, m-aş fi simţit oarecum stânjenit pentru ea. Se vedea clar că era obişnuită cu apucăturile lui Cochenour. Spuse doar atât:

— Dacă vom locui aici timp de trei săptămâni, aş dori să ştiu ce ni se oferă.

— Bineînţeles, domnişoară Keefer, am răspuns.

— Dorotha. Sau Dorrie, dacă-ţi place mai mult.

— Sigur, Dorrie. Ei bine, iată ce avem. Sunt cinci cuşete; se pot împărţi în câte două locuri, totalizând zece, dacă avem nevoie, dar nu e cazul. Două duşuri. Nu arată destul de încăpătoare ca să te săpuneşti în voie, dar cu puţin efort te descurci. Două toalete chimice, în boxele de-acolo. Bucătăria e dincolo – sau, cel puţin, plita şi cămara. Alege-ţi ce cuşetă vrei, Dorrie. Are un paravan care se poate coborî la nevoie, ca să te schimbi şi aşa mai departe, sau doar dacă vrei să nu te uiţi la noi, ceilalţi, o vreme.

— Hai, Dorrie, fă ce ai de făcut, o îndemnă Cochenour. Oricum voiam ca Walthers să-mi arate cum se pilotează chestia asta.

Călătoria începuse destul de promiţător. Am avut parte şi de situaţii mai neplăcute. N-au lipsit nici unele ocazii de-a dreptul traumatice, grupuri de oameni care veneau la bord beţi şi se îmbătau în continuare, tot timpul, cupluri care se certau clipă de clipă, fără să se întrerupă – decât ca să poată face front unit, certându-se cu mine. De data asta, lucrurile nu se arătau deloc rău, chiar şi lăsând la o parte faptul că speram ca aranjamentul respectiv să-mi salveze viaţa.

N-ai nevoie de cine ştie ce talente ca să pilotezi un corp aerian – sau, cel puţin, măcar să-l faci să meargă în ce direcţie vrei. În atmosfera venusiană e sustentaţie suficientă. Nu-ţi faci griji că ţi se gripează motorul – şi, oricum, comenzile automate gândesc în locul tău aproape tot timpul.

Cochenour învăţa repede. A reieşit că pilotase tot ce zboară

prin atmosfera terestră, inclusiv submersibile individuale, în tinereţe, prin adâncurile petrolifere ale oceanelor. A înţeles imediat ce i-am menţionat că partea cea mai grea a pilotării pe Venus consta în alegerea nivelului potrivit de zbor şi anticiparea momentului când trebuia să-l schimbi. Dar a mai înţeles și că asta nu se învăţa într-o zi. Nici chiar în trei săptămâni.

— Ce naiba, Walthers, replică el destul de vesel. Măcar pot să-l conduc încotro trebuie – în caz că dumneata rămâi blocat într-un tunel. Sau eşti împuşcat de un soţ gelos.

L-am privit cu micul zâmbet potrivit după o asemenea glumă – ceea ce nu era mare lucru.

— Celălalt lucru pe care-l pot face, continuă el, e să gătesc. Doar dacă nu cumva eşti un bucătar foarte bun…? Mda, bănuiam eu. Ei bine, am plătit prea mult pentru stomacul ăsta ca să mi-l umplu cu orice se nimereşte, aşa c-am să pregătesc eu mesele. E o mică îndeletnicire pe care Dorrie n-a reuşit niciodată s-o înveţe. La fel era şi bunică-sa. Cea mai frumoasă femeie de pe Pământ, dar îi intrase-n cap că atâta era de-ajuns ca să fie şi stăpâna lumii.

Am lăsat asta de-o parte, ca să mă lămuresc mai târziu. Era plin de mici surprize atletul acela tânăr de nouăzeci de ani. Mai spuse:

— În regulă. Şi acum, în timp ce Dorrie consumă toată apa de la duş…

— Nicio grijă. Se reciclează.

— Oricum… Până se spală ea, termină-ţi mica expunere despre locul unde mergem.

— Perfect.

Am mai învârtit puţin globul. În timp ce vorbeam, punctul luminos care ne reprezenta pe noi se deplasase constant spre sud.

— Vezi aglomeraţia asta unde traiectoria noastră se intersectează cu liniile de grilă, aici, aproape de Lise Meitner?

— Cine mai e şi Lise Meitner? Mormăi el.

— Cineva după care au numit formaţiunea, asta-i tot ce ştiu. Vezi unde-ţi arăt?

— Mda. Masconurile alea cinci, mari şi adunate la un loc. Nu e indicată nicio excavaţie. Acolo ne ducem?

— În linii mari, da.

— De ce în linii mari?

— Păi, ar mai fi un amănunt pe care nu ţi l-am spus. Sper să nu-ţi ieşi din pepeni din cauza lui, fiindcă atunci va trebui să-mi sară şi mie muştarul şi să-ţi spun că ar fi trebuit să-ţi dai osteneala să afli mai multe despre Venus, înainte de a te hotărî să-l explorezi.

Câteva clipe, mă măsură cu privirea. Dorrie ieşi din boxa duşului, cu un halat lung pe ea şi un prosop în jurul capului, şi veni în tăcere până lângă Cochenour, privindu-mă.

— Asta depinde foarte mult de ce anume nu mi-ai spus, prietene, replică el pe un ton deloc prietenos.

— Porţiunea aia de-acolo este Zona de Securitate a Polului Sud, i-am răspuns. Locul unde băieţii de la Apărare îşi ţin lansatoarele de rachete şi cea mai întinsă dintre regiunile lor de dezvoltare a armamentului. Iar civilii nu au voie să între.

Cochenour privea încruntat harta.

— Dar numai bucăţica aia de mascon e neinterzisă!

— Şi tocmai spre bucăţica aia mergem noi.

VI

Pentru un om trecut de nouăzeci de ani, Boyce Cochenour era sprinten. Nu vreau să spun doar că era sănătos. Medicalul Complet are efectul ăsta, fiindcă pur şi simplu îţi înlocuieşte tot ce se învecheşte sau începe să arate cam prăfuit. Totuşi, creierul nu se poate înlocui. Aşa că ceea ce vezi de obicei la bogătanii bătrâni e un trup musculos şi bronzat care ezită, tremură, scapă lucruri pe jos.

În privinţa asta, Cochenour avusese mare noroc.

Urma să-mi ţină o companie abrazivă timp de trei săptămâni. Insistase deja să-i arăt cum se pilotează un corp aerian şi învăţase repede. Când m-am hotărât să folosesc puţin timp de zbor pentru un control cam prematur al sistemului de răcire, care se face la o mie de ore, m-a ajutat să deschid capacele, să verific nivelurile de refrigeram şi să curăţ filtrele. Apoi, s-a hotărât să ne prepare prânzul.

Dorrie Keefer a început să mă ajute în vreme ce mutam de colo-colo unele echipamente, ca să scot sondele autosonice. La nivelul sonor constant care există în interiorul unei aeronave, vocile noastre n-ar fi ajuns în mod normal la urechile lui Cochenour, aflat la vreo doi metri distanţă, lângă

plită. M-am gândit s-o iscodesc pe Dorrie despre el, în timp ce verificam sondele, dar n-am făcut-o. Ştiam deja lucrul cel mai important în legătură cu Cochenour – şi anume că, dacă aveam puţin noroc, urma să-mi plătească ficatul nou. Nu era nevoie să aflu ce păreri aveau el şi Dorrie unul despre celălalt.

Aşa că am început să vorbim despre sonde. Despre felul cum aveau să tragă încărcături percutante în stâncile venusiene şi să cronometreze ecourile. Şi despre şansele de a găsi ceva cu adevărat valoros. („Mă rog, care sunt şansele de a câştiga la loterie? Foarte mici, pentru orice deţinător de bilet individual. Dar întotdeauna există pe undeva şi un câştigător!”) Şi despre ceea ce mă făcuse din capul locului să vin pe Venus. Am menţionat numele tatălui meu, dar ea nu auzise niciodată despre guvernatorul adjunct al Texasului. Era prea tânără, fără îndoială. Oricum, se născuse şi crescuse în sudul statului Ohio, unde lucrase Cochenour în tinereţe, pentru ca apoi să revină ca miliardar. Mi-a spus, fără s-o întreb, cum construise acolo un centru nou de procesare şi câte dureri de cap îl costase – probleme cu sindicatele, probleme cu băncile, probleme serioase cu guvernul – aşa că se hotărâse ca să-şi ia o lungă vacanţă, ca să mai hoinărească şi el o vreme. M-am uitat spre bucătărie, unde Cochenour amesteca sosul, şi am comentat:

— Hoinăreşte mai departe decât am văzut pe oricine în viaţa mea.

— E un maniac al muncii, Audee. Cred că aşa s-a şi îmbogăţit din start.

Corpul aerian se zgâlţâi şi le-am lăsat baltă pe toate ca să mă reped la comenzi. L-am auzit pe Cochenour scoţând un urlet în spatele meu, dar eram ocupat să găsesc un nivel de tranzit mai potrivit. La vremea când am ajuns cu o mie de metri mai sus şi am pornit din nou pilotul automat, Cochenour îşi freca încheietura mâinii şi mă înjura.

— Scuze, am spus.

— Nu mă deranjează că mi-ai opărit pielea de pe antebraţ, spuse el acru. Pot oricând să-mi cumpăr aha. Dar era cât pe ce să vărs sosul pe jos.

Am consultat globul virtual. Semnul luminos al navei se afla la două treimi din drumul spre destinaţie.

— E gata masa? Am întrebat. Ajungem acolo într-o oră.

Pentru prima oară, Cochenour păru surprins.
Aşa de repede? Parcă spuneai că aeronava asta e subsonică.
— Într-adevăr. Ne aflăm pe Venus, domnule Cochenour. La nivelul ăsta, viteza sunetului e mult mai mare decât pe Pământ.
Păru îngândurat, dar nu spuse decât atât:
Mă rog, putem mânca din clipă-n clipă.
Mai târziu, spre sfârşitul mesei, Cochenour mai zise:
— Bănuiesc că s-ar putea să nu ştiu despre planeta asta atât de multe pe cât credeam. Dacă vrei să ne faci o prezentare de ghid, te ascultăm.
— În linii mari, ştiţi deja cum e, i-am răspuns. Ei, dar, domnule Cochenour, eşti un bucătar excelent. Ştiu că eu am împachetat toate proviziile, dar habar n-am ce mâncăm.
— Dacă vii la sediul meu din Cincinnati, replică el, poţi întreba de domnul Cochenour, dar atâta vreme cât stăm unu-n poala altuia, poţi foarte bine să-mi zici Boyce. Şi dacă-ţi place fricase, de ce n-o mănânci?
Răspunsul era: „fiindcă s-ar putea să mă omoare” – dar nu voiam să încep o discuţie care ar fi putut duce la motivul pentru care aveam atâta nevoie de banii lui.
— Aşa mi-a ordonat medicul, am răspuns. Trebuie să mă las de grăsimi pentru o vreme. Probabil consideră că m-am îngrăşat prea mult.
Cochenour mă măsură cu privirea, dar nu spuse decât atât:
— Şi prezentarea…?
— Păi, să începem cu partea cea mai importantă, am răspuns, turnând cu grijă cafeaua. Cât timp suntem în corpul ăsta aerian, puteţi face orice vreţi – să umblaţi, să mâncaţi, să beţi, să fumaţi dacă aveţi ţigări… tot ce vă vine. Sistemul de răcire e construit pentru de trei ori mai multe persoane, plus proviziile şi echipamentele lor, cu un factor de două, pentru siguranţă. Aerul şi apa ne ajung pentru mai mult de două luni. Carburantul, destul pentru trei ture complete plus manevrele. Dacă ni se întâmplă ceva neprevăzut, ţipăm după ajutor şi va veni cineva să ne ia în cel mult două ore. Probabil vor fi băieţii de la Apărare, fiindcă sunt cel mai aproape şi au aeronave cu adevărat *rapide.* Cel mai rău lucru ar fi să se spargă carcasa şi toată atmosfera venusiană să năvălească înăuntru. Dacă asta se-ntâmplă repede, suntem ca şi morţi. Totuşi, niciodată nu se

întâmplă prea repede. Am avea timp să ne luăm costumele, iar în ele putem supravieţui treizeci de ore. Am fi salvaţi cu mult înainte să treacă.

— Presupunând, desigur, că în acelaşi timp nu s-ar întâmpla ceva şi cu comunicaţiile radio.

— Corect. Presupunând şi asta. Ştii bine că poţi fi omorât oriunde, dacă se întâmplă destule accidente în acelaşi timp.

Îşi mai turnă o ceaşcă de cafea, adăugând şi puţin brandy.

— Continuă.

— Ei, bine, în afara navei e mult mai delicată situaţia. N-ai decât costumul ca să te ţină în viaţă, iar perioada lui de funcţionare utilă, cum am spus, e de numai treizeci de ore. Totul ţine de refrigerare. Poţi avea asupra ta destul aer şi apă, iar în intervalul respectiv mâncarea nu e o problemă, dar ai nevoie de multă energie compactă ca să scapi de energia difuză din jurul tău. Asta înseamnă carburant. Sistemele de răcire folosesc mult carburant, iar când ăla se termină, ar fi mai bine să te întorci în navă. Moartea de căldură nu e cea mai rea – îţi pierzi cunoştinţa cu mult timp înainte de a începe să te doară. Dar, până la urmă, tot mori.

După un moment, am continuat:

— Cealaltă problemă e că trebuie să-ţi verifici costumul de fiecare dată când îl iei pe tine. Îl presurizezi şi te uiţi la contor dacă n-are scurgeri. Voi controla şi eu, dar *nu vă bazaţi pe mine.* E vorba de viaţa voastră. Şi fiţi atenţi la viziere. Sunt destul de rezistente – puteţi bate cuie cu ele fără să se spargă – dar dacă sunt lovite suficient de tare de altceva care-i suficient de tare, tot se pot crăpa. Aşa că din nou muriţi.

Dorrie întrebă încet:

— Ai pierdut vreodată un turist?

— Nu.

Apoi, însă, am adăugat:

— Alţii, da. În fiecare an mor câte cinci sau şase.

— Voi juca pe miza asta, răspunse cu seriozitate Cochenour. Oricum, nu o asemenea prezentare doream, Audee. Vreau să zic, sigur că mă interesează să aflu cum să rămânem în viaţă, dar presupun că pe toate astea ni le-ai fi spus oricum înainte de a ieşi din navă. Ceea ce voiam de fapt să ştiu e cum de-ai ales tocmai masconul ăsta anume ca să-l prospectezi.

Boşorogul ăla cu trup de model musculos începea să mă

enerveze, cu obiceiul lui sâcâitor de a pune tocmai întrebările la care nu voiam să răspund. Categoric, exista un motiv pentru care alesesem acel loc. Avea legătură cu vreo cinci ani de studiu, multe săpături şi corespondenţă în valoare de cam un sfert de milion de dolari, la preţuri de space-mail, cu oameni ca Profesorul Hegramet de pe Pământ.

Dar nu voiam să-i spun toate motivele. Existau cam o duzină de situri pe care voiam neapărat să le explorez. Dacă ăsta de-acum se întâmpla să fie unul dintre locurile rentabile, Cochenour urma să se îmbogăţească mult mai mult decât mine – aşa scrie în contractele pe care le semnezi: patruzeci la sută clientului, cinci la sută ghidului, restul guvernului – şi atâta ar trebui să-i ajungă. Dacă întâmplător nu renta, nu voiam să-şi ia alt ghid pentru unul dintre celelalte situri pe care mi le însemnasem.

Aşa că am spus doar atât:

— Zi-i deducţie informată. Ţi-am promis o şansă apreciabilă cu un tunel care n-a fost deschis niciodată şi sper să mă ţin de cuvânt. Iar acum, hai să strângem masa; mai avem zece minute până la destinaţie.

După ce am făcut ordine şi ne-am încheiat centurile, am coborât din nou prin straturile relativ calme, până la vânturile puternice de suprafaţă.

Ajunseserăm deasupra marelui masiv central, cam la aceeaşi înălţime ca terenurile din jurul Axului. Aceea e altitudinea unde pe Venus se întâmplă cele mai multe lucruri. Jos, pe şesuri şi în văile faliilor adânci, presiunile ating o sută douăzeci de mii de milibari şi chiar mai mult. Corpul meu aerian n-ar fi rezistat prea mult în asemenea condiţii – şi nici al altcuiva, cu excepţia câtorva dintre tipurile speciale, militare şi de cercetare. Din fericire, se părea că nici Heechee-ilor nu prea le plăcuse în regiunile joase. Nicio urmă de-ale lor nu se găsise vreodată mult mai jos de nivelul nouăzeci – ceea ce nu însemna că nu existau, desigur.

Oricum, am verificat poziţia unde ajunseserăm, pe globul virtual şi pe hărţile detaliate, şi am desfăşurat primele trei sonde autosonice.

Imediat ce au ieşit din navă, vânturile au început să le poarte peste tot. Era în regulă aşa. Nu prea contează unde ajung, în nişte limite destul de largi, ceea ce e foarte bine. La început,

au căzut ca nişte suliţe, apoi au început să zboare ca paiele-n vânt, până când micile lor rachete au intrat în funcţiune, iar dispozitivele de reperare a solului le-au orientat spre suprafaţă.

Fiecare dintre ele s-a înfipt corect în sol. Nu întotdeauna ai un asemenea noroc, deci era un început bun.

Le-am verificat poziţiile pe hărţile detaliate. Formau un triunghi aproape echilateral, adică aşa cum e preferabil. Apoi, m-am asigurat că toată lumea avea centurile bine prinse, am deschis antena de scanare şi am început să zburăm în cerc.

— Şi acum? Mugi Cochenour.

Am observat că fata îşi pusese din nou tampoanele în urechi, dar el nu voia să piardă niciun amănunt.

— Acum aşteptăm ca sondele să depisteze tuneluri Heechee. Va dura vreo două ore.

În timp ce vorbeam, am coborât corpul aerian prin straturile joase. Acum eram azvârliţi încoace şi-ncolo de rafalele vântului, care ne zgâlţâiau destul de rău.

Dar am găsit ceea ce căutam – o formaţiune de suprafaţă ca un arroyo orb, şi am reuşit să intrăm doar cu unul sau două momente mai neplăcute. Cochenour urmărea totul cu mare atenţie, şi am zâmbit în sinea mea. Aceasta era genul de situaţie în care pilotarea conta – nu pe drum, sau la spaţioporturile pregătite de deasupra Axului. Când putea să facă şi el ceea ce făceam eu acum, avea să se descurce fără cineva ca mine – mai-nainte, nu.

Poziţia noastră părea în regulă, aşa că am lansat patru ancore – ţăruşi cu capete explozive, care se desfăceau odată înfipţi în sol. Am tras de corzi şi am văzut că toţi patru rezistau.

Şi ăsta era un semn bun. Rezonabil de mulţumit de mine însumi, am desfăcut centura şi m-am ridicat.

— Vom sta aici cel puţin o zi, două, le-am spus celorlalţi. Poate chiar mai mult, dacă avem noroc. Cum vi s-a părut drumul?

Dorrie tocmai îşi scotea tampoanele din urechi, acum că pereţii protectori ai arroyo-ului înăbuşeau vuietul tunător al vântului, lăsându-l doar ca un ţipăt oarecare.

— Mă bucur că nu mi s-a făcut rău de avion, spuse ea.

Cochenour era prea ocupat să gândească pentru a mai şi

vorbi. Studia comenzile corpului aerian, în timp ce-şi aprinse încă o ţigară.

— O întrebare, Audee, continuă Dorotha. De ce n-am putut sta acolo, sus, unde e mai linişte?

— Pentru combustibil. Am la bord destul ca să mergem peste tot pe unde e nevoie, dar nu şi ca să staţionăm în aer zile întregi. Te deranjează zgomotul?

Făcu o grimasă.

— O să te obişnuieşti, am continuat. E ca şi cum ai locui lângă un spaţioport. La început, te întrebi cum ar putea să suporte cineva zgomotul fie şi doar o oră.

După ce-ai stat acolo o săptămână, ţi se face dor de el dacă încetează.

Dorrie se duse la hublou şi privi îngândurată spre peisajul de-afară. Trecuserăm în zona nocturnă, şi nu era prea mult de văzut în afară de praf şi diverse obiecte mici care se învârteau prin fasciculele de lumină ale navei.

— Prima săptămână e cea care mă îngrijorează, spuse ea.

Am deschis monitorul sondelor. Micile capete percutoare îşi trăgeau încărcăturile şi-şi măsurau una alteia ecourile, dar era prea devreme ca să se vadă ceva. Pe ecran abia începea să se contureze o imagine neclară. Avea mai multe goluri decât detalii.

În sfârşit, Cochenour vorbi şi el.

— Cât va trece până să înţelegi ceva din afişajul ăla? Întrebă el.

Încă un punct marcat: nu întrebase ce era.

— Depinde cât de aproape şi cât de mare este subiectul, orice-ar fi el. Peste vreo oră, o să putem deduce vag, dar prefer să am toate datele pe care le pot obţine. Şase, opt ore, aş zice. Nu se grăbeşte nimeni.

— *Eu* mă grăbesc, Walthers, mârâi Cochenour.

Fata interveni şi ea:

— Şi ce-o să facem până atunci, Audee? Jucăm bridge la trei mâini?

— Faceţi orice vreţi, dar v-aş sfătui să dormiţi un timp. Am şi pastile, pentru cine vrea. Dacă găsim într-adevăr ceva – şi, nu uitaţi, şansele sunt foarte mici, din prima încercare – va fi bine să fim cât mai lucizi o vreme.

— În regulă, acceptă Dorotha, întinzând mâna după

somnifere, dar Cochenour o opri.
— Şi tu? Mă întrebă el.
— Mă culc şi eu, destul de curând. Aştept ceva.
Nu mă întrebă ce anume. Probabil fiindcă deja ştia, mi-am spus. Am hotărât ca, după ce mă întindeam în pat, să nu-mi iau imediat pastila. Acel Cochenour nu era doar cel mai bogat turist pe care-l servisem vreodată, ci şi unul dintre cei mai bine informaţi. Şi voiam să mă gândesc la asta o vreme.

Aşa că niciunul dintre noi n-a adormit imediat, iar lucrul pe care-l aşteptam s-a întâmplat după aproape o oră. Băieţii de la bază se cam lăsau pe tânjală; ar fi trebuit să ne intercepteze mai devreme.
Staţia radio zbârnâi, apoi lătră:
— Vehicul neidentificat la unu trei cinci, zero şapte, patru opt şi şapte doi, cinci unu, cinci patru! Te rog să te identifici şi să-ţi declari intenţiile.
Cochenour ridică întrebător privirea, de la partida de gin pe care o jucau el şi fata. I-am zâmbit liniştitor:
— Atâta vreme cât ne zic „te rog”, nu e nicio problemă, apoi, am deschis transmiţătorul.
— Aici pilotul Audee Walthers, corp aerian Poppa Tare Nouă Unu, de la Ax. Avem autorizaţie şi am depus planurile de zbor aprobate. Am la bord doi turişti tereştri, cu intenţia: explorare recreativă.
— Am reţinut. Te rog să aştepţi, se răsti radioul.
Militarii transmit mereu la volum maxim. Reminiscenţă a vremurilor de la instrucţie, fără îndoială.
Am închis microfonul şi le-am spus pasagerilor:
— Ne verifică planul de zbor. Nu e niciun motiv de îngrijorare.
Peste câteva momente, transmisionistul de la Apărare reveni, la fel de tare ca înainte:
— Sunteţi la unsprezece virgulă patru kilometri, unghi de doi opt trei grade, de limita unei zone interzise. Continuaţi cu atenţie. Conform Reglementărilor Militare Unu Şapte şi Unu Opt, Secţiunile…
— Ştiu lecţia, l-am întrerupt. Am licenţă de ghid şi le-am explicat pasagerilor mei care sunt restricţiile.
— Am reţinut. Vă vom ţine sub supraveghere. Dacă observaţi nave sau grupuri pe suprafaţă, sunt echipele noastre de

perimetru. Nu interacţionaţi cu ele în niciun fel. Răspundeţi imediat la orice cerere de identificare sau informaţii.
Comunicarea se întrerupse.
— Par cam nervoşi, comentă Cochenour.
— Nu, aşa sunt ei mereu. S-au obişnuit să vadă pe-aici oameni ca noi. N-au cu ce să-şi ocupe timpul, atâta tot.
Ezitând, Dorrie spuse:
— Audee, le-ai spus că ne-ai explicat restricţiile. Partea asta nu mi-o amintesc.
— Sigur, le-am explicat, nici vorbă. Rămânem în afara zonei interzise, fiindcă altfel încep să tragă. Asta-i singura regulă.

VII

După patru ore, când îmi pusesem ceasul să mă trezească, ceilalţi m-au auzit umblând prin cabină şi s-au sculat şi ei. Dorrie ne-a adus cafea din încălzitor, şi am început s-o bem uitându-ne la formele pe care le trasase computerul sondelor.
Mi-a luat câteva minute ca să le studiez, deşi erau destul de clare încă de la prima vedere. Arătau opt anomalii majore care ar fi putut să fie văgăuni Heechee. Una se afla aproape lângă uşa noastră. N-ar fi fost nevoie să mutăm corpul aerian din loc ca să săpăm până la ea.
Le-am arătat anomaliile, una câte una. Cochenour nu făcea decât să le studieze gânditor. Dorotha întrebă:
— Vrei să zici că toate dârele astea sunt tuneluri neexplorate?
— Nu. Aş vrea eu. Însă chiar dacă erau: unu, oricare dintre ele, sau toate, ar putea să fi fost explorate de cineva care nu s-a deranjat să le înregistreze; doi, nu e nevoie să fie tuneluri. Pot fi şi linii de fractură, sau filoane, sau râuri mici de substanţe topite care s-au scurs de undeva, s-au întărit şi au fost acoperite acum peste un miliard de ani. Singurul lucru pe care-l ştim sigur până acum e că s-ar putea ca în zona asta să nu existe tuneluri neexplorate *decât* în aceste opt locuri.
— Şi-atunci, ce facem?
— Săpăm. Şi pe urmă vedem ce găsim.
— Unde săpăm? Se interesă Cochenour.
Am arătat lângă triunghiul luminos al corpului nostru aerian:
— Uite-aici.
— Acolo ar fi cel mai sigur?

— Ei, nu neapărat.

Mă întrebam ce să-i spun şi am hotărât să experimentez cu adevărul.

— Există în total trei urme care par să aibă şanse mai mari decât celelalte – aici. Am să le însemnez.

Am tastat câteva comenzi, iar lângă cele trei urme promiţătoare au apărut imediat litere: *A, B* şi C.

— „A” este cea care trece chiar pe sub arroyo-ul de-aici, aşa că o vom explora prima.

— Cele mai luminoase sunt şi cele mai bune, nu-i aşa?

Am dat din cap.

— Dar aia de-acolo, „C”, e cea mai strălucitoare din toate. De ce nu începem cu ea?

Mi-am ales cu grijă cuvintele:

— În parte, fiindcă ar trebui să mutăm nava din loc. Apoi, şi pentru că e pe perimetrul exterior al zonei de supraveghere; asta înseamnă că rezultatele nu sunt la fel de demne de încredere ca imediata vecinătate a navei. Dar nu astea sunt cele mai importante motive. Cel mai important este acela că „C” se află la marginea zonei unde prietenii noştri de la Apărare cu mâncărici la degete ne-au spus să nu intrăm.

Cochenour pufni neîncrezător:

— Vrei să zici că dacă găseşti un tunel Heechee cu adevărat neatins nu te duci numai fiindcă un soldat îţi spune că n-ai voie?

— Nu se pune problema. Avem şapte anomalii legale la care să ne uităm. În plus, militarii ne vor verifica din când în când. Mai ales în prima zi, poate şi într-a doua.

— În regulă, insistă Cochenour, şi dacă din cele legale nu ne-alegem cu nimic? Atunci ce facem?

— N-o caut niciodată cu lumânarea.

— Şi dacă totuşi…

— Ce naiba, Boyce! De unde vrei să ştiu eu?

La asta, se lăsă păgubaş, dar îi făcu lui Dorrie cu ochiul, chicotind.

Fata, însă, se uita la mine şi spuse doar atât:

— De ce ai culoarea asta?

Nu i-am răspuns, însă când m-am uitat în oglindă am putut vedea că până şi albul ochilor începuse să mi se îngălbenească.

În următoarele câteva ore am fost prea ocupaţi ca să mai discutăm despre posibilităţile teoretice. Aveam câteva fapte concrete de care să ne preocupăm.

Cel mai important îl reprezenta o cantitate îngrozitoare de gaze sub mare presiune, la temperaturi înalte, pe care trebuia să le împiedicăm să ne omoare. Pentru asta aveam costumele termice. Al meu era făcut la comandă, desigur, şi trebuia doar să-i verific etanşeitatea şi rezervoarele. Boyce şi fata aveau costume închiriate. Plătisem mult pentru ele, şi erau bune – dar bun nu înseamnă perfect. I-am pus să şi le ia pe ei şi să şi le scoată de vreo duzină de ori, controlând cât de bine se potriveau şi ajustându-le cât mai mult posibil. Costumele erau făcute din douăsprezece straturi laminate, cu nouă grade de libertate la articulaţiile esenţiale şi propriile lor baterii mici de combustibil. N-aveau să creeze probleme. Nu defecţiunile mă îngrijorau. Ceea ce mă preocupa era confortul, întrucât cea mai mică mâncărime sau jenă poate deveni foarte serioasă, când n-ai cum să te scarpini.

În sfârşit, au ajuns într-o stare destul de bună pentru prima încercare. Ne-am adunat cu toţii în ecluză şi am deschis sasul spre suprafaţa lui Venus.

Încă mai eram în întuneric, dar există atâtea reflecţii ale luminii solare încât niciodată nu se face cu adevărat beznă. I-am lăsat să exerseze mersul prin jurul corpului aerian, aplecându-se în contra vântului, ţinându-se de corzile pentru ancorare şi de pereţii navei, în timp ce eu mă pregăteam să încep excavaţia.

Am scos primul nostru igloo instant, l-am târât până la locul stabilit şi l-am aprins. În timp ce începea să ardă, se umflă ca jucăria aceea pentru copii care se numea Şarpele Faraonului, răspândind o cenuşă uşoară dar dură, care se aduna în jurul locului excavaţiei, formând un dom închis ermetic. Amplasasem deja lampa pentru săpat şi uşiţa de intrare. În timp ce cupola de cenuşă se înălţa, am ajustat uşa ca să se îmbine cât mai strâns, reuşind s-o potrivesc perfect de la prima încercare.

Dorrie şi Cochenour stăteau deoparte, privindu-mă din aeronavă, prin hublouri. Am deschis canalul radio.

— Vreţi să intraţi şi voi, să vedeţi cum încep? Am strigat.

Amândoi au dat din capete, în căşti; distingeam mişcarea prin ferestruici.

— Atunci, haideţi! I-am chemat şi m-am târât prin uşiţă, făcându-le semn s-o lase deschisă după ce mă urmau.

Cu noi înăuntru, plus echipamentele de excavare, igloo-ul era şi mai aglomerat decât fusese corpul aerian. S-au retras cât mai departe de mine puteau, aplecaţi sub peretele curb, în timp ce eu porneam forezele, mă asiguram că erau în poziţie verticală şi priveam cum primele particule de sol sunt aruncate afară, în spirală.

Un igloo de spumă reflectă multe sunete şi absoarbe şi mai multe. Totuşi, vacarmul din interior era incomparabil mai puternic decât al vânturilor de afară: burghiele sunt *zgomotoase.* Când am considerat că văzuseră destul pentru ca pe moment să fie satisfăcuţi, le-am făcut semn să iasă, i-am urmat, am închis uşiţa în urma noastră şi i-am condus înapoi în corpul aerian.

— Până aici, toate bune, am spus, scoţându-mi casca şi descheindu-mi costumul. Avem de săpat cam patruzeci de metri, cred. Putem la fel de bine să aşteptăm şi aici.

— Cât o să dureze?

— Vreo oră, probabil. Puteţi face orice vreţi; eu, unul, am să fac un duş. Pe urmă, vom vedea cât de departe am ajuns.

Era unul dintre aspectele plăcute ale faptului de a fi doar trei oameni la bord: nu prea trebuia să ne facem probleme cu disciplina apei. E uluitor cât de repede te înviorează câţiva stropi după ce-ai ieşit dintr-un costum termic. Când mi-am terminat duşul, mă simţeam gata pentru orice.

Eram pregătit chiar şi să mănânc câte ceva din specialităţile gourmet de trei mii de calorii ale lui Boyce Cochenour, dar din fericire nu era necesar. Dorrie luase bucătăria în primire şi pregătise o mâncare simplă, uşoară şi rezonabil de non-toxică. Cu un stil de a găti ca al ei, aveam şanse să supravieţuiesc destul timp pentru a-mi încasa onorariul. M-am întrebat de ce era o maniacă a sănătăţii, dar pe urmă mi-am spus că, desigur, voia să-l ţină pe Cochenour în viaţă. Cu toate organele lui de schimb, nu încăpea nicio îndoială că avea probleme de dietă mai grave decât ale mele.

Sau, mă rog, nu neapărat „mai grave”. Atâta doar că, probabil, nu risca la fel de mult să moară din cauza lor.

În acea porţiune, suprafaţa venusiană consta aproape numai din cenuşă nisipoasă. Burghiele rodeau în ea foarte repede. Ba chiar, prea repede. Când m-am dus iar în igloo, era aproape plin cu nisip extras. M-am chinuit ca toţi dracii să ajung la foreze pentru a le orienta astfel încât să arunce nisipul afară, prin intrare.

Era o treabă murdară, dar nu dură mult.

Nu m-am ostenit să mă întorc în corpul aerian. Am vorbit prin radio cu Boyce şi fata, pe care-i puteam vedea uitându-se la mine prin hublouri. Le-am spus că, după câte se părea, ne apropiam.

Totuşi, n-am precizat cât de aproape ajunseserăm.

De fapt, mai aveam doar vreun metru până la adâncimea indicată a anomaliei – atât de puţin, încât nu m-am mai deranjat cu aruncarea tuturor particulelor afară, făcând doar atâta loc cât să ne putem mişca prin igloo.

Pe urmă, am redirecţionat burghiele. Şi, în cinci minute, nisipul care ieşea a început să conţină lucirile metalice bleu deschis care indicau un tunel Heechee real.

VIII

Peste încă vreo zece minute, am activat iar transmiţătorul din cască şi am strigat:

— Boyce! Dorrie! Am dat peste un tunel!

Fie erau deja în costume, fie s-au îmbrăcat mai repede decât orice şobolan-de-labirint. Am deschis uşiţa şi m-am târât afară ca să-i ajut. Ieşeau deja din corpul aerian, înfruntând cu mari eforturi vântul ca să ajungă la mine.

Amândoi răcneau întrebări şi felicitări, dar i-am oprit.

— Înăuntru, le-am ordonat. Puteţi vedea cu ochii voştri.

De fapt, nu era nevoie să se ducă atât de departe. Au putut observa culoarea albastră de îndată ce îngenuncheaseră ca să se târască în igloo.

I-am urmat şi am închis uşiţa exterioară de la intrare. Motivul era destul de simplu: atâta vreme cât tunelul nu e penetrat, nu contează ce faci. Dar, în interiorul unui tunel Heechee care a rămas neviolat domneşte o presiune doar cu puţin mai mare decât cea normală de pe Pământ. Fără domul închis etanş al igloo-ului, în clipa când spargi învelişul, laşi să năvălească

înăuntru toată atmosfera venusiană de nouăzeci de mii de milibari, cu tot cu căldura, ablaţiunea şi chimicalele corozive. Dacă tunelul e gol, sau dacă în el se află doar obiecte simple şi solide, s-ar putea să nu se întâmple nimic rău. Dar în muzee există câteva zeci de ciudăţenii misterioase care s-ar putea să fi fost maşini interesante – dacă cei care le-au găsit n-ar fi lăsat atmosfera să le facă praf şi pulbere. Dacă nimereşti jackpotul, poţi distruge într-o secundă ceva ce-a aşteptat sute de mii de ani să fie descoperit.

Ne-am adunat în jurul puţului şi le-am arătat în jos. Burghiele lăsaseră un horn neted, cu dimensiunile cam de şaptezeci de centimetri pe o sută şi ceva, şi margini rotunjite. În fund se distingea lucirea albăstruie rece a învelitorii tunelului, înţepată de foreze şi pătată de particulele desprinse pe care nu mă deranjasem să le scot.

— Şi acum? Întrebă Cochenour, cu glasul răguşit de emoţie – un lucru destul de firesc, mi-am spus.

— Acum, îl ardem şi intrăm.

I-am pus pe clienţii mei să se îndepărteze cât de mult le permitea spaţiul din igloo, înghesuiţi lângă grămada de nisip rămasă. Apoi, am depliat reactoarele. Aplicasem deja picioarele-de-capră peste puţ.

Reactoarele au coborât pe cablu până la câţiva centimetri de peretele tunelului.

Şi le-am aprins.

N-aţi crede că un lucru pe care-l poate face o fiinţă umană, oricare să fie acela, ar crea temperaturi mai înalte decât există deja pe Venus, dar reactoarele erau ceva special. În spaţiul restrâns al igloo-ului, dogoarea arderii lor ne învălui imediat. Sistemele de răcire ale costumelor termice fură copleşite în câteva secunde.

— Oh…! Icni Dorrie. Cred… cred c-am să…

Cochenour o apucă de braţ.

— Leşină dacă vrei, îi spuse el aprig, da’ să nu verşi în costum. Walthers! Cât o să ţină chestia asta?

Şi mie mi-era la fel de greu ca lor. Practica nu te face să te obişnuieşti cu situaţiile în care parcă ai sta în faţa unui cuptor aprins cu uşile scoase din balamale.

— Cam un minut, poate, am gâfâit. Ţineţi-vă bine… e-n regulă.

De fapt, a durat puţin mai mult de un minut – poate vreo nouăzeci de secunde. Semnalele de alarmă ale costumului meu indicau suprasolicitarea de peste jumătate din acel interval. Dar costumele erau concepute anume pentru asemenea suprasolicitări temporare. Atâta timp cât noi nu ne coceam în ele, costumele în sine aveau să supravieţuiască.

Apoi, am răzbit. O secţiune circulară din acoperişul tunelului, de o jumătate de metru, s-a lăsat în jos, a căzut într-o parte şi a rămas agăţată, legănându-se.

— Mamăăă… comentă Dorotha. A fost destul de dur.

În lumina care ieşea din puţ l-am văzut, pe Cochenour încruntându-se. N-am spus nimic. Am lăsat doar reactoarele să mai ardă cinci secunde, ca să taie şi restul secţiunii circulare. Aceasta a căzut pe podeaua tunelului ca o piatră.

Apoi, mi-am deschis canalul radio.

— Nu e nicio diferenţă de presiune, am spus.

Cochenour nu-şi schimbă expresia încruntată, nici nu răspunse.

— Înseamnă că tunelul ăsta a fost penetrat, am continuat eu. Cineva l-a găsit, l-a deschis – probabil l-a şi curăţat, dacă a fost vreodată ceva înăuntru – şi pur şi simplu nu l-a raportat. Haideţi înapoi în navă, să ne spălăm.

— Audee, ce-i cu tine? Ţipă Dorotha. Vreau să cobor acolo şi să văd ce e înăuntru!

— Gura, Dorrie, i-o tăie înverşunat Cochenour. N-auzi ce spune? Tunelul e gol.

Ei, există întotdeauna posibilitatea ca un tunel penetrat să fi fost deschis de vreun eveniment seismic, nu de un şobolan-de-labirint cu burghiu. Dacă aşa stau lucrurile, s-ar putea să conţină oricum ceva demn de reţinut. Iar pe mine nu mă lăsa inima să spulber dintr-o lovitură tot entuziasmul Dorothei.

Aşa că am coborât pe cablu, unul câte unul, până în excavaţia Heechee. Ne-am uitat în jur. Tunelul era complet gol, aşa cum sunt cele mai multe, cât vedeam cu ochii – adică nu foarte departe. Cealaltă problemă a unui tunel penetrat e că ai nevoie de echipamente speciale ca să-l explorezi. Supraîncărcate cum erau deja, costumele noastre ar mai fi rezistat câteva ore, dar nu mult mai mult.

Am străbătut cam un kilometru de tunel şi n-am găsit decât

pereţi goi, albaştri luminiscenţi, suporturi care se poate să fi susţinut câte ceva, cândva – şi nimic ce să fie luat din loc. Nici măcar gunoaie.

După asta, amândoi au fost dispuşi să se întoarcă şi să escaladeze cablul înapoi spre corpul aerian. Cochenour se căţără de unul singur; la fel şi Dorrie, deşi eram gata s-o ajut: se trase în sus cu mâinile, folosind şi scările plasate la distanţe egale pe cablu.

Ne-am spălat şi ne-am făcut de mâncare. Trebuia să mâncăm, dar Cochenour n-avea chef de demonstraţiile lui gourmet. În tăcere, Dorotha aruncă nişte tablete în cuptor şi ne-am hrănit cu prefabricate, posomorâţi.

— Mă rog, a fost abia primul, spuse ea într-un târziu, hotărâtă să manifeste optimism. Şi suntem doar în cea de-a doua zi.

— Mai taci, Dorrie, o puse la punct Cochenour. Dacă am şi eu un defect, e ăla că nu ştiu să pierd.

Se uita la imaginea formată de sonde, încă vizibilă pe ecran.

— Walthers, câte tuneluri sunt nemarcate, dar goale, la fel ca ăsta?

— De unde să ştiu eu? Dacă sunt nemarcate, nu le cunoaşte nimeni.

— Atunci, urmele astea nu înseamnă nimic, aşa-i? Am putea să le excavăm pe toate opt şi să descoperim că fiecare e gol.

Am dat din cap:

— Sigur că se poate, Boyce.

— Şi? Întrebă el, privindu-mă pătrunzător.

— Şi asta nici nu-i partea cea mai rea. Cel puţin, urma de-aici indica un tunel adevărat. Am plimbat grupuri care şi-ar fi ieşit din minţi de bucurie să deschidem chiar şi un tunel penetrat, după două săptămâni de săpături şi intruziuni în filoane. E absolut posibil ca toate cele şapte de-aici să nu conţină nimic. Dar nu te amărî, Boyce. Măcar ai avut parte de puţină aventură pentru banii pe care-i plăteşti.

Trecu peste cuvintele mele.

— Tu ai ales locul ăsta, Walthers. Ştiai ce făceai?

Ştiam? Singurul mod de a i-o dovedi ar fi fost să găsesc un tunel valid, desigur. I-aş fi putut povesti cum studiasem luni în şir documentele primelor locuri de asolizare. Aş fi putut menţiona toate eforturile pe care le depusesem şi câte reguli încălcasem ca să văd rapoartele prospecţiilor militare, sau cât

umblasem ca să vorbesc cu echipele de la Apărare care examinaseră unele dintre primele săpături. I-aş fi putut spune ce greu îmi fusese să-l localizez pe bătrânul Jorolemon Hegramet, care acum preda arheologie exotică în Tennessee. Dar n-am spus decât atât:

— Faptul că am găsit un tunel arată că-mi cunosc meseria. Pentru asta ai plătit. Dacă mai căutăm în continuare sau nu, tu hotărăşti.

Îşi privi unghia degetului mare, pe gânduri.

— Fruntea sus, Boyce, îl încurajă Dorrie, veselă. Nu uita celelalte şanse pe care încă le mai avem – şi chiar dacă nu găsim nimic, tot va fi o distracţie nemaipomenită să le povestim tuturor când ne întoarcem în Cincinnati.

Nici măcar n-o privi, spunând doar atât:

— Nu există niciun mod de a afla dacă un tunel a fost sau nu penetrat, fără să intrăm?

— Sigur. Poţi să-ţi dai seama ciocănind în învelişul exterior. Se aude diferenţa de sonoritate.

— Dar pentru asta nu trebuie să sapi mai întâi?

— Ba da.

Ne-am oprit aici. Am luat pe mine costumul, ca să demolez igloo-ul şi să iau înapoi forezele.

N-aveam niciun chef să mai discut, fiindcă nu voiam să-mi pună întrebări care m-ar fi putut obliga să mint. Îmi dau toată silinţa să spun adevărul, fiindcă aşa mi-e mai uşor să ţin minte ce-am zis.

Pe de altă parte, nu-s niciun fanatic al adevărului. Nu găsesc că ar fi de datoria mea să corectez o impresie greşită. De exemplu, Cochenour presupunea în mod evident că nu mă deranjasem să sondez sonor tunelul înainte de a-i chema.

Dar, desigur, îl examinasem. Fusese primul lucru de făcut, imediat ce sfredelul ajunsese atât de departe. Iar când am auzit bufnitura presiunii mari, mi s-a frânt inima. A trebuit să aştept câteva clipe, înainte de a-i putea anunţa că ajunseserăm la învelişul exterior.

În momentul acela, nu prea mă întrebasem ce-aş fi făcut dacă reieşea că tunelul era nepenetrat.

IX

Boyce Cochenour şi Dorrie Keefer erau, poate, al cincizecilea

sau al şaizecilea grup pe care-l dusesem la o excavaţie Heechee. Nu mă miram că erau dispuşi să lucreze ca nişte sclavi. Puţin îmi pasă cât de leneşi şi plictisiţi pornesc la drum turiştii terraşi: la vremea când ajung aproape de a găsi ceva ce-a aparţinut odinioară unei specii extraterestre aproape complet necunoscute, lăsat acolo pe timpul când, pe Pământ, vietatea cea mai apropiată de o fiinţă omenească era un mic animal cu blană şi frunte teşită, care omora alte animale lovindu-le în cap cu oase de antilopă… la vremea aceea, începe să-i ardă febra explorării.

Aşa că munceau amândoi din răsputeri. Şi pe mine mă mânau tot din răsputeri. Şi eram la fel de nerăbdător ca ei. Poate chiar mai mult, pe măsură ce zilele treceau şi, în cea mai mare parte a timpului, mă pomeneam frecându-mă în partea dreaptă, chiar sub ultimele coaste.

Băieţii de la Apărare s-au mai uitat la noi de câteva ori. În primele câteva zile, ne-au survolat de vreo şase ori cu corpurile lor aeriene de mare viteză. Nu vorbeau prea mult, făcând doar cereri formale de identificare, prin radio. Regulamentul spune că, dacă găseşti ceva, orice, trebuie să raportezi imediat. Trecând peste obiecţiile lui Cochenour, am anunţat găsirea acelui tunel penetrat de la început, ceea ce i-a cam surprins, cred.

Altceva n-am mai avut de raportat.

Situl „B” era un filon de pegmatită. Celelalte două mai luminoase, pe care le denumisem „D” şi „E”, n-au dat nimic la iveală când am săpat – ceea ce însemna că sunetele fuseseră reflectate, probabil, doar de nişte interfeţe invizibile în rocă, cenuşă sau pietriş.

M-am opus încercării de a săpa situl C, care arăta cel mai bine din toate.

Cochenour mi-a făcut capul mare, dar am rezistat. Militarii continuau să se uite la noi din când în când şi nu voiam să mă apropii şi mai mult de perimetrul lor. Am spus că poate, dacă nu aveam niciun noroc prin alte locuri, aveam să ne întoarcem pe furiş la „C” pentru o excavaţie rapidă, înainte de a reveni spre Ax, şi am lăsat-o aşa.

Am decolat, ne-am mutat în alt loc şi am instalat o baterie nouă de sonde.

Pe la sfârşitul celei de-a doua săptămâni, săpaserăm de nouă

ori şi tot de nouă ori ne aleseserăm cu mâinile goale. Mai aveam doar puţine igloo-uri şi sonde percutoare, iar toleranţă reciprocă, deloc.

Cochenour devenise aproape sălbatic de arţăgos. Prima oară când îl cunoscusem, nu plănuiam să devenim cei mai buni prieteni, dar nici nu mă aşteptasem să fie o companie atât de neplăcută. Consideram că n-avea niciun motiv s-o pună aşa la suflet, de vreme ce se vedea limpede că pentru el totul era doar un simplu joc. Pe lângă toată averea lui, banii în plus pe care i-ar fi putut câştiga descoperind nişte artefacte Heechee n-ar fi însemnat mare lucru – doar câteva puncte în plus într-un registru contabil –, dar el juca la sânge partida.

Nici eu nu eram deosebit de binevoitor, la drept vorbind. Adevărul era că pastilele de la doctor nu mă ajutau atât de mult pe cât ar fi trebuit. Aveam în gură un gust de parcă şi-ar fi făcut acolo cuib şobolanii, mă durea capul şi, din când în când, îmi veneau nişte ameţeli destul de puternice ca să răstorn lucruri.

Înţelegeţi, problema cu ficatul e că, într-un fel, îţi regularizează dieta internă. Filtrează otrăvurile. Converteşte unii dintre carbohidraţi în alţi carbohidraţi, pe care-i poţi folosi. Face din aminoacizi proteine. Dacă nu funcţionează, mori.

Medicul îmi spusese totul clar. Şobolanii-de-labirint au mari probleme cu ficatul; apar când te scuteşti de puţină osteneală, lăsând să-ţi crească presiunea internă a costumului, care comprimă gazele din abdomen şi striveşte ficatul. Îmi arătase imagini. Puteam vizualiza ceea ce se întâmpla cu organele mele interne, cu celulele hepatice roşii-acaju care mureau şi erau înlocuite de ciorchini graşi, gălbui. Nu arăta deloc frumos. Iar partea cea mai urâtă era că nu puteam face nimic. Doar să iau în continuare pilule – şi nici alea n-aveau să-şi mai facă efectul multă vreme. Număram zilele până la momentul: rămâi cu bine ficat, bun venit blocaj hepatic.

Aşa că formam o gaşcă nasoală. Eu eram nesuferit fiindcă boala şi deznădejdea puneau stăpânire pe mine. Cochenour era nesuferit de la natură. Singura persoană decentă de la bord era fata.

Dorrie îşi dădea toată silinţa, chiar se străduia. Adeseori, se purta drăguţ (ba chiar drăgălaş, câteodată) şi întotdeauna era gata să se întâlnească la jumătatea drumului, şi chiar mai

mult, cu cei irascibili – Cochenour şi cu mine, adică.

Se vedea limpede că nici ei nu-i venea uşor. Dorotha Keefer era doar un copil. Oricât de matur se comporta, pur şi simplu nu trăise destul ca să-şi formeze mijloace de apărare contra răutăţii concentrate. Mai punem la socoteală şi faptul că toţi începeam să ne detestăm unul pe altul pentru felul cum arătam, vorbeam şi miroseam (iar într-un corp aerian ajungi să ştii multe despre mirosurile oamenilor), iar pentru Dorrie Keefer nu mai rămânea cine ştie ce din plăcerea acelui tur pe cerurile venusiene.

Sau pentru oricare dintre noi… mai ales după ce le-am dat vestea că ajunseserăm la ultimul igloo.

Cochenour îşi drese glasul. Nu era deloc un sunet politicos, ci începutul unui strigăt de război. Suna ca mitraliorul unui avion de vânătoare care-şi pregăteşte armele pentru luptă, iar Dorrie încercă să i-o ia înainte, cu o diversiune.

— Audee, spuse ea cu voioşie, ştii ce cred eu că am putea face? Am putea să ne întoarcem la acel sit „C”, ăla care arăta bine, lângă baza militară.

Era diversiunea cea mai nepotrivită. Am clătinat din cap:

— Nu.

— Ce naiba vrei să zici, „nu”? Se răsti Cochenour, gata să sară la bătaie.

— Exact ce-am zis: că nu. E prea aproape de tipii de la Apărare. Dacă acolo există un tunel, trebuie să treacă exact pe sub zona militară, şi-o să ne trezim cu ei pe cap.

Apoi, am încercat să fiu mai convingător:

— O figură ca asta se face la disperare, iar eu nu-s chiar atât de disperat.

— Walthers, mârâi el, ai să fii disperat dacă-ţi spun eu să fii disperat. Încă mai pot să anulez achitarea cecului ăluia.

— Ba nu poţi, l-am corectat. N-o să te lase sindicatul. În privinţa asta, regulile sunt foarte clare: plăteşti, în afara cazului că-ţi refuz o solicitare legală. Ceea ce-mi ceri tu acum nu e legal. Intrarea în zona militară este o încălcare extrem de gravă a legii.

Cochenour preferă, deci, să treacă la tactica războiului rece.

— Nu, spuse el încet, aici greşeşti. E o încălcare a legii numai dacă aşa spune un tribunal, după ce o facem.

Ai dreptate numai dacă avocaţii tăi sunt mai deştepţi decât

avocatul meu. Şi-ţi spun cinstit, Walthers, n-au să fie. Îmi plătesc avocaţii ca să fie cei mai deştepţi din lume.

Nu mă aflam într-o poziţie foarte avantajoasă pentru negocieri. Nu numai fiindcă ceea ce spunea Cochenour era destul de adevărat. Beneficia de ajutorul unui aliat foarte puternic: ficatul meu era de partea lui. În niciun caz nu aveam timp de prisos pentru arbitraj, fiindcă fără transplantul plătit cu banii lui nu-mi mai rămânea mult de trăit.

Dorrie ascultase cu aerul ei de interes prietenos, ca al unei păsărele. Interveni şi ea:

— Ei, atunci, ce-aţi zice de asta? Tocmai am ajuns în locul unde suntem acum. De ce nu aşteptăm să vedem ce ne arată sondele? Poate-o să dăm peste ceva chiar mai de soi decât acel sit „C”…

— Aici n-o să fie nimic de soi, replică el, fără să-şi ia ochii de la mine.

— Păi, Boyce, de unde poţi să ştii? Nici măcar n-am terminat sondarea sonoră…

— Ascultă, Dorotha, o repezi el, ascultă-mă cu atenţie măcar de data asta şi pe urmă taci din gură. Walthers se ţine de jocuri cu mine. Nu vezi unde-am asolizat?

Trecu pe lângă mine şi dădu comanda unei afişări complete a hărţii, lucru care mă cam surprinse. Nu ştiusem că se pricepea.

Diagramele apărură pe ecrane. Arătau imagini virtuale ale poziţiei noastre şi ale puţurilor pe care le săpaserăm deja, plus marea frontieră neregulată a bazei militare – toate, suprapuse peste configuraţia masconurilor şi grila indicatorilor pentru navigaţie.

— Vezi imaginea asta? Acum nici măcar nu suntem în zonele de concentrare densă a masei. N-am dreptate, Walthers? Vrei să spui că am încercat toate locurile bune de pe-aici şi nu ne-am ales cu nimic?

— Nu, am răspuns. Adică, parţial ai dreptate, domnule Cochenour. Dar numai parţial; nu mă ţin de niciun fel de jocuri cu dumneata. Situl ăsta are posibilităţi. Se vede şi de pe hartă. E adevărat că nu suntem tocmai deasupra unui mascon, dar ne aflăm exact între astea două, care sunt destul de apropiate. Asta-i un semn bun. Uneori găseşti câte o săpătură care uneşte două complexe şi s-a întâmplat ca pasajul de

legătură să fie mai aproape de suprafaţă acolo decât în oricare altă parte a sistemului. Nu pot garanta că vom găsi ceva aici, dar merită să încercăm.

— E pur şi simplu al naibii de improbabil, nu-i aşa?

— Mă rog, cu nimic mai improbabil decât în oricare alt loc. Ţi-am spus acum o săptămână că ai primit lucrul pentru care ai plătit, încă din prima zi, doar găsind un tunel Heechee. Chiar şi unul golit de toate. În Ax există şobolani-de-labirint care au umblat şi cinci ani fără să vadă atât de mult.

Am stat un moment pe gânduri.

— Hai să facem un târg, i-am propus.

— Ascult.

— Suntem deja la sol. Există măcar o şansă de a găsi ceva. Hai să încercăm. Vom desfăşura sondele şi vedem ce ne arată. Dacă găsim o urmă bună, săpăm.

Dacă nu… ei bine, atunci mă voi gândi să ne întoarcem la situl „C”.

— Te vei *gândi!* Mugi el.

— Nu-mi forţa mâna, Cochenour. Nu ştii în ce te bagi. Cu zona militară nu te joci. Băieţii ăia mai întâi trag şi pe urmă-ntreabă, şi pe-aici nu-s poliţişti, ca să urli după ajutor.

— Nu ştiu… spuse el, după ce reflectase câteva clipe încruntat.

— Aşa e, nu ştii, domnule Cochenour. Pe când eu ştiu. Pentru asta mă plăteşti.

Dădu din cap.

— Da, probabil că ştii, Walthers, dar dacă-mi spui sau nu adevărul despre ceea ce ştii, asta-i altceva. Hegramet n-a vorbit niciodată despre săpături între masconuri.

Apoi, se uită la mine cu o expresie complet opacă, aşteptând să vadă dacă mă agăţam de ceea ce tocmai spusese.

N-am răspuns, privindu-l doar cu aceeaşi expresie neutră, fără să scot o vorbă. Aşteptam numai să văd ce urma. Eram destul de sigur că n-avea să fie niciun fel de explicaţie despre împrejurările în care se întâmplase să audă numele Profesorului Hegramet, sau ce anume avusese de-a face cu cea mai mare autoritate de pe Pământ în materie de excavaţii Heechee.

Şi n-a urmat nicio explicaţie.

— Scoate-ţi sondele, spuse el în cele din urmă. Vom mai

încerca, o dată, cum zici tu.

Am aruncat sondele, obţinând o penetraţie bună pentru toate trei, şi am activat sursele sonore. Apoi, m-am aşezat să mă uit cum se formau pe ecran primele linii ale configuraţiei, ca şi cum m-aş fi aşteptat să conţină deja cine ştie ce informaţii utile. Până atunci mai era destulă vreme, dar voiam să gândesc câtva timp în linişte.

Tema de gândire era Cochenour. Nu venise pe Venus doar ca să facă o plimbare. Plănuia să sape după tuneluri Heechee încă dinainte de a fi plecat de pe Pământ. Îşi dăduse osteneala să se informeze chiar şi în legătură cu instrumentele pe care urma să le întâlnească la bordul unui corp aerian.

Toată vorbăria mea îmbietoare despre comorile Heechee fusese irosită cu un client care era hotărât să cumpere încă din urmă cu cel puţin o jumătate de an, când se afla la zeci de milioane de kilometri distanţă.

Înţelegeam toate astea. Dar, cu cât înţelegeam mai bine, cu atât descopeream mai multe lucruri pe care nu le înţelegeam. Îmi doream să-i pot strecura lui Cochenour câţiva gologani şi să-l trimit la cazinou pentru un timp, ca să pot vorbi între patru ochi cu fata. Din păcate, n-aveam unde să-l expediez. Am căscat forţat, m-am plâns ce plicticos era să aşteptăm formarea liniilor de la sonde, şi am propus să tragem toţi trei un pui de somn. Nu că aş fi avut cu adevărat încredere dacă el ar fi adormit – dar el nici măcar nu mă asculta. M-am ales doar cu o ofertă a lui Dorrie să privească ea ecranul şi să mă trezească dacă apărea ceva interesant.

Aşa că mi-am zis mai ducă-se naibii şi m-am culcat.

N-am dormit bine, fiindcă în timp ce zăceam în cuşetă, aşteptând să-mi vină somnul, am avut răgaz să-mi dau seama ce rău începeam să mă simt cu adevărat şi în câte sensuri diferite. Aveam permanent în gură un gust ca de fiere – nu atât de puternic încât să-mi vină să vomit, ci doar ca şi cum tocmai aş fi făcut-o. Mă durea capul. Ochii mi se împăienjeneau; începeam să văd imagini spectrale unduindu-se ceţos pe la marginile câmpului vizual.

M-am ridicat ca să iau două pastile. Nu le-am numărat pe cele rămase. Nu voiam să ştiu câte mai aveam.

Mi-am pus ceasul să mă trezească peste trei ore, gândindu-mă că aşa ar fi putut trece destul timp ca să-i vină şi lui

Cochenour somnul şi să se culce, lăsând-o pe Dorrie trează şi eventual cu chef de conversaţie. Dar, când m-am sculat, bătrânul era cât se poate de treaz şi-şi făcea o omletă cu vegetale, din ultimele nouă ouă sterile.

— Ai avut dreptate, Walthers, zâmbi el. Mi-era somn, aşa că am dormit bine, o oră. Acum sunt gata de orice. Vrei nişte ouă?

Chiar le voiam. Le voiam tare de tot. Dar, desigur, nu îndrăzneam să le mănânc, aşa că am înghiţit posomorât mâncarea pe cât de nutritivă, pe atât de nesatisfăcătoare pe care mi-o permitea departamentul dietar de la clinică, uitându-mă la el cum se îndopa. Era nedrept ca un om de nouăzeci de ani să fie atât de sănătos încât să nu trebuiască să ţină seama de digestie, pe când eu eram…

Mă rog, un asemenea mod de a gândi nu-mi aducea niciun câştig. Am propus să pun nişte muzică, să ne treacă timpul mai repede. Dorrie a ales „Lacul lebedelor” şi am pornit player-ul.

Apoi mi-a venit o idee. M-am îndreptat spre dulapurile cu instrumente. Nu aveau nevoie cu adevărat de verificări. Capetele burghielor se apropiau de momentul înlocuirii, dar n-aveam să le înlocuiesc; începeam să rămânem fără piese de schimb. Chestia e că dulapurile de scule sunt în locul cel mai îndepărtat de bucătărie, dar tot în aeronavă rămâi.

Speram ca Dorrie să mă urmeze. Şi o făcu.

— Ai nevoie de ajutor, Audee?

— Îl primesc cu plăcere. Uite, ţine-le puţin pe astea. Vezi să nu-ţi pătezi hainele cu unsoare.

Nu mă aşteptam să mă întrebe de ce trebuia să le ţină, şi nici nu mă întrebă. Râdea, doar, la gândul că risca să-şi mânjească hainele.

— Nu cred c-am să observ, măcar, puţină unsoare în plus, murdară cum sunt. Cred că toţi ne vom bucura să ne întoarcem în civilizaţie.

Cochenour privea încruntat ecranele sondelor, fără să ne dea nicio atenţie.

— La ce fel de civilizaţie te referi? Am întrebat-o. La cea din Ax, sau la aia de pe Pământ?

Intenţia mea era aceea de a o face să vorbească despre Pământ, dar Dorrie o luă pe cealaltă cale.

— La Ax, spuse ea. Nici n-am visat vreodată să ajung pe planeta asta, Audee! Îmi place la nebunie. Am găsit că era fascinant felul cum toţi se înţeleg între ei, şi de fapt nici n-am apucat să vedem prea mult. Mai ales oamenii, ca indianul ăla cu restaurantul. Casieriţa era soţia lui, nu-i aşa?

— Una dintre ele, da. Este nevasta numărul unu a lui Vastra. Ospătăriţa era numărul trei, şi mai are una acasă, cu copiii. Cinci copii în total, de la toate nevestele.

Totuşi, voiam să îndrept conversaţia în altă direcţie, aşa că am spus:

— E cam la fel ca pe Pământ. Vastra ar avea o capcană pentru turişti în Benares, dacă n-ar avea-o pe asta de-aici, şi nu s-ar fi aflat aici, dacă nu era trimis cu armata şi nu-şi încheia serviciul militar pe Venus. Cât despre mine, cred că dacă nu eram pe Venus, aş fi fost ghid în Texas. Dacă a mai rămas vreo ţară deschisă în care să îndrum vânătorii – poate de-a lungul Fluviului Canadian. Şi tu…?

În tot timpul cât vorbeam, luasem mereu aceleaşi patru-cinci instrumente, studiindu-le seriile şi punându-le la loc. Dorotha nu observase.

— Ce-i cu mine?

— Păi, cu ce te ocupai pe Pământ, înainte de a veni aici?

— A… O vreme, am lucrat la sediul lui Boyce.

Era un răspuns încurajator. Poate mai ţinea minte ceva despre legătura dintre el şi Profesorul Hegramet.

— Ce erai, secretară?

Îmi aruncă o privire neprietenoasă.

— Cam aşa ceva.

Asta m-a făcut să mă simt cam jenat. Credea c-o iscodeam – ceea ce şi făceam, desigur, dar nu mă interesau detaliile sordide despre felul cum o tinerică drăguţă ca ea se lăsase sedusă spre a deveni amanta unui bătrân libidinos. Şi, nu în ultimul rând, deoarece Cochenour, oricât de bătrân era şi oricât de afurisit putea fi când i se năzărea, mai era şi un personaj vizibil atrăgător pentru femei.

— Nu mă priveşte, desigur, am spus, încercând să adopt un ton împăciuitor.

— Într-adevăr, replică ea.

Apoi, întrebă:

— Asta ce e?

„Asta” era un apel radio.

— Hai, răspunde! Mârâi Cochenour din celălalt capăt al cabinei, ridicând privirea dinspre omletă.

Întreruperea mă bucura destul de mult. Era un apel vocal numai, ceea ce mă cam surprinse. L-am lăsat aşa. Ba mai mult, l-am preluat în casca auriculară, fiind prudent din fire în legătură cu anumite lucruri. Oricum, într-un corp aerian nu prea e rost de intimitate şi voiam să culeg orice firimituri din ea se puteau găsi.

Mă chema baza, o doamnă sergent de comunicaţii pe care o cunoşteam, numită Littleknees. Nervos, am acceptat legătura, privind-o pe Dorrie cum se ducea să se aşeze cu un aer protector lângă Boyce Cochenour.

— Am să-ţi spun ceva privat, Audee, spuse sergentul Littleknees. Sahibul tău e prin preajmă?

Littleknees şi cu mine conversam de multă vreme prin radio. În tonul ei vesel se simţea ceva care mă deranja. M-am întors cu spatele spre Cochenour. Ştiam că asculta – dar numai ceea ce spuneam eu, desigur, datorită căştii.

— În zonă, dar nu pe recepţie, în momentul de faţă, am răspuns. Ce veşti ai pentru mine?

— Doar un mic buletin de ştiri, toarse vocea sergentei. A sosit prin synsat, acum câteva minute, cu informaţii numai în măsura în care ne interesează. Asta înseamnă că nu trebuie să facem nimic, dar poate ar trebui să faci tu ceva, scumpule.

— Stau pe fază, am răspuns, studiind carcasa de plastic a radioului.

Sergenta chicoti.

— Căpitanul angajat de sahibul tău ar dori să staţi puţin de vorbă, când te găseşte. Este destul de urgent, căci căpitanul e ofticat rău.

— Da, Bază, am spus. Semnalele sunt recepţionate, pe nivelul zece.

Sergentul Amanda Littleknees scoase iar un sunet amuzat, dar de astă dată nu mai era un chicotit, ci de-a dreptul un mic hohot de râs.

— Problema e, continuă ea, că cecul lui pentru închirierea navei „Iuri Gagarin” a făcut hop-ţop. Vrei s-auzi ce-a zis banca? În veci n-ai să ghiceşti. „Fonduri insuficiente”, aşa au zis.

Durerea de sub coastele mele inferioare din dreapta era permanentă, dar în acel moment păru să se înrăutăţească şi mai tare. Am scrâşnit din dinţi.

— Ăă, Sergent Littleknees, am cârâit. Îmi poţi verifica estimarea asta?

— Regret, scumpete, îmi susură ea în ureche, dar nu încape nici cea mai mică îndoială. Căpitanul a primit un raport de credit despre amicul ăsta al tău, Boyce Cochenour, şi a ieşit negativ. Când clientul tău se va întoarce în Ax, o să-l aştepte un mandat de arestare.

— Îţi mulţumesc pentru estimarea sinoptică, am răspuns, cu un glas găunos. Voi verifica momentul de plecare înainte de a decola.

Şi am închis radioul, întorcându-mă să privesc spre bogatul meu client miliardar.

— Ce naiba ai păţit, Walthers? Mârâi el.

Dar eu nu glasul lui îl auzeam. Auzeam doar ce-mi spusese felcerul cel vesel de la cabinet. Ecuaţiile erau imposibil de uitat. Bani ficat nou supravieţuire fericită. Zero bani blocaj hepatic total moarte. Iar sursa mea de bani tocmai secase.

X

Când primeşti o veste cu adevărat şocantă, trebuie s-o laşi să ţi se infiltreze prin organism şi să fie absorbită complet înainte de a acţiona în urma ei. Nu era vorba de a înţelege implicaţiile – pe alea le pricepusem imediat, fiţi siguri. Trebuie doar să laşi sistemul să-şi regăsească echilibrul.

Aşa că am stat câteva minute fără să fac nimic. Îi ascultam pe vânătorii de lebede ai lui Ceaikovski pregătindu-se să întâlnească regina. M-am asigurat că staţia radio era închisă, ca să nu consume degeaba energie. Am verificat configuraţia sinoptică pe care o construiau sondele.

Ar fi fost plăcut dacă în imagine începea să apară ceva minunat, dar după cum evoluau lucrurile, nici vorbă de aşa ceva, desigur. Nici cea mai mică şansă. Prindeau să se formeze câteva ecouri palide, dar nimic care să aibă forma unui tunel Heechee şi niciun element prea luminos. Datele continuau să sosească, dar ştiam că nu era nicio şansă ca acele contururi nesigure să formeze zăcământul de aur care ne-ar fi putut salva pe toţi – chiar şi pe escrocul, falitul,

nemernicul de Cochenour.
Mă uitam chiar şi la cerul de-afară, atâta cât reuşeam prin ferestre, ca să văd cum era vremea. Nu conta, însă o parte din norii mari şi albi de calomel se fugăreau printre vălătucii galbeni şi purpurii ai celorlalte halogenuri; la vest, soarele se pregătea să-şi facă apariţia.
Era un peisaj magnific, iar eu îl uram.
Cochenour îşi lăsase deoparte resturile omletei şi mă privea îngândurat. La fel şi Dorrie, lângă rafturile cu scule, unde burghiele stăteau iar în învelitorile lor de hârtie unsuroasă. I-am zâmbit.
— Foarte frumos, am comentat, referindu-mă la muzică.
Filarmonica din Auckland tocmai ajungea la partea unde puii de lebădă intră în scenă braţ la braţ, ca s-o străbată într-un *pas de quatre* rapid şi săltăreţ, întotdeauna a fost unul dintre fragmentele mele favorite din „Lacul lebedelor” – dar nu şi acum…
— Vom asculta restul mai târziu, am continuat, închizând aparatul.
— În regulă, Walthers, se răsti Cochenour. Ce se întâmplă?
M-am aşezat pe un ambalaj de igloo gol şi mi-am aprins o ţigară, fiindcă unul dintre mecanismele de reglare ale sistemului meu intern stabilise că nu era nevoie să ne mai facem cine ştie ce griji în legătură cu economisirea resurselor de oxigen.
— Sunt câteva întrebări care mă frământă, Cochenour. Una la mână, cum s-a întâmplat să iei legătura cu Profesorul Hegramet?
Zâmbi, relaxându-se.
— Asta-i tot ce te preocupă? N-am niciun motiv să nu-ţi spun. Am făcut multe cercetări despre Venus înainte de a veni încoace – de ce mă întrebi?
— Fără motiv, doar că m-ai lăsat să cred că nu ştiai nimic.
Cochenour ridică din umeri.
— Dacă aveai măcar puţină minte, ţi-ai fi dat seama că nu m-am îmbogăţit făcând prostii. Credeai că aş călători enşpe milioane de kilometri fără să ştiu ce-am să găsesc când ajung la destinaţie?
— Nu, într-adevăr, dar ţi-ai dat toată străduinţa să-mi dai de crezut că ai face-o. În fine, nu contează. Deci, ai pornit în

căutarea cuiva care putea să-ţi arate ce merită să fie furat de pe Venus, iar apoi acea persoană te-a îndreptat spre Hegramet. Şi pe urmă? Hegramet ţi-a spus că eram atât de prost încât să fiu valetul tău?

Cochenour nu mai era tocmai la fel de relaxat, dar nici agresiv nu devenise. Răspunse calm:

— Da, Hegramet ţi-a menţionat numele. Mi-a spus că erai cel mai bun ghid pe care-l puteam găsi, ca să căutăm un tunel virgin. După care mi-a răspuns la multe întrebări despre Heechee şi aşa mai departe Prin urmare, da, ştiam cine erai. Dacă nu veneai la noi, aş fi venit eu la tine; n-ai făcut decât să mă scuteşti de un efort.

Oarecum surprins, am replicat:

— Ştii, cred că-mi spui adevărul. Atâta doar că ai omis un lucru.

— Şi anume…?

— Nu urmăreai doar distracţia de a câştiga mai mulţi bani, aşa-i? Doar de bani în sine era vorba, nu? Bani de care aveai cam mare nevoie.

M-am întors spre Dorotha, care stătea încremenită, cu burghiele în mâini.

— Ce zici, Dorrie? Ştiai că bătrânul era falit?

Nu fusesem prea inspirat s-o abordez în acest mod.

Am observat ce urma să facă şi am sărit de pe lada de igloo, dar cu un moment prea târziu. Scăpă sfredelurile înainte de a apuca să i le iau din mâini – însă, din fericire, căzură pe-o parte, fără să li se strice vârfurile. Le-am ridicat şi le-am pus la locul lor.

Îmi răspunsese destul de clar la întrebare.

— Văd că nu ţi-a spus, am continuat. Grea lovitură pentru tine, păpuşă. Cecul lui pentru căpitanul navei „Gagarin” n-are acoperire şi mi-aş imagina că nici cel pe care mi l-a dat mie nu-i mai breaz. Sper că toată averea ta constă în blănuri şi bijuterii, Dorrie. Te sfătuiesc să ţi le-ascunzi până nu te trezeşti cu creditorii la uşă.

Nici măcar nu se uită la mine. Îl privea numai pe Cochenour, a cărui expresie era singura confirmare de care avea nevoie.

Nu ştiu la ce mă aşteptam din partea ei – la furie, la reproşuri sau la lacrimi. Dorrie, însă, nu făcu decât să şoptească:

— Vai de mine, Boyce dragă, îmi pare aşa de rău…
Şi se duse la el, cuprinzându-i cu braţele.
Le-am întors spatele, fiindcă nu-mi plăcea să-l văd cum arăta. Ţanţoşul ţap de nouăzeci de ani cu Medicalul Complet se transformase într-un bătrân învins. Pentru prima oară de când apăruse în Ax, cu mersul lui arogant, îşi arăta pe deplin vârsta şi poate chiar puţin mai mult. Gura-i stătea întredeschisă, tremurând; spinarea dreaptă i se cocârjase; ochii albaştri şi strălucitori lăcrimau. Dorrie îl mângâia, gângurindu-i şi uitându-se la mine cu o expresie plină de durere.
Nicio clipă nu-mi trecuse prin minte că putea să ţină la el cu adevărat.
M-am întors şi am studiat din nou reţeaua sinoptică, neavând altceva mai bun de făcut. Mai clară decât acum nu putea să devină, şi era goală. Aveam o mică suprapunere de la una dintre sondările noastre anterioare, aşa că-mi puteam da seama că zgârieturile cu aspect interesant de la o margine nu meritau atenţie. Le examinaserăm deja. Erau simple fantome.
Acolo nu ne aştepta nicio salvare miraculoasă.
În chip curios, mă simţeam destul de relaxat. Există ceva liniştitor în descoperirea că nu mai ai multe de pierdut; plasează lucrurile într-o perspectivă diferită.
Nu vreau să spun că mă lăsasem păgubaş. Încă mai erau unele lucruri pe care le puteam face. Nu prea aveau legătură cu prelungirea vieţii mele – ăsta era unul dintre aspectele cu care trebuise să mă reacomodez dar, în fond, nici gustul din gură şi durerile de burtă nu mă prea ajutau, oricum, să mă bucur de viaţă.
Un lucru pe care-l puteam face era să-l scot din joc pe bunul şi vechiul Audee Walthers. Întrucât doar un miracol mă mai putea apăra de acel faimos blocaj hepatic total pe care-l aşteptam într-o săptămână, două, reuşeam să accept faptul că nu mai aveam mult de trăit. Prin urmare, puteam folosi timpul care-mi mai rămăsese pentru altceva.
Ce altceva? Dorrie nu era o fată rea. Puteam să zbor cu corpul aerian înapoi la Ax, să-l dau pe Cochenour pe mâna jandarmilor şi să-mi petrec ultimele câteva zile ambulatorii prezentând-o pe Dorrie unor oameni care ar fi putut s-o ajute. Vastra sau Beegee, probabil, ar fi fost dispuşi să-i dea o şansă. Poate că n-avea să fie nevoită să se-apuce de prostituţie sau

să se înhăiteze cu bandiţii. Până la sezonul turistic nu mai era mult, iar ea avea genul de personalitate cu şanse de succes vânzând la tarabă evantaie de rugăciune şi alte artefacte Heechee pentru turiştii terraşi.

N-o fi fost mare lucru, din punctul de vedere al nimănui. Dar căpitanul navei „Gagarin” în niciun caz n-ar fi dus-o pe degeaba la Cincinnati, iar cerşitul prin Ax tot era mai bun decât moartea de inaniţie. Oarecum.

Dar, la urma urmei, poate că nici măcar nu era nevoie să mă dau bătut în lupta cu boala…? M-am gândit puţin şi la asta. Puteam să mă las la discreţia felcerilor. N-ar fi fost exclus să-mi dea un ficat nou pe credit. De ce nu?

Exista un motiv foarte serios ca să refuze – şi anume, nu dăduseră niciodată ficaţi pe credit.

Sau puteam să deschid valvele cu doi carburanţi şi să-i las să se amestece vreo zece minute, înainte de a apăsa pe aprinzător. Explozia n-ar fi lăsat mare lucru din corpul aerian – şi nici din noi – rezolvându-ne definitiv toate problemele.

Sau…

Am oftat.

— Of, la naiba. Capu’ sus, Cochenour. Încă nu suntem morţi.

Se uită la mine un moment, ca să vadă dacă nu cumva înnebunisem. Apoi, o bătu pe Dorrie pe umăr şi o împinse la o parte, destul de delicat.

— Eu am să fiu, destul de curând. Îmi pare rău pentru tot, Dorotha. Şi pentru cecul tău, Walthers: cred că aveai nevoie de bani.

— Nici nu-ţi închipui.

Vorbind cu oarecare dificultate, mă întrebă:

— Vrei să încerc să-ţi explic?

— Nu văd cu ce-ar putea schimba asta lucrurile – dar, da, am recunoscut. Măcar din curiozitate.

Nu i-a luat mult timp. Odată ce a început, a vorbit succint şi clar, fără să omită niciun detaliu important – deşi, de fapt, pe cele mai multe le-aş fi putut ghici. (Dar n-o făcusem. E mult mai bine să priveşti retrospectiv.).

Esenţialul e că un om de vârsta lui Cochenour trebuie să fie una din două: fie e foarte, foarte bogat, fie este mort. Problema lui Cochenour consta în faptul că era doar *destul* de bogat. Făcuse toate eforturile să-şi menţină industriile în

funcţiune cu un flux financiar secătuit, atâta cât îi mai rămăsese după ce sifonase costurile transplanturilor şi ale tratamentelor, ale calcifilaxiei şi al protezelor, regenerare de proteine ici, eliminare de colesterol colo, un milion pentru asta, o sută de mii pe lună pentru cealaltă… Ei, mersese destul de repede, puteam să-mi dau seama.

— Habar n-ai ce-nseamnă să ţii în viaţă un bătrân de-o sută de ani, spuse el (detaşat, nu jalnic), până nu încerci.

„S-o crezi tu că n-am habar”, am replicat în sinea mea. L-am lăsat să-mi povestească în continuare cum acţionarii minoritari deveneau tot mai iscoditori, iar inspectorii federali strângeau laţul… aşa că a întins-o de pe Pământ, ca să se îmbogăţească din nou pe Venus.

Când a ajuns la sfârşitul relatării însă, nu-l mai ascultam cu aceeaşi atenţie. Nici măcar nu m-am luat de faptul că minţise în legătură cu vârsta lui – ca să vezi vanitate! Crezuse că era mai bine să-şi dea nouăzeci, în loc de o sută!

Aveam treburi mai importante de făcut decât să-l ţin pe Cochenour pe jăratic. În loc de a-l asculta, scriam ceva pe verso-ul formularului de navigaţie. Când am terminat, i-am întins hârtia lui Cochenour.

— Semnează, i-am cerut.

— Ce-i asta?

— Are vreo importanţă? Nu prea ai de ales, din câte văd eu. Totuşi, pot să-ţi spun că e o anulare a secţiunii privind toate drepturile, din acordul de închiriere.

Recunoşti că închirierea e nulă, că nu ai nicio pretenţie, că cecul tău era apă de ploaie şi că-mi transferi de bunăvoie autoritatea şi proprietatea asupra a tot ceea ce-am putea găsi.

Se încruntă:

— Asta de-aici, de la sfârşit, ce e?

— E acordul meu de a-ţi da zece la sută din partea mea de profituri, indiferent ce găsim – *dacă* găsim ceva care să valoreze un ban.

— Mă tratezi ca pe un milog, replică el, ridicând privirea spre mine – dar semna deja. Nu mă deranjează o mică pomană, mai ales din moment ce, aşa cum ai arătat, nici nu am de ales. Dar pot şi eu să citesc reţeaua aia sinoptică de-acolo la fel de bine ca tine, Walthers. Nu conţine nimic demn de atenţie.

— Într-adevăr, am confirmat, împăturind hârtia şi vârând-o în buzunar. Urma aia e la fel de goală ca şi contul tău din bancă. Dar nu acolo vom săpa. Ne vom întoarce şi vom excava situl „C”.

Mi-am aprins încă o ţigară – cancerul pulmonar era cea mai mică dintre grijile mele, în acel moment – şi am stat câteva momente pe gânduri, în timp ce Cochenour şi Dorrie mă priveau în tăcere. Mă întrebam cât de mult să le spun despre tot ceea ce descoperisem şi dedusesem în ultimii cinci ani, impunându-mi să nu dezvălui nimic nimănui. În sinea mea, eram convins că orice-aş fi spus tot nu mai conta cu nimic. Însă chiar şi aşa, obiceiurile vechi sunt puternice. Cuvintele nu vor să se lase rostite.

A fost nevoie de un real efort pentru a începe să vorbesc.

— Vi-l mai amintiţi pe Subhash Vastra, amicul cu dugheana unde ne-am cunoscut? Sub a venit pe Venus în timpul serviciului militar. Era specialist în armament. Pentru un specialist în armament nu există nicio carieră civilă, mai ales pe Venus, aşa că şi-a deschis cafeneaua, cu aproape toată solda de ieşire din armată. Apoi şi-a adus nevestele şi tot ce mai avea. Dar, câtă vreme a fost militar, pare să se fi priceput destul de bine la arme.

— Ce tot spui, Audee? Se miră Dorrie. N-am auzit niciodată despre arme Heechee.

— Ai dreptate. Nimeni n-a găsit vreodată o armă Heechee. Dar Sub e de părere că s-au găsit ţinte.

De fapt, mi-era dificil în sens fizic, efectiv, să-mi forţez buzele spre a rosti continuarea, dar până la urmă am reuşit:

— Cel puţin, Sub Vastra consideră că erau ţinte. A spus că ofiţerii superiori nu-l credeau şi presupun că de-acum problema a trecut în seama bazei militare de-aici. Oricum, ceea ce au găsit erau nişte bucăţi triunghiulare dintr-un material ca acela folosit la pereţii Heechee – substanţa aia albastră, luminiscentă, cu care-şi căptuşeau tunelurile. Erau zeci şi zeci. Toate aveau un model de linii radiale; Sub spune că, pentru el, arătau ca nişte ţinte. Şi fuseseră perforate cu un obiect care lăsa nişte găuri sfărâmicioase, ca pudra de talc. Întâmplător, ştiţi despre vreo substanţă care să aibă efectul ăsta asupra materialului din care sunt făcuţi pereţii Heechee?

Dorrie era gata să răspundă că nu, dar Cochenour i-o luă înainte.

— Aşa ceva e imposibil, declară el scurt.

— Exact, la fel i-au spus şi superiorii lui Sub Vastra. Au tras concluzia că găurile fuseseră făcute în timpul procesului de fabricaţie, în vreun scop cunoscut numai de Heechee, pe care noi nu-l vom afla niciodată. Vastra nu e de aceeaşi părere. A dedus, zice el, că erau totuna cu ţintele de hârtie pe care le folosesc soldaţii în poligonul de tir. Găurile nu se aflau toate în acelaşi loc. Liniile păreau să arate ca nişte indicatoare de scor. Astea sunt singurele indicii că Vastra ar fi avut dreptate. Insuficiente ca dovezi. Nici chiar Vastra nu le consideră probe. Dar indicii tot sunt.

— Şi crezi c-ai putea găsi arma cu care au fost făcute găurile astea acolo unde am localizat situl „C”? Mă întrebă Cochenour.

Am ezitat.

— N-aş spune-o atât de categoric. Să zicem că sper, doar. Poate chiar o speranţă foarte slabă. Dar ar mai fi un lucru…

După o clipă, am continuat:

— Ţintele astea, sau ce-or fi, au fost găsite de un prospector acum aproape patruzeci de ani. Pe-atunci nu exista nicio bază militară. El le-a oferit la vânzare, să vadă dacă nu le cumpăra cineva, dar n-au interesat pe nimeni. Atunci a pornit să caute ceva mai interesant şi, după un timp, şi-a găsit moartea. Aşa ceva se întâmpla frecvent pe vremea aia. Nimeni n-a dat multă atenţie obiectelor, până s-au uitat la ele nişte militari, după care cineva a avut aceeaşi idee care avea să-i vină şi lui Vastra peste ani şi ani. Aşa că au trecut la treburi serioase. Au identificat situl unde se raportase găsirea lor, în apropierea Polului Sud. Au jalonat toată zona, pe o rază de o mie de kilometri, şi au interzis accesul: aşa a luat fiinţă baza. După care au săpat şi au tot săpat. Au scos la iveală cam o duzină de tuneluri Heechee, dar cele mai multe erau goale, iar restul, crăpate şi spoliate. N-au găsit nimic care să semene cu o armă.

— Înseamnă că acolo nu e nimic, mormăi Cochenour nedumerit.

— Nu e nimic care să fi fost găsit de ei, l-am corectat. Reţine, au trecut de-atunci patruzeci de ani.

Cochenour mă privi contrariat, apoi expresia i se limpezi.
— Aha, făcu el. Locul descoperirii.
Am dat din cap:
— Exact. În vremurile alea, prospectorii minţeau mult – dacă găseau ceva de calitate, nu voiau să dea buzna şi alţii. Aşa că omul a indicat alt loc pentru tunelul lui. Pe-atunci, era încurcat cu o tânără care mai târziu s-a căsătorit cu un bărbat pe nume Allemang – fiul ei, Booker, mi-e prieten: Beegee. L-ai cunoscut. Şi avea o hartă.
Acum, Cochenour arăta de-a dreptul sceptic.
— A, da, murmură el acru. Faimoasa hartă a comorii. Şi ţi-a făcut-o cadou, aşa, ca între prieteni.
— Mi-a vândut-o.
— Minunat. Câte exemplare crezi că le-a vândut altor fraieri?
— Nu prea multe.
Nu-l învinuiam pe Cochenour pentru că punea povestea la îndoială, dar mă lua în răspăr.
— L-am prins chiar la întoarcere, după ce încercase s-o găsească pe cont propriu; n-avea timp să încerce cu altcineva.
L-am văzut deschizând gura şi am vorbit mai departe, ca să i-o iau înainte:
— Nu, n-a găsit nimic. Dar considera că urmase bine harta. De-asta n-a trebuit să plătesc prea mult. Numai că, înţelegi, cred că a greşit locul. Poziţia corectă pe hartă, din câte pot să-mi dau eu seama – pe vremea aia, sistemele de navigaţie nu erau ca astea de-acum – se află chiar acolo unde a asolizat prima dată, cu o mică aproximaţie. Am văzut semne ale unor săpături de câteva ori. Cred că erau destul de vechi.
În timp ce vorbeam, am scos din buzunar mica magnetofişă privată şi am introdus-o în display-ul de hărţi vizuale. Prezenta un semn central – un „X” portocaliu.
— Aici cred că s-ar putea să găsim tunelul corect, undeva în apropierea acestui „X”. Şi, după cum vedeţi, e destul de aproape de vechiul nostru sit „C”.
Câteva momente de tăcere. Ascultam vuietul înfundat al vântoaselor de-afară, aşteptându-i pe ceilalţi să spună ceva.
Dorrie părea tulburată.
— Nu ştiu dacă-mi place ideea de a încerca să găsim o armă nouă, spuse ea. E ca şi cum... ca şi cum am readuce în prezent vremurile rele de demult.

Am ridicat din umeri.
Cochenour părea să-şi mai vină în fire.
— Nu contează dacă vrem sau nu cu adevărat să găsim o armă, nu-i aşa? Ideea e că dorim să descoperim o excavaţie Heechee necaptată, cu tot ce conţine. Dar militarii cred că *s-ar putea* să existe pe undeva şi o armă, aşa că nu ne vor lăsa să săpăm – corect?
— Nu „cred”, am precizat.” *Au* crezut”. Mă îndoiesc că acum o mai crede vreunul dintre ei.
— Totuşi, mai întâi ne-mpuşcă, şi pe urmă o să ne ia la întrebări. Nu aşa spuneai?
— Ba da. Nimeni nu are acces în bază fără aprobare specială. Nu din cauza armelor Heechee; au acolo destule chestii de-ale lor pe care nu vor să le vadă alţii.
Dădu din cap.
— Deci, cum propui să rezolvăm problema?
Dacă eram un om complet sincer, probabil ar fi trebuit să răspund că nici măcar nu eram sigur c-o puteam rezolva. La drept vorbind, şansele erau destul de mici. Se putea foarte uşor să fim prinşi şi, foarte probabil, împuşcaţi – deşi nu eram sută la sută sigur.
Dar aveam atât de puţin de pierdut, Cochenour şi cu mine, cel puţin, încât am considerat că o asemenea variantă nu era destul de importantă ca s-o menţionez. Aşa că am spus doar atât:
— Vom încerca să-i păcălim. O să trimitem de-aici corpul aerian. Tu şi cu mine vom rămâne pe loc, ca să săpăm. Dacă ei cred că am plecat, n-o să ne mai ţină sub supraveghere. Nu vom avea altă grijă decât să nu ne prindă vreo patrulă de rutină a perimetrului, dar alea sunt destul de neglijente. Sper.
— Audee! Strigă fata. Ce tot vorbeşti? Dacă tu şi cu Boyce rămâneţi aici, cine-o să piloteze nava? Eu *nu* pot!
— Da, am confirmat, nu poţi, sau nu foarte bine – chiar şi după ce-ţi voi da câteva lecţii. Dar o poţi lăsa să zboare singură. Sigur, vei consuma carburant şi-o să te zgâlţâie bine de tot. Cu pilotul automat, însă, vei ajunge la destinaţie. Până şi asolizarea tot automat o s-o facă.
— Tu n-ai asolizat aşa, sublinie Cochenour.
— N-am spus că va fi o asolizare *impecabilă.* Ar fi bine să-ţi ţii centurile de siguranţă bine strânse.

Desigur, avea să fie mai degrabă ca un fel de prăbuşire controlată; mi-am alungat din minte efectele pe care le-ar fi putut avea o aterizare pe pilot automat asupra singurei mele aeronave. Dorrie avea să supravieţuiască, totuşi. Cu şanse de nouăzeci şi nouă la sută.

— Şi-atunci, eu ce fac? Întrebă ea.

În acel moment şi planul meu era plin de găuri, dar am refuzat să mă gândesc la ele.

— Depinde de locul unde te duci. Cred că cel mai bine ar fi s-o iei direct înapoi spre Ax.

— Şi să vă las aici? Ripostă ea cu un aer dintr-odată rebel.

— Nu definitiv. În Ax, îl vei căuta pe prietenul meu Beegee Allemang şi-i vei spune ce se întâmplă. Va dori şi el o parte din câştig, evident, dar e-n regulă aşa; îi putem oferi douăzeci şi cinci la sută şi se va mulţumi cu atât. Am să-ţi dau un mesaj pentru el, cu toate coordonatele şi aşa mai departe, şi va veni aici cu corpul aerian ca să ne ia. În douăzeci şi patru de ore, să zicem.

— Le putem face pe toate astea într-o singură zi? Vru să ştie Cochenour.

— Sigur că putem. N-avem încotro.

— Şi dacă Dorrie nu-l găseşte, sau tipul se rătăceşte, sau cine mai ştie ce?

— O să-l găsească, şi nici el n-o să se piardă. Desigur, am recunoscut, există oricând şi posibilitatea să se întâmple „cine mai ştie ce”. Avem o mică marjă de eroare. Putem lua rezervoare în plus, cu aer şi energie – ar trebui să ne-ajungă pentru patruzeci şi opt de ore. Nu mai mult. Vom fi la limită, însă e timp destul, cred. Dacă întârzie, desigur, am dat de belea; dar n-o să întârzie. Ceea ce mă îngrijorează cu adevărat e gândul că vom săpa tunelul ăla şi n-o să ne folosească la nimic. Va însemna că ne-am pierdut vremea. Dar, dacă găsim totuşi ceva…

N-am mai continuat.

— Sună destul de hazardat, observă Cochenour, uitându-se însă la Dorrie, nu la mine. Fata ridică din umeri.

— N-am spus că avem vreo garanţie, i-am precizat. Ci doar că sunt unele şanse.

Aveam o părere din ce în ce mai bună despre Dorotha Keefer.

Era o persoană destul de drăguţă, ţinând seama de vârsta ei şi de situaţia în care se afla, şi mai era şi isteaţă şi puternică. Un singur lucru îi lipsea deocamdată: încrederea în sine. Pur şi simplu nu se antrenase niciodată pentru aşa ceva; o primise ca pe o proteză – cred că de la Cochenour, cel mai recent, iar înainte, poate de la predecesorul lui Cochenour în viaţa ei; tatăl ei eventual, ţinând seama de vârstă. Avea aerul unei persoane care a fost înconjurată mult timp de oameni dominatori.

Asta era cea mai grea problemă – s-o conving pe Dorrie că putea face ceea ce-i revenea ei.

— N-o să meargă, tot spunea, în timp ce-i explicam comenzile. Îmi pare rău. Nu că n-aş vrea să vă ajut. Vreau, dar nu pot. Pur şi simplu n-o să meargă.

Ei bine, avea să meargă.

Sau, cel puţin, aşa credeam eu. Până la urmă, n-am apucat să punem planul la încercare.

Împreună, Cochenour şi cu mine am convins-o într-un târziu pe Dorrie să facă o încercare. Am încărcat la bord puţinele echipamente recuperabile pe care le lăsaserăm afară. Am zburat înapoi până la ravenă, am asolizat şi am început să ne pregătim pentru o săpătură. Eu însă mă simţeam rău – îngreunat, stângaci, cu dureri de cap – şi cred că şi Cochenour avea propriile lui probleme, deşi trebuie să recunosc că nu se plângea. Lucrând amândoi, am reuşit să agăţăm carcasa forezei în portul de ieşire, în timp ce o descărcăm.

Şi, în timp ce eu o smuceam de sus într-o parte, iar Cochenour o trăgea în sens contrar de jos… toată drăcovenia aia grea şi dură s-a prăbuşit drept peste el.

Nu l-a omorât. N-a făcut decât să-i fisureze costumul, să-i rupă un picior şi să-l lase fără cunoştinţă – suficient cât să nu mă mai poată ajuta să excavez Situl „C”.

XI

Primul lucru pe care l-am făcut a fost să verific foreza, pentru a mă asigura că nu se avariase. Al doilea, să-l duc pe Cochenour înapoi în ecluza corpului aerian.

Asta mi-a consumat aproape toate puterile, luând în calcul greutatea însumată a trupurilor şi a costumelor, îndepărtarea forezei şi condiţia mea fizică generală. Dar am reuşit până la

urmă.

Dorrie era grozavă. Nu făcea istericale, nu punea întrebări prosteşti. Am scos costumul de pe Cochenour şi l-am examinat.

Pantalonul costumului se rupsese prin vreo opt-zece pliuri, dar rămăsese destul de întreg ca să nu între aerul – dacă nu şi toată presiunea. Era viu. Inconştient, nici vorbă, dar respira. Fractura de la picior era deschisă, cu osul ieşind prin carnea sângerândă. Îi mai curgea sânge şi din gură şi nas, şi vomase în cască.

Una peste alta, era bătrânul de-o sută de ani sau cât o fi avut care arăta cel mai rău din câţi o să vedeţi vreodată – viu, cel puţin. Nu părea să fi încasat destulă fierbinţeală ca să-i frigă creierul. Inima încă-i mai bătea – sau, mă rog, vreau să zic, inima omului căruia-i aparţinuse încă mai bătea. Era o investiţie bună, căci pompa bine sângele. I-am pus comprese peste toate leziunile pe care le-am găsit, iar hemoragia s-a oprit în cea mai mare parte de la sine, cu excepţia rănii urâte de la picior.

Pentru asta, aveam nevoie de ajutor mai specializat. Dorrie contactă baza militară din partea mea. Vorbi cu Amanda Littleknees, care-i făcu imediat legătura cu chirurgul bazei, colonel Eve Marcuse. Doctoriţa Marcuse era prietenă cu propriul meu medic de la clinică; o întâlnisem o dată sau de două ori şi se pricepea să-mi explice ce aveam de făcut.

La început, doamna Colonel Marcuse îmi ceru să ne facem bagajele şi să-l aducem imediat la ea pe Cochenour. M-am opus, oferindu-i motive convingătoare – nu eram în formă să pilotez, iar pentru Cochenour ar fi fost un drum greu. Desigur, nu i-am spus adevăratele motive – şi anume, că nu voiam să intru în bază şi pe urmă să fiu nevoit să prezint explicaţii ca să ies din nou. Aşa că, în schimb, mi-a dat instrucţiuni pas cu pas pentru a trata victima accidentului.

Erau destul de uşor de urmat şi am făcut tot ce-mi zicea: am pus osul la loc, am închis rana, l-am îndopat pe Cochenour cu antibiotice de spectru larg, am suturat leziunea cu Velero chirurgical şi clei pentru carne, am pulverizat în jur un bandaj şi am turnat gips. Toate astea ne-au consumat aproape complet proviziile de prim-ajutor şi cam o oră din timpul pe care-l mai aveam la dispoziţie. Cochenour şi-ar fi recăpătat

cunoştinţa în timp ce-l tratam, dacă nu i-aş fi făcut şi o injecţie cu somnifer.

După asta, a rămas într-o stare destul de stabilă. În continuare, mai trebuia doar să-i luăm pulsul şi să-i urmărim respiraţia şi tensiunea, spre satisfacţia medicului, şi să promitem că aveam să-l ducem la Ax cât mai curând. Când doctoriţa Marcuse a terminat, încă supărată pe mine că nu i-l adusesem pe Cochenour să se joace cu el – cred că o fascina ideea de a hăcui un om compus aproape în întregime din organe de la alţii – a intrat din nou pe fir sergentul Littleknees.

Ştiam prea bine ce o preocupa.

— Ăă, scumpule? Cum anume s-a întâmplat, exact?

— A ieşit exact din pământ un Heechee mare şi rău şi l-a muşcat de picior. Ştiu la ce te gândeşti – ai o minte plină de răutăţi. A fost doar un accident.

— Sigur că aşa a fost. Voiam doar să ştii că nu te învinuiesc de nimic.

Şi întrerupse legătura.

Dorrie îl spăla pe bătrân cât putea de bine – fără să se zgârcească la cearşafurile şi prosoapele noastre de rezervă, mi-am spus, ţinând seama de faptul că aeronava mea nu avea maşină de spălat la bord. Am lăsat-o să-şi vadă de treabă, în timp ce eu îmi făceam o cafea, apoi mi-am aprins încă o ţigară şi m-am aşezat să mă gândesc la un alt plan.

Când Dorotha termină de făcut tot ce putea face pentru Cochenour, curăţă mizeria din jur, după care trecu la alte treburi aproape la fel de importante, ca de pildă retuşarea machiajului de la ochi, îmi venise o nouă idee.

Ca pas de pornire, i-am făcut lui Cochenour o injecţie ca să-l trezesc.

Dorrie începu să-i vorbească, mângâietor, în timp ce Cochenour îşi revenea treptat. Nu era genul de fată care să poarte pică. Eu, din partea mea, cam aveam năravul ăsta – puţin. Nu eram la fel de tandru ca ea. De îndată ce Cochenour păru să-şi fi regăsit coerenţa, l-am ridicat ca să-şi încerce muşchii – mult mai repede decât ar fi vrut. Expresia lui îmi dădu de înţeles că toţi îl dureau. Funcţionau bine, totuşi, şi putea şonticăi, cu piciorul în gips.

Reuşi chiar să zâmbească.

— Oase bătrâne, spuse el. Ştiam eu c-ar fi trebuit să-mi fac

încă o recalcifilaxie. Aşa păţeşti când încerci să pui un ban deoparte.

Se aşează greoi, strâmbându-se, cu piciorul întins în faţă. Când îşi simţi propriul miros, strâmbă din nas.

— Scuze că ţi-am făcut mizerie-n nava asta curată, adăugă el.

— Am păţit-o şi mai rău. Vrei să te speli până la capăt?

Mă privi surprins.

— Păi, cred că n-ar strica, destul de curând…

— Fă-o acum. Vreau să vă vorbesc – amândurora.

Nu mă contrazise. Întinse doar mâna, iar Dorrie i-o luă într-a sa. Porni cu ajutorul ei, mai şchiopătând, mai sărind într-un picior, spre spălător. De fapt, Dorrie rezolvase partea cea mai grea, spălându-l înainte de a se trezi, dar îl stropi cu puţină apă pe faţă şi-i dădu să-şi clătească şi gura. Când se întoarse să mă privească, îşi revenise destul de bine.

— În regulă, Walthers, ce e? Ne dăm bătuţi şi plecăm acasă?

— Nu, am răspuns. O să procedăm altfel.

— Nu poate, Audee! Ţipă Dorrie. Uită-te la el. Şi, în halu-n care-i e şi costumul, n-ar putea să reziste afară nici măcar o oră, necum să te mai şi ajute la săpat…

— Ştiu, aşa că va trebui să schimbăm planul. Voi excava singur. Voi doi o să plecaţi cu corpul aerian.

— Vai, ce erou viteaz, replică sec Cochenour. Ai *înnebunit*? Pe cine crezi că prosteşti? Aia-i o treabă de doi oameni.

— Pe prima am făcut-o singur, Cochenour.

— Şi tot trebuia să intri în navă, ca să te răcoreşti. Sigur. Asta-i cu totul altceva.

Am ezitat.

— Va fi mai greu, am recunoscut. Greu, dar nu imposibil. Unii prospectori singuratici au mai dezgropat tuneluri şi în trecut, deşi problemele erau un pic diferite. Ştiu că mă aşteaptă patruzeci şi opt de ore grele, dar va trebui să încercăm – altă cale nu există.

— Greşit, mi-o întoarse Cochenour, bătând crupa lui Dorrie. Ia uite ce-avem aici – muşchi solizi. Fata asta nu-i prea înaltă, da-i sănătoasă. O moşteneşte pe bunică-sa. Să nu mă contrazici, Walthers. Gândeşte-te doar puţin. Eu am să pilotez corpul aerian; ea va sta cu tine să te ajute. Treaba e la fel de sigură pentru Dorrie cum e şi pentru tine; şi, cu voi amândoi lucrând

la un loc, mai sunt şanse să terminaţi înainte de a leşina de căldură. De unul singur, care ar fi şansele? Ai mai avea măcar una…?

La ultima frază nu i-am răspuns. Din cine ştie ce motiv, atitudinea lui mă făcea să fiu prostdispus.

— Vorbeşti de parcă ea n-ar avea niciun cuvânt de zis.

— Păi, spuse Dorrie destul de dulce, dacă stăm să ne gândim, nici tu nu prea ai, Audee. Boyce are dreptate. Îţi mulţumesc că eşti galant şi încerci să-mi uşurezi situaţia – dar, sincer, cred că vei avea nevoie de mine. Am învăţat multe. Şi dacă vrei să ştii adevărul, arăţi mult mai rău decât mine.

Cu toată autoritatea dispreţuitoare pe care mi-o puteam aduna, am replicat:

— Las-o baltă. O să facem cum zic eu. Mă puteţi ajuta amândoi timp de vreo oră, până fac pregătirile. Pe urmă, veţi pleca. Fără discuţie. Hai, să-i dăm drumul.

Ei bine, cu asta am făcut două greşeli.

Prima era aceea că n-am fost gata într-o oră. A durat peste două şi eram transpirat tot – o sudoare uleioasă, bolnăvicioasă – cu mult înainte de a termina. Chiar mă simţeam foarte rău – dar trecusem de faza îngrijorării în legătură cu asta; eram doar puţin surprins, şi destul de recunoscător, de fiecare dată când observam că inima încă-mi mai bătea.

Dorrie era puternică şi harnică, aşa cum mi se promisese. Făcea mult mai mult din munca fizică decât mine, aprinzând igloo-ul şi instalând echipamentele la locurile lor, iar Cochenour verifica instrumentele şi se asigura că ştia ce avea de făcut pentru ca aeronava să-şi ia zborul. Totuşi, a respins net ideea de a se întoarce la Ax, spunând că nu voia să rişte acel timp suplimentar, când putea la fel de uşor să asolizeze pentru douăzeci şi patru de ore, la câteva sute de kilometri distanţă.

Pe urmă, am băut două ceşti de cafea tare, asezonată din greu cu gin din rezerva mea personală, mi-am fumat pe îndelete ultima ţigară şi am apelat baza militară.

Amanda Littleknees vorbea cu aerul ei de flirt dintotdeauna, dar a fost cam nedumerită când i-am spus că plecam din zonă, fără nicio destinaţie precisă; totuşi, nu s-a întins la vorbă.

Apoi Dorrie şi cu mine am ieşit prin sas şi l-am închis în urma

noastră, lăsându-l pe Cochenour legat în fotoliul de comandă.
Asta era a doua greşeală pe care am făcut-o. În ciuda a tot ceea ce spusesem, până la urmă am procedat conform propunerii lui Cochenour. N-o acceptasem niciun moment – pur şi simplu, aşa s-a întâmplat.
Sub cerul de cenuşă, Dorrie stătu un moment pe loc, arătând cam însingurată. Apoi, mă apucă de mână, îndreptându-ne amândoi cu greutate prin aerul dens şi turbulent, spre adăpostul ultimului nostru igloo. Nu uitase instrucţiunile mele de a evita jetul reactorului, înăuntru, se trânti pe jos fără să se mai mişte.
Eu eram mai puţin prudent. N-aveam încotro. Trebuia să văd. Aşa că, imediat ce am putut aprecia după flacără că jeturile nu erau orientate spre noi, am scos capul şi l-am privit pe Cochenour cum îşi lua zborul, într-o volbură de cenuşă.
Nu era o decolare rea. În împrejurări ca acelea, aş defini „rea” ca pe o distrugere totală a corpului aerian, soldată cu moartea sau schilodirea unei persoane ori a mai multora. Evită acest lucru – dar, de îndată ce ieşi din porţiunea relativ apărată a arroyo-ului, rafalele de vânt prinseră corpul aerian, împingându-l nebuneşte încoace şi-ncolo. Îl aştepta un zbor greu, fie şi numai pentru acele câteva sute de kilometri spre nord care aveau să-l scoată din raza de detectare.
Am atins-o pe Dorrie cu vârful cizmei, iar ea se ridică cu greu în picioare. Apoi, am conectat cablul de comunicare în mufa căştii ei – radioul era exclus, din cauza posibilei interceptări de către patrulele de perimetru pe care n-aveam cum să le vedem.
— Tot nu te-ai răzgândit? Am întrebat-o.
Era o întrebare destul de toxică, dar o primi cu bunăvoinţă: chicoti. Mi-am dat seama de asta fiindcă stăteam cu vizierele lipite una de alta şi puteam să-i văd faţa umbrită, în cască. Dar n-am putut auzi ce spunea până când îşi aminti să acţioneze comutatorul vocal, după care au urmat imediat cuvintele:
— … romantic, numai noi doi.
Mă rog, n-aveam timp pentru asemenea drăgălăşenii. Am replicat nervos:
— Hai să nu mai pierdem vremea. Ţine minte ce ţi-am spus: avem aer, apă şi energie pentru patruzeci şi opt de ore, şi

nimic mai mult. Nu conta pe nicio marjă de siguranţă. Apa ar putea să dureze puţin mai mult decât celelalte două, dar ca să rămâi în viaţă ai nevoie şi de ele. Încearcă să nu te forţezi prea tare. Cu cât metabolizezi mai puţin, cu atât mai puţin are de rezolvat sistemul tău de eliminare a deşeurilor. Dacă găsim un tunel şi intrăm, poate vom mânca acolo unele dintre raţiile alea de urgenţă – cu condiţia ca tunelul să fie nepenetrat şi să nu se fi încins prea tare în ultimele două sute de mii de ani. Altfel, nici să nu te gândeşti la mâncare. Cât despre dormit, poţi să-l dai uitării; poate reuşim să aţipim câte puţin în timp ce sapă forezele, dar…

— Acum cine pierde vremea? Mi-ai mai spus şi înainte toate astea, ripostă ea, dar pe un ton încă vesel.

Aşa că am intrat în igloo şi ne-am apucat de treabă.

Primul lucru pe care-l aveam de făcut era să înlăturăm o parte din nisipul care începuse să se adune în locul unde lăsaserăm burghiele în funcţiune. Metoda obişnuită, desigur, este aceea de a inversa şi redirceţiona forezele. Acum, însă, nu puteam irosi aşa timpul de săpare; ar fi însemnat să le scoatem din puţul pe care-l sfredelesc. Eram nevoiţi s-o facem la modul greu – adică, manual.

Era greu, nici pomeneală. Costumele termice sunt din capul locului incomode. Când mai trebuie şi să munceşti cu ele pe tine, devin o adevărată pacoste. Dacă munca e atât grea fizic, cât şi complicată de spaţiul înghesuit dintr-un igloo care conţine deja doi oameni şi o foreză în funcţiune, ajunge aproape imposibilă.

Noi o făceam oricum.

Cochenour nu minţise în legătură cu Dorrie. Mi-era o parteneră la fel de bună ca orice bărbat cu care lucrasem. Întrebarea cea mai importantă cu care ne confruntam era dacă avea să fie destul de capabilă. Fiindcă se mai punea o întrebare, care mă frământa tot mai mult de la o clipă la alta – şi anume, dacă eu mai eram la fel de capabil ca bărbat.

Dumnezeu mi-era martor că nu mă simţeam deloc bine. Capul îmi bubuia de durere şi când făceam mişcări bruşte eram la un pas de a-mi pierde cunoştinţa. Totul semăna suspect de mult cu prognoza pe care mi-o prezentaseră la clinică. Desigur, îmi promiseseră trei săptămâni până la blocajul hepatic acut, dar fără să includă asemenea eforturi

care-ţi frâng oasele. Eram nevoit să consider că trăiam deja pe timp de împrumut.

Era o concluzie cât se poate de deconcertantă.

Mai ales după ce au trecut primele zece ore… şi mi-am dat seama că puţul nostru ajunsese mai jos decât arătaseră sondajele că se afla tunelul… şi încă nu apăruse la vedere nicio lucire albăstruie…

Dacă am fi avut timp destul la dispoziţie şi corpul aerian în apropiere, aşa ceva n-ar fi fost mai mult decât un inconvenient minor. Sau poate chiar major de-a binelea, desigur, dar nici pe departe comparabil cu un dezastru. Nu însemna decât că trebuia să mă întorc în aeronavă, să mă spăl, să dorm bine o noapte, să mănânc pe săturate şi să consult din nou urmele. Probabil că pur şi simplu săpam într-un loc greşit ales. În regulă, următorul pas ar fi fost acela de a ne muta în cel potrivit. Să studiem terenul, să alegem un loc, să aprindem încă un igloo, să pornim forezele şi să încercăm, să încercăm din nou…

Asta *am fi* făcut.

Dar nu mai dispuneam de niciunul dintre toate aceste avantaje. Nu mai aveam corpul aerian. Nu aveam nicio şansă de a dormi bine, iar mâncarea era pe terminate. Ni se terminaseră şi igloo-urile. Nu puteam examina urma – iar timpul ne gonea de la spate, şi mă simţeam tot mai rău cu fiecare minut ce trecea.

M-am târât afară din igloo, m-am aşezat într-un loc relativ adăpostit de vânt şi am ridicat privirea spre cerul cu nori învolburaţi, galbeni-verzui.

Trebuia să existe vreo soluţie, numai dacă mi-ar fi putut trece prin minte care anume…

Mi-am impus să gândesc.

Ia să vedem, mi-am spus. Oare aş putea să smulg igloo-ul din loc şi să-l mut în altă parte?

Nu. Aşa ceva era exclus. Puteam disloca igloo-ul cu forezele, dar în clipa când se desprindea, avea să-l ducă vântul şi puteam să ne luăm adio, Charlie. Nu l-aş mai fi văzut niciodată. În plus, nici n-ar mai fi existat vreo posibilitate de a-l închide din nou ermetic.

Ei, atunci, cum ar fi fost să forăm fără igloo?

Posibil, am apreciat. Fără rost, însă. Dacă aveam noroc şi

găseam un tunel? Fără un igloo etanş, care să blocheze acei nouăzeci de mii de milibari de aer fierbinte şi distrugător, am fi făcut praf toate lucrurile fragile din interior încă înainte de a apuca să le aruncăm o privire.

Am simţit o atingere pe umăr, pentru a descoperi că Dorrie se aşezase lângă mine. Nu-mi puse nicio întrebare, nici măcar nu încercă să spună ceva. Cred că totul era clar şi fără să dăm glas gândurilor.

După cronometrul costumului, trecuseră treisprezece ore. Mai rămâneau cam treizeci şi ceva până să se întoarcă după noi Cochenour. N-avea niciun rost să ni le petrecem aşezaţi acolo.

Dar, pe de altă parte, nu vedeam nici ce rost ar fi avut să facem altceva.

Desigur, mi-am spus, puteam oricând să mă culc pentru o vreme… şi pe urmă, să mă trezesc, şi să-mi dau seama că asta făcusem.

Dorrie dormea şi ea, ghemuită lângă mine.

Probabil vă întrebaţi cum poate cineva să doarmă în dinţii unei furtuni termice de la Polul Sud. Nu-i chiar atât de greu. Ajunge doar să fii frânt de oboseală şi în culmea disperării. Somnul nu înseamnă doar să tragi la aghioase – mai este şi un mod excelent de a te desprinde de lume, când lumea e prea urâtă la înfăţişare. Aşa cum era a noastră.

Dar Venus poate fi ultimul refugiu al eticii puritane. Pe Venus, *munceşti.* Cei care nu gândesc aşa sunt eliminaţi rapid, fiindcă nu supravieţuiesc.

Era o nebunie, desigur. Conform oricăror estimaţii logice, ştiam că eram ca şi mort, dar simţeam că trebuia să fac totuşi ceva. M-am desprins de Dorrie, asigurându-mă că avea costumul legat bine cu centura de inelul de prindere aflat la baza igloo-ului, şi m-am ridicat în picioare.

Trebuia să mă concentrez din răsputeri ca să pot sta în poziţie verticală. Era în regulă. Era aproape la fel de bine ca atunci când dormeam şi uitam cu totul de lume.

Mi-a trecut prin minte – recunosc că nu părea decât o posibilitate infimă, chiar şi aşa – că se întâmplase ceva pozitiv în timp ce Dorrie şi cu mine dormeam. Ceva cum ar fi – ăă, să zicem… da, poate că în tunel mai erau vreo opt, zece Heechee

vii... şi poate că ne auziseră ciocănind şi ne deschiseseră uşa în fundul puţului. Aşa că m-am târât în igloo ca să văd dac-o făcuseră.

Nnţ. Nici vorbă. M-am uitat în josul puţului, ca să mă asigur, dar tot nu era decât o gaură oarbă care dispărea în bezna murdară până unde putea ajunge lumina lămpii de pe casca mea. I-am înjurat pe neospitalierii Heechee – pentru că nu existau, cred – şi le-am împins în cap cu piciorul nişte resturi de pe marginea gropii.

Etica puritană mă mânca undeva, într-un punct nedefinit. M-am întrebat ce-ar fi trebuit să fac. Nu-mi treceau prin minte prea multe posibilităţi. Să mor? Mda, sigur, dar deja mă îndreptam într-acolo cât se putea de repede. Nu exista, însă, şi vreo soluţie constructivă?

Aceeaşi etică puritană îmi reaminti că întotdeauna se cuvine să laşi un loc aşa cum l-ai găsit, astfel că am săltat burghiele cu scripetele de opt-la-unu şi le-am lăsat suspendate, în timp ce mai aruncam nişte nisip în gaura aia de niciun folos. Când mi-am făcut destul loc ca să mă aşez, am stat jos şi m-am adâncit în gânduri.

Reflectam la greşeala pe care o făcuserăm – nu cu intenţia de a o îndrepta, înţelegeţi, ci mai degrabă ca la o veche problemă de şah. Cum de rataserăm găsirea unui tunel?

După un răstimp de chibzuinţă ceţoasă, am socotit că aflasem răspunsul.

Trebuia să aibă de-a face cu felul cum era urma autosonică. Oamenii ca Dorrie şi Cochenour cred că o urmă seismică arată ca hărţile alea ale subsolului din centrul oraşului Dallas, care prezintă toate canalele, conductele de apă, tunelurile de metrou şi celelalte instalaţii, marcate în aşa fel încât dacă vrei să dai de una dintre ele, e de ajuns doar să sapi acolo unde vezi pe hartă şi o vei găsi la locul ei.

Nu e tocmai aşa. Urma este mai probabilistică. Se formează ca un fel de aproximaţie ceţoasă, construindu-se minut cu minut din ecourile percutorului. Seamănă cu o fâşie de umbre ca pânza de păianjen, mult mai lată decât ar fi orice tunel real şi cu marginile foarte neclare. Când priveşti urma, ştii că tot ce-ţi poate spune mai util e că acolo există ceva care determină umbrele. Poate că e o interfaţă de rocă sau o pungă cu pietriş. Noi sperăm că e un tunel Heechee. Oricum,

indiferent ce ar fi, există pe-acolo, pe undeva, numai că nu ştii cu precizie unde anume. Dacă un tunel are zece metri lăţime, adică dimensiunea medie a unei galerii de legătură Heechee, urma formată din umbre arată sigur de vreo cincizeci, şi poate părea chiar şi să aibă o sută.

Şi atunci, unde să sapi?

Aici intervine arta prospectării. Trebuie să faci o deducţie informată.

S-ar putea să sapi exact în centrul geometric – aşa cum stau lucrurile, poţi vedea unde este. Asta-i calea cea mai simplă. Sau să sapi în zona unde umbrele sunt cel mai dense, cum fac majoritatea prospectorilor cu experienţă. Şi formula asta merge la fel de bine ca altele.

Dar atâta nu e de ajuns pentru bătrânul Audee Walthers, cel isteţ şi abil. Eu procedez în felul meu. Ceea ce fac e să încerc a gândi ca un Heechee. Privesc urma ca pe un întreg şi încerc să văd ce puncte ar fi putut încerca Heechee-ii să unească. Apoi, stabilesc un traseu imaginar între ele, unde aş fi plasat tunelul dacă eu eram inginerul-şef Heechee, şi sap acolo unde l-aş fi plantat din capul locului.

Aşa făcusem şi acum. Evident, greşisem.

Desigur, exista un motiv serios de a fi greşit: urma putea să reprezinte o pungă de pietriş.

Asta era o explicaţie foarte posibilă, dar nu şi utilă. Dacă acolo nu existase din start niciun tunel, era un simplu ghinion. Ceea ce-mi doream eu era un răspuns mai optimist – şi, ca prin ceaţă, mi se părea că începeam să-l întrezăresc.

Am vizualizat modul cum arătase urma pe ecran. Coborâsem cu aeronava cât mai aproape posibil de acel loc.

Apoi, desigur, nu putuserăm săpa chiar acolo, fiindcă aeronava stătea exact deasupra – aşa că înălţasem igloo-ul la câţiva metri mai în susul pantei.

Începeam să cred că acei câţiva metri erau ceea ce ne făcuse să ratăm.

Această deducţie tulbure era mulţumitoare pentru creierul meu înceţoşat. Explica totul. Era admirabil din partea mea, mi-am spus, că putusem ajunge la concluzia asta, în starea-n care mă aflam. Desigur, nu puteam vedea ce diferenţă de ordin practic ar fi însemnat. Dacă aş fi avut încă un igloo, l-aş fi pus bucuros în locul unde stătuse corpul aerian, ca să încerc

din nou – presupunând că-mi mai rămânea destul timp de trăit pentru a le face pe toate astea.

Dar ideea nu mă consola cu nimic, din moment ce nu mai aveam niciun igloo.

Aşa că m-am aşezat pe marginea puţului întunecat, dând din cap aprobator la adresa modului inteligent în care analizasem şi rezolvasem problema, bălăbănindu-mi picioarele şi, din când în când, mai aruncând în groapă câte puţin nisip excavat. Cred că toate acestea făceau parte dintr-un soi de dorinţă de a muri, fiindcă ştiu că-mi spuneam, din când în când, că lucrul cel mai plăcut pentru mine ar fi să sar în puţ şi să-mi trag tot nisipu-n cap.

Dar etica puritană nu era de acord să fac una ca asta.

Oricum, aşa n-aş fi reuşit decât să-mi rezolv problema personală. N-ar fi ajutat-o cu nimic pe tânăra Dorotha Keefer, care sforăia afară, în furtuna termică. Eram îngrijorat pentru ea. Îi doream ceva mai bun decât o viaţă de cerşetorie sordidă şi hazardată în Ax. Era prea bună şi drăguţă şi…

Dintr-odată am avut revelaţia că unul dintre motivele ostilităţii mele la adresa lui Boyce Cochenour fusese acela că Dorrie Keefer era a lui şi nu a mea.

Şi acesta era un subiect de gândire destul de interesant. Dacă, mi-am spus, simţind gustul rău din gură şi durerile de cap care tocmai reîncepeau – dacă lui Cochenour i s-ar fi rupt costumul de tot, când căzuse foreza peste el, şi ar fi murit pe loc? Dacă (mergând puţin mai departe), am fi găsit atunci tunelul şi acesta ar fi conţinut tot ce ne doream şi ne-am fi întors în Ax bogaţi, iar Dorrie şi cu mine am fi…

Am petrecut mult timp gândindu-mă la tot ceea ce-am fi putut face Dorrie şi cu mine dacă lucrurile ar fi evoluat doar puţin altfel şi toate cele imaginate mai sus s-ar fi adeverit.

Dar nu se adeveriseră şi nici n-aveau să se adeverească.

Am mai aruncat puţin nisip în groapă. Tunelul, după cum eram destul de convins de-acum, nu putea fi decât la câţiva metri distanţă de capătul gol al puţului. M-am gândit să cobor până la fund şi să-ncep să sap cu mănuşile.

Pe moment, părea o idee destul de bună.

Nu sunt sigur cât de mult din ceea ce-mi imaginam erau doar vise capricioase cu ochii deschişi, şi cât erau halucinaţiile

bizare ale unui om grav bolnav. Îmi treceau prin minte tot felul de ciudăţenii. Mă gândeam cât de frumos ar fi să se mai găsească nişte Heechee înăuntru şi ca atunci când coboram pentru a scurma spre tunel să ciocănesc doar în primul perete albastru pe care-l găseam, iar ei să-mi deschidă şi să mă poftească înăuntru.

Aşa ceva ar fi fost foarte drăguţ. Îmi formasem chiar şi o imagine a felului cum arătau: ca nişte zeişori prietenoşi. Poate că purtau togi şi aveau să-mi ofere vinuri aromate şi fructe rare. Poate chiar vorbeau engleza, aşa că aş fi putut să discut cu ei şi să le pun unele dintre întrebările care mă frământau. Aş fi putut întreba: „Heechee-ilor, de fapt la ce folosiţi voi evantaiele de rugăciune?” Sau: „Ascultă, măi, Heechee, scuze că te bat la cap, da’ n-ai în trusa medicală ceva care să m-ajute să nu mor?” Ori: Dragi Heechee, iertaţi-mă că v-am făcut mizerie-n curtea din faţă, voi încerca s-o dreg.”

Poate că acest ultim gând a fost cel care m-a îndemnat să mai împing nişte resturi în puţ. Oricum n-aveam nimic altceva mai bun de făcut. Şi, cine ştie, poate avea să le placă.

După un timp, îl umplusem până mai sus de jumate şi mi se terminase tot nisipul, mai puţin cel pe care-l împinseserăm afară din igloo. Nu mă ţineau puterile să mă duc după el, aşa că mi-am căutat altceva de făcut. Am resetat forezele, am înlocuit sfredelurile tocite cu ultimele burghie ascuţite pe care le mai aveam, le-am îndreptat în jos după un unghi aproximativ de douăzeci de grade şi le-am pus în funcţiune.

Abia când am observat că Dorrie stătea în picioare lângă mine, ajutându-mă să stabilizez burghiele pentru primul metru sau doi ai forării, mi-am dat seama că-mi făcusem un plan. Nu mi-l aminteam. Nu-mi aminteam nici măcar când se trezise Dorrie şi intrase în igloo.

Probabil că nu era un plan tocmai rău, mi-am spus. De ce să nu încercăm o săpătură oblică? Aveam vreun mod mai interesant de a ne petrece timpul?

Nu prea. Aşa că foram.

Când burghiele au încetat să se mai zgâlţâie în mâinile noastre, începând să scoată roca, astfel că le puteam lăsa în pace, am degajat un spaţiu într-o parte a igloo-ului şi, o vreme, am împins nisipul afară.

Apoi ne-am aşezat amândoi acolo, privind cum forezele

scuipau particule de piatră din gaura cea nouă. Nu scoteam o vorbă.

După un timp, am adormit din nou.

Nu m-am trezit decât când am simţit că Dorrie îmi bătea în cască. Eram îngropaţi în nisip. Avea un luciu albastru, atât de luminos, încât aproape că mă dureau ochii.

Probabil că forezele săpaseră în materialul peretelui Heechee timp de o oră sau chiar mai mult. Îl găuriseră de-a binelea.

Când ne-am uitat în jos, am putut vedea ochiul tunelului privindu-ne – rotund, albastru, strălucitor. Era o frumuseţe, nici vorbă.

N-am spus nimic.

Cumva, am reuşit să mă târăsc prin nisipul excavat până la uşiţă. Am închis-o ermetic, după ce mai dădusem afară câţiva metri cubi de pietricele.

Apoi am început să scotocesc prin grămada de resturi după perforatoarele cu flacără.

În cele din urmă, le-am găsit şi am reuşit să le aduc şi să le amorsez.

Ne-am ferit din calea lor, înainte de a le aprinde. M-am uitat cum raza de lumină strălucitoare, reflectată din fundul gropii, desena un cerc pe plafonul igloo-ului.

Urmă un ţipăt brusc şi scurt al gazelor, apoi clănţănitul fragmentelor desprinse din fundul puţului care cădeau în gol.

Pătrunseserăm într-un tunel Heechee.

Era nepenetrat şi ne aştepta. Frumoasa noastră era virgină. I-am răpit fecioria, cu toată iubirea şi stima de care eram în stare, şi am intrat în ea.

XII

Probabil leşinasem din nou, căci în momentul în care mi-am dat seama unde mă aflam, zăceam pe podeaua tunelului. Casca mi-era deschisă şi fermoarele laterale ale costumului de asemenea. Respiram un aer stătut şi împuţit care trebuia să fie vechi de-un sfert de milion de ani şi păstra mirosul fiecărui minut trecut de-atunci.

Dar era aer.

Îl simţeam mai dens decât cel de pe Pământ şi mult mai uscat, însă presiunea parţială a oxigenului era cam aceeaşi. Mi-o dovedea faptul că-l respirasem fără să mor.

Lângă mine zăcea pe jos Dorrie Keefer.
Şi casca ei era deschisă. Lumina albastră a peretelui Heechee nu-i avantaja tenul, aşa că arăta cam cât de sinistru poate să arate orice fată drăguţă. La început, nici n-am fost sigur că mai respira. Dar, în ciuda înfăţişării, i se simţea pulsul, plămânii-i funcţionau şi, când m-a simţit pipăind-o, deschise ochii.
— Dumnezeule, sunt frântă, murmură ea. Dar am reuşit!
N-am răspuns. Spusese ea tot ce aveam de spus amândoi. Am rămas aşezaţi acolo, zâmbindu-ne unul altuia prosteşte, ca două măşti de Halloween în lumina Heechee albăstruie.
Cam atât am putut face, atunci, pe moment. Mă simţeam foarte ameţit. Aveam destule pe cap doar cu faptul că eram în viaţă. Nu voiam să periclitez această realitate precară, opusă tuturor şanselor, începând să umblu prin jur.
Totuşi, nu mă simţeam prea comod şi, după câteva momente, mi-am dat seama că mi-era foarte cald. Am închis viziera, pentru a bloca o parte din căldura exterioară, dar mirosul din cască era atât de insuportabil încât a trebuit s-o deschid din nou, spunându-mi că preferam fierbinţeala.
Apoi, mi-a trecut prin minte să mă întreb de ce acea dogoare era doar neplăcută, şi nu fatală, incinerându-ne într-o clipă.
Transportul de energie prin materialul de suprafaţă al zidurilor Heechee este lent, dar fără a dura tocmai sute de mii de ani. Bătrânul meu creier, bolnav şi trist, rumegă o vreme acest gând, până ajunse cam poticnit la o concluzie: cel puţin până nu demult, poate cu câteva sute sau mii de ani în urmă, maximum, tunelul acela fusese răcorit pe cale artificială. Prin urmare, mi-am zis eu înţelepţeşte, trebuia să existe un soi de aparatură automată. Mamăăă, mi-am spus, pe-asta în sine chiar ar merita s-o găsim! Stricată sau nu, putea fi genul de lucru pe care se clădesc averile…
Iar acest gând m-a făcut să-mi amintesc de ce veniserăm acolo, în primul rând. Am privit în lungul coridorului, nerăbdător să văd cele dintâi semne ale prăzilor Heechee care ne puteau restabili pe toţi.
Când eram elev la Amarillo Central, profesoara mea favorită era o femeie infirmă, pe nume Miss Stevenson. Obişnuia să ne povestească scene din Bulfinch şi Homer.
Miss Stevenson mi-a stricat un weekend întreg cu povestea

tristă a unui grec a cărui cea mai mare ambiţie supremă era aceea de a deveni zeu. Am dedus că era un scop destul de banal pentru grecii tineri şi inteligenţi, în vremurile acelea, deşi nu-s sigur cât de des reuşeau. Eroul nostru începuse prin a face câţiva paşi mari în susul scării – era deja rege al unei mici cetăţi din Lydia – dar voia mai mult. Îşi dorea divinitatea. Zeii i-au permis chiar şi să vină în Olimp, şi se părea că reuşise… până când a zbârcit-o.

Nu mai ţin minte amănunţit greşeala pe care a făcut-o – doar că avea de-a face cu un câine şi o farsă neplăcută pe care i-a jucat-o unuia dintre zei, determinându-l să-şi mănânce propriul fiu. (Grecii ăia aveau nişte idei destul de primitive despre onoare, cred.) Orice-ar fi fost, l-au pedepsit. S-a ales cu încarcerarea – pentru veşnicie – şi şi-a ispăşit-o stând scufundat până la gât într-un lac rece din infern, fără să poată bea apă. Ori de câte ori deschidea gura, apa se retrăgea. Pe amicul nostru îl chema Tantal… şi-mi spuneam, în acel tunel Heechee, că aveam multe în comun cu el.

Găsiserăm tainiţa cu comori pe care o căutam, nici vorbă. Dar nu puteam ajunge la comoară.

Se părea că tunelul în care intraserăm nu era, în fond, cel principal. Arăta ca un fel de derivaţie în unghi drept a aceluia, asemenea unui tub Thielly, şi era blocat la ambele capete.

— Ce crezi că e? Întrebă dezamăgită Dorrie, încercând să privească prin spaţiile dintre plăcile din metal Heechee de zece tone din faţa noastră. Să fie, oare, arma aia despre care vorbeai?

Am clipit din ochii împăienjeniţi. Acolo existau maşinării de tot felul şi grămezi neregulate de lucruri care puteau fi containere pline cu alte lucruri, precum şi unele obiecte ce păreau să se fi descompus, revărsându-şi conţinutul pe jos. Dar nu aveam putere să ajungem la ele.

Stăteam pe loc, cu casca lipită de latura unei plăci metalice, simţindu-mă ca Alice în timp ce se uita în grădiniţă, fără să aibă la îndemână sticla de „Bea-mă”.

— Tot ce ştiu sigur, am răspuns, este că, orice-ar fi, e în cantităţi mult mai mari decât a găsit cineva vreodată.

Şi m-am lăsat pe podea, epuizat de boală şi, în acelaşi timp, simţindu-mă foarte mulţumit de lumea din jur.

Dorrie se aşeză lângă mine, în faţa acelei porţi zăbrelite spre

paradis, şi am stat câteva momente să ne odihnim.
— Buni s-ar fi bucurat mult, murmură ea.
— Sigur, i-am dat dreptate, cu o uşoară senzaţie de beţie. Buni…?
— Bunica mea, îmi explică – după care cred că am leşinat din nou.
Când i-am auzit iar vocea, tocmai povestea cum refuzase bunica ei să se mărite cu Cochenour, demult, tare demult. Părea să fie un lucru important pentru Dorotha Keefer, aşa că am încercat să-i dau atenţie, politicos, deşi o mare parte din spusele ei nu aveau prea mult sens.
— Stai o clipă, am întrerupt-o, la un moment dat. Nu l-a vrut fiindcă era *sărac*?
— Nu, nu! Nu pentru că era sărac, deşi aşa era într-adevăr. Fiindcă urma să plece în bazinele petrolifere, iar ea îşi dorea un partener mai stabil. Aşa cum a fost bunicul. Şi pe urmă, Boyce a revenit, acum un an…
— Şi ţi-a oferit o slujbă, am completat, dând din cap ca să-i arăt c-o urmăream. Ca iubită a lui.
— Nu, fir-ar să fie! Se răsti ea nemulţumită. O slujbă de birou. Partea… cealaltă a urmat mai târziu. Ne-am îndrăgostit unul de altul.
— A, da, sigur… am încuviinţat, nedorind să declanşez un conflict.
— Să ştii că e chiar un om drăguţ, Audee, spuse ea cu răceală. În afara afacerilor, vreau să zic. Şi ar fi fost în stare de orice pentru mine.
— Ar fi putut să te ia de nevastă, am replicat, doar ca să continuăm conversaţia.
— Nu, Audee, răspunse serioasă Dorrie, n-a putut. Voia să se însoare, într-adevăr. Eu am fost cea care a spus nu.
Dăduse cu piciorul la atâţia bani? Am clipit din ochi. Nu era nevoie să formulez întrebarea: o ştia deja.
— Când am să mă mărit, continuă ea, îmi doresc copii, iar Boyce nici nu voia s-audă. A spus că dacă l-aş fi prins când era mult mai tânăr, eventual pe la vreo şaptezeci şi cinci, optzeci de ani, poate şi-ar mai fi asumat riscul, dar acum era pur şi simplu prea bătrân ca să mai întemeieze o familie.
— Atunci, ar trebui să te uiţi prin jur după un înlocuitor, nu crezi…?

Mă privi, în lucirea aceea albastră.

— Are nevoie de mine, spuse ea simplu. Acum, mai mult decât oricând.

Am reflectat un timp la aceste cuvinte. Apoi, mi-a trecut prin minte să mă uit la ceas.

Erau aproape patruzeci şi şase de ore de când ne lăsase acolo. Trebuia să se întoarcă din moment în moment.

Iar dacă revenea în timp ce noi moşmondeam prin tunel – mi-am dat seama, ca prin ceaţă, pas cu pas – aveau să se prăbuşească peste noi nouăzeci de mii de milibari de gaz toxic. Ne păştea moartea, dacă aveam costumele deschise. În plus, ar fi avariat tunelul nostru virgin. Efectul coroziv al unei asemenea implozii de gaze putea distruge uşor toate acele frumuseţi aflate dincolo de barieră.

— Trebuie să ne întoarcem, i-am spus lui Dorrie arătându-i ceasul.

Zâmbi.

— Pentru un timp, doar, replică ea, şi ne-am ridicat, am aruncat o ultimă privire la acele comori ale lui Tantal de dincolo de gratii şi am pornit înapoi în susul puţului, spre igloo.

După vesela lumină albastră din tunelul Heechee, igloo-ul era şi mai înghesuit şi mizerabil decât înainte.

Mai rău, creierul meu ceţos mă tot sâcâia, amintindu-mi de ce nu trebuia nici măcar să stăm înăuntru. Cochenour – care trebuia să apară din clipă-n clipă – îşi putea aminti să blocheze atât uşiţa interioară, cât şi pe cea exterioară ale tunelului de la intrare, dar la fel de posibil era şi să uite. Nu-mi puteam permite riscul de a lăsa ciocanul de aer fierbinte din afară să cadă peste drăgălăşeniile noastre îngropate.

Am încercat să mă gândesc la o cale de a bloca puţul, eventual astupându-l din nou cu tot pietrişul extras, dar, deşi creierul meu nu funcţiona tocmai bine, mi-am dat seama că aşa ceva era o prostie.

Prin urmare, unica soluţie a problemei era aceea de a aştepta afară, în vânturile venusiene. Singura consolare ar fi constat în faptul că nu mai aveam mult de aşteptat. Reversul medaliei era că nu eram echipaţi pentru o aşteptare prea îndelungată. Micul cadran de lângă aparatele noastre de măsurare a condiţiilor de viaţă, ale căror afişaje trecuseră de-acum toate pe roşu, arăta că de fapt Cochenour ar fi trebuit să şi sosească

de-acum.
Şi totuşi, nu-l vedeam nicăieri.
M-am târât în micul tunel de la intrare împreună cu Dorrie, am blocat ambele uşiţe şi am rămas în aşteptare.
Nu peste mult timp, am simţit o atingere pe cască, după care am descoperit că Dorrie conecta cablul de comunicare.
— Audee, zău că sunt moartă de oboseală, mă informă ea.
Nu părea să se plângă – anunţa doar un lucru pe care considera că probabil ar fi trebuit să-l ştiu.
— Mai bine dormi puţin, i-am propus. O să stau eu de veghe. Cochenour va fi aici destul de curând şi atunci am să te trezesc.
Cred că mi-a urmat sfatul, căci s-a culcat, aşteptând doar atâta cât să-mi decuplez cablul de la cască. Apoi se întinse lângă cârligele de ancorare, lăsându-mă să gândesc în linişte.
Nu-i eram recunoscător. Gândurile care-mi treceau prin minte nu-mi plăceau deloc.
Iar Cochenour tot nu venea.
Am încercat să mă gândesc la semnificaţia acestui lucru. Desigur, puteau exista multe motive ale întârzierii. S-ar fi putut rătăci. Ar fi putut să fie reţinut de militari. Putea să se fi prăbuşit cu corpul aerian.
Dar exista încă o posibilitate, mult mai neplăcută, şi părea să aibă mai mult sens decât toate celelalte.
Ceasul arăta că întârziase cu aproape cinci ore, iar cadranele instalaţiilor de întreţinere a vieţii îmi spuneau că ajunseserăm la limita alimentării cu energie, la un pas de cea a aerului şi cu mult dincolo de cea a apei. Dacă, pe lângă aerul din rezervoare, n-am fi avut la dispoziţie gazele din tunel, ca să mai respirăm câteva ore, de-acum am fi fost deja morţi.
Cochenour nu putea şti că găsiserăm aer respirabil în tunelul Heechee. Cu siguranţă, ne credea deja morţi.
Omul nu minţise în legătură cu sine însuşi. Îmi spusese că nu ştia să piardă.
Aşa că se hotărâse să nu piardă.
În ciuda faptului că mintea-mi devenea tot mai tulbure, puteam înţelege destul de uşor ce se petrecuse într-a lui. Până la urmă, ticălosul din el câştigase. Pusese la cale o manevră pentru a încheia jocul astfel încât să aibă de câştigat de pe urma tuturor înfrângerilor.

Mi-l puteam închipui, la fel de limpede ca şi cum aş fi fost alături de el în aeronavă. Îi priveam ceasurile în timp ce secundele vieţilor noastre se scurgeau una câte una. Vedeam cum îşi pregătea un mic prânz elegant. Asculta şi restul partiturii de balet a lui Ceaikovski, poate, în timp ce aştepta să murim de-a binelea.

Pentru mine, nu era un gând cu adevărat înspăimântător. Oricum ajunsesem destul de aproape de moarte ca să fie cu mult peste un simplu detaliu tehnic… şi mă săturasem suficient să tot stau închis în costumul ăla cu aer viciat, pentru a accepta aproape orice fel de eliberare – chiar şi cea finală.

Dar nu eram singura persoană aflată în acea situaţie.

Mai era implicată şi fata. Singurul gând cât de cât raţional care mai rămăsese în creierul meu pe jumătate otrăvit spunea că era nedrept din partea lui Cochenour să ne lase pe amândoi să murim. Pe mine, da, în regulă; puteam înţelege că, din punctul lui de vedere, eram o cantitate uşor dispensabilă. Ea, însă, nu.

Mi-am dat seama că trebuia să fac ceva şi, după ce am stat un timp pe gânduri, i-am ciocănit costumul până s-a mişcat puţin. Am discutat puţin prin cablu, până când am reuşit s-o fac să înţeleagă că trebuia să se întoarcă în tunel, unde cel puţin putea să respire.

Apoi m-am pregătit pentru întoarcerea lui Cochenour.

Existau două lucruri pe care nu le ştia. Nu ştia că găsiserăm aer respirabil şi nici că puteam folosi bateriile forezelor pentru a capta energie suplimentară.

Cu toată furia turbată din capul meu, încă mai eram capabil măcar de atâta gândire coerentă. Puteam să-l iau prin surprindere – dacă nu întârzia prea mult, oricum. Mai puteam rămâne în viaţă câteva ore…

Şi apoi, când venea să ne găsească pe amândoi morţi şi să vadă ce comoară îi dezgropaserăm, avea să mă găsească pe mine viu, aşteptându-l.

Şi aşa m-a găsit.

Trebuie să fi fost un şoc cumplit pentru el, când a intrat prin uşiţa igloo-ului, cu cheia franceză în mână, s-a aplecat asupra mea şi a descoperit că încă mai eram viu, capabil să mă mişc, când el se aşteptase doar la o halcă de carne bine friptă.

Dacă mai avusesem vreo urmă de îndoială cu privire la intenţiile lui, mi s-a risipit când a vrut imediat să-mi dea una-n cască. Vârsta, rana de la picior şi efectul-surpriză nu-i încetineau deloc reflexele. Dar trebuia să-şi schimbe poziţia pentru a-şi lua avânt, în spaţiul înghesuit din micul tunel de la intrare – şi, fiind nu numai viu, ci şi destul de conştient, am reuşit să mă rostogolesc la timp într-o parte. Iar în braţe aveam deja foreza, gata să-i dau drumul.

Burghiul l-a nimerit direct în piept.

Nu-i distingeam faţa, dar mi-am putut imagina expresia lui.

După aceea, n-a mai trebuit decât să fac vreo cinci-şase lucruri imposibile, cât mai repede. Lucruri cum ar fi: s-o scot pe Dorrie din tunel şi s-o urc în corpul aerian; să intru în urma ei, să închid aeronava şi să stabilesc un traseu. Toate aceste imposibilităţi… şi încă una, mai grea decât oricare dintre ele, dar foarte importantă pentru mine. Dorrie nu ştia de ce insistasem să luăm cu noi trupul lui Cochenour. Probabil credea că era un fel de gest reverenţios din partea mea la adresa morţilor, dar n-am lămurit-o imediat.

Am fost cât pe ce să fac praf corpul aerian când am asolizat, dar eram echipaţi cu costumele şi aveam centurile de siguranţă încheiate, iar când echipele de la sol au ieşit din Ax să investigheze, Dorrie şi cu mine încă mai trăiam.

XIII

A trebuit să mă peticească şi să mă rehidrateze timp de trei zile, înainte de a se putea gândi, măcar, să-mi bage ficatul nou în trup. Era o minune că supravieţuise acelui calvar, dar îl scoseseră şi-i aplicaseră pompe nutritive imediat ce puseseră mâna pe el. Când a fost gata de transplant, scăpase de tendinţele alergenice şi era pe cât de bun poate fi un ficat vreodată – sau, cel puţin, destul de bun ca să mă menţină pe mine în viaţă.

Am stat sub sedative aproape tot timpul. Felcerii mă trezeau o dată la câteva ore, ca să-mi mai ţină câte un instructaj despre modul de a-mi monitoriza fluxurile hepatice – spuneau că n-avea niciun rost să-mi dea un ficat nou dacă nu ştiam cum să-l folosesc – iar alţi oameni veneau într-una să-mi pună întrebări, dar totul se desfăşura ca într-un vis. Nu prea-mi ardea să stau treaz tocmai atunci. Starea de veghe însemna

greţuri, dureri şi sâcâieli şi mi-aş fi dorit să revină vremurile dinainte, când n-ar fi făcut decât să mă anestezieze complet până terminau – atâta doar că, desigur, în vechile vremuri aş fi murit.

Totuşi, în cea de-a patra zi, nu mai simţeam dureri aproape deloc – sau, mă rog, doar când mă mişcăm. Şi mă lăsau să-mi iau fluidele pe cale bucală, nu în alte moduri.

Mi-am dat seama că mai aveam ceva timp de trăit. Asta era o veste foarte bună şi, odată ce am ajuns s-o şi cred, am început să manifest mai mult interes faţă de ceea ce se petrecea.

Clinica era în dispoziţia sa de primăvară, lucru care-mi convenea. Desigur, în Ax nu există anotimpuri, dar felcerii au nostalgia tradiţiilor şi a legăturilor cu Maica Terra, aşa că şi le-au reinventat pentru ei înşişi. Sezonul actual era alcătuit din imagini cu nori albi şi pufoşi derulându-se pe panourile murale, iar aerul din conductele de ventilaţie mirosea a liliac şi a frunze proaspăt încolţite.

— Primăvară fericită, i-am urat doctorului Morius, în timp ce mă examina.

— Gura, mi-o reteză el.

Mută vreo două dintre numeroasele ace care-mi ciuruiau abdomenul, urmărind afişajele de pe monitoare.

— Hm, mormăi el.

— Mă bucur că eşti de părerea asta.

Trecu peste remarca mea. Doctorului Morius nu-i plac conversaţiile hazlii, dacă iniţiativa lor nu-i aparţine. Îşi strânse buzele şi mai scoase câteva ace.

— Ei, ia să vedem, Walthers… Am scos şuntul splenorenal. Noul tău ficat funcţionează bine – niciun semn de respingere – dar nu elimini reziduurile atât de repede pe cât ar fi normal. Va trebui să te ocupi de asta. Ţi-am readus nivelurile ionice la o valoare cât de cât omenească, iar majoritatea ţesuturilor au din nou un grad de umiditate adecvat. Una peste alta, încheie el, scărpinându-se gânditor în cap, da, în general, aş zice că eşti viu. Deci, cred că s-ar putea ca operaţia să fi avut succes.

— Foarte spiritual, am comentat.

— Te aşteaptă nişte persoane, continuă el. A Treia a lui Vastra şi prietena ta. Ţi-au adus şi ceva haine.

Această veste mi-a stârnit interesul.

— Înseamnă că plec?

— Ca ieri, replică Morius. Va trebui să te mai ţină o vreme în pat, dar ţi s-a terminat chiria. Avem nevoie de spaţiu pentru clienţii care plătesc.

Ei bine, unul dintre avantajele de a avea în creier sânge curat, în locul supei otrăvitoare cu care trăisem până acum, era acela de a putea începe să gândesc rezonabil de limpede.

Astfel încât am ştiut imediat că bunul doctor Morius, comic cum îl ştiam, se ţinea iar de glumiţe. „Clienţi care plătesc.” N-aş fi fost acolo dacă nu eram un pacient plătitor. Deşi nu-mi puteam imagina cu ce anume îmi erau achitate facturile, rămâneam dispus să-mi ţin curiozitatea în frâu până la plecarea din clinică.

N-a durat mult. Felcerii m-au împachetat în cearşafuri umede, iar Dorrie şi A Treia din Casa lui Vastra m-au purtat prin Ax până acasă la Sub Vastra. Dorrie încă mai era palidă şi obosită – ultimele săptămâni nu fuseseră tocmai o vacanţă pentru niciunul dintre noi dar mi-a spus că nu avea nevoie de nimic altceva decât de puţină odihnă. Prima a lui Sub dăduse câţiva copii afară dintr-o boxă şi a eliberat-o pentru noi, iar a Treia a început să ne îngrijească, dându-ne borş de miel şi pâinea aia plată şi tare cum le place lor, înainte de a ne cuibări pentru un somn odihnitor. Era doar un singur pat, dar pe Dorrie nu părea s-o deranjeze. Oricum, în acel punct întrebarea era strict teoretică. Mai târziu, n-avea să mai rămână la fel de teoretică. După câteva zile, m-am ridicat pe picioare, simţindu-mă ca nou.

Între timp, am aflat şi cine-mi achitase nota de plată la clinică.

Preţ de circa un minut, sperasem să fi fost eu – putred de bogat, dintr-odată, de pe urma prăzilor inestimabile din tunelul nostru –, dar ştiam că asta era o iluzie. Tunelul se aflase chiar sub baza militară. Toate lucrurile din el aveau să între în proprietatea Armatei.

Dacă am fi fost sănătoşi şi însufleţiţi, am fi putut rezolva problema asta, cu câteva minciuni inventive. Am fi dus unele dintre lucruri într-un alt tunel, declarându-le apoi ca provenind de acolo, şi aproape sigur ne-ar fi mers… dar nu aşa cum eram acum. Ajunseserăm prea aproape de moarte ca să mai ascundem ceva.

Aşa că militarii le luaseră pe toate.

Totuşi, dovediseră un lucru pe care nu l-aş fi bănuit niciodată. Aveau şi ei inimă, într-un fel. Atrofiată şi dură ca de cremene, da, dar tot inimă. Intraseră în excavaţie pe când eu încă mai primeam clisme cu glucoză în somn şi fuseseră foarte încântaţi de cele găsite acolo. Şi se hotărâseră să-mi plătească un fel de taxă de descoperitor. Nu cine ştie ce, desigur, dar destul ca să-mi salveze viaţa. Destul ca să acopere factura clinicii pentru toate cârpăcelile şi chiar să mai rămână ceva de depus la bancă şi pentru a plăti chiria restantă, astfel ca Dorrie şi cu mine să ne putem muta înapoi acolo, când Casa lui Vastra ajungea la concluzia că ne înzdrăveniserăm îndeajuns ca să ne descurcăm singuri.

Evident, nu fusese nevoie să plătească transplantul de ficat propriu-zis. Acela nu costase nimic.

O vreme, m-a deranjat faptul că militarii nu voiau să spună ce găsiseră. Mi-am dat toată silinţa să aflu. Am încercat până şi s-o îmbăt pe domnişoara sergent Littleknees, ca să-i smulg nişte răspunsuri, când a venit în Ax, cu o permisie. N-a mers. Era acolo şi Dorrie, şi cât de tare poţi îmbăta o fată când ai alături alta care te vede? Oricum, probabil că Amanda Littleknees nici nu ştia. Probabil că nimeni nu ştia, cu excepţia câtorva specialişti.

Dar trebuia să fie ceva important, datorită premiului în bani şi mai ales fiindcă nu m-au dat în judecată pentru violarea bazei militare. Aşa că ne-am înţeles bine noi doi – sau, mai bine zis, toţi trei.

Dorrie a reieşit ca fiind foarte pricepută să vândă imitaţii de evantaie de rugăciune şi perle-de-foc turiştilor terraşi, mai ales când a început să i se observe sarcina. Amândoi eram aproape celebri, desigur. Ne-a asigurat banii de mâncare până a început sezonul de vârf, iar între timp eu am constatat că statutul meu de descoperitor faimos de tuneluri valora şi el câte ceva, aşa că l-am folosit pentru un împrumut financiar şi un corp aerian nou. Ne descurcam destul de bine, pentru nişte şobolani-de-tunel. I-am promis c-o iau de nevastă dacă naşte un băiat – dar, de fapt, am s-o fac oricum. Mi-a fost de mare ajutor în expediţie.

Mai ales cu propriul meu proiect privat.

Dorrie n-avea cum să ştie de ce voisem să aduc înapoi

cadavrul lui Cochenour. Nu s-a opus, totuşi. Cât era ea de scârbită şi nefericită, m-a ajutat să-l bag în ecluza corpului aerian pentru întoarcerea la Ax.

De fapt, îmi doream foarte mult trupul acela – sau, cel puţin, o bucată din el.

Nu e un ficat cu adevărat *nou,* desigur. Probabil că nu e nici măcar la mâna a doua. Dumnezeu ştie de unde l-o fi cumpărat Cochenour, dar sunt sigur că nu era echipamentul lui original.

Merge, însă.

Şi, oricât de nemernic era, într-un fel l-am plăcut şi nu mă deranjează deloc c-am să port în mine o parte din el pentru totdeauna.

PARTEA A TREIA

ASTEROIDUL PORŢII

Cea mai mare comoară pe care o aveau de oferit tunelurile Heechee de pe Venus fusese găsită deja, deşi primii descoperitori n-o ştiau. Şi nici altcineva nu ştia – cel puţin, nimeni cu excepţia unui şobolan-de-tunel solitar, pe nume Sylvester Macklin, iar acesta nu avea posibilitatea de a spune nimănui ce descoperise.

Sylvester Macklin găsise o navă spaţială Heechee.

Dacă Macklin şi-ar fi anunţat descoperirea, ar fi devenit cel mai bogat om din Sistemul Solar. În plus, ar mai fi şi trăit destul ca să se bucure de averea lui. Dar Sylvester Macklin era un singuratic la fel de arţăgos ca oricare alt şobolan-de-tunel şi a făcut cu totul altceva.

A văzut că nava părea să fie în bună stare. Poate, şi-a spus, avea să reuşească chiar să zboare cu ea.

Din nefericire pentru el a reuşit.

Nava lui Macklin făcea exact ceea ce era destinată să facă o navă Heechee – iar Heechee-ii erau nişte proiectanţi extraordinari. Nimeni nu ştie prea bine prin ce procese de gândire, deducţie şi experimentare a trecut Macklin când a dat peste miraculoasa descoperire. N-a supravieţuit ca să spună cuiva. Totuşi, e evident că la un moment dat trebuie să fi intrat în navă, închizându-i sasul şi începând să tragă şi să împingă diversele lucruri care, după cum arătau, ar fi putut să fie instrumentele de comandă.

După cum au aflat mai târziu oamenii, la bordul fiecărei nave Heechee se găseşte un obiect în forma unui uger de vacă. Este dispozitivul care pune nava în mişcare. Când este strâns, e ca şi cum ai băga în „viteză” o maşină cu schimbător automat. Nava porneşte. Unde anume se duce depinde de traseul introdus în sistemele ei automate de navigaţie.

Evident, Macklin n-a făcut nimic ca să stabilească o anumită destinaţie. Nu ştia cum.

Aşa că nava a făcut ceea ce o programaseră proiectanţii Heechee să facă într-o asemenea eventualitate: pur şi simplu, s-a întors în locul unde o lăsase pilotul ei Heechee, cu o jumătate de milion de ani în urmă.

Întâmplător, acel loc era un asteroid.

Un asteroid ciudat, din mai multe puncte de vedere. Era ciudat astronomic, fiindcă avea o orbită perpendiculară pe ecliptică. Din acest motiv, deşi era un bolovan de dimensiuni apreciabile, care uneori se cam apropia de propria orbită a Pământului, nu fusese descoperit niciodată de astronomii umani.

Cealaltă ciudăţenie era aceea că fusese convertit într-un fel de garaj pentru parcarea navelor spaţiale Heechee. În total, acolo se găseau aproape o mie de nave.

Ceea ce nu se găsea nicăieri pe asteroid era mâncarea sau băutura. Astfel că Sylvester Macklin, care ar fi putut deveni cel mai bogat om din istorie, a ajuns doar încă un cadavru care murise de inaniţie.

Dar, înainte de a muri, Macklin a reuşit să trimită un semnal pe Pământ. Nu era un apel după ajutor. Nimeni n-ar fi putut ajunge la timp ca să-i salveze viaţa, iar Macklin o ştia. A acceptat faptul că avea să moară; voia doar ca oamenii să ştie în ce loc inimaginabil de miraculos murea. Şi, după un timp, alţi astronauţi, zburând cu rachetele omeneşti greoaie ale epocii, au venit să investigheze.

Ceea ce-au găsit era poarta spre univers.

Pe parcursul următorului deceniu, asteroidul Porţii a devenit centrul celei mai profitabile industrii omeneşti – explorarea galaxiei.

Macklin nu era proprietarul asteroidului Porţii, desigur, în pofida faptului că el îl descoperise. N-a fost chiar atât de

norocos. Fiind mort, nu deţinea nicio proprietate.

Oricum, nu peste mult a devenit evident că Poarta era mult prea importantă ca să devină proprietatea oricărei persoane individuale, sau chiar a unei singure naţiuni. Naţiunile Unite au dezbătut problema ani în şir, în Consiliul de Securitate şi în Adunarea Generală – şi nu o dată au fost cât pe ce să se ia la bătaie şi în afara sediului O.N.U., cu tunuri şi avioane. În cele din urmă, puterile mondiale s-au ales cu Corporaţia Porţii, un consorţiu format din cinci mari puteri, cu misiunea de a o controla.

Asteroidul Porţii nu era un loc foarte prielnic traiului – lucru firesc, de vreme ce nu fusese hărăzit fiinţelor omeneşti. Destinatarii lui erau Heechee-ii, care îl goliseră de tot ce conţinea înainte de plecare. Era o bucată de stâncă mare cât insula Manhattan, străbătută încoace şi-ncolo de tuneluri şi camere, şi cam atât. Nici măcar nu era rotund. Un prospector al Porţii îl descrisese ca având o formă „mai mult sau mai puţin ca a unei pere deformate pe care au ciugulit-o păsările”. Structura sa internă semăna cu foile unei cepe. Navele Heechee erau acostate pe suprafaţa exterioară, cu porturile de andocare cuplate la ecluze. (Acele ecluze erau ceea ce, din exterior, arăta ca nişte ciuguliturii de păsări.) Pe urmă, înăuntru existau straturi intercalate cu spaţii încăpătoare, pe care oamenii le foloseau ca să depoziteze provizii şi maşinării, şi pentru marele lor rezervor de apă pe care-l numeau „Lacul Superior”. Mai aproape de centru se aflau tunelurile rezidenţiale, mărginite cu camere mici ca nişte chilii de mănăstire, unde locuiau oamenii în timp ce-şi aşteptau navele. În inima asteroidului era o cavernă de formă axială. Heechee-ilor păreau să le placă spaţiile în formă de ax, deşi nimeni nu ştia de ce. Locatarii Porţii o foloseau ca loc de întâlnire – şi pentru băut, şi pentru jocuri de noroc, şi pentru a încerca să uite ce-i aştepta.

Poarta nu mirosea bine. Aerul era preţios. Nici de *simţit* nu te simţeai prea bine în ea, mai ales în cazul prospectorilor recent sosiţi de pe Pământ. Asteroidul avea o rotaţie lentă, astfel încât exista un soi de microgravitaţie, dar abia dacă se simţea. Cine făcea o mişcare bruscă, în orice loc al Porţii, avea toate şansele să se pomenească plutind în derivă.

Desigur, nimeni nu considerase vreodată asteroidul Porţii ca

pe o staţiune paradiziacă. Exista doar un singur motiv pentru care orice om ar fi fost dispus să-i accepte costurile, inaccesibilitatea, disconforturile şi putoarea – iar acel motiv erau navele spaţiale Heechee.

Zborul cu o navă spaţială Heechee necesita mult curaj – iar în rest, mai nimic. Fiecare navă semăna cu oricare alta de categoria ei. Cele mai mari dintre ele, Cinci-urile, nu erau foarte încăpătoare – având cam acelaşi volum cu al unei băi de hotel, pe care trebuia s-o împartă cinci oameni. Navele numite Unu-uri (fiindcă puteau găzdui doar o singură persoană, indiferent pentru ce interval de timp) nu erau mult mai mari decât cada din baie. Fiecare navă conţinea un minimum de dotări, iar cele mai multe dintre acestea aveau o importanţă necunoscută. Întotdeauna exista un colac auriu care părea să aibă ceva de-a face cu propulsia navei, fiindcă se observase că-şi schimba culoarea la pornire, la modificarea direcţiei şi la finalul fiecărei călătorii. Mai era nelipsită şi o cutie romboidală, tot aurie, mare cam cât un sicriu. În câteva nave se găsea şi un dispozitiv şi mai misterios, care semăna cu o bară de cristal răsucită, cu baza neagră ca abanosul; nu părea să facă absolut nimic (dar, după cum avea să reiasă mult mai târziu, era capabil de nişte fapte cu adevărat uluitoare). Nimeni nu ştia ce anume se afla în interiorul oricăruia dintre aceste lucruri, fiindcă ori de câte ori cineva încerca să-l deschidă pe vreunul, obiectul exploda. Şi apoi mai era pupitrul de comandă, cu o banchetă curioasă, bifurcată, pe care să stai aşezat (incomod), în faţa lui. Manete moletate, lămpi cu lumină intermitentă, ugerul de pornire – acestea erau cele ce puneau nava în mişcare.

Desigur, din nave erau absente foarte multe lucruri de care fiinţele omeneşti chiar n-ar fi dorit să se lipsească: oamenii care au zburat cu ele, în cele din urmă, au adăugat unele piese de mobilier umane, cum ar fi congelatoarele, nişte scaune mai comode, paturi, ustensile de gătit – şi o întreagă listă de camere video, antene radio şi instrumente ştiinţifice de tot felul.

Nu era deloc greu să zbori cu o navă Heechee. Oricine putea învăţa tot ceea ce ştiau ceilalţi într-o jumătate de oră: te jucai puţin cu roţile de stabilire a traseului, cam la întâmplare,

fiindcă nimeni nu ştia ce însemnau setările. De fapt (s-a aflat mult mai târziu şi cu costuri foarte scumpe) existau cam 14.922 de destinaţii distincte, programate dinainte în cele 741 de nave funcţionale de pe asteroid – pe lângă care mai erau încă două sute de nave care pur şi simplu nu se mişcau deloc. Dar a fost nevoie de mult timp şi de multe vieţi ca să se descopere care erau unele dintre aceste destinaţii.

Apoi, după ce stabileai o combinaţie şi-ţi încrucişai degetele (sau îţi făceai cruce), strângeai în mână ugerul de pornire. Imediat după aceea, plecai la drum. Asta era tot.

Din acest motiv, oricine putea deveni prospector – adică, oricine era dispus să-şi plătească drumul până la Poartă şi apoi costurile piperate ale aerului, mâncării, apei şi spaţiului de locuit cât timp stătea în asteroid… şi care mai era şi destul de curajos ca să-şi asume riscul unei morţi foarte probabile şi, adeseori, al naibii de neplăcute.

De-a lungul anilor, multe fiinţe umane au lăsat în urmă sărăcia de pe Pământ ca să-şi încerce norocul în câte o navă a Porţii. În primul şi-n ultimul rând, au fost 13.842 dintre faimoşii participanţi la goana după aur, în acei ani ai hazardului dinainte ca navigarea precisă cu o navă Heechee să devină posibilă, iar programul explorărilor la întâmplare să se întrerupă.

Destul de puţini dintre prospectori au supravieţuit. Mulţi au devenit celebri. Câţiva s-au îmbogăţit fabulos. Iar pe ceilalţi nu şi-i mai aminteşte nimeni.

PARTEA A PATRA

CĂUTĂTORII DE STELE

Când câte unul dintre acei prospectori de la început, îndrăzneţi şi cam nebuni, pornea la drum cu câte o navă spaţială Heechee, nu se aştepta ca nava să se ducă exact acolo unde voia el. Omul nu putea conta niciodată pe acest lucru, din numeroase motive, şi nu în ultimul rând fiindcă niciunul dintre acei prospectori (sau, aproape la fel de des, prospectoare) de început nu avea idee spre ce destinaţie merita să se îndrepte. Dar această neştiinţă nu presupunea oricum niciun risc. De vreme ce niciun prospector nu ştia cum

să navigheze cu o navă Heechee, cele dintâi porneau spre destinaţia lăsată la bord de ultimul pilot Heechee de demult.

Ţinând seama de toate riscurile, era bine pentru aceşti primi prospectori ai Porţii că Heechee-ii semănaseră atât de mult cu fiinţele omeneşti, în multe privinţe importante. De exemplu, şi Heechee-ii avuseseră acea curiozitate de a descoperi, proprie oamenilor şi primatelor în general – ba chiar, cu prisosinţă. Asta însemna că o mare parte dintre destinaţiile gata programate vizau locuri pe care şi fiinţele umane le-ar fi găsit interesant de explorat. Şi pentru oameni erau la fel de atrăgătoare cum fuseseră pentru vechii Heechee, iar acea încrengătură anume din specia umană care se delecta cel mai mult cu descoperirile primelor valuri de exploratori porniţi din Poartă era a astronomilor. Oamenii aceia deveniseră foarte ingenioşi în a smulge informaţii din orice fotoni nimereau în instrumentele lor – indiferent dacă erau fotoni de lumină vizibilă, de raze X, infraroşii, orice. Dar fotonii nu le puteau spune tot ce voiau să afle. Astronomii umani oftau, conştienţi de faptul că în spaţiu existau atât de *multe* lucruri care nu emiteau niciun fel de radiaţii – găuri negre, planete, Dumnezeu mai ştie ce! În legătură cu acestea, nu puteau face decât deducţii.

Iar acum, cu ajutorul navelor Heechee, cineva putea să se deplaseze acolo şi să le vadă cu propriii ochi!

Aceasta era o realizare absolut minunată pentru astronomi… deşi destul de des reieşea ca nefiind tocmai la fel de minunată pentru bărbaţii şi femeile care se duceau acolo să arunce o privire.

Problema cu astronomia, din punctul de vedere al prospectorului care tocmai îşi riscase viaţa pe o navă Heechee, într-o călătorie ca un foc de armă tras în beznă, era aceea că o stea neutronică nu se putea vinde. Ceea ce doreau prospectorii era *banul.* Asta însemna ca, dacă aveau noroc, să găsească un soi de dispozitive Heechee de înaltă tehnologie care puteau fi aduse înapoi, studiate şi copiate, făcându-l să se îmbogăţească. Nu exista nicio piaţă comercială pentru o carcasă de supernovă sau un nor de gaz interstelar; cu asemenea lucruri pur şi simplu nu-ţi puteai plăti facturile.

Ca să rezolve problema, Corporaţia Porţii a iniţiat un program de acordare a unor prime ştiinţifice pentru exploratorii care

aduceau imagini de calitate şi date înregistrate de instrumente, dar fără nimic comercial de vânzare.

Era o faptă virtuoasă din partea Corporaţiei Porţii să plătească pentru cunoştinţele pure, nevandabile. Mai era şi o cale de a atrage alţi şi alţi oameni flămânzi în acele mici nave înfricoşătoare şi, adeseori, mortale.

La vremea când Corporaţia Porţii funcţiona de doi ani încheiaţi, se plecase în peste o sută de călătorii, dintre care şaizeci şi două cu întoarcere, în condiţii mai mult sau mai puţin sigure (fără să-i mai punem la socoteală pe prospectorii care soseau înapoi morţi, pe moarte, sau înnebuniţi de frică.).

Navele vizitaseră cel puţin patruzeci de stele diferite – tot felul de stele: gigante tinere albe-albăstrii, imense şi cu viaţă scurtă, ca Regulus, Spica şi Altair; stele galbene cu succesiune normală, ca Procyon A, şi omoloagele lor pitice, ca Procyon B; stele stabile de tip G, ca Soarele, şi rudele lor galbene gigante, cum ar fi Capella; gigante roşii, de tip Aldebaran sau Arcturus, şi omoloagele lor supergigante, ca Betelgeuse şi Antares… precum şi rudele lor micuţe, pitice roşii ca Proxima Centauri şi Wolf 359.

Astronomii erau în culmea încântării. Recolta fiecărei expediţii confirma triumfător multe dintre lucrurile pe care consideraseră că le ştiau despre naşterea şi moartea stelelor – şi declanşa revizuiri rapide ale multor altor teorii pe care acum le descopereau ca fiind greşite. Stăpânii Corporaţiei erau mai puţin încântaţi. Era foarte bine să se lărgească orizonturile ştiinţei astronomice, dar imaginile celei de-a douăzecea pitice albe arătau cam la fel ca ale celei dintâi. Miliardele de oameni înfometaţi de pe Pământ nu se puteau hrăni cu fotografii astronomice. Aveau deja un număr de observatoare pe orbită. Nu le plăcea să-şi vadă tainiţa de comori unică într-o viaţă de om transformată într-una oarecare, dintre multe altele.

Însă chiar şi Corporaţia trebuia să se bucure de unele dintre lucrurile pe care prospectorii le aduceau la întoarcere.

MISIUNEA

PULSAR

Cel dintâi premiu ştiinţific important i s-a plătit unui om numit Chou Yengbo, care s-ar fi putut să nu-l câştige dacă,

întâmplător, nu urma nişte cursuri de ştiinţă elementară înainte de a descoperi că nici chiar o diplomă de facultate nu putea să-ţi asigure o slujbă decentă, pe vremea aceea, în Provincia Shensi.

Când nava sa a ieşit din propulsia superluminică, lui Chou nu i-a fost deloc greu să deducă pentru care obiecte îi setaseră Heechee-ii comenzile.

De fapt, se vedeau trei obiecte. Erau ciudate. Primul nu semăna cu absolut nimic din tot ce mai văzuse Chou în viaţa lui, nici chiar în hologramele de la cursul de astronomie. Nici alte făpturi omeneşti nu mai văzuseră aşa ceva, decât poate în imaginaţie. Obiectul era o pată luminoasă de formă conică uşor neregulată, iar culorile ei dădeau dureri de ochi chiar şi de pe monitor.

Obiectul semăna cu fasciculul de raze ale unui proiector, străbătând porţiuni ceţoase. Când s-a uitat mai atent, mărind imaginea, Chou a văzut că mai exista o rază asemănătoare, mai slabă şi mai neclară, răspândindu-se în direcţia opusă. Iar între cele două vârfuri ale conurilor astfel formate, se afla un al treilea obiect – aproape prea mic ca să se distingă.

Imaginea mărită la maximum i-a dezvăluit lui Chou ceva ca o steluţă pricăjită, de culoare bolnăvicioasă.

Era mult prea mică pentru o stea normală. Acest lucru limita posibilităţile; chiar şi aşa, Chou a avut nevoie de câtva timp ca să-şi dea seama că se afla în prezenţa unui pulsar.

Apoi, i-au revenit în minte cele 101 Lecţii de Astronomie. La jumătatea secolului XX, Subrahmanyan Chandrasekhar calculase geneza stelelor neutronice. Modelul lui era simplu. O stea mare, afirma Chandrasekhar, îşi consumă combustibilul de hidrogen, apoi intră în colaps. Îşi aruncă majoritatea porţiunilor exterioare sub forma unei supernove. Ceea ce mai rămâne cade spre centrul stelei, aproape cu viteza luminii, comprimând cea mai mare parte din masă într-un volum mai mic decât al unei planete – ba chiar, mai mic şi decât unii munţi. Acest gen particular de colaps poate surveni doar în cazul stelelor mari, a dedus Chandrasekhar. Ele pot fi de 1,4 ori mai masive decât Soarele nostru, cel puţin, aşa că numărul respectiv a fost numit Limita lui Chandrasekhar.

După ce au avut loc explozia şi colapsul supernovei, obiectul care rămâne – greu cât o stea şi mic cât un asteroid – este o

„stea neutronică”. A fost comprimată atât de violent, sub efectul propriei sale gravitaţii imense, încât electronii din atomii ei sunt împinşi în protoni, creând particulele cu încărcătură nulă numite neutroni. Substanţa sa e atât de densă, încât un inch cub din ea cântăreşte cam două milioane de tone; este ca şi cum cel mai uriaş dintre vechile supercargouri terestre ar fi comprimat până la dimensiunile unei monede. Nu e uşor ca un corp să părăsească o stea neutronică; sub imperiul acelei mase enorme, concentrate, care atrage totul spre suprafaţa ei, velocitatea de evadare ajunge cam pe la 120.000 de mile pe secundă. Mai mult decât atât: energia sa de rotire a fost la rândul ei „comprimată”. Gigantica stea albă-albăstrie care se învârtea în jurul axei o dată într-o săptămână este acum un obiect supergreu, de mărimea unui asteroid, care execută mai multe rotaţii pe secundă.

Chou ştia că avea de făcut anumite observaţii – magnetice, cu raze X, cu infraroşii şi multe altele. Rezultatele magnetometrice erau cele mai importante. Stelele neutronice au miez superfluid şi astfel, în timp ce se rotesc, generează câmpuri magnetice intense – la fel ca Pământul. Sau, nu tocmai ca Pământul, întrucât câmpul magnetic al unei stele neutronice s-a comprimat şi el. Este cam de un trilion de ori mai puternic decât al Pământului. Şi, rotindu-se, generează radiaţii. Radiaţiile nu se pot scurge pur şi simplu din toate părţile stelei în acelaşi timp – le constrâng liniile de forţă magnetică. Port scăpa doar pe la polii nord şi sud ai stelei neutronice.

Polii magnetici ai oricărui obiect nu sunt neapărat în aceleaşi locuri cu polii de rotaţie. (Nordul magnetic al Pământului se află la sute de kilometri distanţă de punctul în care se întâlnesc meridianele longitudinale.) Astfel, toată energia radiată de steaua neutronică iese sub forma unei raze care o înconjoară, orientându-se puţin, sau uneori mai mult, în altă direcţie decât a adevăraţilor poli de rotaţie.

Prin urmare, aşa se explica lucrul văzut de Chou. Conurile erau cele două raze polare ale stelei aflate între ele, cea nordică şi cea sudică, răspândindu-se dinspre poli. Desigur, Chou nu putea să vadă razele propriu-zise. Cele pe care le vedea el erau locurile unde acestea luminau norii denşi de

gaze şi praf aflaţi în drumul lor.

Pentru Chou, cel mai important lucru era că niciun astronom pământean nu le văzuse vreodată astfel. Singurul mod în care cineva de pe Pământ ar fi putut să vadă raza unei stele neutronice era acela de a se afla întâmplător undeva la marginea formei conice pe care o descriau razele rotindu-se. Iar ceea ce se vedea era o pâlpâire de mare viteză, atât de rapidă şi regulată încât primul observator care a depistat una a crezut că era semnalul unei inteligenţe extraterestre. Semnalul a fost numit „L.G.M.”[1] (de la), până când oamenii şi-au dat seama că era cauzat de acel gen de comportament stelar.

Atunci, au numit corpurile respective „pulsari”.

Pentru descoperirea lui, Chou a primit o recompensă ştiinţifică în valoare de patru sute de mii de dolari. Nu era lacom. Şi-a luat banii şi s-a întors pe Pământ, unde şi-a clădit o nouă carieră, ţinând prelegeri despre viaţa de prospector Heechee, prin cluburile feminine şi amfiteatrele universităţilor. A avut mare succes, fiindcă era unul dintre primii de acel soi care se înapoiaseră vii pe Pământ.

Întoarcerile ulterioare au fost mai puţin norocoase. De exemplu, a mai existat şi…

MISIUNEA

HALOU

În unele privinţe, Misiunea *Halou* a fost cea mai tristă şi cea mai frumoasă din toate. Misiunea fusese declarată pierdută, dar a reieşit că nu era aşa. Nu se pierduse nava – numai echipajul…

Nava era un Trei neblindat. Când s-a întors, apariţia ei a fost o surpriză pentru toată lumea. Plecase de peste *trei ani.* Se ştia cu o certitudine că nimeni n-ar fi putut supravieţui într-o călătorie atât de lungă. Şi, de fapt, nici nu supravieţuise cineva. Când echipele de la valvele Porţii au deschis sasurile, îngreţoşându-se de duhoarea dinăuntru, au descoperit că Jan Mariekiewiez, Rolph Stret şi Lech Szelikowitz lăsaseră o relatare a experienţelor prin care trecuseră. A fost citită cu compasiune de ceilalţi prospectori şi cu bucurie de către

[1] *Little Green Men* - „Omuleţi Verzi“ (n. tr.).

astronomi.

„Când au trecut două sute de zile fără să ne întoarcem”, scrisese Stret în jurnalul său, „am ştiut că nu aveam noroc. Am tras la sorţi. Eu am câştigat. Poate ar trebui să spun că am pierdut – dar, oricum, Jan şi Lech şi-au luat micile pastile sinucigaşe, iar eu le-am introdus trupurile în congelator.

În sfârşit, întoarcerea s-a produs la două sute şaptezeci şi una de zile. Ştiam sigur că nici eu nu aveam să rezist până la capăt, chiar şi fiind singurul viu din navă. Prin urmare, am trecut toate comenzile pe automat. Sper să meargă. Dacă nava ajunge înapoi, vă rog să transmiteţi mesajele noastre.”

Întâmplător, mesajele lăsate de echipaj n-au ajuns niciodată la vreo destinaţie. Pur şi simplu, nu existau destinatari. Toate le erau adresate celorlalţi prospectori ai Porţii care fuseseră membri ai aceluiaşi transport din Europa Centrală, şi nu era un grup norocos. Cu toţii se pierduseră în propriile lor nave.

Imaginile aduse de navă la înapoiere, însă, aparţineau lumii întregi.

Reglajul făcut de Stret funcţionase. Nava se oprise la destinaţie. Instrumentele cartografiaseră conştiincios tot ceea ce se vedea. Apoi, întoarcerea navei fusese declanşată automat, în timp ce cadavrul lui Stret se umfla sub comenzi.

Înregistrările arătau că nava lor ieşise complet din galaxia Căii Lactee.

A adus înapoi primele imagini văzute vreodată *din afară* ale galaxiei noastre. Prezentau câteva stele destul de apropiate şi un grup globular mare, aflat mai departe – stelele şi grupările din haloul sferic care ne înconjoară galaxia – însă, în cea mai mare parte, arătau Calea Lactee însăşi, din mijloc până la cea mai îndepărtată scamă a spiralei, cu familiarele ei tentacule de caracatiţă uriaşă: braţul lui Perseu, braţul Lebedei, braţul Săgetătorului şi al Carinei (cu propriul nostru braţ mic al lui Orion, spira care conţine şi Pământul, în apropiere), precum şi marele braţ din depărtare pe care astronomii pământeni nu-l mai văzuseră niciodată înainte. La început, l-au numit pur şi simplu „Braţul îndepărtat”, dar apoi a fost redenumit Braţul Stret-Mariekiewiez-Szelikowitz, în memoria descoperitorilor săi decedaţi. Şi, în mijlocul tuturor, se afla marea masă a trupului burtos de caracatiţă, formată din stelele centrale, dantelată cu nori de gaze şi praf, prezentând începuturile noilor structuri

spirale în creştere care, peste încă o sută de milioane de ani, puteau deveni ele însele braţe noi.

Mai arătau şi efectele unei structuri şi mai interesante, dar nu îndeajuns de detaliat ca să poată fi recunoscută chiar atunci – nu înainte ca alte evenimente să le fi învăţat pe fiinţele omeneşti după ce anume să se uite în nucleu. Cu toate acestea, erau nişte imagini foarte frumoase.

Întrucât nimeni nu se întorsese viu din Misiunea *Halou,* nu se datorau prime ştiinţifice, dar Corporaţia Porţii a votat o excepţie specială de la reguli. Cinci milioane de dolari le-au fost acordate moştenitorilor lui Mariekiewiez, Szelikowitz şi Stret.

Era un gest generos, dar, după cum a reieşit, deloc costisitor. Premiul a rămas nerevendicat. La fel ca atâţia alţi prospectori ai Porţii, cei trei care zburaseră cu nava nu aveau rude care să poată fi găsite, aşa că trezorierul Porţii a pus banii, discret şi filosofic, înapoi în bugetul general al corporaţiei.

Prima, cea mai credibilă şi cea mai luminoasă speranţă a oricărui echipaj de explorare era aceea de a găsi o planetă cât mai drăguţă, plină de comori la fel de drăguţe. În cele din urmă, unele dintre ele au găsit şi aşa ceva, dar până atunci a mai trecut un timp. Vreme de multe orbite după începerea programului de explorare sistematică, echipajele s-au dus şi s-au întors fără nimic altceva decât imagini şi povestiri despre ghinioane – atunci când mai reveneau cât de cât.

Unele dintre lucrurile pe care le văzuseră, însă, erau *minunate.* Volya Shadehuk a mers cu un Unu în inima unei nebuloase planetare, înverzite de radiaţia atomilor de oxigen, şi a încasat cincizeci de mii de dolari. Bill Merrian a văzut un sistem de novă recurent, cu gazele gigantelor roşii absorbite de o pitică albă; noroc că, în timp ce se afla el acolo, nu concrescuse destulă materie pentru a izbucni într-o explozie de novă, dar a primit cei cincizeci de mii, plus încă zece la sută ca primă pentru „coeficientul de risc”. Şi pe urmă au mai fost şi Grantlanzii.

Familia Grantland avea cinci membri – doi fraţi, soţiile lor şi fiul cel mare al unuia dintre cupluri. Au ajuns la o îngrămădire globulară – zece mii de stele bătrâne, în majoritate roşii, cele mai multe lunecând spre apus în latura din dreapta-jos a

diagramei Hertzspung-Russell, pe măsură ce îmbătrâneau şi mai mult.

Grupul se afla în haloul galactic şi, desigur, călătoria a durat mult. Niciunul dintre membri nu a supravieţuit. Drumul dus a durat trei sute paisprezece zile şi, când au ajuns la destinaţie, toţi erau încă vii (dar trăind cu raţii minime). Au făcut fotografii. Tânăra soţie de-a doua a unuia dintre fraţi, ultima rămasă în viaţă, a murit în cea de-a treizeci şi treia zi a drumului înapoi, dar imaginile imortalizate de ei au supravieţuit.

Nici cele trei surori Schoen n-au avut mai mult noroc – nu s-au mai întors nici ele. Şi de astă dată, nava lor a ajuns înapoi, dar complet devastată şi arsă, iar cadavrele dinăuntru, evident, erau aproape de nerecunoscut.

Dar şi ele făcuseră câteva fotografii înainte de moarte. Ajunseseră într-o nebuloasă reflectorizantă – după analizarea datelor, s-a conchis că era Marea Nebuloasă din Orion, vizibilă de pe Pământ chiar şi cu ochiul liber. (Indienii americani o numesc „Steaua fumegândă”.) Surorile Schoen trebuie să fi ştiut că dăduseră de necaz imediat ce au ieşit din propulsie, fiindcă nu se mai aflau cu adevărat în spaţiu. Sigur, mediul era aproape vidat – aşa cum măsoară oamenii de pe Pământ vidul –, dar existau nu mai puţin de trei sute de atomi pe centimetru cub, de o sută de ori mai mulţi decât ar fi trebuit să fie în spaţiul interstelar.

Totuşi, s-au uitat în jur şi şi-au pornit camerele – la limită: nu aveau mult timp la dispoziţie.

În Nebuloasa Orion sunt patru stele tinere şi strălucitoare, formând aşa-numitul Trapezium; în asemenea nebuloase, norii de gaze se comprimă şi dau naştere stelelor. Astronomii au dedus că Heechee-ii ştiau acest lucru, iar motivul pentru care nava fusese programată să se deplaseze acolo era acela că pe astronomii Heechee îi interesase să studieze condiţiile care duc la formarea stelelor.

Dar Heechee-ii setaseră acel program cu o jumătate de milion de ani în urmă.

În acel interval de timp se întâmplaseră multe. Acum, în Nebuloasa Orion exista şi un al cincilea corp ceresc, o „aproape” stea, formată după ce Heechee-ii aruncaseră ultima privire în zonă. Noul corp a fost numit obiectul Becklin-

Neugebauer; era în stadiul timpuriu al arderilor de hidrogen, vechi de nicio sută de mii de ani. Şi se părea că surorile Schoen avuseseră ghinionul de a nimeri aproape în interiorul lui.

MISIUNEA

GAURA NEAGRĂ DEZGOLITĂ

Echipajul era format din William Sakyetsu, Marianna Morse, Hal M'Buna, Richard Smith şi Irina Malatesta. Toţi mai fuseseră şi înainte Afară – Malatesta o făcuse chiar de cinci ori – dar norocul nu favorizase niciuna dintre expediţiile lor. Nimeni dintre ei încă nu marcase o lovitură destul de mare ca să-şi plătească biletele până la Poartă.

Aşa că pentru misiunea de-acum au avut grijă să-şi aleagă un Cinci blindat cu antecedente de succes. Echipajul dinainte al acelei nave câştigase o primă ştiinţifică „nova", reuşind să se apropie îndeajuns de o novă recurentă ca să obţină câteva imagini foarte bune, deşi nu atât de aproape încât să-şi piardă viaţa în acea experienţă. Încasaseră în total şapte milioane şi jumătate de dolari, ca prime, şi se întorseseră pe Pământ în culmea fericirii. Dar, înainte de a pleca, îi dăduseră navei lor şi un nume – îi spuseseră „Victoria".

Când au ajuns la destinaţie, Sakyetsu şi ceilalţi membri ai echipajului său au căutat planeta – sau steaua, sau artefactul Heechee, sau obiectul interesant într-un fel sau altul – care ar fi putut reprezenta o ţintă.

Au fost dezamăgiţi. Prin zonă nu se găsea nimic de acel gen. Se vedeau destule stele, desigur. Dar cea mai apropiată dintre ele se afla la aproape opt ani-lumină distanţă. După toate indicaţiile, ajunseseră într-una dintre cele mai plictisitor de pustii regiuni ale spaţiului interstelar din galaxie. Nu puteau găsi nici măcar un nor gazos prin apropiere.

Nu s-au dat bătuţi. Erau prospectori cu experienţă. Au petrecut o săptămână încercând toate posibilităţile. Mai întâi, s-au asigurat că nu le scăpase vreo stea din apropiere: prin interferometrie, puteau măsura diametrul aparent al unora dintre cele mai luminoase stele; prin analiză spectrală, le determinau tipurile; combinaţia celor două rezultate ducea la stabilirea unei distanţe estimative.

Prima impresie fusese corectă. Se aflau într-o porţiune de cer destul de goală.

Se vedea, desigur, un obiect realmente spectaculos – „glorios” era cuvântul folosit de Marianna – o grupare globulară, cu mii de stele strălucitoare ale căror orbite se întrepătrundeau într-un volum de câteva sute de ani-lumină lăţime. Era cu siguranţă impresionant. Domina cerul. Se găsea mult mai aproape de ei decât fusese vreodată un asemenea obiect în relaţie cu un ochi omenesc. Dar tot mai aveau cel puţin o mie de ani-lumină până acolo.

Un grup globular oferă o privelişte inspiratoare. Era departe de Sakyetsu şi de nava „Victoria”, însă după standardele astronomilor tereştri aceea era o distanţă neglijabilă. Grupurile globulare se găsesc la marginile galaxiei; în regiunile braţelor spirale aglomerate, ca acelea din apropierea Pământului, nu există niciunul. Nici până la vreo douăzeci de mii de ani-lumină de Pământ nu prea sunt, iar acesta se afla la o douăzecime din acea distanţă – şi astfel, conform legii pătratelor inverse, strălucea de patru sute de ori mai puternic. Nu era un specimen neobişnuit de mare, în materie de aglomerări globulare; cele mari aveau până la un milion de stele, iar acesta nici nu se apropia de un asemenea număr. Totuşi, era destul de mare pentru a oferi un tablou fascinant.

Însă nu era nici îndeajuns de mare, nici suficient de aproape pentru ca instrumentele de la bordul „Victoriei” să depisteze mai mult decât văzuseră de mult observatoarele orbitale terestre, cu oglinzile şi sistemele lor optice mult mai puternice.

Aşa că nu prea erau şanse ca instrumentele de pe „Victoria” să le poată aduce vreun soi de câştig decent. Totuşi, acele instrumente erau singurele pe care le aveau. Prin urmare, echipajul s-a încăpăţânat să le pună la treabă. Au fotografiat gruparea în lumină roşie, lumină albastră, lumină ultravioletă şi câteva benzi de infraroşii. I-au măsurat fluxul radio într-o mie de frecvenţe, razele gamma şi razele X. Şi apoi, într-o perioadă de somn, când numai el era treaz la instrumente, Hal M’Buna a văzut lucrul care făcea ca toată expediţia să merite.

Strigătul lui i-a trezit pe toţi:

— Ceva mănâncă gruparea!

Marianna Morse a ajuns prima în faţa ecranelor, lângă el, iar

în spatele lor s-au bulucit toţi ceilalţi. Cercul scămoşat al grupului de stele nu mai era circular. Din partea lui inferioară lipsea un arc. Arăta ca un fursec din care a muşcat un copil.

Dar nici vorbă să fi fost o muşcătură.

Uitându-se cu răbdare, au putut observa diferenţele. Stelele din grupare nu dispăreau. Nu făceau decât să se dea la o parte, încet, din calea… a ceva.

— Dumnezeule, şopti Marianna. Suntem pe orbită în jurul unei găuri negre.

Apoi, blestemară săptămâna irosită, fiindcă ştiau ce însemna. Bani graşi! *O gaură neagră.* Unul dintre cele mai rare obiecte (şi, prin urmare, unul din cele mai generos recompensate cu prime ştiinţifice) din universul perceptibil – fiindcă găurile negre sunt, în mod intrinsec, imperceptibile.

O gaură neagră nu e „neagră” în acelaşi sens în care un sacou de seară sau o pată de cerneală pe hârtie este neagră. Gaura neagră e mult mai neagră decât aşa ceva. Nicio fiinţă omenească n-a văzut vreodată adevărata *negreală,* fiindcă negrul înseamnă absenţa oricărei lumini. Nu se poate vedea – nu e nimic de văzut. Până şi cea mai neagră vopsea tot mai reflectă puţină lumină; o gaură neagră nu reflectă absolut nimic. Dacă încerci s-o luminezi cu cel mai puternic proiector din univers – dacă ai concentra toată lumina unui quasar într-un singur fascicul de raze – tot nimic n-ai vedea. Irezistibila forţă gravitaţională a găurii negre absoarbe toată lumina, care nu mai iese de-acolo niciodată – n-are cum.

Totul ţine de velocitatea de evadare. Velocitatea de evadare de pe Pământ este de şapte mile pe secundă; cea dintr-o stea neutronică atinge până la 120 000 de mile pe secundă. Dar velocitatea de evadare dintr-o gaură neagră e mai mare decât viteza luminii. Lumina nu „cade la loc” (la fel cum o piatră aruncată de pe Pământ, cu o viteză mai mică decât velocitatea de evadare, va cădea înapoi la sol). Ceea ce se întâmplă cu razele de lumină e că sunt îndoite de atracţia gravitaţională. Radiaţia nu face decât să înconjoare gaura neagră, într-o spirală nesfârşită, fără să mai scape niciodată.

Iar când o gaură neagră trece, să zicem, prin faţa unui grup globular, nu-l eclipsează. Pur şi simplu, îi curbează lumina prin jurul ei.

Dacă echipajul de pe „Victoria” irosise şapte zile, le mai

rămăseseră provizii pentru încă cinci, înainte de a trebui să pornească înapoi spre Poartă. Le-au folosit pe toate. Au cules date despre gaura neagră chiar şi fără a putea s-o vadă… iar când au ajuns în sfârşit înapoi la Poartă, au descoperit că una, numai una dintre fotografiile lor meritase.

Au împărţit între ei prima de cinci sute de mii de dolari luată doar pentru imaginile grupării globulare. Dar singura fotografie pe care nici măcar n-o observaseră în momentul imortalizării ei – un cadru de-o fracţiune de secundă, luat automat când, întâmplător, nimeni nu privea ecranul – arăta ce anume se întâmpla când gaura neagră oculta o stea B-4 foarte strălucitoare, aflată la câteva sute de ani-lumină distanţă. Steaua aceea nu se mutase nici în sus, nici în jos. Întâmplarea făcuse să treacă exact prin spatele găurii negre. Lumina ei se răspândise în jurul acesteia ca un halou; iar fenomenul respectiv le oferea o măsură aproximativă a dimensiunilor găurii…

Şi astfel, la mult timp după întoarcerea în Poartă, echipele de cercetători care au studiat rezultatele i-au răsplătit cu încă o jumătate de milion şi cu informaţia că erau foarte norocoşi.

Marianna Morse îşi pusese şi ea întrebarea: de ce folosiseră Heechee-ii un Cinci blindat ca să viziteze acel obiect inofensiv? Răspuns: fiindcă nu fusese întotdeauna inofensiv.

Majoritatea găurilor negre nu sunt sigure pentru a fi vizitate. Absorb gazele în cercuri concentrice, iar acceleraţia gazelor în cădere produce radiaţii cumplite. Cândva, şi aceasta făcuse acelaşi lucru, dar de-atunci trecuse mult timp. De-acum, devorase toate gazele din vecinătate. Nu mai rămăsese nimic care să cadă şi, astfel, să genereze fluxul sincrotron de energie care ar fi putut frige chiar şi un Cinci blindat dacă zăbovea prea mult prin apropiere… astfel încât echipajul de pe „Victoria”, fără s-o ştie pe moment, avusese un noroc neaşteptat. Ajunseseră în vecinătatea găurii lor negre după ce ucigătoarea ei frenezie de a se hrăni luase sfârşit, aşa că se întorseseră acasă vii.

În primii săi douăzeci de ani, Corporaţia Porţii a înmânat peste două sute de prime ştiinţifice pentru astronomie, totalizând aproape un miliard de dolari. A rentat în materie de stele duble şi învelişuri de supernove; a meritat cel puţin în

privinţa primelor exemple ale tuturor tipurilor de stele existente.

Catalogul tipurilor stelare conţine nouă membri, care sunt uşor de reţinut după mnemonicul *„Pretty Woman, Oh, Be A Fine Girl, Kiss Me”*[2] care acoperă toată gama, de la stelele cele mai tinere până la cele mai longevive. Clasele stelare de la A în jos, până la M-urile palide, mici şi răcoroase, nu câştigau nicio primă ştiinţifică specială, decât dacă aveau unele trăsături cu adevărat remarcabile – altfel, fiind prea comune. Marea majoritate a stelelor erau palide, mici şi răcoroase. Dimpotrivă, O-urile şi B-urile erau stele tinere şi fierbinţi, care întotdeauna aduceau prime, pentru că erau atât de puţine. Dar Corporaţia Porţii acorda prime duble pentru clasele P şi W: P erau norii gazoşi care tocmai se condensau sub formă de stele, iar W, tipul fierbinte şi înfricoşător Wolf-Rayet. Acestea erau stele noi, adeseori imense, de care nu se putea apropia nimeni, fără riscuri, la mai puţin de câteva miliarde de mile.

Toţi acei prospectori norocoşi şi-au încasat primele ştiinţifice. La fel şi cei care, întâmplător, s-au pomenit lângă obiecte cunoscute, cel puţin dacă erau primii care să-şi revendice recompensele. Wolfgang Arretov a fost cel dintâi sosit în apropierea sistemului Sirius, iar astronomii pământeni erau încântaţi. Stelele Sirius A şi B („satelitul lui Bessel”) fuseseră studiate intensiv secole de-a rândul, fiindcă steaua primară apare atât de luminoasă pe cerurile terestre. Datele lui Arretov le-au confirmat deducţiile: Sirius A la 2,3 mase solare, B doar la aproximativ una – dar o pitică albă cu o temperatură de peste douăzeci de mii de grade la suprafaţă. Arretov a primit o jumătate de milion pentru a-i fi anunţat pe astronomi că avuseseră dreptate tot timpul. Mai târziu, Sally Kissendorf a primit o sută de mii pentru primele fotografii de calitate ale micuţei (mă rog – avea trei mase solare, ceea ce nu înseamnă *tocmai* „micuţă”; dar era aproape invizibilă lângă primara ei cea uriaşă) tovarăşe a lui Zeta Aurigae. Ar fi căpătat mai mult dacă întâmplător însoţitoarea se inflama când era ea în apropiere, dar probabil n-ar fi meritat să-şi piardă timpul cu aşa ceva, de vreme ce nu era de crezut să supravieţuiască

[2] „Femeie Drăguţă, Hai, Fii O Fată Bună, Sărută-Mă“ - frază fără nicio legătură cu subiectul, folosită doar ca acronim uşor de reţinut (n. tr.).

unei asemenea experienţe. Totuşi, fotografia micii Lebede A i-a adus lui Matt Polofsky doar cincizeci de mii de dolari – piticele roşii pur şi simplu nu erau atât de interesante, nici chiar cele din apropiere, bine studiate. Iar Rachel Morgenstern împreună cu soţul ei şi cei trei copii adulţi ai lor au împărţit o jumătate de milion pentru imaginile cu Delta Cepheid. Cepheidele nu sunt chiar atât de rare, dar s-a întâmplat ca Morgensternii să fie acolo exact când straturile de suprafaţă ale stelei îşi pierdeau transparenţa prin comprimare.

Şi apoi, au mai fost şi toate misiunile care au ajuns în Norii Oort.

Norii Oort sunt mase de comete care orbitează în jurul unei stele, la foarte mare distanţă – norul Oort din propriul nostru sistem solar nu se vede decât după ce ajungi la o jumătate de an-lumină distanţă de Soare. Există *multe* comete în orice nor Oort – trilioane şi trilioane. În general, ele se concentrează cam la fel ca agregatul planetar al unei stele, şi aproape fiecare stea are câte un Oort.

Aceştia îi fascinau pe Heechee.

În primii douăzeci de ani de funcţionare a Porţii, nu mai puţin de optzeci şi cinci de misiuni au nimerit în câte un nor Oort şi s-au întors să povestească.

Era o mare dezamăgire pentru prospectorii implicaţi, deoarece Corporaţia Porţii încetase să mai plătească prime pentru datele din norii Oort după a zecea misiune de acest fel. Prin urmare, prospectorii care se întorceau din câte un nor Oort se plângeau mult. Nu înţelegeau de ce Heechee-ii orientaseră atât de multe misiuni spre prostiile alea.

Şi, evident, n-aveau idee cât de norocoşi erau de fapt, fiindcă mai avea să treacă mult timp până să descopere cineva că, dintr-un motiv uluitor, majoritatea misiunilor în nori Oort nu se mai întorceau niciodată la asteroidul Porţii.

Acel miliard de dolari în prime ştiinţifice pentru astronomie a fost destul de bine-venit pentru prospectorii care au primit câte o parte din el. Dar, de fapt, era un mizilic. Corporaţia Porţii era formată pentru *profit.* Şi prospectorii veniseră pe asteroid din acelaşi motiv, iar profiturile mari nu se obţin citind datele luate de instrumente despre obiecte aflate la milioane de mile distanţă. Sumele grase ies din descoperirea unei planete şi asolizarea pe ea – pentru a aduce înapoi ceva

care să merite banii.
În privinţa asta, nici Corporaţia Porţii şi nici prospectorii nu prea aveau ce face. Câştigarea de profituri era regula elementară a supravieţuirii şi nici prospectorii, nici Corporaţia nu stabileau regulile. Acele reguli erau create de natura lumii din care veneau.

PARTEA A CINCEA

PLANETA NATALĂ

Homo sapiens a evoluat pe planeta Pământ, iar procesul evolutiv a garantat că fiecare trăsătură omenească era elaborată dinainte, astfel încât să corespundă condiţiilor terestre, ca o cheie introdusă într-un ceasornic. După trei miliarde de ani de selecţie darwinistă spre a se potrivi perfect, viaţa pe Pământ ar fi trebuit să fie aproape paradiziacă pentru locuitorii umani ai planetei.
Nu era. Nu *mai* era, căci Pământul cel bogat se apropia de faliment. Îşi consumase avuţia.
Sigur, existau destui milionari pe Pământ. Şi miliardari; oameni cu bani mai mulţi decât puteau cheltui, destui ca să angajeze o sută de servitori, suficienţi ca să-şi cumpere o ţară întreagă pentru curtea din spatele casei, îndeajuns pentru a plăti asigurarea de Medical Complet, astfel încât toată viaţa să aibă la dispoziţie cele mai minunate dintre toate minunatele tehnici medicale, farmaceutice şi chirurgicale, ca să rămână sănătoşi şi să trăiască foarte mult – cât mai mult… Existau sute de mii de oameni foarte bogaţi, şi multe milioane de oameni mai puţin înstăriţi…
Dar mai erau şi zece miliarde de alt gen.
Erau aceia care-şi câştigau traiul de mizerie din agricultură, pe câmpiile Asiei şi în savanele Africii; îşi strângeau recolta atunci când ploua şi nu erau războaie şi când insectele de pradă devorau alte plantaţii decât ale lor, iar când nu aveau recoltă, mureau. Erau cei care trăiau în mahalalele baricadate ale marilor oraşe (cuvântul „ghetou” nu mai era o metaforă), în *barrio*-urile de pe lângă metropolele latino-americane, sau la periferiile aglomerate ale zonelor urbane din Orient. Aceştia lucrau când puteau. Supravieţuiau din mila altora, când se găseau oameni milostivi prin preajmă. Trăiau la baza lanţului

trofic – orez şi boabe, drojdie şi orz; sau, dacă aveau cu ce să plătească, proteine unicelulare, de pe urma conversiilor de combustibil fosil din minele de hrană – şi era foarte posibil să fie flămânzi în fiecare ceas al fiecărei zile din viaţa lor. Care era foarte scurtă. Săracii nu-şi puteau permite planuri medicale. Dacă aveau mare noroc, puteau găsi o clinică gratuită sau un medic ieftin, ca să le dea pastile şi să le scoată un apendice. Dar, când unul dintre organe li se uza, aveau două variante: reuşeau să trăiască fără el sau mureau. Pentru săraci, transplanturile de organe erau excluse. Aveau noroc dacă nu-i prindea nimeni noaptea pe o străduţă pustie, ca să devină ei înşişi materie primă de transplanturi pentru alţii mai bogaţi sau mai disperaţi.

Prin urmare, pe Pământ existau două tipuri de fiinţe omeneşti. Dacă aveai câteva mii de acţiuni Petrofood sau Chemways, nu duceai lipsă de prea multe – nici măcar de sănătate, fiindcă atunci îţi puteai permite Medicalul Complet. Dacă, însă, nu le aveai…

Dacă nu le aveai, următoarea soluţie era aceea de a-ţi găsi o slujbă. Orice fel de slujbă.

Găsirea unei slujbe era un vis utopic pentru miliarde de oameni care nu aveau niciuna, însă pentru cei care aveau de lucru, munca era în general o caznă înjositoare care îneca spiritul şi vătăma sănătatea. Minele de hrană foloseau mulţi angajaţi, ca să extragă combustibili fosili din sol şi, pe baza hidrocarburilor din aceştia, să cultive fiinţe unicelulare proteice, comestibile. Dar, când lucrai într-o mină de hrană, respirai aceleaşi hidrocarburi în fiecare zi – era ca şi cum ai fi trăit într-un garaj închis, cu motoarele în funcţiune tot timpul – şi, cel mai probabil, mureai de tânăr. Era de preferat munca la fabrică – măcar parţial, deşi cele mai sigure şi interesante activităţi erau în general efectuate de maşini automate, din motive economice – fiindcă erau mai scumpe decât oamenii, la achiziţie şi pentru înlocuire, când se stricau. O carieră posibilă era chiar şi aceea de serviciu la domiciliu – dar a fi servitor în casele celor bogaţi însemna sclavie, inclusiv cunoaşterea intimă de către sclav a belşugului şi a luxului, şi deznădejdea lui că n-avea să le obţină niciodată pentru sine însuşi.

Totuşi, cei care aveau măcar asemenea slujbe erau norocoşi,

căci agricultura de familie nu era decât o cale de a încetini înfometarea, iar în lumea dezvoltată rata şomajului era cumplit de înaltă. Mai ales în oraşe. Şi mai ales printre tineri. Astfel, dacă erai unul dintre cei cu adevărat bogaţi, sau măcar înstăriţi, şi-ţi făceai de cap într-o călătorie la New York, la Paris sau la Beijing, de obicei îi vedeai pe săraci numai când ieşeai din hotel, printre baricadele poliţiei, ca să te urci în taxiul care te aştepta.

Nu erai obligat să procedezi astfel. Baricadele poliţiei erau unidirecţionale. Dacă voiai să treci de ele, poliţiştii te lăsau. Câte un copoi grizonat încerca să te prevină că nu e cea mai bună idee să te amesteci cu mulţimea – dacă, întâmplător, avea porniri caritabile –, dar, dacă insistai, niciunul dintre ei nu te-ar fi oprit.

După care rămâneai de capul tău – ceea ce însemna că te afundai imediat într-un soi de grădină zoologică fără gratii, gălăgioasă, mirositoare, murdară, unde te înghiţea o gloată de vânzători guralivi, oferindu-ţi droguri, reproduceri din plastic ale Marelui Zid, ale Turnului Eiffel sau ale Balonului din New York, port-cheiuri artizanale cu talisman şi mărunţişuri sculptate manual, servicii de ghid ori cupoane de discount la night cluburi – sau, foarte adesea, pe ei înşişi. Aceasta era o experienţă înspăimântătoare pentru orice membru al claselor privilegiate care o trăia prima oară în viaţă. Totuşi, nu era neapărat foarte periculoasă. Poliţiştii nu i-ar fi lăsat să te omoare sau să-ţi şterpelească portofelul – cel puţin, atâta timp cât erai în raza lor vizuală.

Foarte frecvent, sărăntocii în ofensivă nu ţi-ar fi făcut niciun rău chiar dacă reuşeau să te ademenească departe de cordoanele poliţiei – mai ales dacă le ofereai şanse mai puţin riscante de a câştiga bani de pe urma ta. Totuşi, în acest sens nu exista nicio garanţie. Majoritatea săracilor erau *disperaţi.*

Pentru cei bogaţi, desigur, lumea era cu totul diferită – aşa cum e întotdeauna. Bogaţii aveau parte de vieţi lungi şi sănătoase, cu organele uzate înlocuite mereu de ale altora. Îşi trăiau acele vieţi în climate îmbălsămate sub domurile marilor oraşe, dacă aşa preferau, sau în croaziere pe mările calde şi încă nepoluate ale Sudului ori chiar călătorind în spaţiu numai pentru plăcere. Când aveau loc războaie (şi izbucneau adesea,

frecvente, dar mărunte – deşi destul de mari, desigur, ca să-i satisfacă pe oamenii omorâţi în ele), bogaţii plecau în altă parte până când războaiele luau sfârşit. Considerau că acesta era dreptul lor. În fond, ei erau aceia care plăteau impozitele – în măsura în care nu reuşeau să le evite, cel puţin.

Principala problemă a bogăţiei era aceea că nu toţi săracii consimţeau să fie săraci. Destul de mulţi încercau să găsească diverse moduri de a-şi îmbunătăţi situaţia, şi uneori o făceau pe căi violente.

Astfel, în America, răpirile au devenit iar o industrie în expansiune. La fel şi extorcările de bani. Plăteai cât ţi se cerea, altfel te puteai pomeni că cineva te împuşca în rotulă (sau îţi dădea foc la casă, sau îţi punea o bombă în aparatul de zbor, sau îţi otrăvea animalele). Puţini oameni din clasele avute îşi mai trimiteau copiii la şcoală fără bodyguarzi. Acest lucru avea şi un efect colateral util. După cum a reieşit, ajuta la uşurarea situaţiei şomajului, măcar puţin, de vreme ce câteva milioane de extorsionişti au îmbrăcat uniforme şi au început să-şi câştige salariile apărându-şi angajatorii împotriva extorcărilor.

Şi, desigur, mai exista şi teroarea politică. Înflorea în acelaşi sol unde prosperau răpirile şi extorcările cu şi mai mult spor. În rândurile majorităţii apatice a celor flămânzi şi fără pământ se găseau întotdeauna câţiva care se asociau ca să se răzbune pe cei avuţi în numele celor neavuţi. Erau luaţi ostatici, oficialităţi erau împuşcate în ambuscade, erau doborâte avioane din zbor, rezervoarele de apă potabilă erau otrăvite, rezervele de alimente contaminate… Sigur, existau o mie de trucuri ingenioase şi vătămătoare pe care le puneau la cale teroriştii, şi toate erau distrugătoare – cel puţin, pentru aceia care aveau din capul locului ceva de pierdut.

Cu toate acestea, în pofida tuturor temerilor şi a inconvenienţelor, cei avuţi se ajunseseră. Iar majorităţii celorlalţi nu le mai rămăsese nici măcar speranţa.

Apoi, în viaţa acestei planete clocotitoare şi suprapopulate a survenit Poarta.

Pentru cei mai mulţi dintre cele zece miliarde de oameni în viaţă de pe mult consumata planetă Pământ, Poarta era o neaşteptată speranţă de a ajunge în Paradis. La fel ca minerii

goanei după aur din 1849, sau ca irlandezii flămânzi care fugeau de foametea răspândită pe plantaţiile de cartofi, în calele corăbiilor cu emigranţi, asemenea pionierilor din vestul american şi tuturor nomazilor lumii, de-a lungul întregii istorii, miliardele de săraci erau gata să-şi asume orice risc de dragul… ei bine, al avuţiei, dacă era rost de îmbogăţire; dar, cel puţin, pentru şansa de a-şi hrăni, îmbrăca şi adăposti copiii.

Până şi bogaţii şi-au dat seama că acest eveniment nou şi surprinzător le putea oferi şanse serioase de a se îmbogăţi şi mai mult. Pentru un timp, noua situaţie a creat o problemă serioasă. Guvernele naţionale care construiseră rachetele spaţiale ce vizitaseră pentru prima oară alte planete, iar ulterior deserviseră operaţiunile Porţii, considerau că aveau dreptul la toate profiturile de pe urma descoperirilor realizate prin Poartă. Bogătaşii, care erau proprietarii guvernelor, au consimţit. Dar, în fond, nu puteau să-şi revendice chiar toate câştigurile.

Aşa că a luat fiinţă, într-o anumită măsură, un sistem de vânzări, cumpărări şi schimburi (precum şi unele tranzacţii şi traficuri de influenţă destul de dure, miza fiind atât de mare). Se făceau compromisuri – şi din concurenţa rapace a tuturor pretendenţilor la avuţia nelimitată pe care o promitea galaxia s-a ivit inventarea legitimă, sau aproape legitimă, a Corporaţiei Porţii.

Constituia Poarta vreun câştig pentru pământenii săraci?

La început, nu prea. Le oferea tuturor un dram de speranţă – speranţa unui bilet de loterie, deşi puţini dintre ei puteau face rost de bani ca să-şi cumpere acel bilet cu sens unic care-i putea transforma în câştigători. Dar a trecut mult timp înainte ca orice ţăran legat de glie sau locuitor al mahalalelor să devină mai bogat cu un penny sau cu o masă de pe urma lucrurilor lăsate în urmă de Heechee.

De fapt, conştiinţa faptului că în spaţiu se găseau planete bogate şi nelocuite era mai mult stresantă decât utilă pentru miliardele de pământeni. Planetele locuibile se aflau prea departe. Oamenii puteau ajunge acolo numai cu viteze mai mari decât a luminii. Deşi fiinţele omeneşti îmbunătăţiseră efectiv unele tehnici Heechee de deplasare prin spaţiu

(folosind buclele Lofstrom pentru a ajunge pe orbită, în locul navetelor Heechee, de exemplu, astfel scutind de o poluare şi mai accentuată lacurile deja acide şi stratul de ozon), nimeni nu avea nici cea mai vagă idee cum să construiască o navă Heechee, iar navele de la Poartă erau pe departe prea puţine şi mult prea mici ca să transporte populaţii migratoare apreciabile spre noile planete.

Astfel, câţiva prospectori s-au îmbogăţit pentru simplul fapt că n-au murit. Un număr de bogătaşi au devenit rapid şi mai bogaţi. Iar cei mai mulţi dintre miliardele de oameni fără un ban în buzunar au rămas pe Pământ.

Iar în marile oraşe cum ar fi Calcutta, cu cele două sute de milioane de săraci ai ei, şi în fermele şi plantaţiile flămânde din Africa şi Orient, foamea a rămas o realitate a vieţii, iar terorismul şi pauperitatea, în loc să se atenueze, s-au agravat şi mai mult.

PARTEA A ŞASEA

ALTE LUMI

După cum ne tot învaţă dascălii noştri, cea mai lungă călătorie începe cu un singur pas. Pentru asteroidul Porţii, acel prim pas – cea dintâi călătorie de explorare în care a pornit vreodată o fiinţă omenească la bordul unei nave Heechee – n-a fost plănuit în avans. Nici măcar autorizat n-a fost. Şi în niciun caz n-a fost prudent.

Numele omului care a făcut acel prim drum în necunoscut era locotenent major Ernest T. Kaplan. Ofiţer de marină pe nava „Roanoke”, din U.S. Space Navy, Kaplan nu era om de ştiinţă – dimpotrivă, se afla atât de departe de acest statut, încât i se dăduseră ordine stricte să nu se atingă de nimic, dar de *nimic,* pe asteroidul Porţii. Singurul motiv al prezenţei lui pe asteroid era acela că fusese desemnat paznic, pentru a împiedica pe oricine să atingă vreun obiect, în vreme ce savanţii care veneau în grabă de pe Pământ încercau să-şi dea seama cu ce dracu’ aveau de-a face acolo.

Kaplan, însă, avea o minte pe care o rodea curiozitatea – ba mai mult, dispunea şi de accesul deplin la navele parcate. Şi, într-o zi, neavând altceva mai bun de făcut, s-a aşezat într-o navă care întâmplător era echipată cu dulapuri de hrană şi

rezervoare cu apă şi aer, pentru eventualitatea că cineva încuia uşile şi rămânea blocat înăuntru. O vreme, Kaplan s-a gândit la bătrânul Sylvester Macklin. De dragul distracţiei, a exersat de câteva ori deschiderea şi închiderea încuietorilor. Apoi, s-a jucat un timp cu roţile moletate, uitându-se cum se schimbau culorile.

După aceea, a strâns în mână lucruşorul cu aspect ciudat de la baza pupitrului.

Acela era obiectul pe care, ulterior, piloţii mai pricepuţi aveau să-l numească „ugerul de lansare” – şi, de îndată ce l-a strâns, locotenentul major Kaplan a devenit a doua fiinţă umană care zbura cu o navă Heechee. Şi *dus* a fost.

Nouăzeci şi şapte de zile mai târziu se afla înapoi la asteroidul Porţii.

Era un miracol că reuşise să se întoarcă; un miracol şi mai mare era acela că încă mai trăia. Proviziile de la bordul navei fuseseră destinate să ţină câteva zile, nu trei luni şi ceva. Ca să bea apă, trebuise să capteze condensul din propria lui transpiraţie şi alte emanaţii care îmbrobonau portul navetei. În ultimele cinci săptămâni nu mai mâncase absolut nimic. Arăta descărnat şi murdar şi era cu minţile pe jumătate rătăcite…

Dar *fusese acolo.* Nava lui orbitase în jurul unei planete îndepărtate, din sistemul unei stele mici, roşietice; o planetă pe care ajungea atât de puţină lumină, încât părea doar cenuşie, cu vârtejuri de nori galbeni – cam la fel cum ar fi arătat Jupiter, Saturn sau Uranus dacă orbitele lor s-ar fi aflat la fel de departe de Soare ca a crepuscularei Pluto.

Prima reacţie a Guvernului Statelor Unite a fost să-l aducă în faţa Curţii Marţiale. Categoric, merita. Ba chiar se şi aştepta.

Dar, înainte de a se întruni Curtea, serviciile de ştiri au dat de veste că parlamentul brazilian, ambalându-se cu gândul de a participa la explorarea galaxiei, votase un premiu de un milion de dolari cash pentru Kaplan. Apoi, sovieticii nu numai că l-au făcut cetăţean de onoare, dar l-au mai şi invitat la Moscova ca să primească Ordinul Lenin. Zăgazul se spărsese. Toate talk-show-urile de la toate reţelele de televiziune din lume se rugau de el să le accepte invitaţiile.

Nu puteai trimite la Curtea Marţială un erou.

Şi astfel, preşedintele american l-a avansat pe locotenentul major Kaplan la gradul de colonel, apoi şi de general, în

acelaşi timp consemnându-l pe Colonelul (sau Generalul) Kaplan la sol pentru totdeauna. Apoi, preşedintele a convocat toate naţiunile spaţiale laolaltă, pentru a hotărî cum să trateze situaţia.
Rezultatul a fost Corporaţia Porţii.

Colonelul Kaplan, la fel ca toţi ceilalţi dinaintea lui, nu reuşise să facă o anumită descoperire vitală, şi anume aceea că fiecare dintre navele Heechee consta de fapt în două nave. Partea întâi era nava interstelară care se deplasa cu o viteză mai mare decât cea a luminii spre o destinaţie programată. Partea a Doua era naveta mai mică şi mai simplă, pentru asolizare, care stătea cuibărită în baza navei propriu-zise.
Navele interstelare însele, cu propulsiile lor mai rapide decât lumina, imposibil de reprodus, erau complet neinteligibile pentru savanţii umani. Avea să treacă mult timp până ca vreo persoană de pe Terra să afle cum funcţionau. Cei care încercau prea tare să descopere mureau de obicei, fiindcă motoarele lor propulsoare explodau. Navetele erau mult mai simple. În esenţă, ele foloseau rachete obişnuite. Adevărat, sistemul de ghidare era Heechee, însă, din fericire pentru prospectorii Porţii, comenzile au reieşit ca fiind chiar mai simplu de acţionat decât ale navelor superluminice. Prospectorii au putut folosi cu succes naveta, chiar dacă nu ştiau prea bine cum funcţiona, la fel cum orice adolescent de şaptesprezece ani poate conduce o maşină fără să înţeleagă nimic din geometria legăturilor volanului sau a transmisiilor.
Astfel, când orice prospector al Porţii ieşea din propulsia superluminică şi se pomenea în vecinătatea unei planete interesante la înfăţişare, putea folosi naveta în scopul pentru care fusese proiectată: acela de a coborî pe suprafaţa planetei ca să vadă ce avea aceasta de oferit.
În asta constau activităţile Porţii.
Planetele erau locurile de destinaţie, acolo existând cele mai mari şanse de a găsi obiectele preţioase pe care prospectorii puteau să le aducă înapoi şi să le predea pentru a face avere – şi, evident, a spori şi averea Corporaţiei.

Era uşor să se descrie genul de planete pe care le căutau. Voiau să găsească o a doua Terra – sau ceva asemănător,

oricum, pentru a întreţine o formă sau alta de viaţă organică, întrucât procesele anorganice nu produceau mai nimic care să justifice spaţiul de transport ocupat în timpul drumului înapoi.

Cele mai dezamăgitoare planete erau şi cele mai apropiate. Când Heechee-ii au venit în Sistemul Solar al Pământului, au trecut în revistă planeta, bine de tot, iar unele dintre navele de pe asteroidul Porţii reflectau acest lucru. Încă mai aveau depozitate coduri de navigaţie pentru locuri atât de apropiate, încât fiinţele umane le-ar fi putut vizita prin mijloace proprii, dacă ar fi vrut. De fapt, rachetele omeneşti primitive ajunseseră deja la câteva dintre ele – locuri ca Venus, Luna, calota polară sudică a lui Marte. Unele nu prea meritau osteneala, ca de pildă luna lui Saturn, Dione.

Prospectorii alergau după prăzi mai serioase. Voiau planete pe care niciun om, bărbat sau femeie, nu le mai văzuse vreodată. Şi le-au găsit într-o cantitate năucitoare.

Planetele unde au ajuns cu Misteriosul Autobuz Magic aveau toate formele şi mărimile. Erau două tipuri de bază. În primul rând, bolovanii de pe orbită (ca Pământul: solizi şi asolizabili), apoi ipoteticele stele (ca Jupiter; acei giganţi gazoşi erau o idee cam prea mici ca să înceapă fuziunea nucleară în centru și să se transforme în sori). Evident, niciun prospector al Porţii n-a asolizat vreodată pe un gigant gazos. Nu aveau nicio porţiune de suprafaţă solidă pe care să se poată asoliza – mare păcat, căci câţiva dintre ei erau interesanţi oricum… dar asta-i altă poveste.

Bolovanii orbitali erau prospectaţi atât de viguros pe cât îi puteau explora câteva mii de oameni grăbiţi şi speriaţi. Erau destule planete solide. Din păcate, însă, pe majoritatea nu părea să existe viaţă de niciun fel. Se aflau prea departe de soarele lor, astfel fiind îngheţaţi permanent, sau prea aproape, aşa încât erau pârjoliţi, ca planeta Mercur. Mulţi dintre ei aveau o atmosferă prea sărăcăcioasă, ca a lui Marte – sau nu aveau deloc, precum Luna. Unele dintre obiectele-ţintă *erau* sateliţi, dar mari, destul de mari ca să-şi reţină o atmosferă şi să se poată asoliza pe ei.

Existau peste două sute de miliarde de stele în propria noastră galaxie şi al naibii de multe dintre ele aveau planete de un fel sau altul. Nici chiar navele Heechee nu erau programate să urmeze un traseu spre toate planetele posibil

de explorat. De fapt, abia dacă existau setări pentru o planetă dintr-o sută de mii. Totuşi, mai rămâneau destule pe care să le viziteze prospectorii Porţii – mult mai multe decât cele la care puteau ajunge câteva mii de bărbaţi şi femei, pe parcursul câtorva zeci de ani.

Aşa că prima descoperire făcută de prospectorii Porţii a fost aceea că aveau suficiente planete din care să aleagă. Această veste i-a bucurat pe astronomii umani, fiindcă ei se întrebaseră mereu, iar Corporaţia nici măcar nu trebuia să plătească o primă de descoperire ca să afle: era de ajuns să însumeze lucrurile găsite de exploratorii care se mai întorceau. A reieşit că, de obicei, stelele binare nu aveau planete. Pe de altă parte, în general stelele solitare aveau. Astronomii au presupus că motivul putea fi în legătură cu conservarea velocităţii de rotaţie. Când două stele se condensau laolaltă dintr-un singur nor gazos, ele păreau să-şi consume una alteia energia rotativă în exces. În schimb, stelele celibatare erau aparent nevoite s-o disipeze asupra sateliţilor mai mici.

Totuşi, aproape niciuna dintre planete nu era asemănătoare Pământului.

Pentru aşa ceva existau multe teste care puteau fi aplicate de la o distanţă considerabilă. Unul, de pildă, era depistarea temperaturii. Viaţa organică nu părea capabilă să apară decât acolo unde apa putea exista în stare lichidă, adică în banda termică îngustă, de o sută de grade, dintre valorile de -3 şi 96 grade Celsius. La temperaturi inferioare, mediul constă doar din gheaţă fără niciun folos. La cele mai mari de-atât, de obicei apa nici nu mai există, fiind evaporată de căldură, iar lumina soarelui – de la soarele care s-o fi aflând prin apropiere – smulge hidrogenul din molecula de apă, atomii lui pierzându-se în spaţiu.

Asta însemna că fiecare stea avea o zonă destul de îngustă pentru posibile orbite planetare care meritau să fie investigate. Întrucât planetelor puţin le pasă dacă vor fi sau nu ospitaliere pentru viaţă, când se condensează din gazele interstelare, cele mai multe se înscriau pe orbite aflate fie sub acea zonă vitală, fie în spaţiile reci de dincolo de ea.

Cele mai multe forme de viaţă extraterestre, la fel ca

majoritatea celor terestre, erau bazate pe chimia atomilor de carbon. Carbonul era cel mai bun dintre toate elementele posibile pentru a forma compuşi utili, cu lanţuri lungi, şi din fericire se găseşte atât de frecvent, încât este pe locul patru între cele mai comune elemente din univers. Majoritatea formelor de viaţă extraterestre aveau şi ceva în genul ADN-ului. Acest lucru nu se întâmpla din vreun motiv panspermic, ci pur şi simplu fiindcă sistemele ca ADN-ul oferă un mod ieftin şi eficient prin care organismele să se reproducă.

Astfel, cele mai multe dintre fiinţele vii urmau anumite linii directoare de bază. Probabil se întâmpla aşa fiindcă toate porniseră cam în acelaşi mod, din moment ce exista un anumit program pentru evoluţia vieţii. Primul pas constă doar în chimie: substanţele anorganice sunt silite să reacţioneze între ele, sub efectul vreunui soi de energie furnizată din exterior – de obicei, lumina stelei din apropiere. Apoi apar micile fiinţe primitive, unicelulare. Acestea nu sunt decât nişte fabrici care folosesc ca materie primă celelalte chimicale anorganice din supa care le înconjoară. Şi ele folosesc energia soarelui (sau a cui o fi la îndemână) ca să proceseze substanţele anorganice spre a se înmulţi, şi cam asta-i tot ce fac ca să-şi câştige existenţa, întrucât aplică fotosinteza, le puteţi numi plante.

Apoi, aceste „plante” rudimentare ajung să fie nişte surse destul de bogate de substanţe chimice asimilabile, întrucât şi-au dat osteneala să concentreze compuşii anorganici mai apetisanţi într-o formă pre-procesată, mai e doar o chestiune de timp până când unele dintre ele învaţă o dietă nouă. Aceste fiinţe noi nu mai mănâncă materiile brute din mediul ambiant – îşi consumă propriii veri mai primitivi şi mai slabi. Vom numi noua serie de vietăţi „animale”. Primele animale, de obicei, nu sunt cine ştie ce. Constau dintr-o gură la un capăt, un anus la celălalt şi un soi de sistem de procesare între ele. Asta-i tot ce e de capul lor – vorba vine. Dar, în fond, de mai mult nu au nevoie să se ospăteze din vecini şi neamuri.

Apoi, lucrurile devin mai complicate.

Începe să se desfăşoare evoluţia. Cei mai capabili supravieţuiesc, cam la fel cum şi-a dat seama Charles Darwin în timp ce-şi dezmierda cintezele captive, la bordul vasului

„Beagle”. Plantele continuă să prepare chimicale cu care să se îndoape animalele, iar animalele continuă să se îmbuibe cu plante şi cu alte animale – dar, accidental, unor plante le apar trăsături care le dau de furcă prădătorilor, aşa că plantele acelea supravieţuiesc; iar unele animale învaţă tot felul de trucuri pentru a învinge aceste mijloace de apărare. Generaţiile ulterioare de animale îşi formează simţuri pentru a-şi găsi prada mai eficient, musculaturi adecvate ca s-o prindă şi, în cele din urmă, sisteme comportamentale complexe (ca al păianjenului care-şi ţese pânza pentru a prinde muşte, sau stilul felinelor mari de a sta la pândă), astfel încât vânătoarea are tot mai mult succes. (Apoi, desigur, plantele, sau erbivorele, sau carnivorele mai slabe, încep să-şi elaboreze mecanisme de apărare proprii: otrăvurile din frunza unei buruieni, ţepii ariciului, picioarele iuţi ale gazelelor.) Competiţia nu se opreşte niciodată, devenind din ce în ce mai intensă şi mai sofisticată din toate părţile – până când, în cele din urmă, unele dintre fiinţe devin „inteligente”. Pentru asta, însă, e nevoie de o evoluţie mult mai îndelungată… iar prospectorilor Porţii le-a luat incomparabil mai mult timp ca să găsească şi unele dintre aceste fiinţe.

În miriadele de lumi pe care le exploraseră Heechee-ii – şi unde prospectorii umani ai Porţii i-au urmat sute de mii de ani mai târziu –, toate aceste fundamente ale evoluţiei vieţii se derulau de o mie de ori, cu o mie de variaţiuni. Uneori, variaţiunile erau de-a dreptul surprinzătoare. De exemplu, plantele terestre au în comun o trăsătură vizibilă: nu se mişcă. Dar nu exista niciun motiv pentru ca această caracteristică să fie universală – şi de fapt nici nu era. Prospectorii Porţii au găsit tufişuri care se rostogoleau din loc în loc, înfigându-şi rădăcinile într-o parte şi smulgându-şi-le din partea cealaltă, ca nişte *tumbleweeds*[3] mişcându-se cu încetinitorul, în timp ce-şi căutau cele mai bogate soluri, cel mai avantajos acces la apă şi cea mai sigură expunere la lumina solară. Pe de altă parte, nici animalele terestre nu se deranjează, în mod normal, cu fotosinteza, dar în mările altor lumi trăiau nişte

---

[3] Tufişuri care se rostogolesc în vânt, pe câmpiile centrale ale Americii de Nord - termen fără echivalent în limba română (n. tr.).

fiinţe asemănătoare cu meduzele care pluteau spre suprafaţă, în timpul zilei, pentru a-şi genera propriile hidrocarburi cu ajutorul soarelui şi al aerului, iar noaptea se scufundau din nou, ca să se ospăteze cu alge. Coralii tereştri stau pe loc. Prospectorii au găsit unii corali nepământeni – sau, cel puţin, nişte făpturi nepământene ce arătau mai mult sau mai puţin asemenea coralilor – care se destrămau în micile lor animale componente când nu era niciun pericol prin preajmă, ca să se hrănească şi să se împerecheze, după care reveneau spre a forma fortăreţe colective tari ca piatra, la apropierea animalelor marine de pradă.

Cele mai multe dintre aceste lucruri nu erau de niciun folos nici unui prospector pe care-l interesa în primul rând să facă avere. Cu câteva, însă, lucrurile stăteau altfel. Exista un anumit avantaj în găsirea unui organism care valora ceva – şi anume, că era uşor de importat. Nu trebuia să aduci tone de materiale înapoi la Poartă. Tot ce aveai de făcut era să vii cu destule plante sau animale pentru a cultiva pe Pământ altele, întrucât fiinţele vii erau încântate să se reproducă oriunde.

Grădinile zoologice de pe Terra au început să se extindă, de asemenea acvariile şi magazinele de animale. Fiecare familie la modă avea grijă să-şi asigure propria vitrină cu ferigi extraterestre sau câte un mic blănos exotic de pe o planetă din alt sistem solar.

Dar, înainte ca prospectorii Porţii să poată scoate un câştig cinstit din comerţul cu animale, trebuia să le găsească. Nu era deloc uşor. Chiar şi când păreau să existe condiţii de viaţă, uneori vietăţile erau acolo, iar alteori nu erau. Modul de a se asigura consta în căutarea de semnături chimice în atmosferă. (Bineînţeles, planeta despre care se spera că ar conţine viaţă trebuia să aibă şi o atmosferă, dar asta nu era o constrângere serioasă. Majoritatea planetelor din zona locuibilă aveau.) Dacă reieşea că atmosfera conţinea gaze reactive care nu reacţionaseră – să zicem, oxigen în stare liberă, cu substanţe reductoare, ca fierul sau carbonul, disponibile undeva prin apropiere – atunci era de la sine înţeles că ceva trebuia să înlocuiască permanent aceste gaze consumate. Cel mai probabil, acel ceva era, într-un sens sau altul, viu.

(Mai târziu, prospectorii au descoperit că existau şi unele excepţii de la aceste reguli simple… dar nu prea multe.).

Cea dintâi planetă care a reieşit că găzduia fiinţe vii arăta ca o Zece solidă, când era studiată de pe orbită. Conţinea aproape de toate: ceruri albastre, mări şi mai albastre, nori albi şi pufoşi şi oxigen cât cuprinde – în consecinţă, şi ceva antientropic (adică viu) care s-o menţină astfel.

Prospectorii Anatol şi Sherba Mirsky, împreună cu partenera lor, Leonie Tilden, s-au bătut pe spate entuziasmaţi, în timp ce se pregăteau să asolizeze. Era prima lor misiune – şi nimeriseră imediat jackpotul.

Evident, au sărbătorit. Au destupat o sticlă de vin pe care o aduseseră cu ei. Pe un ton ceremonios, au anunţat descoperirea, punctând-o cu pocnetul dopului şi înregistrând totul. Au numit planeta Noua Terra.

Toate mergeau în avantajul lor. Au considerat chiar că aveau şanse de a descoperi în care loc din galaxie se aflau (o cunoştinţă de obicei inaccesibilă prospectorilor timpurii ai Porţii, pentru că nicăieri nu existau indicatoare rutiere), căci zăriseră Norul lui Magellan într-o parte şi Nebuloasa Andromeda în cealaltă, iar într-o a treia direcţie se observa o îngrămădire strânsă şi luminoasă despre care nu se îndoiau că erau Pleiadele.

Sărbătorirea a fost puţin cam prematură. Nu le trecuse prin minte că de pe Noua Terra, aşa cum se vedea din spaţiu, lipsea o culoare interesantă, iar culoarea aceea era verdele.

Când au coborât pe Noua Terra cu naveta, Sherba Mirsky şi Leonie Tilden au asolizat pe o suprafaţă de stâncă golaşă. Acolo nu creştea nimic. Nu se mişca nimic. Nimic nu zbura pe cer. Nu înfloreau plante – nici măcar nu existau, la acea altitudine: nu aveau un sol pe care să crească. Solul încă nu ajunsese în acele regiuni ale lumii.

A fost doar o dezamăgire în plus să constate că nici prea mult oxigen în aer nu exista – era destul pentru o determinare calitativă de pe orbită, da, dar nici pe departe suficient ca să fie respirat. Căci, deşi pe Noua Terra exista cu siguranţă viaţă, pur şi simplu încă nu era prea multă. Cele mai multe dintre vietăţi trăiau în apele litorale puţin adânci, cu câţiva aventurieri îndrăzneţi tocmai începând colonizarea ţărmurilor – simpli locuitori procarioţi şi eucarioţi ai mărilor mâloase, plus câţiva bulgări de muşchi ciufulit care se târâseră pe coastă.

Problema cu Noua Terra consta în faptul că era mult prea nouă. Avea nevoie de un miliard de ani, sau cam pe-atâta, ca să devină cu adevărat interesantă – sau să le aducă lui Tilden, soţilor Mirsky şi Corporaţiei Porţii compensaţia materială pentru efortul de a o fi examinat.

Deşi existau planete care ofereau profituri, planetele erau totodată şi locurile unde era cel mai uşor să mori. Atâta vreme cât stătea în nava lui, prospectorul Porţii era bine protejat împotriva celor mai multe pericole ale hoinărelii printre stele. Abia când asoliza se expunea unor medii ambiante necunoscute… şi, adesea, foarte ostile.

De exemplu, a avut loc şi…

MISIUNEA

OTRAVA DRĂGUŢĂ

Un venezuelean în vârstă de cincizeci de ani, pe nume Juan Mendoza Santamaria, a fost primul prospector al Porţii care să descopere o planetă chiar drăguţă la înfăţişare. Drumul până acolo durase patruzeci şi trei de zile, zburând de unul singur, într-o navă de tip Unu. Se înscria perfect în marjele lui de timp. Nu risca să rămână fără aer, mâncare sau apă. Ceea ce-i îngrijorase era posibilitatea că nu i-ar ajunge banii. Mendoza îşi cheltuise ultimele credite pe o petrecere de rămas-bun, înainte de a părăsi asteroidul. Dacă se întorcea la Poartă cu mâinile goale, îl aştepta un viitor sumbru. Aşa că şi-a făcut cruce, şoptind o rugăciune de recunoştinţă, când a coborât din navetă, păşind pe solul noii planete.

Era recunoscător, dar nu prost. Prin urmare, mai era şi prudent. Mendoza ştia foarte bine că, dacă făcea vreo greşeală, îl aşteptau necazuri serioase. Pe o rază de ani-lumină, nu exista nimeni care să-l ajute – de fapt, nicăieri nu era cineva care să ştie, măcar, unde ajunsese. Prin urmare, a hotărât să poarte costumul spaţial tot timpul pe suprafaţa planetei, ceea ce a reieşit că era foarte înţelept din partea lui Juan Mendoza.

Planeta nu părea deloc ameninţătoare. Plantele aveau o nuanţă portocalie ciudată, copacii din depărtare (sau nu erau decât nişte ierburi foarte înalte?) arătau inofensiv şi nu se zărea niciun animal mare şi vizibil periculos. Pe de altă parte,

nu se vedeau nici prea multe lucruri care să pară imediat profitabile. Nu existau semne de civilizaţie – niciun oraş abandonat, nicio inteligenţă extraterestră prietenoasă care să-i ureze bun-venit, niciun artefact Heechee depus pe sol, aşteptând să-l culeagă cineva. Nu se găsea nici măcar vreun soi de structură metalică, naturală sau artificială, destul de mare ca să poată fi detectată pe suprafaţa planetei de către senzorii navetei în timpul coborârii. Dar, se asigură Mendoza, faptul că se găsea viaţă de orice fel trebuia să merite măcar o primă pentru ştiinţă. Identificase forme de viaţă atât „vegetale”, cât şi „animale” – cel puţin unele dintre ele se mişcau, iar altele erau ferm înrădăcinate în sol.

A luat unele mostre de plante, deşi nu erau prea impresionante. A mers cu mare cazna până la „copaci” şi a constatat că aveau o consistenţă moale, ca a ciupercilor. Nu existau ferigi mari sau ierburi adevărate, dar se observa un soi de muşchi scămos care acoperea solul aproape în întregime, iar peste el umblau nişte lighioane. Niciuna dintre acestea nu era foarte impresionantă. Cea mai mare formă de viaţă întâlnită de Mendoza era un „artropod” cam cât palma. Micile vietăţi mergeau în grupuri, hrănindu-se cu altele şi mai mici, de soiul gândacilor şi al căpuşelor, şi erau acoperite cu o „blană” deasă de spiculi albi sticloşi, care le făcea să arate ca nişte turme de oi mărunte. Mendoza se simţea aproape vinovat, după ce a capturat câteva dintre acele fiinţe mici şi drăgălaşe, le-a ucis şi le-a pus, laolaltă cu eşantioane din vieţuitoarele şi mai mici pe care le mâncau, în containerele sterile ce trebuiau să ajungă înapoi la Poartă.

Altceva care să mai merite a fi transportat nu exista. Cea mai importantă calitate a planetei era frumuseţea – şi o avea cu prisosinţă.

Se afla destul de aproape – cam la treizeci-patruzeci de ani-lumină, estimase Mendoza – de un nor gazos strălucitor, activ, despre care bănuia că ar fi putut să fie Nebuloasa Orion. (Nu era – dar, la fel ca Orion, conţinea o creşă de stele tinere şi foarte luminoase.) întâmplător, Mendoza asolizase în anotimpul când putea fi apreciată cel mai just, căci în timp ce soarele planetei apunea la un orizont, la celălalt se înălţa nebuloasa. Acoperea treptat tot cerul nocturn, ca o tapiserie luminiscentă, presărată cu diamante şi mărginită de o aură

cafenie regală. „Diamantele” – cele mai strălucitoare stele din nebuloasă – erau cu câteva ordine de magnitudine mai luminoase chiar şi decât Venus sau Jupiter văzute de pe Pământ, aproape la fel ca Luna plină. Dar rămâneau punctiforme, nu circulare ca Luna, şi erau aproape dureros de privit.

Tocmai această frumuseţe a fost cea care l-a frapat cel mai mult. Mendoza nu era un om cultivat. La întoarcere, când şi-a întocmit raportul, a descris planeta ca fiind „drăguţă”, aşa că astfel a fost consemnată în atlasurile Porţii ca „Planeta Drăguţă”.

Mendoza a primit ceea ce-şi dorea: o primă ştiinţifică de două milioane de dolari pentru descoperiri şi promisiunea unor drepturi asupra oricăror descoperiri ulterioare pe suprafaţa Planetei Drăguţe. Avea şanse să se aleagă cu bani frumoşi. Conform regulilor Porţii, dacă planeta era colonizabilă, Mendoza urma să încaseze bani până la sfârşitul vieţii lui.

Aproape imediat, alte două misiuni, Cinci-uri amândouă, i-au preluat setările şi au pornit spre aceeaşi destinaţie.

Cu acea ocazie, denumirea a fost preschimbată în Otrava Drăguţă.

Următoarele două grupuri nu mai fuseseră la fel de precaute ca Mendoza. Membrii lor nu-şi menţinuseră costumele spaţiale pe ei şi nu dispuneau nici de mijloacele naturale de protecţie pe care şi le formase fauna de pe Otrava Drăguţă. Formele locale de viaţă evoluaseră pentru a înfrunta un pericol real: acei ţepi mici de silicon ai blănurilor nu erau ornamentali – constituiau o armură.

De asemenea, era mare păcat că Mendoza nu verificase până la capăt radiaţiile, pentru că stelele tinere şi strălucitoare din nebuloasă nu radiau numai lumină vizibilă. Erau surse puternice de radiaţii ionizante şi ultraviolete dure. Patru dintre cei zece exploratori au suferit de insolaţie în fază critică înainte de a începe să prezinte simptome şi mai grave. Cu toţii, când au ajuns înapoi la Poartă, aveau nevoie de înlocuirea completă a sângelui, iar doi dintre ei au murit.

Noroc că Mendoza era un om prudent. Nu-şi cheltuise cele două milioane ca să-şi facă de cap, contând pe vastele drepturi de descoperitor pe care le putea primi ca procentaj din roadele colonizării acelei planete. Otrava Drăguţă nu putea

fi locuită de fiinţe umane. Dividendele n-au mai venit niciodată.

MISIUNEA

PÂRJOL

Dintre cele aproape o mie de nave Heechee găsite pe Poartă, numai câteva zeci erau blindate, iar majoritatea acestora erau Cinci-uri. Un Trei blindat era o raritate, iar când echipajul format din Felicia Monsanto, Greg Running Wolf şi Daniel Pursy a pornit cu una dintre ele, cei trei ştiau că exista un anumit element de pericol, traiectoria putându-i duce într-un loc foarte ostil.

Dar, când au ieşit din propulsia superluminică şi s-au uitat în jur, au cunoscut un moment de extaz deplin. Steaua în apropierea căreia se aflau era întru totul asemănătoare Soarelui, o G-2 de aceeaşi mărime cu a noastră. Orbitau pe o planetă aflată în zona viabilă din jurul stelei, iar detectoarele lor arătau că exista metal Heechee în cantităţi mari!

Cea mai importantă concentraţie nu se găsea pe planetă. Era pe un asteroid cu orbită exterioară eclipticei – foarte asemănător cu cel al Porţii – şi *trebuia* să fie altul dintre acele garaje de parcare abandonate pentru navele Heechee! Când s-au apropiat de el, au văzut că presupunerea lor fusese corectă…

Dar au mai descoperit şi că asteroidul era pustiu. Nu conţinea nicio navă. Era într-adevăr străbătut de tuneluri, la fel ca Poarta, dar acestea erau goale. Mai rău decât atât, întregul asteroid părea să fie într-o formă foarte proastă, ca şi cum ar fi fost mult mai vechi şi ar fi dus o viaţă incomparabil mai grea decât Poarta cea cunoscută.

Misterul s-a elucidat când, cu ultimele resurse, doi dintre membrii echipajului s-au aventurat jos, pe suprafaţa planetei.

Cândva, fusese o planetă vie. Mai conţinea şi acum viaţă, de fapt, dar în proporţii reduse şi numai în apele marine – alge, nevertebrate care trăiau pe fundul mării şi nimic mai mult. Într-un fel sau altul, planeta fusese pârjolită şi pustiită… iar vinovatul se găsea la vedere.

La şase ani-lumină şi jumătate distanţă de sistem, au descoperit o stea neutronică. La fel ca majoritatea stelelor

neutronice, era un pulsar, dar cum nava nu se afla în apropierea axei sale de radiaţie, nu-i puteau detecta aproape deloc jeturile. Era însă o sursă radio, iar instrumentele lor arătau că se afla acolo – rămăşiţă a unei supernove.

Restul poveştii a fost completat de experţii Porţii la întoarcere. Acel sistem solar fusese vizitat de Heechee, dar se situa într-o vecinătate dezavantajoasă. După plecarea Heechee-ilor – probabil ştiind ce urma să se întâmple – supernova explodase. Planeta fusese coaptă. Gazele i se risipiseră şi cea mai mare parte din apa mărilor fiersese, evaporându-se. În timp ce arşiţa infernală se stingea, din scoarţa planetei s-a format iarăşi o atmosferă subţire, iar vaporii de apă rămaşi au revenit sub forma unor incredibile ploi torenţiale, măturând văile montane, acoperind câmpiile cu aluviuni, fără să mai lase nimic... şi toate acestea se întâmplaseră cu sute de mii de ani în urmă.

Monsanto, Running Wolf şi Pursy şi-au căpătat pentru misiunea lor prima ştiinţifică – una mică, de o sută şaizeci de mii de dolari, pe care s-o împartă între ei.

După standardele Porţii, nu era o sumă prea serioasă. Le ajungea cât să-şi plătească biletele până la Poartă, plus câteva săptămâni de stat acolo. Nici pe departe suficient ca să se retragă din activitate. Toţi trei au pornit din nou la drum, imediat ce au găsit o nouă ocazie, iar din următoare expediţie nu s-a mai întors niciunul.

Probabil că prospectorii Porţii ar fi trebuit să fie siguri că planetele ospitaliere, de tip terestru, erau obligatoriu mult mai rare decât cele maligne. Oricum, în toţi acei ani de ascultare a semnalelor radio din Proiectul Ozma, e cazul să fi învăţat măcar atâta lucru.

Ceea ce-au aflat era că existau miriade de tipuri diferite de medii ostile. De pildă, Eta Carina Şapte: avea mărimea potrivită, atmosferă, chiar şi apă – când nu era îngheţată, cel puţin. Dar Eta Carina Şapte mai avea şi o orbită foarte excentrică. Era acoperită cu gheaţă aproape complet, deşi încă se mai afla pe drumul spre gerosul afeliu, şi răvăşită de furtuni năprasnice. O navetă nici nu s-a mai întors vreodată. Trei dintre celelalte au revenit avariate sau pierzându-şi cel puţin câte un membru din echipaj.

Juan Mendoza nu a fost singurul explorator care să fi găsit o planetă prietenoasă la înfăţişare, dar care reieşise ca fiind otrăvită. O anumită planetă cu aspect plăcut era bine populată cu vegetaţie, însă toată vegetaţia consta din toxicodendroni. Erau incomparabil mai răi decât oţetarul otrăvitor terestru. Cea mai mică atingere cauza băşici, mâncărimi chinuitoare şi şocuri anafilactice. În prima misiune pe suprafaţa ei, toţi cei ce au asolizat au murit de pe urma reacţiilor alergice şi numai cel care rămăsese cu nava pe orbită s-a mai putut întoarce la Poartă.

Dar, din când în când – desigur, *foarte* rar – mai dădeau şi peste câte una bună.

Cea mai fericită misiune dintre toate, în primul deceniu de funcţionare a Porţii, a fost a lui Margaret Brisch, numită de obicei „Peggy".

Peggy Brisch a plecat cu o navă de tip Unu. Ceea ce a găsit era realmente o a doua Terra. Ba chiar, în unele privinţe era mai bună decât a fost vreodată Pământul nostru. Nu numai că nu conţinea toxicodendroni care să ucidă pe oricine-i atingea, şi nu avea nici vreo stea cu radiaţii letale în apropiere, dar nici chiar animale mari şi periculoase nu o populau.

Exista o singură problemă cu Planeta lui Peggy: ar fi fost ideală ca să absoarbă surplusul demografic de pe Pământ, cu condiţia să nu se afle la ditamai o mie nouă sute de ani-lumină depărtare.

Nu se putea ajunge acolo decât cu navele Heechee. Iar cea mai mare navă Heechee existentă putea să transporte doar cinci oameni.

Colonizarea Planetei lui Peggy trebuia să mai aştepte.

Una peste alta, prospectorii Porţii au găsit peste două sute de planete purtătoare de viaţă în proporţii semnificative. Taxonomiştii îşi ieşeau din minţi de fericire. Generaţii întregi de candidaţi aveau materiale de dizertaţie cu care nu puteau să nu-şi obţină doctoratul, şi munceau din greu doar ca să găsească denumiri pentru cele treizeci sau patruzeci de milioane de specii noi pe care le găsiseră prospectorii.

Desigur, oamenii de ştiinţă nu aveau la dispoziţie atât de multe nume. Cel mai util lucru pe care-l puteau face era să atribuie numere de clasificare şi să consemneze descrierile.

Nu exista nicio speranţă de a stabili încrengături, clase, grupe sau chiar familii, deşi toate descrierile erau introduse în băncile de date şi se consuma mult timp în faţa computerului în încercarea de a descoperi relaţii între ele. Cele mai izbutite descrieri erau generice: ADN-ul, sau ceva asemănător cu el, era un element aproape universal. Pe locul doi se situau criteriile morfologice. Majoritatea fiinţelor vii de pe Pământ împărtăşesc trăsături arhitecturale comune, cum ar fi tija (indispensabilă pentru membre şi oase în general) şi cilindrul (organe interne, torsuri și aşa mai departe), fiindcă acestea furnizează cea mai mare putere de susţinere şi capacitate de transport pe care o poţi obţine pentru banii tăi. Din aceleaşi motive, la fel se întâmpla şi cu cea mai mare parte din bestiariul galactic. Nu întotdeauna, totuşi. Echipajul lui Arcangelo Pelieri a găsit o lume silenţioasă, plină de fiinţe cu trupuri moi, care niciodată nu produseseră oase sau chitină şi la fel de mute ca meduzele sau râmele. Opal Cudwallader a ajuns pe o planetă unde, au dedus oamenii de ştiinţă, extincţii repetate făcuseră să dispară încontinuu diverse specii de animale de uscat, pe măsură ce evoluau. Locuitorul său principal era, la fel ca pinnipezii şi cetaceele terestre, un fost animal de uscat care se întorsese în mare, iar majoritatea celorlalte erau înrudite cu el. Era ca şi cum cintezele lui Darwin ar fi colonizat o întreagă planetă.

Şi tot aşa, şi tot aşa, până când exploratorii au început să-şi spună că găsiseră toate variaţiunile posibile ale vieţii bazate pe apă şi pe respiraţia oxigenată.

Posibil să fi fost pe-aproape.

Apoi, însă, i-au găsit pe Şlameri – aceeaşi specie pe care Heechee-ii o cunoscuseră ca Înotătorii Înceţi – şi au aruncat o nouă privire asupra posibilei flore şi faune, până atunci neimaginate, a giganţilor gazoşi.

Prin urmare, se înşelaseră în supoziţia lor de pornire că viaţa avea nevoie de chimia unei planete solide ca să evolueze. Acesta a fost un adevărat şoc pentru oamenii de ştiinţă… dar nici pe departe comparabil cu şocul survenit puţin mai târziu, când au descoperit că nici măcar nu le era necesară chimia de orice fel.

PARTEA A ŞAPTEA

COMORI HEECHEE

Planetele erau drăguţe, fotografiile stelelor erau drăguţe şi ele, dar ceea ce-şi dorea toată lumea era să se găsească mai multe eşantioane de tehnologie Heechee. Nu încăpea nicio îndoială că existau destule care aşteptau să fie găsite – cine ştie pe unde. Navele o dovedeau. Bucăţelele culese din tunelurile de pe Venus o dovediseră încă dinainte. Acestea, însă, nu făceau decât să sporească apetitul oamenilor pentru alte şi alte minuni asemănătoare.

La paisprezece luni după începerea oficială a programului, o misiune a avut noroc.

Nava era de tipul numit în general Cinci, dar sistemul încă nu începuse să funcţioneze într-un mod standardizat. De astă dată, s-au dus numai patru voluntari. Fuseseră aleşi oficial de cele patru puteri terestre care înfiinţaseră Corporaţia Porţii (marţienii aveau să-şi manifeste interesul abia mai târziu), aşa că cei patru membri ai echipajului erau un american, un chinez, un sovietic şi un brazilian. Învăţaseră din experienţa colonelului Kaplan şi dintr-a altora care se duseseră înainte. Au luat cu ei destulă hrană, apă şi oxigen ca să le ajungă pentru şase luni: voiau ca, de data asta, să nu-şi mai asume niciun risc.

Întâmplător, nu aveau nevoie de toate acele provizii. Nava i-a adus înapoi în patruzeci şi nouă de zile – şi nu s-au întors cu mâna goală.

Reieşise că destinaţia lor se afla pe orbita din jurul unei planete cam de dimensiunile Pământului. Reuşiseră să-şi pună naveta în funcţiune, iar trei dintre ei o folosiseră pentru a descinde pe suprafaţa planetei.

Pentru prima oară în istorie, oamenii puneau piciorul pe suprafaţa unui corp ceresc care nu făcea parte din anturajul Soarelui.

Primele impresii au fost destul de dezamăgitoare. Grupul celor patru a descoperit destul de repede că planeta trecuse prin unele momente foarte grele. Avea suprafaţa arsă, ca sub efectul unei călduri pârjolitoare, iar unele porţiuni din aceasta făceau detectoarele de radiaţii să guiţe. Oamenii ştiau că nu puteau sta mult timp acolo. Dar, la o milă sau chiar mai puţin

distanţă de navetă, în josul unei pante golaşe a muntelui ce avea pe culme terasa stâncoasă unde asolizaseră, au găsit nişte formaţiuni de rocă şi metal care păreau artificiale şi, scormonind prin jurul lor, au dezgropat trei obiecte pe care le-au considerat demne de a fi aduse acasă. Una era o placă netedă cu un desen triunghiular încă vizibil pe suprafaţa ei sticloasă. A doua era o bucată de ceramică mare cam cât un trabuc, cu semne filiforme – un bolţ? Cel de-ai treilea era un cilindru metalic lung de un metru şi ceva, făcut din crom şi perforat în câteva locuri; ar fi putut să fie un instrument muzical, sau o parte dintr-un aparat – dacă nu chiar un tub Hilsch.

Indiferent de rolul lor, erau *artefacte.*

Când şi-au expus mândri trofeele înapoi în asteroidul Porţii, cei patru membri ai echipajului au stârnit o zarvă uriaşă. Niciunul dintre obiecte nu arăta ca o izbândă tehnologică majoră – dar, dacă se puteau găsi asemenea lucruri, atunci însemna că sigur mai existau şi altele şi, fără îndoială, de o valoare practică mult mai mare.

Acesta a fost momentul când goana după aur interstelară a început cu adevărat.

A trecut mult timp înainte ca altcineva să mai aibă un noroc asemănător. În ansamblu, statisticile călătoriilor pornite din asteroidul Porţii arătau că patru misiuni din cinci reveneau fără să aibă de arătat nimic mai mult decât vreo câteva imagini şi date înregistrate de instrumente. Cincisprezece la sută din ele nici nu se mai întorceau. Doar o navă din douăzeci aducea înapoi câte un eşantion tangibil de tehnologie Heechee, iar cele mai multe dintre aceste lucruri erau doar simple curiozităţi – dar foarte puţinele care erau mai mult decât nişte curiozităţi s-au relevat drept comori inestimabile.

Erau puţine şi aduse la intervale mari, desigur. Explorarea planetei Venus dovedise probabilitatea acestui lucru, din moment ce în toate sutele de kilometri de tuneluri Heechee aflate sub suprafaţa ei se găsiseră nu mai mult de o duzină de dispozitive.

Categoric, unele dintre acestea le aduceau profituri mari celor care învăţau să le copieze. Pumnul anisokinetic era un miracol. Îl loveai la un capăt, iar forţa izbiturii ieşea prin

celălalt. Şi mai miraculos era faptul că oamenii de ştiinţă au reuşit să înţeleagă cum funcţiona, iar principiul său avea aplicaţii în toate domeniile din construcţii, fabricaţie, ba chiar şi al reparaţiilor la domiciliu. Perlele-de-foc rămâneau un mister, ca şi evantaiele de rugăciune.

Apoi, desigur, oamenii au ajuns la asteroidul Porţii, iar acea flotă de nave a fost cea mai mare hazna de comori dintre toate. Pe asteroid, însă, nu se găsea nimic altceva decât navele propriu-zise. Tot ce conţineau acestea erau echipamentele lor de funcţionare. În rest, întregul asteroid era gol, de o curăţenie aproape chirurgicală… ca şi cum Heechee-ii ar fi lăsat cu deliberare navele acolo, înlăturând însă orice altceva ar fi putut să fie de valoare.

De-a lungul unei perioade de douăzeci de ani şi mai bine, exploratorii Porţii au umblat în căutarea a tot ce putea fi găsit. S-au întors cu fotografii şi povestiri, cu diverse soiuri de vietăţi şi minerale; dintre artefactele Heechee, însă, au găsit foarte puţine.

De aceea, atât de mulţi prospectori ai Porţii au murit săraci – sau au murit şi atât.

MISIUNEA

TRUSA DE SCULE

Unii au murit chiar şi bogaţi, fără să afle vreodată că se îmbogăţiseră. Aşa s-a întâmplat în cazul uneia dintre cele mai importante descoperiri. Din păcate, prea puţin le-a folosit la trei dintre cei cinci descoperitori ai ei care n-au supravieţuit călătoriei.

Misiunea a pornit de la trei austrieci, doi fraţi şi un unchi, care au folosit tot ce le mai rămăsese dintr-o moştenire ca să-şi plătească biletele până la Poartă. Erau hotărâţi să nu plece decât cu o navă blindată. Cum singura de acest gen era una de tipul Cinci, în ultimă instanţă au mai recrutat şi un sud-american, Manuel de los Fintas, şi o americancă, Sheri Loffat, ca să-i însoţească.

Au ajuns lângă o planetă; au asolizat pe ea; n-au găsit acolo mare lucru. Instrumentele lor, însă, arătau că prin preajmă exista metal Heechee, aşa că i-au luat urma.

Era o navetă. Fusese abandonată acolo, Dumnezeu ştie când.

Dar nu era goală.

Cel mai mare lucru pe care l-au găsit în navetă era o stivă de cutii din metal Heechee, hexagonale, late de cel mult cincizeci de centimetri şi înalte cât jumătate pe atâta, cântărind câte douăzeci şi trei de kilograme. Conţineau instrumente. Unele dintre acestea erau familiare – şi inutile, din câte-şi putuseră da seama oamenii în trecut: aproape o duzină de mici evantaie de rugăciune, din soiul celor care umpleau atât de multe tuneluri Heechee, şi artefacte. Dar mai erau şi nişte obiecte asemănătoare şurubelniţelor, însă cu tije flexibile; un fel de chei franceze, dar făcute dintr-o substanţă moale; ceva asemănător unor sonde de testare electrice, care însă au reieşit ca fiind piese de schimb pentru alte maşinării Heechee.

Era un succes enorm. Au ajuns milionari – dacă nu toţi, cel puţin supravieţuitorii.

Acea descoperire se afla chiar pe suprafaţa planetei. Nu peste mult, însă, prospectorii Porţii au constatat că suprafeţele planetare nu erau locurile cele mai probabile unde să găsească exemple de comori Heechee. *Sub* suprafaţă şansele erau mult, mult mai mari.

Un lucru a reieşit clar încă de la început, în legătură cu dispăruţii Heechee: le plăceau tunelurile. Acele tuneluri Heechee care străbăteau ca un fagure de albine atâtea părţi ale planetei Venus nu erau unice. Pe măsură ce străbăteau vechile trasee interstelare, exploratorii găseau exemple de-ale acestora pretutindeni pe unde trecuseră Heechee-ii. În interiorul asteroidului Porţii se întindea un întreg labirint de tuneluri; la fel erau şi „celelalte porţi” care au ieşit la iveală pe măsură ce explorările progresau. Aproape toate planetele pe care Heechee-ii lăsaseră semne conţineau tuneluri săpate în sol şi căptuşite cu metal Heechee. Acolo unde condiţiile de la suprafaţă erau neplăcute (ca de pildă pe Venus), tunelurile erau extensive şi complexe, însă chiar şi pe o lume atât de frumoasă ca Planeta lui Peggy existau câteva. Oamenii de ştiinţă specializaţi în antropologie extraterestră, numiţi heecheeologi, încercând cu pasiune să deducă în ce fel arătau aceste fiinţe de negăsit, presupuneau că proveneau dintr-o specie săpătoare, asemenea popândăilor, mai degrabă decât dintr-una arboricolă, ca strămoşii oamenilor. A reieşit că heecheeologii aveau dreptate… dar urma să treacă mult timp

până să fie vreunii dintre ei siguri de acest lucru.

Toate tunelurile arătau aproape la fel. Erau mărginite cu o substanţă metalică densă şi dură, care răspândea lumină în întuneric: a fost numită metal Heechee. În primele tuneluri întâlnite de oameni, pe Venus şi în asteroidul Porţii însuşi, lucirea metalului Heechee era de un albăstrui palid. Albastrul reprezenta pe departe cea mai comună dintre culorile Heechee, dar în nave existau unele părţi făcute dintr-un metal Heechee auriu, iar mai târziu exploratorii au găsit şi metal Heechee care lucea în tonuri roşietice sau verzui.

Nimeni nu ştia cu adevărat de ce metalul Heechee avea culori diferite. În acest sens, heecheeologii nu puteau fi de prea mare ajutor. Tot ce puteau spune despre variaţiunile ocazionale din culoarea metalului Heechee era că, după toate probabilităţile, tunelurile de metal albăstrui erau în general cele mai sărace în artefacte Heechee; cele aurii, roşietice şi verzui conţineau aproape întotdeauna mai multe comori pe care să le găsească exploratorii.

Desigur, până când au început să înveţe cum să exploreze galaxia cu navele Heechee, bărbaţii şi femeile de pe Pământ au fost nevoiţi să se limiteze doar la tunelurile albăstrii ale asteroidului Porţii şi ale planetei Venus. Iar în acestea se aflau foarte puţine comori, deşi câteodată de mare valoare. În tunelurile găsite pe planetele cele mai productive, pereţii metalici începeau prin a fi albaştri, după care culoarea li se schimba, tocmai în zonele unde erau amplasate colecţii mari de instrumente dintre cele mai folositoare. Nimeni nu ştia de ce… dar, în fond, nimeni nu ştia mare lucru despre Heechee în general, la vremea aceea.

MISIUNEA

ÎNCĂLZITORUL

Wu Fengtse alesese o navă de tip Unu pentru expediţie. Aceasta avea calităţile şi neajunsurile ei. Cel mai mare avantaj era acela că, dacă nu găsea niciun loc unde să asolizeze, şi singura răsplată era doar un soi de primă ştiinţifică pentru observaţii, putea s-o păstreze numai pentru el.

Totuşi, nu aşa s-a întâmplat. Când a ieşit din propulsia superluminică, Wu Fengtse s-a pomenit pe orbită în jurul unei

planete de tip mai mult sau mai puţin terestru.
Prin urmare, Wu a trebuit să facă faţă problemei cu care se confrunta fiecare prospector neînsoţit. Dacă lua naveta ca să coboare pe suprafaţa planetei, nu mai rămânea nimeni la bordul navei. Iar dacă jos i se întâmpla ceva, nu avea pe nimeni care să-l salveze. Era complet singur.
Cealaltă problemă consta în faptul că „tipul terestru” era doar o descriere foarte aproximativă a lumii pe care o avea de explorat. „De tip terestru” însemna că planeta avea cam aceeaşi mărime, precum şi o atmosferă şi o gamă de temperaturi care permiteau existenţa vaporilor de apă în aer, a apei în stare lichidă sub formă de mări sau oceane puţin adânci şi a apei îngheţate în regiunile mai reci. Totuşi, nici tocmai un paradis nu era. Zonele sale mai friguroase includeau aproape toată planeta. Cea mai prietenoasă porţiune se întindea în jurul Ecuatorului, iar condiţiile de-acolo nu se deosebeau prea mult de cele ale Peninsulei Labrador.
Dacă existase vreodată ceva în oricare altă parte a suprafeţei, acum acele lucruri erau acoperite cu mii de metri cubi de gheaţă. N-avea niciun rost să asolizeze pe un gheţar; Wu nu dispunea de niciun mijloc pentru a săpa până sub gheaţă. După multe căutări, a găsit o protuberanţă de stâncă golaşă şi a asolizat acolo. De-acum, nici nu mai era prea optimist. Mediul nu arăta deloc promiţător – dar instrumentele navei i-au dat nişte veşti mai bune decât se aşteptase.
Exista un tunel.
Wu practicase pătrunderea în tuneluri. Avea la el chiar şi echipamentele necesare. Amplasarea forezelor mari în poziţie şi construirea adăpostului emisferic care avea să protejeze excavaţia de aerul din exterior i-au consumat toate puterile şi suficient timp ca să folosească partea cea mai mare din provizii. Dar a ajuns înăuntru.
Era un tunel cu pereţi albaştri.
S-a simţit cam descurajat – dar, în timp ce-l străbătea a început să întrezărească şi luciri de alte culori. Când a ajuns la un segment roşu, a găsit o maşinărie uriaşă – mai târziu, după descrierea acesteia, experţii au tras concluzia că era un săpător de tuneluri – dar n-a avut putere s-o ridice din locul unde se afla, şi nici echipamentele (sau curajul, la o adică) necesare pentru a încerca să desprindă bucăţi din ea. În

porţiunea verde a tunelului se aflau nişte suluri dintr-un material despre care Wu a crezut iniţial că era textil, dar a reieşit ca fiind folia cristalină din care se făceau „evantaiele de rugăciune”. Iar în zona aurie se găsea… aurul.

Erau acolo stive şi stive de cutii hexagonale mici, din metal Heechee, toate închise ermetic. Şi grele.

Wu nu putea să le care pe toate şi începeau să-l părăsească puterile. A reuşit să ducă două dintre ele la navetă, apoi a decolat, hotărât să revină cu un Cinci.

Din păcate, când a ajuns cu bine la Poartă, a reieşit că niciun Cinci nu accepta programul care-l dusese pe el acolo. Nu se potrivea nici cu vreunul din Trei-urile sau Unu-urile care stăteau în docuri, aşteptându-şi viitoarele echipaje.

Se părea că nu putea merge din nou decât cu acelaşi Unu care găsise planeta.

Dar nici aşa n-a reuşit. Înainte de a putea rechiziţiona din nou acea navă, altcineva plecase cu ea – într-o călătorie fără întoarcere.

Prin urmare, Wu se alesese numai cu cele două cutii mici, însă conţinutul lor l-a ajutat să ajungă înapoi acasă, în provincia Shensi. Una dintre ele conţinea rezistenţe de reşou. Nu funcţionau, dar erau într-o stare îndeajuns de bună pentru ca oamenii de ştiinţă să le poată repara. (Mai târziu, s-au găsit alţii, mai buni şi mai mari, pe Planeta lui Peggy, dar ai lui Wu fuseseră primii.) Cealaltă cutie conţinea un set de aparate pentru măsurarea fluxului de microunde.

Oamenii de ştiinţă au studiat cu sârguinţă aceste aparate, dar întrebările pe care le puneau erau greşite. Ceea ce se străduiau savanţii să descopere era felul cum funcţionau. Nimănui nu i-a trecut prin minte, cu acea ocazie, să se întrebe *de ce* Heechee-ii erau atât de curioşi în legătură cu fluxurile milimetrice de microunde. Altfel, i-ar fi scutit pe mulţi de numeroase confuzii inutile.

Într-un tunel de pe o planetă altminteri nebătătoare la ochi, un prospector a găsit al doilea specimen din maşinăriile Heechee de săpat tuneluri. În alt tunel, pe satelitul de tip lunar al unui gigant gazos îndepărtat, altcineva a găsit „camera” care folosea drept „film” aşa-numitele „perle-de-foc”. Şi tot într-un tunel a găsit Vitali Klemenkov micul dispozitiv care a

dat naştere unei întregi industrii noi – iar lui i-a adus doar o răsplată de mizerie.

Povestea lui Klemenkov este un exemplu de noroc nefericit. Ceea ce a găsit el avea să fie numit de către oamenii de ştiinţă „piezofon”. Principala sa piesă funcţională era o diafragmă confecţionată din acelaşi material cu „diamantele-de-sânge” descoperite din belşug în tunelul venusian şi în multe altele. Substanţa era piezoelectrică: când o strângeai, producea curent electric – şi viceversa. Desigur, prin jur existau destule diamante-de-sânge, deşi nimeni nu ştiuse, înaintea lui Klemenkov, că acestea constituiau, în esenţă, materia primă pentru dispozitivele piezoelectrice. În mintea lui Klemenkov se formau imaginile unor bogăţii nebănuite. Din nefericire, principalele laboratoare de comunicaţii de pe Pământ, subsidiare ale corporaţiilor de cablu, telefon şi sateliţi, au adaptat modelul Heechee sub o formă pe care o puteau fabrica singure. Klemenkov s-a adresat justiţiei, evident – dar cine-ar fi putut lupta cu avocaţii celor mai mari corporaţii din lume? Aşa că s-a mulţumit cu nişte drepturi de descoperitor mici – abia cu puţin peste venitul mediu al unui împărat.

Mai exista şi o altă variantă, peste măsură de productivă, a locurilor unde se găseau comori Heechee, dar nimeni la început n-a ştiut acest lucru, deşi dacă s-ar fi gândit la exemplul Porţii însăşi, l-ar fi putut deduce – şi în niciun caz nimeni nu ştia că aceste filoane bogate erau, de fapt, nişte capcane. O femeie pe nume Patricia Bover a fost prima prospectoare a Porţii care să raporteze găsirea unei asemenea surse – şi, aşa cum se întâmpla de-atâtea ori, nu i-a folosit la nimic.

MISIUNEA

FABRICA DE HRANĂ

Patricia Bover a pornit cu o navă tip Unu. N-avea idee încotro se îndrepta. Era mulţumită că avea de făcut o călătorie relativ scurtă – cotitura după şapte zile, destinaţia peste paisprezece – şi a fost uimită când instrumentele i-au spus că steaua mică şi îndepărtată care se afla cel mai aproape de ea era de fapt

bătrânul şi familiarul Soare.

Se afla în norul de comete Oort, cu mult dincolo de orbita lui Pluto, şi andoca pe un obiect care se vedea clar că era un artefact Heechee. Unul mare: avea două sute şaptezeci de metri lungime, aproximativ, şi nu semăna cu niciuna dintre descoperirile raportate anterior.

Când a intrat în obiect şi s-a uitat prin jur, Bover şi-a dat seama că era *bogată.* Artefactul era pur şi simplu înţesat cu maşinării. Habar n-avea la ce foloseau, dar erau atât de multe încât nu avea nici cea mai mică îndoială că unele dintre ele, poate chiar destul de *multe,* aveau să fie la fel de valoroase ca orice încălzitor, săpător de tuneluri sau pumn anisokinetic.

Speranţele i s-au spulberat când a descoperit că nu se mai putea întoarce la Poartă. Nava ei nu se clintea din loc. Orice-ar fi făcut la comenzi, rămânea inertă. Nu numai că nu se înapoia automat la punctul de plecare, dar nici în oricare altă direcţie nu mai pornea.

Patricia Bover rămăsese blocată la câteva miliarde de kilometri distanţă de Pământ.

După cum a reieşit, artefactul continua să funcţioneze: într-o parte a lui pe care Pat Bover n-a văzut-o niciodată, încă mai producea hrană – la o jumătate de milion de ani după ce fusese lăsat acolo de Heechee – din materiile prime ale cometelor însele: carbon, hidrogen, oxigen şi azot, elementele de bază care alcătuiesc cea mai mare parte a dietei şi a organismului omenesc. Dacă ar fi ştiut acest lucru – dacă făcea efortul de a investiga obiectul –, Pat ar fi putut trăi destul de mult timp în artefact (deşi nu îndeajuns pentru ca altcineva să ajungă acolo şi s-o salveze).

Ea, însă, nu ştia nimic din toate astea. Tot ce ştia era că avea o problemă serioasă. Iar ceea ce-a făcut a fost să trimită un lung mesaj radio spre Pământ, aflat la douăzeci şi cinci de zile-lumină distanţă, explicând unde era şi ce i se întâmplase. După care s-a urcat în navetă şi a lansat-o în direcţia Soarelui. A luat o pastilă de somnifer, s-a târât în congelator… şi a murit acolo.

Ştia că sorţii-i erau potrivnici. Nu se putea criogena astfel încât să-i rămână vreo speranţă de reanimare şi oricum şansele de a-i găsi cineva trupul îngheţat, ca să i-l decongeleze şi să-l reanime, erau foarte mici. Şi, de fapt, nici

nu i l-a găsit mai nimeni vreodată.

Fabrica de Hrană nu era singurul artefact Heechee din spaţiu conceput astfel încât să acţioneze şi ca o capcană pentru cei imprudenţi. În total, existau douăzeci şi nouă de asemenea obiecte mari – li se spunea „capcane colectoare” – răspândite prin toată galaxia.

Pe de altă parte, fatidica descoperire a Patriciei Bover în Norul Oort nu era nici singurul artefact lăsat de Heechee în funcţiune. Nu era nici măcar unicul pentru care o navă a Porţii să aibă un traseu programat dinainte. Mai exista şi celălalt garaj orbital cu nave pe care Heechee-ii îl lăsaseră în apropierea unei alte stele, foarte departe – aproape la fel de mare ca Poarta; oamenii îi spuneau Poarta Doi.

Şi pe urmă, mai era şi Locul lui Ethel.

Locul lui Ethel fusese descoperit de o misiune timpurie, cu un singur membru – o femeie numită Ethel Klock. Apoi, a fost redescoperit de un grup de canadieni care zburau cu un Trei blindat… şi re-redescoperit de încă un Unu, al cărui pilot era un bărbat din Cork, Irlanda, pe nume Terrance Horran. Canadienii nu s-au rezumat doar la a descoperi artefactul. Au descoperit-o şi pe Ethel Klock, fiindcă încă se mai afla acolo la sosirea lor. Când a venit şi Horran, i-a găsit pe toţi, iar alte grupuri ulterioare i-au descoperit la rândul lor pe cei care sosiseră înainte, fiindcă toţi rămâneau acolo. La fel ca în cazul lui Pat Bover, în Fabrica de Hrană, fusese o misiune fără întoarcere, pentru fiecare dintre ei. N-aveau cum să mai plece. Comenzile tuturor navelor ieşeau din funcţiune la sosire.

Nu exista nicio cale de a părăsi artefactul.

Toţi considerau că era păcat, foarte păcat, deoarece Locul lui Ethel era o adevărată minune. Un obiect mare cam cât un vas de croazieră, dar fără niciun fel de motoare care să poată fi descoperite. Conţinea maşini de fabricat mâncare, regeneratoare de apă şi aer şi corpuri de iluminat; şi toate erau încă în perfectă stare de funcţionare, chiar şi după ce trecuseră atâtea milenii. Maşinăriile Heechee erau construite ca să dureze. Mai mult, pe Locul lui Ethel existau multe instrumente astronomice, de asemenea în funcţiune.

Naufragiaţii aveau timp destul la dispoziţie ca să-şi investigheze casa cea nouă. Altceva oricum nu prea puteau

face. Maşinile producătoare de hrană le furnizau mâncarea; vieţile nu le erau în pericol. Practic, formau o colonie mică şi autosuficientă. Şi-ar fi putut-o face chiar permanentă, cu generaţiile de noi colonişti care tot soseau, dacă Ethel Klock n-ar fi avut o vârstă prea înaintată pentru reproducere când au venit canadienii sau dacă printre nou-sosiţi ar fi fost şi femei.
Şi-au dat seama destul de devreme că Locul lui Ethel era un fel de observator astronomic.
A fost evident de îndată ce anume avea menirea de a studia observatorul plasat acolo. Locul lui Ethel se afla pe o orbită situată la o distanţă de circa o mie de unităţi astronomice (ceea ce înseamnă cam cinci zile-lumină) de o pereche de corpuri cereşti destul de spectaculoase. Stelele binare nu erau deosebit de interesante. Această pereche, însă, avea trăsături unice. Una dintre stele era de un soi oarecum standard, deşi destul de rar întâlnit – un specimen supergigant, fierbinte, pulsatil, din clasa tânără şi violentă numită tipul F. Acest lucru în sine ar fi meritat o mică sumă de bani ca primă – dacă ar fi avut vreo cale de a o raporta –, dar tovarăşa ei era mult mai ciudată. Steaua de tip F avea în jurul ei un inel înclinat de gaze încinse, sugerând că încă nu se afla în ultimul stadiu al statutului stelar. Însoţitoarea ei era formată *numai* din gaze, şi nu foarte fierbinţi, pe deasupra – un disc gazos imens, aproape transparent.
Cu cât se uitau mai mult la ea, cu atât devenea mai stranie. Stelele ar fi trebuit să fie *sferice* – nu puteau fi *discoidale.* Oricum, uriaşul disc ceresc era greu de observat, chiar şi cu ajutorul sistemelor optice Heechee. Vizual, arăta doar ca o pată stacojie palidă pe cer. Era prea rece ca să radieze intens. Instrumentele Heechee nu-i puteau decela temperatura – cel puţin, nu pentru uzul oamenilor, întrucât Heechee-ii nu se gândiseră să adauge tabele de convertire la scalele Celsius sau Kelvin. Klock estima că o fi avut vreo cinci sute de K – fiind mult mai rece decât suprafaţa planetei Venus, de exemplu; mai rece chiar şi decât un buştean care arde în cămin, pe Pământ.
Cel mai potrivit moment ca s-o observe, au descoperit oamenii, era acela când îşi eclipsa steaua pereche de tip F. Întrucât orbita Locului lui Ethel era retrogradă în raport cu discul, asemenea eclipse aveau loc mai des decât s-ar fi

întâmplat dacă artefactul lor ar fi fost oarecum staţionar pe orbită. Totuşi, nu se produceau *foarte* frecvent. Ethel Klock observase o singură eclipsă, la scurt timp după sosire. La vremea următoarei eclipse îi avea alături pe canadieni şi pe Horran cu care s-o împărtăşească, dar asta a fost cu douăzeci de ani mai târziu.

Până la urmă, povestea Locului lui Ethel a avut un deznodământ fericit pentru captivi – mă rog, destul de fericit. Într-un târziu, fiinţele omeneşti au învăţat cum să facă navele Heechee să meargă acolo unde voiau. Nu peste mult timp, un grup de exploratori care se pricepeau mai bine să-şi comande nava i-au găsit pe cei cinci naufragiaţi, care au fost salvaţi în sfârşit.

Era cam târziu. De-acum, Ethel Klock împlinise şaptezeci şi opt de ani, şi chiar şi Horran se apropia de cincizeci. Nici măcar nu şi-au căpătat primele ştiinţifice. Corporaţia Porţii încetase de mult să le mai acorde – din simplul motiv că încetase să mai existe.

Oricum n-ar fi avut noroc, au constatat ei, întrucât chiar dacă se întorceau mai devreme, n-ar fi încasat prea mult în materie de recompense financiare. Din păcate, acel sistem binar nu era o descoperire nouă. Ba chiar, a reieşit că era un sistem familiar astronomilor de pe Pământ, tocmai datorită acelor caracteristici atât de nedumeritoare. Steaua se numea Epsilon Aurigae, iar misterele ei nu mai erau de mult un secret pentru nimeni. Fuseseră descifrate de astronomii umani cu ajutorul instrumentelor convenţionale, când discul rece al sistemului binar a trecut printre Pământ şi steaua sa primară de tip F, în eclipsa din anul 2000 A.D.

Au trecut peste cincizeci de ani între prima sosire a unui prospector al Porţii la una din acele „capcane de colectare” şi momentul când a fost descoperită ultima dintre ele. Puteau converge nu mai puţin de opt misiuni separate spre câte una – iar când soseau, nu reuşeau să mai plece înapoi. Majoritatea fie aveau fabrici de hrană încorporate din construcţie, fie erau aprovizionate cu transporturi de alimente aduse de navele spaţiale automatizate de la câte o fabrică independentă din apropiere, aşa că naufragiaţii nu flămânzeau, şi nici de apă sau de aer nu duceau lipsă. Câtorva le lipseau asemenea

amenajări – sau, cel puţin, nu erau în stare de funcţionare. În acele cazuri, tot ce s-a găsit au fost navele Heechee abandonate şi câteva cadavre deshidratate.

Heecheeologii au ajuns să creadă că aceste „capcane de colectare” serveau unui anumit scop – poate chiar mai multor scopuri, deşi nu puteau fi realmente siguri care anume. Niciuna dintre ele nu le era accesibilă locuitorilor planetari; pe planetele locuite nu existau tuneluri, nici comori la care să se poată ajunge fără a folosi navele spaţiale.

Totul părea să fie un fel de test de inteligenţă elaborat de acei extratereştri dispăruţi. Era aproape ca şi cum Heechee-ii, la plecarea spre… cine ştie unde plecaseră, ar fi lăsat cu deliberare indicii despre ei înşişi, însă chiar şi eventualele indicii erau greu de găsit.

Nicio specie inteligentă nu putea descoperi vreunul, înainte de a ajunge să stăpânească măcar călătoriile interplanetare prin mijloace proprii.

Iar câştigurile cele mai valoroase erau ascunse şi mai scrupulos.

Să fie clar, cel care a făcut prima expediţie cu *dus-întors* la o Fabrică de Hrană nu era tocmai un prospector al Porţii. Misiunea lui Pat Bover a fost cu sens unic. Expediţia care a dat posibilitatea ca hrana Heechee bazată pe carbon, oxigen, hidrogen şi azot (sau „CHOA”) să contribuie cu ceva la atenuarea foametei de pe Pământ a ajuns la destinaţie cu o rachetă terestră chimică, zburând în spirală spre cele mai îndepărtate zone ale sistemului solar.

Şi au făcut mai mult decât atât, fiindcă prin intermediul Fabricii de Hrană s-a ajuns la cea de-a doua descoperire importantă. A fost numită Paradisul Heechee. Era cel mai mare artefact Heechee găsit vreodată, lung de peste o jumătate de milă – dublu cât un vas oceanic. Avea formă de ax (model Heechee familiar) şi nu era nelocuit. Îi găzduia pe descendenţii australopitecilor de prăsilă din grupul capturat de Heechee pe suprafaţa Terrei, cu o jumătate de milion de ani în urmă; conţinea şi un om viu, fiul unei perechi de prospectori care ajunseseră la Paradisul Heechee cu nava lor pornită din Poartă – şi rămăseseră imobilizaţi acolo. Şi mai conţinea minţile depozitate (depozitate jalnic, dar maşinile care o

făcuseră nu fuseseră niciodată proiectate pentru fiinţe omeneşti; la vremea construirii lor, oamenii încă nu evoluaseră) a peste douăzeci de prospectori ai Porţii care veniseră acolo în călătorii fără întoarcere.

Toate astea erau minunate…

Erau mai mult decât minunate, la drept vorbind. Pentru prima oară, tehnologia Heechee era nu numai la îndemână, ci şi *accesibilă.* Cel puţin unele părţi ale ei puteau fi înţelese… şi reproduse… şi chiar îmbunătăţite! Acele comori nu erau doar scărpinături care să răspundă mâncărimilor de curiozitate ale savanţilor, sau averi pentru câţiva descoperitori norocoşi. Însemnau o viaţă mai bună pentru toată lumea.

Iar Paradisul Heechee nu era doar o simplă staţie spaţială. Era o *navă.* Una vastă. O navă destul de mare ca să transporte colonişti umani în cantităţi destul de apreciabile pentru a începe să atenueze nefericirea omenirii – trei mii optzeci de emigranţi deopotrivă, oriunde voiau să se ducă – şi s-o facă în continuare, o dată pe lună, pe termen nedefinit.

Şi astfel, colonizarea galaxiei de către specia umană a devenit în sfârşit posibilă.

PARTEA A OPTA

CĂUTÂND COMPANIE

Cea mai mare primă „ştiinţifică” pe care a oferit-o vreodată Corporaţia Porţii prospectorilor ei n-a fost cu adevărat ştiinţifică. A avut natură emoţională. A dovedit că până şi Corporaţia Porţii avea unele sentimente umane. Prima îl aştepta acolo pe oricare explorator care descoperea un Heechee viu, respirând, şi nu era mică. Se ridica la cincizeci de milioane de dolari.

Acesta era tocmai genul de primă la care ar fi putut visa orice explorator disperat al Porţii, dar niciunul dintre ei nu se prea aştepta să şi-o revendice. Poate că stăpânii corporatişti nu se aşteptau nici ei s-o plătească vreodată. Cu toţii ştiau bine că fiecare semn al Heechee-ilor găsit vreodată de cineva era vechi de sute de mii de ani. Mai bănuiau, foarte probabil, că s-ar fi putut să nu prea existe şanse ca oricine descoperea un Heechee viu să fie lăsat să se întoarcă şi să spună lumii umane ce găsise.

Dar în aceeaşi zonă emoţională mai existau şi alte prime – mai mici, însă tot erau foarte meritorii. Cea mai mare era oferta validă de zece milioane de dolari, pentru descoperirea *oricărei* specii extraterestre inteligente. După un timp, situaţia s-a mai simplificat. Prima putea fi câştigată şi doar descoperind orice extratereştri care prezentau cele mai vagi semne de inteligenţă. Chiar şi pentru cei morţi se putea câştiga bani. Exista un milion net oferit pentru descoperitorul primului artefact non-Heechee găsit şi cam o jumătate de milion pentru descoperirea oricăreia dintr-o diversitate de „semnături” – adică, semne de inteligenţă inconfundabile, cum ar fi o transmisie radio codificată în mod clar sau detectarea de gaze sintetice undeva într-o atmosferă planetară.

Era cel mai firesc lucru, îşi spuneau unii altora prospectorii Porţii în timp ce-şi făceau cinste cu câte un pahar, în Infernul Albastru din Poartă, era aproape sigur că, mai devreme sau mai târziu, cineva avea să găsească undeva asemenea lucruri. *Trebuia* să se întâmple aşa. Toţi ştiau că *trebuia* să existe şi alte specii inteligente prin spaţiu. Nu se putea ca Heechee-ii să fie *singurele* fiinţe inteligente din univers, pe lângă cele omeneşti. Sau… se putea?

Ideea nu era deloc nouă. Încă de pe la jumătatea secolului XX, oamenii de ştiinţă pândiseră semnale de la alte civilizaţii din spaţiu, încercând să evalueze probabilitatea de a auzi unul vreodată. Un cercetător numit Stephen Dole calculase că ar fi trebuit ca în galaxie să existe circa şaizeci şi trei de milioane de planete capabile să întreţină viaţa; savanţii de mai târziu, pe baza unor supoziţii mai solide, reduseseră cu mult numărul estimativ – dar aproape niciunul nu era dispus să-l coboare până la zero. Cei mai mulţi dintre ei erau de acord că ar fi trebuit să existe măcar *câteva* – şi, la drept vorbind, prospectorii Porţii tot dădeau peste planete unde se găseau diverse forme de viaţă. Iar dacă exista viaţă de orice fel, părea destul de rezonabil ca, la un moment dat, o parte din viaţa aceea să evolueze spre nivelul inteligenţei…

Dar unde erau aceste forme de viaţă?

În cele din urmă, câteva succese bazate mai mult pe noroc au început să dea la iveală descoperiri interesante din această

categorie, deşi se produceau foarte rar şi încet.
Primele *semne* categorice ale existenţei unei inteligenţe extraterestre (fără a-i pune la socoteală şi pe Heechee înşişi, desigur) au fost detectate de un echipaj cu trei membri, din Pasadena, California, Pământ. Aceştia au ieşit din propulsia superluminică pe orbita din jurul unui soare cu aspect foarte promiţător (a fost identificat ca G-4, destul de apropiat de propriul soare primar al Pământului, ca tip şi adecvare) şi au descoperit rapid că avea o planetă de mărimea potrivită exact în mijlocul zonei locuibile.
Problema era că pe planetă domnea haosul. Cea mai mare parte a unei emisfere era o învălmăşeală de câmpii pietroase golaşe, presărate cu vulcani, şi avea un mediu ambiant *arzător.* Oceane nu prea existau.
Nu avea nici măcar o atmosferă prea grozavă, aşa cum ar fi prezis masa şi constituţia ei.
Totuşi, ceea ce avea era un stăvilar. Unul mare.
Barajul se afla în partea mai puţin ruinată a planetei. Chiar şi aşa, însă, nu era deloc într-o stare bună. Şi, în plus, nici nu vădea cine ştie ce înaltă tehnologie – o jumătate de kilometru de stânci îngrămădite de-a curmezişul unei văi. Cândva, aceea fusese valea unui râu, fără îndoială, dar din râu nu mai rămăsese nimic – şi nici din stăvilar, în fond. Oricum, formaţiunea nu putea fi de origine naturală. *Cineva* adunase acele stânci acolo, cu un scop clar definit.
Martin Scranton şi cele două surori ale lui au încercat să asolizeze pe planetă. Au ajuns pe suprafaţa ei, într-adevăr, dar senzorii de căldură ai navetei au început să chiţăie semnale de avertisment imediat ce au atins solul; suprafaţa din jurul barajului era mai fierbinte decât temperatura de fierbere a apei. Li s-a părut că vedeau urme ale unor alte posibile construcţii de piatră, pe câteva culmi montane, dar nimic care să aibă o formă recognoscibilă.
La întoarcere, pe asteroidul Porţii, oamenii de ştiinţă au ajuns la concluzia că acea planetă avusese un mare ghinion – ghinionul destul de mare ca să fie lovită de vreun corp ceresc, probabil de dimensiunile lui Callisto; impactul făcuse să se evapore apa mărilor, îngropase o mare parte a planetei sub rocă topită, împrăştiase atmosfera în spaţiu – şi, desigur, eradicase toate formele de viaţă organice care o locuiseră

vreodată.

Aşa că Scranton nu găsise fiinţe inteligente. A afirmat că găsise măcar un loc unde existase cândva viaţă inteligentă. Corporaţia Porţii nu-l putea considera un succes, în termenii primei oferite pentru descoperire, totuşi…

Au stat pe gânduri mult timp, după care au achitat jumătate din primă pentru o încercare reuşită.

Prima specie inteligentă non-umană *vie* pe care au găsit-o exploratorii n-a contat. Fiinţele respective nu erau chiar atât de non-umane, şi nici *atât* de inteligente. (La drept vorbind, nici n-au fost descoperite de o navă a Porţii; oamenii care le-au găsit bâjbâiau pe la extremele propriului sistem solar al Pământului, cu o navă primitivă, de tip rachetă, proiectată şi construită pe Terra.) Acei „extratereştri" aparte erau urmaşii îndepărtaţi ai unui trib de australopiteci pământeni, iar locul unde au fost descoperiţi se afla în marea navă (sau marele artefact) Heechee care orbita prin norul cometar Oort al lui Sol, numită „Paradisul Heechee".

Desigur, aşa cum am văzut, acei vechi australopiteci nu ajunseseră acolo de capul lor. Heechee-ii îi luaseră din grupul de prăsilă, cu ocazia acelei vizite de demult pe Pământul pre-omenesc. Îi lăsaseră în grija doicilor mecanice – pentru o jumătate de milion de ani şi mai bine.

A doua specie extraterestră se prezenta mai bine. A durat mult până să fie găsită, dar se vedea clar că era ceea ce căutau. Fiinţele respective erau *categoric* inteligente – o dovedeau călătorind prin spaţiul interstelar cu mijloace proprii! Totuşi, rezervau şi o anume dezamăgire: conversaţia cu ele nu era în niciun caz prea interesantă.

Şi nici n-au fost găsite tocmai de un prospector al Porţii – întreaga Corporaţie a Porţii era aproape istorie la vremea descoperirii acelor extratereştri. Încă mai exista, desigur – dar Poarta nu mai era locul principal de desfăşurare a acţiunii, căci de-acum fiinţele umane învăţaseră să reproducă o mare parte din tehnologia Heechee şi se aventurau de unele singure în zone noi ale galaxiei.

În aceeaşi perioadă, o navă interstelară, pe parcursul unei călătorii care devenise destul de rutinieră, a detectat un vehicul nefamiliar. A reieşit că era o navă cu velă fotonică,

înaintând încet printre stele, într-o călătorie lungă de secole.
Cu siguranţă, aceea nu era tehnologie Heechee! Şi nu era nici umană, sau măcar australopitecă: mult aşteptata specie cu adevărat extraterestră fusese în sfârşit localizată!
A reieşit, însă, că de fapt fuseseră descoperiţi cu ceva timp mai înainte – de către Heechee înşişi, chiar. Cei de pe velier erau descendenţii fiinţelor pe care Heechee-ii le numiseră „Înotătorii Înceţi”, iar oamenii au ajuns să-i cunoască drept „Şlameri”. Erau indiscutabil extratereştri şi indiscutabil non-Heechee, precum şi indiscutabil inteligenţi.
Aceste trăsături erau singurele de care dispuneau ca să-i recomande însă. Şlamerii erau locuitori ai mâlului. Trăiau în arcologii nomade, într-un amestec semiîngheţat de metan şi alte gaze şi, cu toate că reuşiseră într-adevăr să lansese acele nave spaţiale cu vele fotonice, alte calităţi atrăgătoare nu prea mai prezentau. Cel mai rău, erau îngrozitor de *înceţi.* Metabolismele lor decurgeau în ritmul reacţiilor dintre radicalii liberi aflaţi în mâzga îngheţată unde trăiau, la fel ca gândurile şi modul lor de a vorbi.
A trecut destul de multă vreme înainte ca oamenii să poată stabili un sistem de comunicare utilă cu Şlamerii cei cu pas de melc… şi, după cum avea să reiasă, de-acum, nici nu mai avea cu adevărat importanţă.

MISIUNEA

OALA PUTUROASĂ

Cei patru membri ai acestei misiuni au petrecut mult timp şi au cheltuit mulţi bani prin sălile de judecată, în încercarea de a câştiga un proces intentat Corporaţiei Porţii pentru prima de zece milioane de dolari. Considerau că aveau argumente destul de convingătoare.
Ceea ce nu aveau, însă, era o planetă destul de bună. Atrăgătoare nu era în niciun caz. Mică şi fierbinte, avea ca soare o pitică roşie, doar la un sfert de unitate astronomică distanţă. Şi puţea de-ţi muta nasul. De-aici i s-a tras şi numele.
De asemenea, planeta era în mare parte acoperită cu apă – nu mări tropicale sclipitoare, ci un ocean noroios care emana metan în atmosfera deja formată în cea mai mare parte tot

din metan. Aerul era irespirabil. Nici să fi vrut cineva n-ar fi putut-o face, din cauza duhorii, şi nicăieri pe puţinele suprafeţe de uscat ale planetei nu exista ceva interesant.

Asta nu constituia deloc o veste bună pentru exploratorii de la bordul navei, dar nici absolut zdrobitoare nu era. Întâmplător, făcuseră nişte pregătiri neobişnuite înainte de a părăsi Poarta, astfel încât erau echipaţi pentru mai mult decât obişnuita asolizare şi explorare de rutină proprie aproape oricărui echipaj al Porţii.

Formau o familie şi veniseră din Singapore: Jimmy Oh Kip Fwa cu soţia sa Daisy Mek Tan Dah şi cele două tinere fiice ale lor, Jenny Oh Sing Dut şi Rosemary Oh Ting Lu. Familia Oh era foarte veche în Singapore. Odinioară, fuseseră fabulos de bogaţi, cu o avere câştigată din mineritul subacvatic. Când Malaysia a acaparat insula şi i-a expropriat toate industriile, Ohii au încetat să mai fie bogaţi – dar avuseseră inspiraţia de a depune suficient în Elveţia şi Djakarta ca să-şi finanţeze drumul până la Poartă, rămânându-le destul şi pentru a aduce aparatură suplimentară. Erau echipamente pentru explorările submarine. După cum le-a spus Jimmy Oh alor săi: „Ohii au cules cândva mulţi bani de pe fundul mărilor. Poate reuşim s-o facem din nou.”

Luarea tuturor acelor materiale cu ei însemna că în nava de tip Cinci nu încăpeau decât patru oameni, dar oricum nu prea voiau să-i mai însoţească şi altcineva. Iar când au văzut la ce fel de planetă ajunseseră, cu ajutorul norocului, Madame Mek a rămas binecuvântat de tăcută – în sfârşit –, iar fiica lor, Jenny, a spus: „Iisuse, tati, nu eşti chiar aşa de prost, la urma urmei.”

Totuşi, nici chiar nişte oameni ca Ohii nu-şi aduseseră cu ei genul de echipamente şi aparate pentru scufundări la mare adâncime, care le-ar fi permis să efectueze o explorare sistematică a fundului mării de pe Oala Puturoasă. Era pur şi simplu o suprafaţă prea întinsă de cutreierat şi aveau prea puţin timp la dispoziţie. Ceea ce aveau era o jumătate de duzină de sfere instrumentate, cu flotabilitate neutră. Le-au aruncat în oceanul global, în şase locuri alese la întâmplare.

Apoi s-au întors la nava de pe orbită şi au aşteptat transmisiunile.

Pe măsură ce geamandurile reveneau la suprafaţă, una câte

una, Ohii le chestionau în legătură cu ceea ce găsiseră. Din nefericire, însă, rezultatele erau dezamăgitoare. Instrumentele lor nu detectaseră nici urmă de metal Heechee. Tot nimic nu găsiseră nici din genul de elemente transuranice sau radioactive de alte feluri care ar fi putut, eventual, să merite extragerea şi expedierea pe Pământ.

Instrumentele, însă, depistaseră totuşi anumite potenţialuri electrice care nu păreau să aibă nicio sursă identificabilă. Erau regulate, într-un mod plăcut neregulat. Formau nişte unde circulare frumoase pe ecranele cu raze catodice, iar când Jenny Oh, care în şcoală studiase etologia cetaceelor, a încetinit semnalele şi le-a trecut printr-un sintetizator de sunet, au început să pară... vii.

Alcătuiau acele semnale un limbaj? Şi dacă da, al unor fiinţe de ce fel...?

Atunci au început procesele.

Familia Oh a declarat că limbajul dovedea categoric existenţa unor forme de viaţă inteligente. Avocaţii Corporaţiei au replicat că ciripiturile şi chiţăielile nu constituiau un limbaj, chiar dacă întâmplător erau electromagnetice, nu acustice. (De fapt, acele semnale sunau mai degrabă cam ca nişte ţârâituri de greieri sau cântece ale păsărilor, decât a limbă articulată.) Ohii au întrebat cum ar fi putut greierii să comunice prin impulsuri electrice, dacă nu erau îndeajuns de inteligenţi ca să construiască ceva în genul unor aparate de radio? Avocaţii corporatişti au răspuns că nu era niciun *radio* la mijloc, doar nişte câmpuri electrice, şi că era foarte posibil ca acele fiinţe să aibă organe producătoare de curent, la fel ca ţiparii electrici. Ohii au zis: aha, deci recunoaşteţi că ne datoraţi măcar prima pentru descoperirea de viaţă extraterestră, aşa că ia să ne-o plătiţi imediat! Avocaţii au cerut: mai întâi, arătaţi-ne specimenele. Sau fotografii de-ale lor. Sau *orice* care să poată dovedi că acele forme de viaţă extraterestră sunt *reale.*

Desigur, toate acestea s-au desfăşurat cu încetinitorul. Fiecare schimb de replici al dialogului de mai sus a consumat câte şase până la opt luni de pledoarii, amânări, audieri de moţiuni şi consemnări de depoziţii. După trei ani litigioşi, Corporaţia a acordat, fără tragere de inimă, o recompensă de un sfert de milion de dolari, care le-a ajuns Ohilor exact cât să-

şi plătească avocaţii.

Apoi, după câţiva ani, altcineva a repetat călătoria, cu echipamente mai performante. Noile sonde subacvatice aveau camere de luat vederi şi corpuri de iluminat şi astfel au identificat sursa semnalelor. Nu era inteligentă. Erau nişte viermi – lungi de zece metri, fără ochi, trăind din emanaţiile sulfuroase ale gurilor de evacuare termală submarine. La disecţie, s-a constatat că acele vietăţi aveau sisteme electrice, aşa cum afirmaseră Ohii. Era singura lor trăsătură care să prezinte cât de cât interes.

Cu toate acestea, Ohii aveau evident dreptul cel puţin la încă două sute de mii, acum că descoperirea vieţii de către ei fusese confirmată. N-au primit nimic, însă. Nu mai aveau posibilitatea de a încasa alte prime, întrucât nu se mai întorseseră din ultima lor misiune.

Totuşi, prima pentru inteligenţă extraterestră n-a rămas complet nerevendicată. Alte două grupuri de exploratori ai Porţii au încasat, efectiv, câte zece milioane fiecare. Au găsit ceea ce Corporaţia, cu oarecare bunăvoinţă, a acceptat să numească extratereştri „inteligenţi”.

Toată lumea a fost de acord că, în acest caz, Corporaţia a cam forţat lucrurile. Chiar şi norocoşii exploratori erau de aceeaşi părere, deşi asta nu i-a împiedicat cu nimic să ia banii. „Porcii Voodoo” arătau ca un fel de furnicari cu piele albastră şi se bălăceau în zoaie, asemenea porcilor domesticiţi de pe Pământ. Ceea ce-i făcea să fie consideraţi „inteligenţi” era faptul că-şi dezvoltaseră o formă de artă: făceau statuete mici, rozându-le cu dinţii (sau, mă rog, cu organele pe care le *foloseau* drept dinţi), ceea ce însemna mai mult decât făcuse vreodată oricare alt animal de pe Pământ. Aşa încât Corporaţia, într-o atitudine filosofică, a plătit prima.

Pe urmă, au apărut „Quancie”-ii. Trăiau în marea de pe o planetă îndepărtată. Aveau înotătoare micuţe, dar nu şi mâini propriu-zise; din acest motiv, nu erau în stare să fabrice lucruri şi nimeni nu-i considera o specie tehnologică. Ceea ce aveau era un limbaj definit şi chiar mai mult sau mai puţin traductibil. Erau categoric mai inteligenţi decât, să zicem, delfinii, balenele sau oricare alte animale de pe Pământ cu excepţia omului însuşi, iar Corporaţia a achitat prima şi în

acest caz. (Oricum, între timp se îmbogăţise atât de fabulos, încât chiar începea să devină generoasă.).

Aceştia au fost toţi cei vii.

Se descoperiseră, desigur, şi urme ale altor „civilizaţii” dispărute. Pe ici, pe colo, câte o planetă prezenta structuri metalice rafinate, care încă nu ruginiseră complet; altele arătau că o anume civilizaţie, cândva, mersese până la a polua mediul ambiant cu radionucleide indubitabil artificiale.

Asta era tot.

Şi, cu cât găseau mai multe, cu atât creştea şi mirarea. Unde erau *vechile* civilizaţii? Cele care ajunseseră cu un milion sau un miliard de ani în urmă la actualul stadiu de cultură al Pământului? De ce nu supravieţuiseră?

Era ca şi cum primii exploratori ai junglei Amazonului, de exemplu, ar fi găsit colibe, ferme, sate, dar populate numai de cadavre – fără niciun locuitor viu. Exploratorii se întrebau fără îndoială ce anume ucisese toate acele fiinţe.

La fel se întrebau şi prospectorii Porţii. Ar fi putut accepta situaţia, dacă nu găseau nicio urmă a oricăror alte inteligenţe (întotdeauna, desigur, fără a-i pune la socoteală şi pe Heechee înşişi). Acei membri ai speciei umane pe care-i interesau asemenea lucruri stătuseră pe fază tot timpul: cercetările SETI şi estimaţiile cosmologice îi pregătiseră pentru un univers pustiu. Totuşi, *existaseră* alte fiinţe care păreau să fi fost capabile de tot atâta tehnologie şi înţelepciune ca neamul omenesc. Existaseră, iar acum nu mai erau.

Ce se întâmplase?

A trecut mult timp înainte ca omenirea să afle răspunsul, iar acesta nu i-a plăcut deloc.

PARTEA A NOUA

EPOCA DE AUR

În vreme ce fiinţele omeneşti porneau să-şi croiască drum prin imensitatea galaxiei, lumea pe care o lăsaseră în urmă începea să se schimbe. A luat mult timp, dar, în cele din urmă, minunile Heechee pe care prospectorii Porţii le aduseseră acasă au început să-şi aducă o reală contribuţie pentru a îmbunătăţi condiţia popoarelor de pe Pământ – chiar şi a celor mai sărace.

O descoperire-cheie le-a deblocat pe toate celelalte. Era vorba de a învăţa descifrarea limbajului Heechee. Partea cea mai dificilă era aceea de a găsi mostre de citit, întrucât Heechee-ii nu păreau să fi fost familiarizaţi cu lucruri ca hârtia, creioanele sau tiparul. Toată lumea care se gândea la asta era sigură că Heechee-ii trebuia să aibă un mod de a-şi înregistra mesajele – dar unde se găsea?

Când a apărut, răspunsul a fost destul de evident: „evantaiele de rugăciune”, cufundate în mister de-atâta vreme, erau de fapt „cărţi” Heechee. Mai bine zis, acest lucru a devenit evident post-factum – deşi dificultatea era aceea că evantaiele nu puteau fi citite fără accesorii de înaltă tehnologie.

Odată ce consemnările au fost identificate ca atare, restul a rămas în seama lingviştilor. N-a fost tocmai greu. Cu siguranţă, nu era mai greu, să zicem, decât vechea descifrare a „Liniarului B” şi a ajutat mult şi faptul că s-au descoperit locuri, pe „Paradisul Heechee” şi în alte părţi, unde se puteau găsi texte paralele în ambele limbi.

Când evantaiele de rugăciune au fost interpretate, unele dintre cele mai inaccesibile mistere Heechee au devenit limpezi ca bună-ziua – şi nu în ultimul rând, metoda de deplasare cu viteză mai mare decât cea a luminii. Atunci, colonizarea a putut începe cu adevărat. Marea navă care fusese numită „Paradisul Heechee” a fost cea dintâi folosită în acest scop, fiindcă se afla deja acolo. A dus mii de emigranţi săraci, într-un singur transport, spre sălaşuri noi, în locuri ca Planeta Peggy – iar acesta nu era decât începutul. În cinci ani, acestei nave i s-au alăturat şi altele, de fabricaţie umană – la fel de rapide, şi chiar mai mari.

Iar pe planeta de origine…

Pe planeta de origine, prima contribuţie majoră au adus-o fabricile de hrană-CHOA.

Simplu spus, ceea au făcut ele a fost să pună capăt pentru totdeauna foametei. Propriile fabrici de hrană-CHOA ale Heechee-ilor orbitau în spaţiul cometar – acesta fiind motivul fascinaţiei Heechee-ilor faţă de norii Oort, care nedumerise atâta vreme, pentru ca acum să-şi afle în sfârşit răspunsul. Copiile de realizare umană ale acestor fabrici se puteau situa

oriunde – adică, oriunde în apropierea unor surse ale celor patru elemente de bază. Singura materie primă suplimentară de care aveau nevoie era sarea, în cantităţi suficiente pentru a elimina impurăţile din regimurile alimentare.

Astfel, nu peste mult, fabricile de hrană-CHOA au început să apară pe malurile Marilor Lacuri din America de Nord, pe cele ale Lacului Victoria din Africa şi în multe alte locuri unde se găseau apă şi cele patru elemente, iar oamenii voiau să mănânce. Se găseau pe plajele tuturor mărilor. Nimeni nu mai suferea de foame.

Nici înainte nu murise nimeni de foame – şi, de multă vreme, era aproape adevărat că nimeni nu mai murea deloc. Existau două motive. Primul avea de-a face cu medicina şi, în chip ciudat, şi cu fabricile de hrană-CHOA.

De multă vreme, fiinţele omeneşti învăţaseră cum să-şi înlocuiască orice organe uzate, prin transplanturi. Acum, nu mai era nevoie ca organele înlocuitoare să fie recoltate de la cadavre. Acelaşi sistem care crease hrana-CHOA, rafinat considerabil, putea fi folosit pentru a fabrica organe omeneşti la comandă, spre a fi implantate pacienţilor care aveau nevoie de ele. (O întreagă industrie a asasinatelor pentru piaţa de organe se prăbuşise peste noapte.) Nu mai trebuia să moară nimeni de boli ale inimii, plămânilor, rinichilor, ale sistemului digestiv sau ale vezicii urinare. Era de ajuns să prezinţi comanda la divizia organe-de-schimb a fabricilor de hrană-CHOA şi, după ce scoteau noile organe din supa amniotică, medicii ţi le puneau la locurile lor.

De fapt, toate ştiinţele asociate cu viaţa înfloreau. Fabricile de hrană Heechee dădeau posibilitatea de a se identifica, reproduce sau chiar crea mii de agenţi biologici noi – anti-antigeni; antivirali; enzime selective; celule înlocuitoare. Bolile au ieşit pur şi simplu din modă. Până şi unele traume de lungă durată, ca răcelile comune, naşterile şi bolile dentare, au devenit istorie. (De ce să sufere o femeie chinurile facerii, când o altă maşină de reproducere – o vacă, să zicem – putea fi convinsă să accepte ovulul fertilizat, să-l poarte până la maturizare şi să nască un bebeluş sănătos?).

Apoi, mai exista şi un al doilea motiv. Dacă, în pofida tuturor, o persoană murea pur şi simplu, în cele din urmă, din cauza degradării fizice, tot nu era nevoie să moară *complet.*

Cel puţin, exista încă o invenţie Heechee – fusese găsită prima oară pe nava numită „Paradisul Heechee” – care atenua o parte din suferinţa morţii. Tehnicile Heechee de a imortaliza mintea unei persoane decedate, depozitând-o pe suport tehnologic, îi produceau pe „morţii” din Paradisul Heechee. Mai târziu, pe Pământ, a dus la apariţia întreprinderii numite „LumeaDeApoi Inc.”, reţeaua mondială de operatori care-ţi luau mama, nevasta sau prietena moartă, îi plasau memoria în spaţiul informatic şi-ţi dădeau posibilitatea de a conversa cu ea oricând doreai – pentru totdeauna… Sau, atâta vreme cât cineva plătea taxele de depozitare pentru fişierele sale de date.

La început, nu fusese în niciun caz acelaşi lucru cu viaţa reală, dar era incomparabil mai bine decât să mori iremediabil.

Desigur, pe măsură ce tehnologia evolua (şi încă foarte repede), depozitarea în aparate a inteligenţelor omeneşti a devenit tot mai uşoară şi mai bine realizată.

Când a ajuns la cel mai bun nivel, a început să ridice unele probleme neaşteptate. În mod surprinzător, erau chestiuni de ordin teologic. Promisiunile religiilor terestre se împlineau într-un mod pe care liderii religioşi nu-l planificaseră niciodată, căci acum se părea într-adevăr că „viaţa” constituia doar un soi de uvertură, iar „moartea” nu era, în fond, nimic mai mult decât pasul spre „fericirea veşnică din rai”.

Muribundul, care se trezea ulterior sub forma unei colecţii de biţi în fişierele de date ale imenselor reţele de computere, putea foarte bine să se întrebe de ce se agăţase atâta timp de trupul său organic, când în viaţa de apoi tehnologică totul mergea perfect. Nu pierduse nimic murind. Încă mai putea să „simtă”. Persoanele depozitate în maşini mâncau oricât doreau – planificarea unui menu nu mai depindea nici de costuri, nici de anotimpuri – şi, dacă voiau, puteau şi să elimine. Nu conta că „mâncarea” consumată de „mort” era reprezentată doar simbolic, prin date – fiindcă aşa era şi el. Omul nu făcea nicio deosebire.

Toate funcţiile biologice erau posibile. Nu-i lipsea niciuna dintre plăcerile cărnii. Putea chiar şi să facă dragoste cu cei mai dragi – cu condiţia ca acele persoane să se fi depozitat şi ele în aceeaşi reţea – oricât de mulţi ar fi fost, reali şi

imaginari, dacă avea asemenea gusturi. Când îi era dor de compania prietenilor încă vii pe care-i lăsase în urmă, nimic nu-l împiedica să apară în faţa lor (ca hologramă generată de maşină), pentru a purta o conversaţie sau a juca o partidă amicală de cărţi.

Mai existau şi călătorii – şi, poate cea mai populară din toate, munca.

În fond, munca omenească elementară constă doar într-un soi de procesare a datelor. Nu oamenii sapă fundaţiile zgârie-norilor – asta e treaba maşinilor. Tot ce fac oamenii e să conducă maşinile, iar acest lucru îl pot face la fel de uşor fie în carne şi oase, fie sub forma depozitării în computer.

Toate acele cărţi pe care decedatul intenţionase să le citească – plus piesele de teatru, spectacolele de operă şi balet, concertele – îi stăteau acum la dispoziţie. Putea alege orice şi avea oricât de mult timp dorea.

Era, într-adevăr, paradisul. Stilul de viaţă al mortului era întru totul cel pe care şi-l dorea. Nu avea de ce să-şi facă griji în legătură cu ce-şi putea „permite” sau ce-i „făcea rău”. Singura limită era propria lui dorinţă. Dacă-şi dorea o croazieră pe Marea Egee sau să soarbă rom rece pe o plajă tropicală, era de ajuns doar să comande. Bazele de date îi ofereau orice ambianţă cerea, la fel de detaliată şi de satisfăcătoare ca una reală.

Era aproape ca şi cum ar fi trăit într-un joc video perfect. De altfel, „perfect” era cuvântul de ordine, căci simulările erau asemenea realităţii – ba chiar *mai bune:* Tahiti fără ţânţari, bucătărie franţuzească fără să te îngraşi, plăcerea alpinismului plin de riscuri fără a plăti cu preţul vieţii, în vreun accident. Decedatul putea să schieze, să înoate, să se îmbuibe, să-şi satisfacă orice plăcere… fără nici cea mai mică durere de cap.

Unii oameni nu sunt niciodată fericiţi. Existau câţiva dintre foştii morţi care nu se simţeau satisfăcuţi. Indiferent dacă sorbeau aperitive la Cafe de la Paix sau mergeau cu pluta pe Colorado River, luau aminte la gustul de Campari ori la stropii de apă şi întrebau: „Dar este *real*?”

Bine, şi ce înseamnă „real”? Dacă un bărbat îi şopteşte vorbe dulci iubitei sale la telefon, ce aude ea în „realitate”? Nu e glasul lui drag, ci doar o vibraţie atmosferică. Glasul a fost

analizat, reprezentat grafic şi convertit într-un şir de cifre; ceea ce se reconstituie în telefonul de la urechea ei e o cu totul altă vibraţie a aerului. Este o simulare.

Că tot veni vorba, ce aude când buzele iubitului ei sunt doar la câţiva centimetri distanţă? Urechea ei nu poate auzi *cuvintele.* Tot ce face urechea e să perceapă schimbările de presiune produse de sunete asupra oscioarelor numite nicovală şi scăriţă – la fel cum şi ochiul răspunde la schimbările din substanţele chimice fotosensibile. Nervii sunt aceia care transmit aceste modificări până la creier, dar ei nu fac decât să raporteze nişte simboluri codificate ale lucrurilor reale, nu lucrurile propriu-zise, căci nervii nu pot purta sunetul vocii sau imaginea Mont Blancului; tot ce comunică ei sunt nişte impulsuri. Nu sunt cu nimic mai reale decât vocea digitalizată a unei persoane la telefon.

Minţii care locuieşte în creier îi revine rolul de a asambla aceste impulsuri codificate sub formă de informaţii sau plăceri sau frumuseţi. Iar o minte care întâmplător locuieşte într-o bază de date poate face şi ea acelaşi lucru la fel de bine.

Prin urmare, plăcerea, ba toate plăcerile erau cât de „reale” pot fi vreodată nişte plăceri. Iar dacă simpla căutare a plăcerii începea să-l plictisească, după vreun mileniu (subiectiv) sau două, avea oricând posibilitatea de a *lucra.* Unele dintre cele mai grandioase piese muzicale ale epocii au fost compuse de „fantome” şi tot de la ele au provenit multe din cele mai importante progrese ale teoriei ştiinţifice.

Era realmente surprinzător că, în pofida tuturor acestor avantaje, atât de mulţi oameni încă mai preferau să se agaţe de vieţile lor organice.

Toate acestea au dus la o situaţie destul de surprinzătoare, deşi a trecut un timp până s-o observe cineva.

Când exploratorii Galaxiei au început să aducă tehnologii Heechee utile, populaţia Terrei nu depăşea zece miliarde de locuitori. Aceasta, desigur, era doar o fracţiune infimă din totalitatea fiinţelor omeneşti care trăiseră vreodată. Cea mai adecvată estimare care se putea face cu privire la recensământul total se ridica – poate, eventual, hai să zicem – la o cifră estimativă de o sută de miliarde de oameni.

Această cifră îi includea pe toţi. Vă includea şi pe

dumneavoastră, şi pe vecinul dumneavoastră, şi pe frizerul vărului dumneavoastră. Îl includea pe preşedintele Statelor Unite, pe papă şi pe şoferiţa autobuzului şcolii, de pe vremea când aveaţi nouă ani; includea toate victimele din Războiul Civil, din Revoluţia Americană şi din Războaiele Peloponesiace, precum şi pe toţi supravieţuitorii acestora; pe toţi Romanovii şi Hohenzollernii şi Ptolemeii, precum şi pe toţi cei din liniile Juke şi Kallikak; pe Iisus Hristos, pe Caesar Augustus şi pe hangiii din Betleem; primele triburi care au traversat puntea de gheaţă dintre Siberia şi Lumea Nouă, precum şi triburile care au rămas pe loc; pe „Q” (un nume arbitrar atribuit primului om necunoscut care a folosit focul), pe „X” (numele arbitrar al tatălui său) şi pe Eva originară, din Africa. Includea pe *toată lumea,* viii şi morţii, pe oricine era uman din punct de vedere taxonomic şi se născuse înainte de primul an al Porţii.

Astfel s-a ajuns, cum spuneam, la totalul general de 100.000.000.000 de oameni (plus/minus destul de mulţi), dintre care majoritatea erau decedaţi.

Apoi a apărut medicina Heechee, sau cea de inspiraţie Heechee, şi a început totul.

Numărul persoanelor întrupate s-a dublat, apoi s-a mai dublat o dată şi a tot continuat să se dubleze. Şi, de asemenea, trăiau mai mult. Cu ajutorul medicinei moderne, nu mai mureau decât când doreau. Încurajaţi de medicină şi fără a avea de plătit niciun preţ dureros, în general aveau copii – în general, destul de mulţi copii. Iar când totuşi „mureau”…

Ei bine, când „mureau”, continuau să „trăiască” prin depozitarea mecanică, iar în rândurile populaţiei electronice mereu crescânde nu existau victime de niciun fel.

Astfel, numărul celor vii continua să crească, în timp ce numărul celor cu adevărat morţi rămânea în esenţă staţionar, iar rezultatul era inevitabil. Şi totuşi, când s-a ajuns acolo, efectul i-a luat pe toţi prin surprindere – căci, pentru prima oară în istoria omenirii, numărul viilor l-a depăşit pe cel al morţilor.

Toate acestea au avut unele consecinţe interesante. Femeia de optzeci de ani care-şi scria memoriile cu rating X despre indiscreţiile din tinereţe nu mai putea să includă numele vedetelor video, ale gangsterilor şi ale episcopilor – decât dacă indiscreţiile se întâmplaseră cu adevărat, oricum –

fiindcă vedetele video, gangsterii şi episcopii continuau să trăiască şi o puteau contrazice.

Totuşi, pentru cele mai vârstnice persoane depozitate în maşini era un mare câştig. Numele pe care le enunţau, de pe vremea vieţii lor biologice, erau cu adevărat moarte şi nu aveau nicio posibilitate de a le contrazice afirmaţiile.

Nu mai era atât de rău să fii o persoană întrupată. Aproape niciunii dintre aceşti oameni nu erau săraci.

Sau, mă rog, nu erau săraci în termenii *banilor.* Nici chiar pe Pământ. Nu duceau lipsă de bunuri. Toate fabricile lor, cu roboţii inteligenţi din ele, produceau ustensile de bucătărie inteligente, aparate de jocuri şi video-telefoane cu care se putea vorbi oriunde, şi o făceau tot timpul. Oraşele deveneau tot mai mari. În vechile State Unite, cel mai important era Detroit, cu megastructurile sale New Renaissance de trei sute de etaje care acopereau totul, de la căminele din Wayne State University până la râu; în acel zigurat de cristal trăiau o sută şaptezeci de milioane de oameni, şi fiecare dintre ei avea televizorul său personal cu trei sute de canale şi un video-player holografic cu care să completeze toate golurile lăsate de reţele. Afară, în rezervaţia Navajo, tribul (care acum număra optzeci de milioane de membri) a înălţat o arcologie mai ceva ca Paolo Soleri; primele patruzeci de etaje produceau alimente dietetice congelate, îmbrăcăminte şi covoare ţesute pentru comerţul turistic, iar cele de deasupra erau locuite de familii Navajo extinse. Pe nisipurile deşertului Kalahari, kungiii ajunseseră să trăiască o viaţă uşoară şi îmbelşugată. China a atins în acel an douăzeci de miliarde de locuitori, fiecare familie având propriul său frigider şi alte aparate electrice. Până şi la Moscova, rafturile magazinului universal G.U.M. Erau pline de radiouri cu ceas, cărţi de joc şi costume de agrement.

Nu mai era nicio problemă să se producă orice-şi dorea oricine. Energie exista cu prisosinţă; materiile prime se revărsau din spaţiu. Agricultura devenise, în sfârşit, la fel de raţionalizată ca industria: roboţii plantau ogoarele, tot roboţii recoltau şi culturile – culturi ajustate genetic, îmbogăţite cu îngrăşăminte artificiale nepoluante şi irigate calculat, strop cu strop, de către valvele automate inteligente. Şi totul, desigur,

suplimentat de fabricile de hrană-CHOA.
Iar dacă mai considera cineva că Pământul nu-i oferea toate şansele pe care şi le dorea, exista oricând restul Galaxiei.
Asta aveau oamenii întrupaţi. Oamenii depozitaţi în maşini aveau, evident, incomparabil mai mult – adică *totul.* Tot ce-şi doriseră vreodată şi tot ce-şi puteau imagina.

De fapt, depozitarea în maşini, după moarte, prezenta doar o singură problemă – iar aceea era timpul relativ.
N-aveau încotro. Maşinile funcţionează mai repede decât carnea. Interacţiunile dintre persoanele depozitate în maşini şi persoanele întrupate pe care le lăsaseră în urmă prezentau un handicap serios în conversaţie. Cei depozitaţi îi găseau pe cei întrupaţi insuportabil de *plictisitori.*
Oamenilor încă vii le era destul de uşor să stea de vorbă cu scumpii lor răposaţi (fiindcă scumpii răposaţi nu locuiau mai departe de cel mai la îndemână terminal de computer), dar nu era foarte distractiv. Parcă ar fi încercat din nou să converseze cu şlamerii. În timp ce persoana în carne şi oase se chinuia să ducă la capăt o singură întrebare, „răposatul" din maşină avea timp să ia masa (depozitată în maşină), să joace câteva runde de golf (simulat) şi să citească *Război şi pace.*
Faptul că persoanele depozitate acţionau cu atât mai repede crea unele probleme emoţionale şi pentru interlocutorii lor întrupaţi. Era deosebit de deconcertant, mai ales imediat după moarte. Când funeraliile se terminau, iar cel rămas în viaţă îl apela pe cel plecat, acesta se găsea, cel mai probabil, într-o croazieră simulată prin fiordurile norvegiene (tot simulate), învăţa să cânte la vioară (ireală) şi-şi făcuse o sută de prieteni noi, depozitaţi. Poate că supravieţuitorilor încă nu li se uscaseră lacrimile de pe obraji, câtă vreme decedaţii aproape uitaseră de moartea lor.
De fapt, când stătea să se gândească la viaţa sa biologică, decedatul putea să aibă sentimente de nostalgie, dar se şi bucura că totul se sfârşise – ca un adult vârstnic care-şi aminteşte de propria sa copilărie plină de griji, zăpăceală şi boroboaţe.
Una dintre consecinţele minore era aceea că depozitarea în maşini îi dusese la faliment pe antreprenorii de pompe funebre. Un mort depozitat nu avea nevoie de mausoleu ca să

nu fie dat uitării. Decesele încă mai erau marcate prin ceremonii, dar acestea semănau mai mult cu nunţile decât cu priveghiurile: clientela fostelor saloane funerare se orientase de-acum spre catering.

O vreme, psihologii s-au îngrijorat din cauza asta. Cu mortul încă viu (oarecum), şi chiar accesibil, cum aveau să-şi trăiască cei apropiaţi suferinţa?

Până la urmă, răspunsul a fost evident: suferinţa nu mai era o problemă. Nu prea aveau după cine să sufere.

Din păcate, stomacul plin şi viaţa confortabilă nu-l fac neapărat pe om mai bun.

Poate că asemenea lucruri ajută şi ele puţin. Totuşi, viermele ambiţiei şi al invidiei care trăieşte în mintea omenească nu e prea uşor de săturat. Încă din secolul XX, s-a observat că muncitorul manual care reuşea să promoveze de la apartamentul cu apă rece la vila cu video-recorder şi maşină sport încă mai simţea junghiuri de invidie la adresa vecinului cu jacuzzi şi iaht de zece metri lungime.

Specia umană nu s-a schimbat doar fiindcă a dobândit tehnologie Heechee. Încă mai existau oameni care doreau atât de mult lucruri aflate în posesia altora, încât încercau să şi le însuşească.

Astfel, hoţia n-a dispărut. N-au dispărut nici îndrăgostiţii frustraţi, nici victimele melancoliei şi nici simplii psihopaţi care încercau să-şi vindece rănile sufleteşti prin violuri, agresiuni sau omoruri.

În epocile trecute, problemele acestor oameni erau rezolvate fie închizându-i în penitenciare (dar a reieşit că închisorile nu erau decât şcoli de studii superioare ale crimei), fie dându-i pe mâna călăului (însă erau oare aceste omoruri mai puţin premeditate doar fiindcă şi le asuma statul?).

Epoca de Aur folosea metode mai bune. Acestea erau mai puţin răzbunătoare şi, poate, nu tot atât de satisfăcătoare pentru cei cu mentalitate punitivă. Dar *funcţionau.* În sfârşit, societatea era pe deplin protejată de renegaţii săi. Dacă încă mai existau închisori (şi existau), ele erau păzite de gardieni roboţi computerizaţi, care nici nu dormeau, nici nu luau mită. Şi mai bune decât închisorile erau planetele de exil, unde puteau fi deportaţi cei mai periculoşi infractori. Un criminal

lăsat pe o planetă cu tehnologie de proastă calitate putea să se hrănească şi să trăiască mai departe, probabil, dar nu avea cum să-şi construiască o navă interstelară ca să se întoarcă în civilizaţie.

Iar pentru cazurile cele mai grave, exista Lumeadeapoi.

După ce minţile le erau reproduse fidel în bazele de date, trupurile nu mai contau. Puteau fi eliminate fără probleme. Era, practic, totuna cu pedeapsa capitală, dar fără deprimantele sale aspecte *terminale.* După ce sentinţa era executată, criminalii nu mureau. Rămâneau vii – într-un fel, cel puţin – dar deveneau inofensivi pentru totdeauna. Dintr-o asemenea închisoare nimeni nu putea fi eliberat condiţionat şi nimeni n-ar fi reuşit vreodată să evadeze.

Pentru a face să se întâmple toate aceste lucruri, dată fiind cunoaşterea dispozitivelor propriu-zise, nu era nevoie decât de energie.

Şi în acest sens, Heechee-ii rezolvaseră problema. Secretul metodei Heechee de a genera energie a fost descoperit prin studiul nucleului Fabricii de Hrană – era vorba de fuziunea la rece. Aceasta consta tot în compresia a doi atomi de hidrogen într-unul de heliu care avea loc în centrul oricărei stele, dar nu la aceleaşi temperaturi. Căldura produsă prin reacţie ajungea cam la 900 de grade Celsius – o temperatură aproape ideală pentru a genera electricitate – iar procesul era absolut *sigur.*

Prin urmare, energia exista. Şi era ieftină. A scos din uz zece mii de centrale care produceau energie prin arderea de carburanţi, aşa că efectul de seră al Pământului, rezultat de pe urma bioxidului de carbon, a încetat, iar poluarea atmosferică s-a oprit peste noapte. Vehiculele mici ardeau hidrogen sau funcţionau cu ajutorul rezervelor de energie cinetică. Toate celelalte instalaţii îşi obţineau energia din reţele.

Situaţia de pe Pământ se îmbunătăţea realmente, fiindcă nici tehnologia omenească nu dispăruse în totalitate.

Căci nu toate progresele ştiinţei şi ale tehnicii omeneşti erau primite în dar de la Heechee. De exemplu, mai existau şi computerele.

Computerele umane erau instrinsec mai bune şi mai avansate decât cele ale Heechee-ilor, fiindcă Heechee-ii nu

merseseră niciodată pe calea de la maşina de calculat la mainframe. Metodele lor de a gestiona datele erau cu totul diferite şi, în unele privinţe, nu la fel de bune. Odată ce savanţii pământeni începuseră să descopere moduri de a adăuga rafinamente de tip Heechee la aparatele omeneşti deja puternice, s-a produs o explozie de cunoştinţe care a dat naştere multor tehnologii noi în toate domeniile vieţii umane.

Dispozitivele cu efect cuantic înlocuiseră de mult greoaiele microcipuri pe bază de silicon, astfel încât computerele deveniseră mai rapide şi mai cuprinzătoare cu multe ordine de magnitudine. Nimeni nu mai trebuia să tasteze programe pe keyboard. Omul îi spunea computerului ce să facă, iar computerul se conforma. Dacă instrucţiunile erau inadecvate, computerul punea întrebările potrivite ca să se lămurească – era o comunicare faţă-n faţă, o hologramă generată de computer adresându-se stăpânului său în carne şi oase.

Hrană Heechee şi energie Heechee… computere omeneşti… biochimie Heechee aliată cu medicină umană…

În sfârşit, lumea omenească acorda adevărata umanitate oricărei persoane care o locuia. Şi dacă, fie şi în aceste condiţii, vreun om dorea mai mult, exista o întreagă galaxie care-l aştepta, pe deplin accesibilă.

Mai rămânea întrebarea arzătoare şi nicicând uitată privindu-i pe Heechee înşişi.

Erau de negăsit. Operele lor se aflau pretutindeni, dar nimeni nu văzuse vreodată un Heechee viu, deşi toţi exploratorii Porţii îi căutaseră şi aproape fiecare om de pe Pământ avea vise (sau coşmaruri) cu înfăţişarea lor, atunci când urma să fie descoperiţi.

Argumentele abundau. Răspunsurile erau foarte puţine. Teoria predominantă spunea că, cine ştie cum, poate în condiţii tragice, Heechee-ii dispăruseră. Oare muriseră într-un război catastrofic…? Oare, din motive necunoscute, emigraseră într-o galaxie îndepărtată? Poate că suferiseră de o molimă universală – sau reveniseră la barbarism – ori pur şi simplu ajunseseră la concluzia că nu mai voiau să se deranjeze cu călătoriile prin spaţiul interstelar.

Până la urmă, toţi au căzut de acord că Heechee-ii *nu mai erau.*

Şi tocmai aici se înşela amarnic toată lumea.

PARTEA A ZECEA

ÎN NUCLEU

Nu era adevărat că Heechee-ii muriseră. Cu siguranţă, nu ca specie – şi, în chip destul de ciudat, într-un uluitor număr de cazuri nu muriseră nici măcar ca indivizi.

Heechee-ii erau cât se poate de vii şi nevătămaţi. Explicaţia faptului că nu-i găsise nimeni era pur şi simplu aceea că nu voiau să fie găsiţi. Din motive întemeiate şi suficiente, se hotărâseră să se ascundă de atenţia nebinevenită a altora, pentru câteva sute de mii de ani.

Locul unde stăteau ascunşi Heechee-ii se afla într-o imensă gaură neagră din nucleul galaxiei – o gaură neagră aşa de enormă, încât conţinea mii de stele şi planete, sateliţi şi asteroizi, toate orbitând laolaltă într-un spaţiu atât de mic, încât masa lor combinată atrăsese spaţiul, comprimându-l în jurul lor. Toţi Heechee-ii erau acolo – câteva miliarde, trăind pe circa trei sute cincizeci de planete acoperite protector, în Nucleu.

Pentru a-şi popula cu corpuri cereşti gigantica gaură-ascunzătoare, Heechee-ii adunaseră la un loc 9733 de stele individuale, împreună cu planetele care le aparţineau şi alte corpuri orbitale. Acest lucru le oferea, printre altele, unele privelişti siderale nocturne realmente spectaculoase. De pe suprafaţa Pământului, fiinţele omeneşti pot vedea cu ochiul liber maximum patru mii de stele, probabil, de la focosul Sirius albastru-alburiu până la cele de magnitudine şase, aflate la limita vizibilităţii. Heechee-ii aveau de peste două ori mai multe pe care să le privească, iar acestea erau mai uşor de văzut, fiindcă se găseau incomparabil mai aproape – cele albastre strălucind mult mai puternic decât familiarul nostru Sirius, cele rubinii aproape la fel de luminoase ca Luna terestră, constelaţii a câte o sută de stele grupate şi toate miraculos de strălucitoare.

Desigur, aceeaşi densitate de populaţie stelară îi împiedica pe Heechee să *aibă* mare lucru în materie de nopţi. Excepţie făcând perioadele când plafonul de nori era gros, pur şi simplu nu prea erau obişnuiţi cu întunericul. Pe planetele lor din

Nucleu rareori surveneau momente când strălucirea stelară colectivă nu le oferea destulă lumină pentru a putea citi măcar.

Cu toate acele stele adunate la un loc, aveau din belşug planete pe care să trăiască. Heechee-ii ocupau doar o fracţiune dintre planetele disponibile, dar pe cele alese pentru locuit şi le făcuseră foarte confortabile. Evident, o proporţie foarte mare din acele planete aveau o climă temperată, o atmosferă benignă şi mărimea cea mai potrivită pentru genul de gravitaţie la suprafaţă preferată de Heechee (nu foarte diferită de gravitaţia Pământului, după cum a reieşit). Aceasta nu era o simplă întâmplare. Aleseseră în mod firesc recolta cea mai de soi ca s-o aducă în colonia lor din Nucleu, astfel încât să poată locui în condiţii cât mai favorabile. Acolo şi-au construit oraşele şi fabricile, şi-au întins fermele şi au cultivat bazinele piscicole oceanice – nimic din toate astea nu prea semăna cu echivalentele lor omeneşti, dar toate mergeau cam la fel de bine. În general, funcţionau chiar mult mai bine. Toate aceste activităţi de construire, făurire şi cultivare se realizau atât de economic, încât Heechee-ii evitau uşor poluarea şi orice efecte dezastruoase. O duceau la fel de bine ca păsărelele-n cuib.

Nu totul era perfect – dar, în fond, nimic nu este aşa vreodată. În Jamaica sunt uragane, sudul Californiei are vânturile din Santa Ana, chiar şi Tahiti cunoaşte anotimpurile sale ploioase. Cel mai cvasiideal dintre climate are, de obicei, şi câteva trăsături meteorologice neplăcute. Heechee-ii înfruntau la rândul lor propriile probleme cu vremea, în ascunzătoarea lor din Nucleu. Pentru ei, nu era vorba de ploi sau de vânturi, ci de dificultăţile specifice oricărei găuri negre. Găurile negre atrag în ele însele tot ceea ce se întâmplă să ajungă prin apropiere. O fac cu mare forţă, producând velocităţi ridicate şi tumulturi foarte puternice. Acest lucru se exprimă în radiaţii. Numai pe baza radiaţiilor produse astfel au fost detectate pentru prima oară, de către astronomii umani, găurile negre – şi este vorba de raze ionizante, mortale.

Astfel, pretutindeni în Nucleu exista o ploaie permanentă de particule cu sarcină vătămătoare, ceea ce-i obliga pe Heechee să-şi protejeze de cele mai multe ori lumile cu un fel de acoperişuri. Sferele de cristal care înconjurau fiecare planetă

reţineau cele mai periculoase radiaţii din toate aceste surse nocive. Între timp, raza Schwarzschild a imensei lor găuri negre ţinea afară un lucru de care se temeau şi mai mult.
De aceea se retrăseseră în acel mod. Acum, aşteptau.

Desigur, Heechee-ii aveau nevoie de o modalitate de a intra şi a ieşi din gaura lor neagră – şi, la fel de sigur, descoperiseră una. Şi fiinţele omeneşti dispuneau de acelaşi lucru, în unele dintre navele Heechee abandonate pe care le găsiseră, dar nu le era de prea mare folos, din simplul motiv că nu ştiau ce aveau la dispoziţie.
Aceasta era o problemă generală cu tehnologia Heechee. Când găseau orice elemente ale ei, oamenii aveau parte şi de mari nedumeriri. Heechee-ii nu fuseseră atât de amabili încât să lase manuale de întrebuinţare pe care pământenii să le poată răsfoi. Nici măcar nu puseseră etichete pe aparate – sau, cel puţin, nu într-un stil lizibil pentru oameni. Cel mai sigur mod prin care fiinţele umane puteau afla ce scop aveau toate acele dispozitive şi gadgeturi era aşa-numita inginerie inversă, însemnând în linii mari demontarea lor pentru a vedea cum funcţionau.
Necazul era că, atunci când inginerii încercau procedeul, adeseori blestemăţiile explodau. Prin urmare, oamenii tindeau să trateze aparatura cu prudenţă, iar dacă nu ştiau la ce folosea şi nu deduceau nicio cale de a încerca, mai degrabă o lăsau în pace. Să luăm, de pildă, acea tijă cristalină răsucită care făcea parte din mobilierul unor nave Heechee – dar nu al tuturor. Ştiau că avea un rost. Care era rostul acela habar n-aveau.
Dacă cineva de pe Pământ ar fi ştiut unde locuiau Heechee-ii, ar fi putut da de capătul enigmei mult mai curând… dar nimeni nu ştia, aşa că specia umană a ţinut vreme îndelungată în mâini un instrument pentru penetrarea găurilor negre, înainte să-şi dea cineva seama la ce se folosea.

În fond, a trecut ceva vreme şi până să afle vreun om cum anume arăta un Heechee. Totuşi, sunt destul de uşor de descris.
Un Heechee mascul are, în medie, o înălţime de un metru şi jumătate. Capul lui se asemăna cu acela pătrăţos, de tipologie

nordică, al arianului ideal – sau poate chiar mai mult decât atât, deşi culoarea pielii nu are nimic nordic. Dacă e mascul, probabil că pielea sa prezintă o nuanţă maronie, asemănătoare cu a scoarţei de copac; dacă-i femelă, poate fi în general mai palidă. Pielea Heechee arată de parcă ar fi fost confecţionată din plastic lucios. Scalpul e acoperit de un păr des şi fin – sau, aşa ar fi, dacă nu şi l-ar tunde foarte scurt. Pentru nasurile omeneşti, miroase a amoniac – Heechee-ii înşişi nu observă. Ochii lor nu au iris. Nici chiar o pupilă propriu-zisă nu există, numai o pată închisă la culoare, de vorba unui X vag, în mijlocul unui glob ocular rozaliu. Limba e bifurcată. Iar constituţia generală…

Ei bine, părerea pe care v-aţi forma-o despre felul cum arată un trup de Heechee ar depinde de direcţia din care-l priviţi: din faţă sau dintr-o parte.

Dacă o fiinţă umană ar fi strivită dorso-ventral până se aplatizează, ar ajunge să arate ca un Heechee. Privit din faţă, Heechee-ul pare impresionant; din profil (cu excepţia abdomenului globular, relativ proeminent), e destul de firav. Cel mai mult ar semăna (deşi nu chiar atât de exagerat) cu scheletele decupate din carton de către copii, ca să-şi împodobească sălile de clasă pentru Halloween. Asemănarea e vizibilă mai ales în jurul articulaţiilor de la şolduri şi picioare, fiindcă pelvisul Heechee-ilor are o structură destul de diferită de cel omenesc: picioarele sunt prinse direct de capetele bazinului, ca ale unui crocodil, astfel că între ele rămâne un spaţiu considerabil atunci când Heechee-ul stă drept.

Heechee-ii nu iroseau acel spaţiu. Era cel mai convenabil loc ca să ducă orice bagaj, aşa că genul de sarcini pe care oamenii le cară, cel mai probabil, în braţe sau pe umeri erau duse de Heechee agăţate între picioare. De fapt, orice Heechee civilizat ţinea acolo o pungă mare, îngustată. În ea avea două obiecte principale – generatorul de microunde necesar ca să se simtă bine şi unităţile de depozitare pentru „bătrânii strămoşi” cărora Heechee-ii le poartă mintea cu ei, la fel cum fac oamenii cu calculatoarele de buzunar – precum şi echivalentele stilourilor, ale cardurilor şi ale fotografiilor celor dragi. Iar când stau jos, Heechee-ii se aşază pe această pungă.

(Astfel, dintr-o lovitură, au luat sfârşit speculaţiile de-o

jumătate de secol privind motivul pentru care scaunele descoperite în navele Heechee erau atât de incomode pentru utilizatorii umani.).

Deşi dure şi lucitoare, tegumentele Heechee-ilor nu erau groase. Prin ele se puteau vedea mişcările oaselor; puteau să se vadă chiar şi muşchii şi tendoanele în acţiune, mai ales când Heechee-ul devenea surescitat – era un fel de limbaj corporal, ca atunci când omul scrâşneşte din dinţi. Vorbirea lor suna oarecum şuierător. Gesturile nu se asemănau deloc cu cele ale pământenilor. Nu clătinau din cap cu sens negativ – în schimb, dădeau din încheieturile mâinilor.

Heechee-ii erau descendenţii unei specii de animale săpătoare asemănătoare cu coioţii, mai degrabă decât ai căţărătorilor arboricoli care s-au mutat la câmpie, ca oamenii. Prin urmare, aveau un număr de trăsături ereditare. Niciun Heechee nu suferea vreodată de claustrofobie. Le *plăcea* să stea în spaţii închise. (Poate că tocmai de-asta agreau atât de mult tunelurile. Cu siguranţă, acesta era motivul pentru care preferau să doarmă într-un fel de sac suspendat, plin cu rumeguş.).

Arborii lor genealogici nu erau întocmai la fel cu ai oamenilor; nici ocupaţiile nu se asemănau – şi nici echivalentele politicii, ale modei şi ale religiei. Aveau două sexe, precum oamenii, iar în mintea lor sexul era oarecum obsesiv – la fel ca la oameni –, dar adeseori, pe parcursul unor perioade îndelungate, abia dacă se mai gândeau la acest subiect (spre deosebire de majoritatea oamenilor). În chip straniu, nu-şi formaseră niciodată echivalente ale unor instituţii umane ca birocraţia guvernamentală (abia dacă aveau un guvern) sau economia financiară (nu foloseau banii în niciun fel important). Oamenii nu înţelegeau cum puteau duce o viaţă normală fără asemenea lucruri, dar Heechee-ii considerau la rândul lor că, în aceste privinţe, oamenii erau destul de repulsivi. Întrucât, la vremea când fiinţele umane au ajuns destul de departe în spaţiu pentru a avea vreo şansă de a-i întâlni pe Heechee, majoritatea oamenilor angajaţi aveau asemenea funcţii cu „guler, alb”, au fost surprinşi să afle că majoritatea Heechee-ilor erau, în opinia lor, neangajaţi.

Nu numai politologii şi profesorii de sociologie se întrebau cum reuşeau Heechee-ii să se descurce fără regi, preşedinţi

sau lideri de tip maximus. Chiar şi pe Pământ, generaţii întregi de libertarieni şi anarhişti, de soiul ce-i-mic-e-frumos, afirmaseră că nici fiinţele omeneşti nu au nevoie de asemenea lucruri. Adevăratul mister era: cum scăpaseră Heechee-ii fără a le fi avut vreodată?

A fost nevoie de mult timp pentru ca antropologii şi behavioriştii culturali să vină cu o teorie explicativă. Şi acel fenomen părea să aibă o bază evoluţionistă. Provenea de la faptul că pre-Heechee-ii non-sapiens – specia primitivă etichetată cu denumirea de „heecheeizi” – se îngropau în pământ asemenea câinilor de prerie sau tarantulelor. Nu formau triburi, dar marcau teritorii. Prin urmare, heecheeizii nu purtau războaie tribale, nici nu se luptau pentru succesiunea la tron; nu exista niciun tron pe care să se aşeze. Niciun heecheeid nu avusese vreodată nevoia sau dorinţa de a intra în conflict cu altul – atâta vreme cât celălalt nu-i invada teritoriul.

Desigur, nu se poate construi o civilizaţie de înaltă tehnicitate, capabilă să călătorească printre stele, pornind de la nişte indivizi solitari, care nu interacţionează. Dar, în punctul când Heechee-ii primitivi ajunseseră la proiecte atât de ambiţioase încât să necesite cooperare, multe dintre obiceiurile lor erau deja ferm înrădăcinate. Nu-şi formaseră niciodată tradiţia patriotismului. Nu aveau naţiuni în raport cu care să fie patrioţi. Foloseau, ce-i drept, un cod de comportament – „legi” – şi instituţii pentru codificarea şi aplicarea acestora („consilii”, „tribunale”, „poliţie”), dar nimic mai mult. Guvernele terestre îşi consumau aproape toată energia apărându-se de atacurile guvernelor altor naţiuni – sau atacându-le ele însele pe acelea. Când ameninţarea reciprocă avea o natură fizică, metoda de a o pune în aplicare era militară. Când ameninţarea era economică, efortul se exprima în subvenţii, tarife şi embargouri. Heechee-ii nu aveau nevoie de asemenea întreprinderi naţionale, de vreme ce la ei nu existau naţiuni care să concureze între ele.

Şi astfel, Heechee-ii trăiau în Nucleul lor aglomerat, destul de mulţumiţi, în timp ce aşteptau să-i descopere cineva.

Vieţile lor în Nucleu, însă, nu erau întru totul normale, după standardele omeneşti.

Exista o abatere semnificativă de la normalitate. Heechee-ii trăiau acolo cam de o jumătate de milion de ani – de la scurtă vreme după ce vizitaseră Pământul primitiv şi luaseră cu ei un grup de australopiteci ca să vadă în ce direcţie puteau să se dezvolte acele lighioane mici şi prostuţe, dacă li se oferea o şansă –, dar lor nu li se părea să fi trecut atât de mult timp.

Albert Einstein ar fi înţeles imediat motivul. De fapt, el chiar prezisese ceva asemănător. Heechee-ii trăiau într-o gaură neagră. În consecinţă, se supuneau legilor cosmologice care guvernează găurile negre, inclusiv fenomenul dilatării temporale. Timpul care gonea vertiginos în zonele exterioare ale galaxiei trecea cu o încetineală îngheţată în Nucleu; raportul era cam de patruzeci de mii la unu. Aceasta era o diferenţă foarte mare – atât de mare, încât mulţi dintre Heechee-ii care-şi lăsaseră navele la Poartă încă mai trăiau în Nucleu. Sigur, îmbătrâniseră ei puţin, da… Timpul nu se oprise în loc. Dar pentru aceştia trecuseră doar câteva decenii, nu o jumătate de milion de ani.

Iar când au fugit şi s-au ascuns, Heechee-ii au lăsat în urma lor santinele. Aveau un plan.

Planul lor conţinea şi un nefericit factor de risc. Heechee-ii nu puteau fi siguri că vreo altă specie inteligentă, ajunsă la faza zborurilor cosmice, avea să evolueze şi să găsească artefactele lăsate de ei, pentru a le folosi apoi; iar dacă aceste lucruri nu se întâmplau, planul n-ar fi dus la niciun rezultat. Totuşi, au acceptat pariul – ba chiar, contau pe el. Şi astfel, Heechee-ii au plasat santinele robotice în diverse ascunzători din galaxie, ca să găsească aceste specii noi în momentul când apăreau.

Când specia umană a început să facă zgomot în galaxie, paznicii Heechee au auzit.

Atunci Heechee-ii au folosit acea baghetă de cristal răsucit şi abanos pe care o considerau echivalentul unui „deschizător de conserve”, pentru a ieşi şi a-şi examina „capcanele de colectare”, ca să vadă ce începuse să se întâmple în galaxie pe parcursul ultimelor câteva secole – sau, din punctul lor de vedere, câteva zile. Ca măsură normală de prevedere, Heechee-ii au trimis un grup de cercetaşi să investigheze, cu titlu de rutină…

Asta, însă, chiar e o cu totul altă poveste.

CUPRINS

POARTA

Traducere din limba engleză de Mihai-Dan Pavelescu

Premiile Hugo, Nebula, Locus, John W. Campbell Memorial, Apollo „O capodoperă scrisă de un gigant al SF-ului, recompensată cu toate marile premii Science fiction.”

ALA *Booklist*

„Când un autor de talia lui Pohl spune că *Poarta* este cartea cea mai bună pe care a scris-o vreodată, atunci merită o atenţie specială… n-o rataţi!”

Isaac Asimov’s Science Fiction Magazine

„Primul volum din saga Heechee conţine, de fapt, două cărţi intercalate: o aventură spaţială despre primii exploratori ai universului şi o examinare ironică a inteligenţei artificiale printr-o prismă freudiană.”

Analog

„Un roman ce porneşte de la o premisă SF deosebit de incitantă. Staţia spaţială Heechee – cunoscută ca Poarta – este jocul suprem de ruletă. Şansele sunt minime, dar câştigul este atât de fabulos, încât există mereu jucători dispuşi să-şi încerce norocul.”

The New York Times Book Review

DINCOLO DE ORIZONTUL ALBASTRU

Traducere din limba engleză de Mihai-Dan Pavelescu

Dincolo de orizontul albastru este continuarea romanului *Poarta.*

„Pohl oferă Science fiction la vârf: enigme prezentate, examinate şi rezolvate; probleme umane fundamentale – vinovăţia, foamea, nesiguranţa adolescenţilor şi singurătatea bătrânilor, răzbunarea, înţelegerea şi misterul – ţesute cu măiestrie într-o intrigă complexă… Ca orice SF de calitate, o experienţă care dezvoltă mintea.”

The Washington Post

„într-un final exploziv de extrapolare scânteietoare, Pohl răspunde la toate întrebările necesare despre Heechee şi expune câteva speculaţii cosmologice remarcabile.”

Heavy Metal

„Continuarea *Porţii,* sclipitoare şi total diferită.”

Publishers Weekly

„Pohl ştie cum să ne prezinte legile universului şi, în acelaşi timp, să ne facă să zâmbim. Cu certitudine, puţine cărţi m-au

hipnotizat… m-au lăsat mut de admiraţie… şi mi-au prezentat o imagine realmente cosmică!”

Analog Science Fiction Magazine

ÎNTÂLNIRE CU HEECHEE

Traducere din limba engleză de Mihai-Dan Pavelescu *întâlnire cu Heechee* este cea de-a treia carte din seria care mai cuprinde romanele *Dincolo de orizontul albastru* şi *Poarta.*

„Continuarea captivantă a seriei Heechee. În *Poarta* nu se cunoşteau foarte multe despre rasa misterioasă, dar *Întâlnire cu Heechee* oferă numeroase răspunsuri. Pohl manevrează strălucit tema inteligenţei artificiale. Cum fiecare volum din saga Heechee reia acţiunea şi problematica precedentului, lectura celui de-ai patrulea volum, *Consemnările Heechee,* devine imperativă!”

SFRevu

„Spre satisfacţia tuturor cititorilor care aşteptau cu înfrigurare continuarea poveştii, în acest al treilea volum Pohl ni-i prezintă pe Heechee înşişi…”

Fantasy Science Fiction Magazine

„Heechee sunt una dintre cele mai mari creaţii ale SF-ului.”

Jack Williamson

„Pentru cei care vor să afle răspunsurile şi să vadă destinaţia finală a seriei începute cu *Poarta,* aceasta este o poartă prin care trebuie trecut neapărat.”

CONSEMNĂRILE HEECHEE

Traducere din limba engleză de Mihnea Columbeanu

Al patrulea volum din saga HEECHEE

„Toate conceptele ingenioase şi personajele complexe cu care ne-a vrăjit Pohl sunt duse mai departe în această poveste sclipitoare, care stabileşte în acelaşi timp o premisă fascinantă pentru *Consemnările Heechee, o* carte a cărei lectură devine o necesitate absolută.”

Library Journal

Tehnologia avansată a speciei Heechee i-a dat lui Robinette Broadhead posibilitatea de a-şi prelungi viaţa după moarte, trăind sub forma unei personalităţi transferate într-o maşină. Îşi petrecea timpul zburând pe cabluri, de la o petrecere la alta, împreună cu mulţi alţi oameni-maşini. Dintr-odată, însă, existenţa lui decadentă a fost întreruptă de dezastru – o puternică civilizaţie extraterestră, hotărâtă să distrugă toate

formele inteligente de viaţă, a reapărut după eoni de tăcere, punând în pericol vieţile tuturor, Heechee şi oameni deopotrivă.

Nici chiar Robin, virtualmente nemuritor şi cu acces nelimitat la toate datele acumulate de-a lungul mileniilor, n-a putut descoperi cine sau ce erau aceşti extratereştri, ori cum puteau fi opriţi. Totuşi, el părea singurul capabil să facă faţă duşmanului – întâlnire care avea să determine viitorul întregului univers.

„O carte extraordinară, în care lumea Heechee își dezvăluie noi laturi."

The New York Book Review

„Mister și aventură, portrete bine realizate de antieroi. Un volum excepțional, recomandat cu căldură."

Library Journal

Primele artefacte Heechee s-au descoperit pe Venus, turiștii de pe Pământ și de pe Marte considerându-le simple curiozități. Dar, când a ieșit la lumină asteroidul, universul Heechee s-a deschis brusc. Așa a apărut Poarta. Aventurierii au pornit spre necunoscut să vadă unde îi duce nava Heechee. Mulți dintre curajoși nu s-au mai întors niciodată. Alții au venit cu minuni ale tehnologiei și au schimbat viața pe Pământ. În volumul de față s-au strâns povestirile acelor călătorii periculoase și descoperiri spectaculoase.

revistanautilus.ro

ISBN 978-606-758-241-3

NAUTILUS
science fiction

nemira.ro